

Poznań 2014
**Raport
o stanie
miasta**

Spis treści

Profil miasta / **3**

Powierzchnia / **7**

Ludność / **10**

Gospodarka / **24**

Innowacyjność i kreatywność / **28**

Atrakcyjność inwestycyjna / **36**

Otoczenie biznesu / **41**

Aktywność gospodarcza / **46**

Rynek pracy / **61**

Edukacja / **67**

Nauka / **75**

Dostępność komunikacyjna / **77**

Infrastruktura techniczna i informatyczna / **86**

Warunki życia / **90**

Planowanie rozwoju miasta / **134**

Promocja oraz współpraca krajowa i międzynarodowa / **137**

Finansowanie rozwoju Miasta / **142**

Zarządzanie Miastem i obsługa mieszkańców / **148**

Poznań 2014. Wskaźniki statystyczne / **154**

Profil miasta

Poznań, jedno z najstarszych i największych miast Polski, jest historyczną stolicą regionu wielkopolskiego, w którym przed 1000 lat narodziło się państwo polskie. Dziś Poznań stanowi ważny ośrodek przemysłu, handlu, kultury, szkolnictwa wyższego i nauki. Należy również do wiodących pod względem ekonomicznym miast w Polsce.

Poznań, jako jedyne polskie miasto poza Warszawą, leży na skrzyżowaniu dwóch bazowych korytarzy transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T: Morze Północne – Bałtyk oraz Bałtyk – Adriatyk, pełniąc rolę bazowego miasta-węzła. Leży w połowie drogi pomiędzy Berlinem i Warszawą, 160 km od granicy polsko-niemieckiej. Stanowi ważne skrzyżowanie 7 dróg o znaczeniu międzyregionalnym i międzynarodowym. Przez Poznań przebiega odcinek autostrady A2 z Konotopy k. Warszawy do Świecka (z 26 km obwodnicą autostradową w południowej części miasta). Będzie ona docelowo prowadzić od granicy polsko-niemieckiej, przez Poznań

i Warszawę, do granicy z Białorusią w Terespolu. W mieście znajduje się międzynarodowy Port Lotniczy Poznań-Ławica, posiadający dwa nowoczesne terminale pasażerskie i terminal cargo oraz terminal dla ruchu general aviation. Lotnisko zapewnia regularne połączenia z miastami europejskimi, w tym z największymi metropoliami, takimi jak Londyn, Madryt, Paryż, Rzym czy Frankfurt nad Menem. Rocznie korzysta z niego ponad milion pasażerów. Na terenie miasta znajduje się także wojskowe lotnisko Krzesiny z bazą samolotów wielozadaniowych F-16.

Poznań zaliczany jest do miast zurbanizowanych. Prawie 44% jego powierzchni, wynoszącej 262 km kw., stanowią tereny zabudowane. W Poznaniu zamieszkuje 545 tys. osób, a gęstość zaludnienia wynosi 2,1 tys. mieszkańców na km kw. Poznań jest miastem o wysokim poziomie infrastruktury technicznej. Ponad 90% mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, a ponad 80% z gazowej. W mieście znajduje się 248 tys. mieszkań. Przeciętne mieszkanie zajmuje powierzchnię 65 m kw. i zamieszkuje w nim średnio mniej niż 2,5 osób.

Poznań, tak jak i cała Wielkopolska, znany jest w Polsce z tradycji dobrej gospodarki, wysokiej dyscypliny pracy oraz oszczędności. Skutecznie wykorzystuje sprzyjające warunki zaistniałe po transformacji ustrojowej i gospodarczej w Polsce. W mieście dynamicznie rozwinął się instytucjonalny system otoczenia biznesu, który stanowi sieć instytucji finansowych, firm consultingowych, organizacji zrzeszających przedsiębiorców, uczelni i szkół o biznesowym profilu edukacji. Coraz większym zainteresowaniem przedsiębiorców cieszą się inicjatywy klastrowe oraz oferta podstref Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Obecny, dobry rozwój gospodarczy miasta, o czym świadczy najwyższy w Polsce (po Warszawie) poziom produktu krajowego brutto, jest wynikiem restrukturyzacji dużych zakładów przemysłowych oraz – w znacznym stopniu – rosnącej roli sektora małych i średnich przedsiębiorstw. W gospodarce dominuje, podobnie jak w rozwiniętych miastach europejskich, sektor usług. Silny jest także sektor produkcyjny, szczególnie przemysł motoryzacyjny, farmaceutyczny, elektromaszynowy, chemiczny i spożywczy. Do czołowych producentów w skali kraju należą w swoich branżach: Apator Powogaz SA,

Bridgestone Poznań Sp. z o.o., Exide Technologies SA, GlaxoSmithKline Pharmaceuticals SA, H. Cegielski Poznań SA, Nivea Polska Sp. z o.o., Polska Kompania Piwowarska SA, Unilever Polska SA, Volkswagen Poznań Sp. z o.o., Wrigley Poland Sp. z o.o. W Poznaniu działa ponad 100 tys. podmiotów gospodarczych, a liczba podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego jest jedną z największych w Polsce. Poziom bezrobocie w Poznaniu należy od lat do najniższych w kraju i nie przekracza 5%.

W gospodarce Poznania coraz większą rolę odgrywa innowacyjność i sektory kreatywne, w tym silne środowisko startupów. W mieście funkcjonuje Concordia Design – pierwsze w Polsce centrum designu i kreatywności dla biznesu oraz nowoczesna uczelnia projektowania School of Form. Powstają nowe platformy i sieci współpracy wspierające rozwój klasteringu i nowoczesnych technologii.

Poznań, mimo wzrastającej konkurencji, jest niekwestionowaną stolicą handlową Polski. Corocznie na powierzchni 150 tys. m kw. organizowanych jest 100 zróżnicowanych tematycznie, krajowych i międzynarodowych

impres i wystaw targowych, w których uczestniczy ponad 12 tys. wystawców z 70 krajów świata. Międzynarodowe Targi Poznańskie są niekwestionowanym liderem wśród polskich wystawców; posiadają ponad połowę krajowego rynku powierzchni wystawienniczej i ponad 40% rynku wystawców. Są także największym organizatorem targów w Europie Środkowo-Wschodniej. Zajmują 25. miejsce pod względem wielkości posiadanej infrastruktury w Europie. Jako jedyny ośrodek w Polsce, Poznań jest ujęty w światowym rankingu miast targowych AUMA.

Poznań jest jednym z głównych ośrodków lokalizacji inwestycji zagranicznych. Kluczowe atuty Poznania, które decydują o wysokiej atrakcyjności inwestycyjnej, to: potencjał kapitału ludzkiego, wysokie kwalifikacje i poziom znajomości języków obcych wśród mieszkańców, wysoka jakość życia, rozwinięta sieć krajowych i międzynarodowych połączeń komunikacyjnych, dostępność nowoczesnej powierzchni biurowej najwyższej klasy. Od 1990 r. zainwestowano w mieście ponad 9 mld USD. Największym zainteresowaniem inwestorów zagranicznych cieszy się produkcja

przemysłowa, przede wszystkim motoryzacyjna, spożywcza i farmaceutyczna, oraz handel i usługi. Szczególnie dynamicznie rozwija się rynek powierzchni biurowych na wynajem oraz zewnętrznych usług biznesowych, głównie ITO i F&A. Dwie trzecie kapitału zagranicznego pochodzi z Niemiec, Wielkiej Brytanii, Francji, Japonii i USA, a do największych inwestorów należą: Beiersdorf, Bridgestone, GlaxoSmithKline, Grupa Dalkia, Exide Technologies, Kronospan Holding, Mars, Metro, Neinver, SAB-Miller, Volkswagen, Unilever oraz Von der Heyden Group. W Poznaniu działają także centra usług informatycznych, projektowych i finansowo-księgowych oraz B+R tak znanych firm, jak m.in.: Arvato, BAE Systems, Bridgestone, Capgemini, Carlsberg, Ciber, DFDS, Duni, Egnyte, Exide Technologies, Franklin Templeton Investments, GFT, GlaxoSmithKline, Grace, Grant Thornton, Holicon, HolidayCheck, IKEA, Itella, Jeronimo Martins, Kennametal, Kleffmann, MAN, Mentor Graphics, McKinsey&Company, Mars, Microsoft, Mirantis, NTT Data, Open Text, Orange, Owens-Illinois, Polaris Laboratories, Propex, Roche, Samsung, Schulman, Siemens, Sii, Savvis, Telcordia, Unilever, Veolia, Wavin, Wikia, Carl Zeiss.

Na rozwój Poznania duży wpływ ma także możliwość korzystania z funduszy unijnych. Po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej (UE) Miasto Poznań oraz firmy i organizacje działające w Poznaniu pozyskały z niej ponad 4 mld zł. Najwięcej środków przeznaczono na rozbudowę infrastruktury transportowej i technicznej i bazy naukowo-akademickiej oraz realizację programów naukowo-badawczych i dydaktycznych.

Poznań jest znaczącym ośrodkiem konferencyjnym. Rocznie w mieście odbywa się ponad 3 tys. konferencji, kongresów i spotkań. Powstają nowe centra biurowo-konferencyjne, a pobudowane gmachy Poznańskiego Centrum Finansowego, Andersia Tower, Andersia Business Centre, Malta Office Park, Malta House, Skalar Office Center, Globis Center, PGK Centrum, Delta Center, Omega Center, Nowe Garbary Office Center, Business Garden Poznań stały się jedną z wizytówek miasta.

Poznań stanowi również silny ośrodek akademicki i naukowy, należący do ścisłej czołówki w kraju. W mieście działa 25 szkół wyższych, w tym 8 publicznych, kształcących blisko

120 tys. studentów. Największą uczelnią miasta jest Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, w którym kształci się co trzeci poznański student. Chętni do studiowania mają do wyboru ponad 200 kierunków nauczania. Działalność naukową uczelni uzupełniają 40 placówek naukowo-badawczych i rozwojowych. Środowisko naukowo-akademickie aktywnie uczestniczy w budowaniu gospodarki opartej na wiedzy. W Poznaniu działają lub powstają interdyscyplinarne międzyuczelniane ośrodki naukowo-badawcze, takie jak m.in.: Zespół Inkubatorów Wysokich Technologii, Wielkopolskie Centrum Zaawansowanych Technologii, Międzyuczelniane Centrum NanoBioMedyczne, Centrum Mechatroniki, Biomechaniki i Nanoinżynierii, BioCentrum, Krajowe Centrum Innowacji w Logistyce i e-Gospodarce, Centrum Biologii Medycznej, Centrum Badawcze Polskiego Internetu Optycznego. Współpraca gospodarki i nauki rozwija się także dzięki działalności poznańskich parków technologicznych – Poznańskiego Parku Naukowo-Technologicznego, Poznańskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego, Centrum Zaawansowanych Technologii Nobel Tower oraz Inkubatora Biznes i Nauka.

Krajowe i zagraniczne badania jakości życia w Poznaniu potwierdzają, że miasto oferuje dobre warunki do życia. Także mieszkańcy wysoko oceniają możliwości, jakie stwarza Poznań. Coraz większe znaczenie w jego rozwoju ma przemysł czasu wolnego, który przyczynia się do ożywienia rozwoju społeczno-gospodarczego i polepszenia jakości życia. W mieście działa 9 publicznych teatrów i instytucji muzycznych (w tym filharmonia), liczne prywatne teatry i grupy teatralne, wiele chórów i orkiestr, 26 muzeów z rezerwatem archeologicznym „Genius Loci”, kilkadziesiąt galerii i salonów wystawowych, 11 kin, także z technologią 3D, Biblioteka Raczyńskich z nowoczesnym gmachem głównym, Centrum Kultury Zamek oraz Brama Poznania – Interaktywne Centrum Historii Ostrowa Tumskiego. Powstaje także gmach Zamku Królewskiego. W Poznaniu odbywają się znaczące festiwale i konkursy muzyczne. Do najważniejszych z nich zaliczają się Międzynarodowe Konkursy im. H. Wieniawskiego (skrzypcowy i lutniczy), Międzynarodowy Festiwal Chórów Uniwersyteckich „Universitas Cantat” oraz festiwale muzyki dawnej „Muzyka dawna – persona grata” i Festiwal Barokowych Smyczków i Strun. W mieście organizowane są

także: Międzynarodowy Festiwal Teatralny „Manski”, Malta Festival Poznań oraz Festiwal Jazzowy „Made in Chicago”.

Poznań to duży ośrodek ruchu turystycznego. Miasto dysponuje blisko 9 tys. miejsc noclegowych w 55 hotelach, motelu, 5 schroniskach młodzieżowych, hostelach i na kempingu. Przyciąga turystów licznymi zabytkami architektury świeckiej i sakralnej, reprezentującymi wszystkie style i epoki historyczne. Do najcenniejszych zabytków należy unikatowy w Europie zespół renesansowej zabudowy Starego Rynku z ratuszem, znajdujący się na obszarze historycznego zespołu Poznania uznanego w 2008 r. za Pomnik Historii.

Atrakcyjne turystycznie są tereny zieleni miasta z rezerwatem Morasko oraz jedną z największych w Europie Palmiarnią Poznańską otoczoną zabytkowym parkiem Wilsona. W mieście znajdują się 4 jeziora, umożliwiające uprawianie sportów wodnych i rekreację. Na Jeziorze Maltańskim znajduje się jeden z najnowocześniejszych w Europie torów regatowych, a w jego otoczeniu m.in. całoroczny sztuczny stok narciarski, tor saneczkowy, kompleks

sportowo-rekreacyjny „Termy Maltańskie” oraz tor kolejki górskiej „Adrenaline”. Przez Poznań przebiega Szlak Warty – prowadzący z Konina do Santoka odcinek blisko 700 km szlaku wodnego „Wielka Pętla Wielkopolski” z ogólnodostępną przystanią dla kajaków i łodzi motorowych. Wytyczone szlaki turystyczne, trasy rekreacyjne i rowerowe zachęcają do uprawiania turystyki pieszej i rowerowej, a bogata infrastruktura sportowa umożliwia uprawianie różnych dyscyplin sportowych oraz organizację dużych imprez.

Miasto Poznań aktywnie współpracuje na arenie międzynarodowej. Jest członkiem 8 organizacji i platform współpracy zrzeszających miasta i regiony: EuroCities, European Cities Marketing, International Congress and Convention Association, Le Club de Strasbourg, Mayors for Peace, Oder Partnerschaft, Poznan – Ille-et-Vilaine Foundation, WHO Healthy Cities Network – V Phase. Poznań utrzymuje stałą współpracę, obejmującą wymianę doświadczeń w zakresie samorządności, kultury, oświaty, kultury fizycznej, gospodarki komunalnej i pomocy społecznej, z 13 miastami partnerskimi (m.in. takimi, jak: Assen w Holandii, Győr na Węgrzech, Hannover

w Niemczech, Pozuelo de Alarcón w Hiszpanii, Rennes we Francji, Shenzhen w Chinach, Toledo w USA) oraz z hrabstwem Nottinghamshire w Wielkiej Brytanii.

Poznań – jako administracyjne centrum województwa wielkopolskiego – jest siedzibą Wojewody Wielkopolskiego i Marszałka Województwa Wielkopolskiego. Urzędują tutaj także władze powiatu poznańskiego ziemskiego. W Poznaniu mają swoją siedzibę Związek Miast Polskich oraz Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski. Miasto Poznań jest ponadto członkiem Stowarzyszenia Metropolia Poznań, którego celem jest wsparcie społeczno-gospodarczego rozwoju obszaru liczącej milion mieszkańców aglomeracji poznańskiej.

Poznań posiada najwyższą możliwą do uzyskania przez samorząd lokalny w kraju ocenę wiarygodności kredytowej A- z prognozą stabilną, nadaną przez międzynarodową agencję ratingową Fitch Ratings.

Powierzchnia

Powierzchnia Poznania wynosi 261,91 km kw. Prawie 44% jego powierzchni stanowią tereny zurbanizowane. Większość gruntów miejskich stanowi własność komunalną (36,5%), prywatną (28%) oraz Skarbu Państwa (27,5%). W strukturze własnościowej gruntów zachodzą niewielkie zmiany, wynikające z prowadzonego procesu uwłaszczeń na gruntach miejskich oraz komunalizacji mienia.

Miasto Poznań posiada duże możliwości rozwojowe. W gminnym zasobie nieruchomości znajduje się około 900 ha terenów niezabudowanych¹, możliwych do przeznaczenia pod inwestycje (tereny te stanowią 3,5% łącznej powierzchni miasta). Obszarów pod dalszy rozwój miasta można szukać także na terenach stanowiących aktualnie tereny użytków rolnych, położonych na niezbyt urodzajnych gruntach nie w pełni użytkowanych rolniczo.

¹ Główne lokalizacje to tereny na Strzeszynie, Morasku, Radojewie, Umultowie, Kiekrzu, Pokrzywnie, Michałowie, os. Lotników.

261,91
km kw.

181
uchwalonych mpzp

42%
powierzchni objętych
uchwalonymi mpzp

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania

Poznański Obszar Metropolitalny

Obszar Funkcjonalny Miasta Poznania

Większość tych terenów posiada IV – VI klasę bonitacyjną gleb. Łącznie użytki rolne, tereny leśne oraz tereny zielone stanowią 48% powierzchni całego miasta.

Główne założenia przestrzenne Poznania to klinowo-pierścieniowy system zieleni w mieście oraz układ komunikacyjny podzielony na ramy. Kierunki rozwoju przestrzennego miasta zostały wyznaczone w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania

przestrzennego miasta Poznania”, na podstawie którego opracowywane są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (mpzp). W grudniu 2014 r. na terenie Poznania obowiązywało 181 uchwalonych mpzp obejmujących obszar blisko 42% powierzchni miasta.

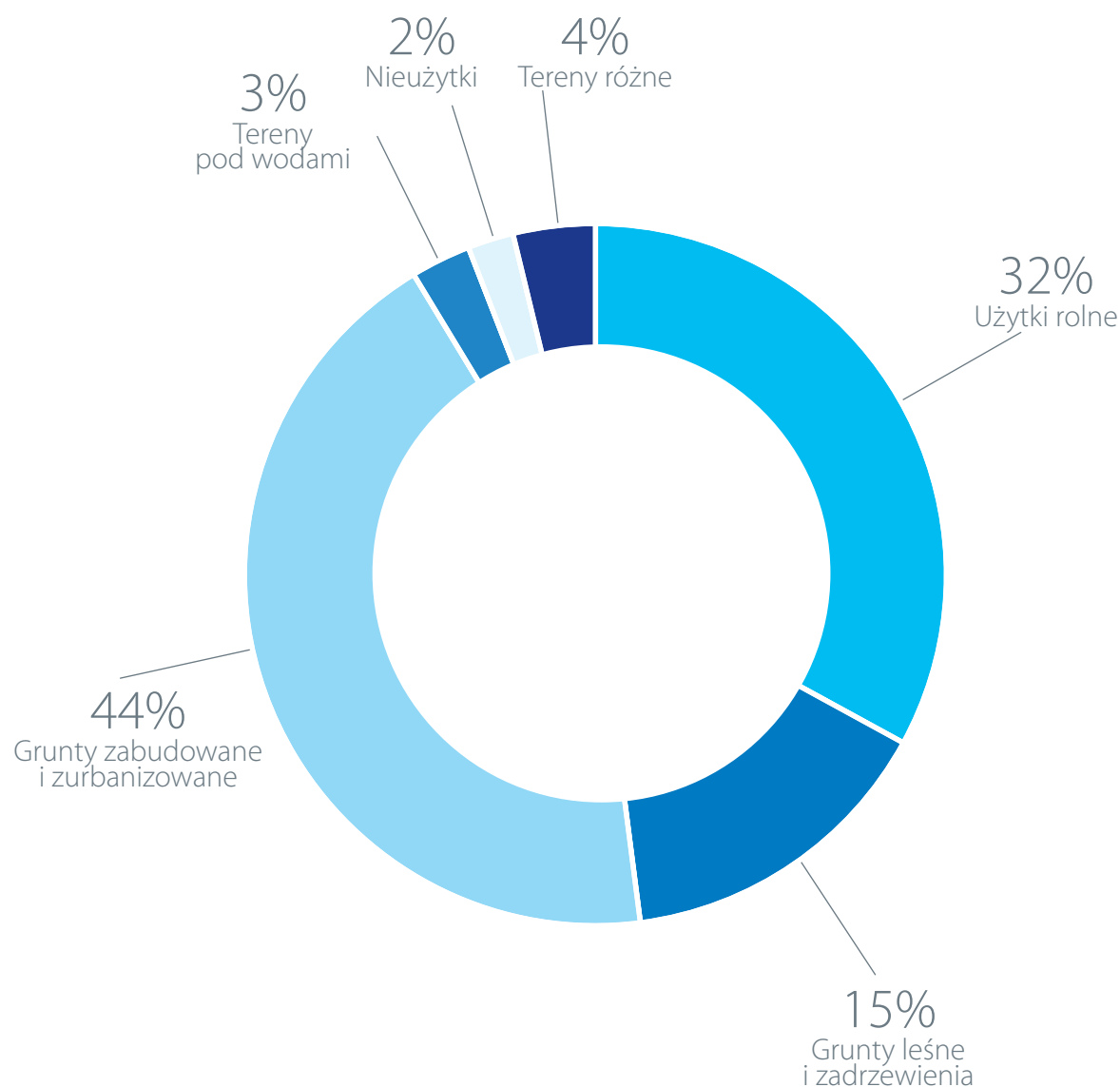
Do prac nad weryfikacją oraz uaktualnieniem zapisów „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego” przystąpiło także Województwo Wielkopolskie.

Miasto Poznań, ze względu na pełnioną funkcję w systemie osadniczym kraju oraz znaczenie społeczno-gospodarcze w procesach rozwojowych², stanowi główny element struktury przestrzennej Wielkopolski. Jako główny ośrodek Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego (POM)³ skupia największą część potencjału rozwojowego województwa wielkopolskiego, stanowiąc o konkurencyjności regionu. W ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 dla miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania, w obrębie POM, wyznaczono zasięg realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT), obejmujący 22 gminy: Poznań, Buk, Czerwonak,

² Zgodnie z Konsepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, miejskie obszary funkcjonalne, definiowane jako układy osadnicze ciągłe przestrzennie, złożone z odrębnych jednostek administracyjnych, są ważnym elementem polityki regionalnej.

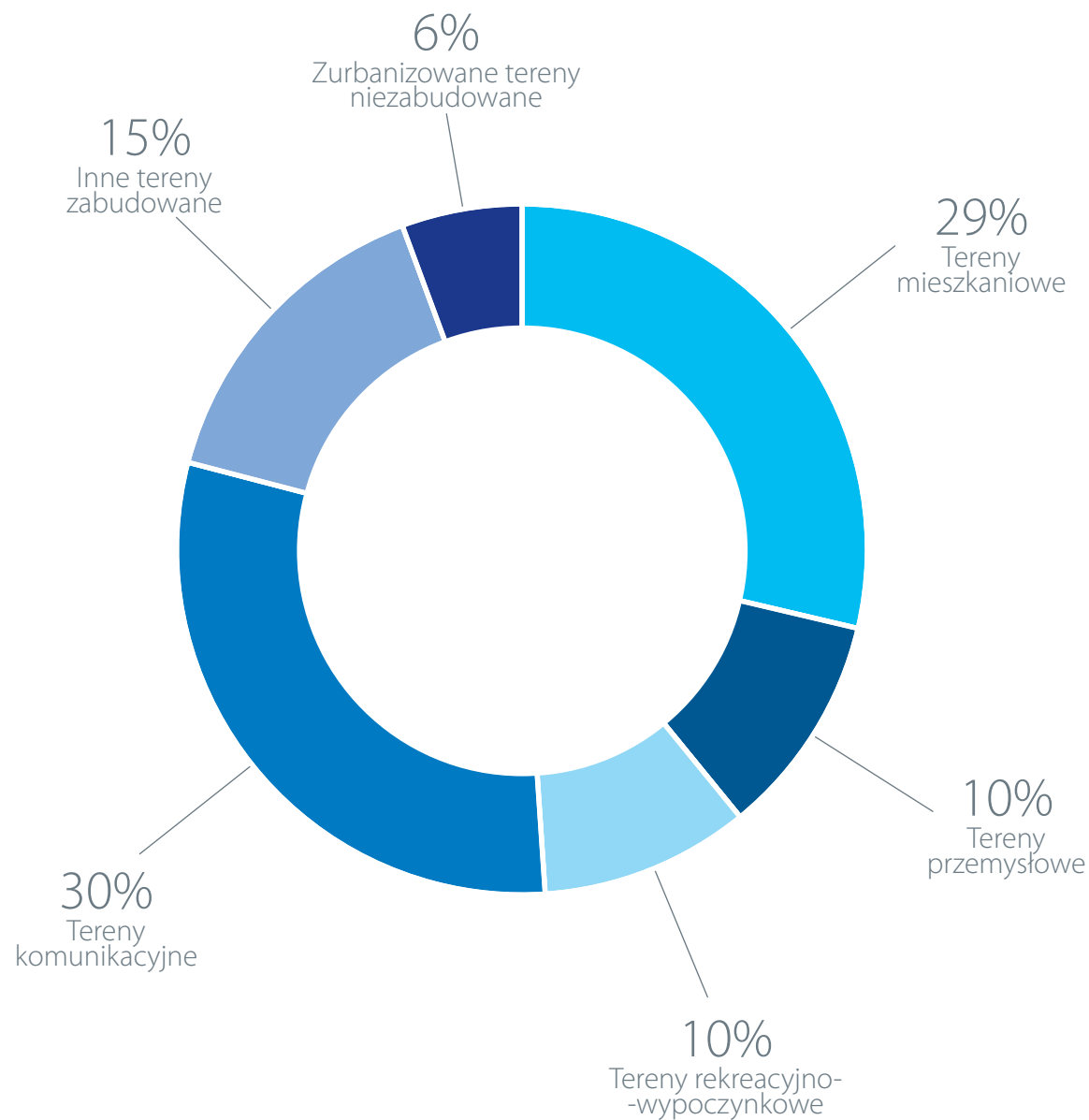
³ Miasto Poznań wraz z powiązaniem z nim funkcjonalnie otoczeniem, czyli gminami powiatu poznańskiego, znajdującymi się maksymalnie 25 km od Poznania; miasta powiatowe (Szamotuły, Oborniki, Wągrowiec, Gniezno, Września, Środa Wielkopolska, Śrem, Kościan, Grodzisk Wielkopolski, Nowy Tomyśl), stanowiące zewnętrzny pierścień miast obszaru metropolitalnego; gminy: Skoki i Czempin oraz Duszniki, Kaźmierz, Rogoźno, Kiszkowo, Łubowo, Czarniejewo, Nekla, Dominowo, Zaniemyśl, Brodnica, Granowo, Opalenica.

Struktura powierzchni Poznania

Dopiewo, Kleszczewo, Komorniki, Kostrzyn, Kórnik, Luboń, Mosinę, Murowaną Goślinę, Oborniki, Pobiedziska, Puszczykowo, Rokietnicę, Skoki, Stęszew, Suchy Las, Swarzędz, Szamotuły, Śrem, Tarnowo Podgórne oraz powiat poznański.

Struktura terenów zabudowanych i zurbanizowanych w Poznaniu

Ludność

W Poznaniu mieszka 545,7 tys. osób⁴. Na 100 mężczyzn przypada blisko 115 kobiet. Mediana wieku mieszkańców Poznania wynosi 39 lat, w tym mężczyzn 38 lat, a kobiet 42 lata. Ludność w wieku produkcyjnym stanowi 62% ogółu mieszkańców, w tym blisko 2/3 należy do grupy mobilnej (18–44 lata). Stosunkowo najliczniejszą grupę mieszkańców stanowią osoby w wieku 25–34 lat (18,5%). Od 2007 r. liczebność osób w wieku produkcyjnym zmniejsza się (podobnie jak w wieku przedprodukcyjnym do 18 lat), a wzrasta udział grupy poprodukcyjnej (od 59/64 lat). Spowodowane jest to wydłużaniem się życia mieszkańców przy równoczesnym niskim poziomie liczby urodzeń oraz migracją osób w wieku produkcyjnym, szczególnie rodzin z dziećmi. Od 20 lat w Poznaniu notuje się stały wzrost średniej długości życia. Średnia długość życia⁵ mężczyzn wynosi 75,1 lat, a kobiet – 81,4 lat. Na terenie województwa wielkopolskiego

⁴ Dane za 2014 r.

⁵ Dane za 2014 r.

545,7 tys.

mieszkańców

39 lat

mediana wieku

51%

w związku małżeńskim

0,2‰

przyrost naturalny

31%

wykształcenie wyższe

62%

w wieku produkcyjnym

0,4%

cudzoziemców

-3,4‰

saldo migracji

realizowany był unijny mini-program CREATOR „Tworzenie wzrostu gospodarczego poprzez odpowiedź na wyzwania i szanse wynikające ze zmian demograficznych”, który skupił się na kwestii postrzegania starzejącego się społeczeństwa jako szansy na regionalny rozwój gospodarczy.

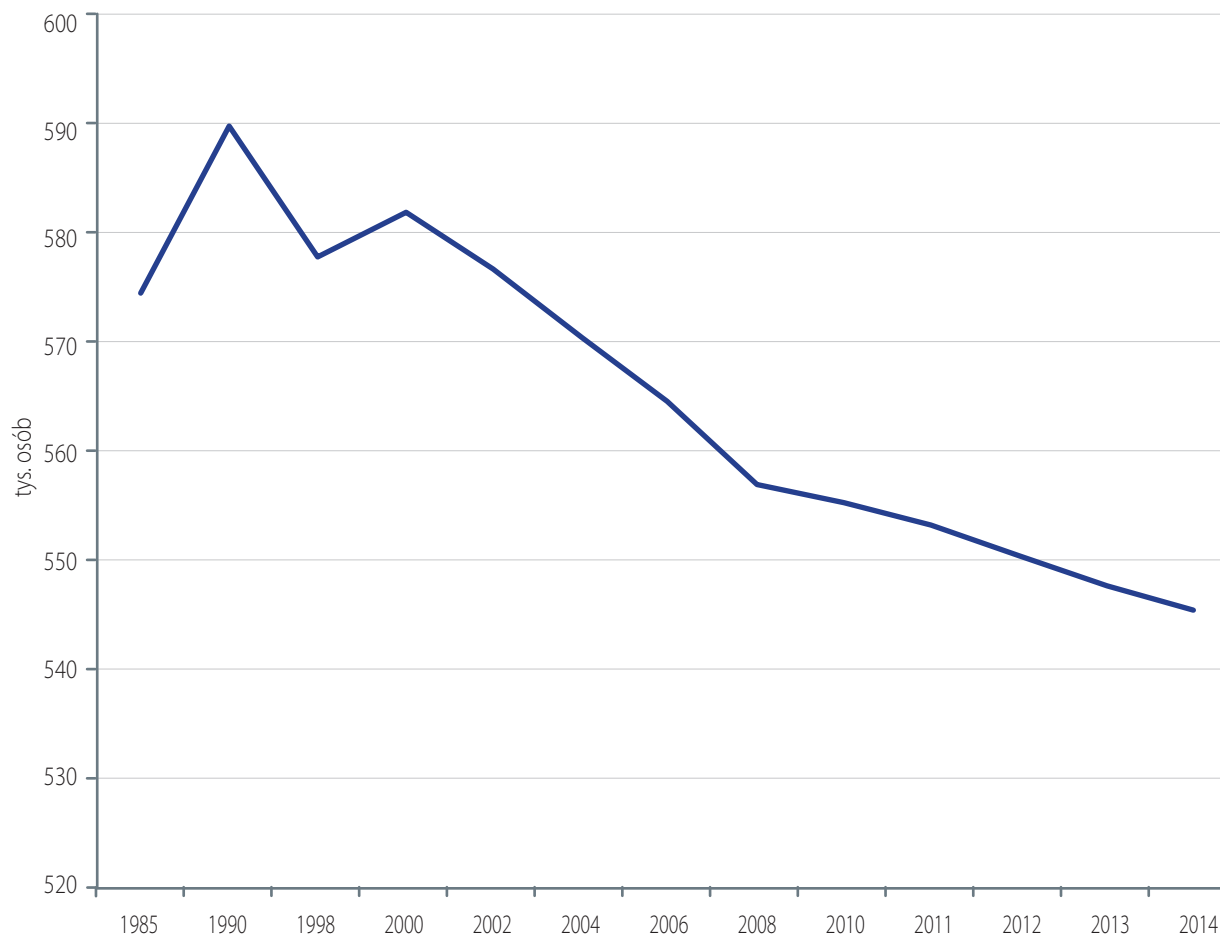
Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 pokazują, że ponad połowa mieszkańców Poznania to osoby pozostające w związku małżeńskim, 49% to osoby samotne, w tym jedna trzecia to kawalerowie lub panny. Mieszkańcy Poznania są dobrze

wykształceni. Najwięcej legitymuje się wykształceniem średnim i policealnym (37%) oraz wyższym (30%).

Od 2006 r. w Poznaniu odnotowuje się dodatni przyrost naturalny. Na koniec grudnia 2014 r. wyniósł on 0,2‰. Rocznie w Poznaniu rodzi się 5,7 tys. dzieci. Pomimo tego wskaźnik dzietności ogólnej, wynoszący zaledwie 1,178, nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń. W mieście rocznie umiera 5,6 tys. osób, głównie na choroby cywilizacyjne. Mediana wieku osób zmarłych wynosi 77,6 lat. Jedynym czynnikiem wpływającym na zmniejszanie się liczby mieszkańców Poznania jest ubytek migracyjny, wynoszący w 2014 r. -3,4‰. Większość osób migruje na teren województwa wielkopolskiego⁶. Najwięcej z nich (80%) wybrało na swoje nowe miejsce zamieszkania obszar powiatu poznańskiego, przede wszystkim Luboń, Plewiska, Swarzędz, Komorniki, Suchy Las, Skórzewo, Rokietnicę, Dąbrówkę, Koziegłowy i Kamionki. Mieszkańcy województwa wielkopolskiego stanowią także dominującą grupę wśród osób,

⁶ Na ponad 7,1 tys. osób, które w 2014 r. wymeldowały się na stałe z Poznania, 5,6 tys. wyemigrowało na teren województwa wielkopolskiego.

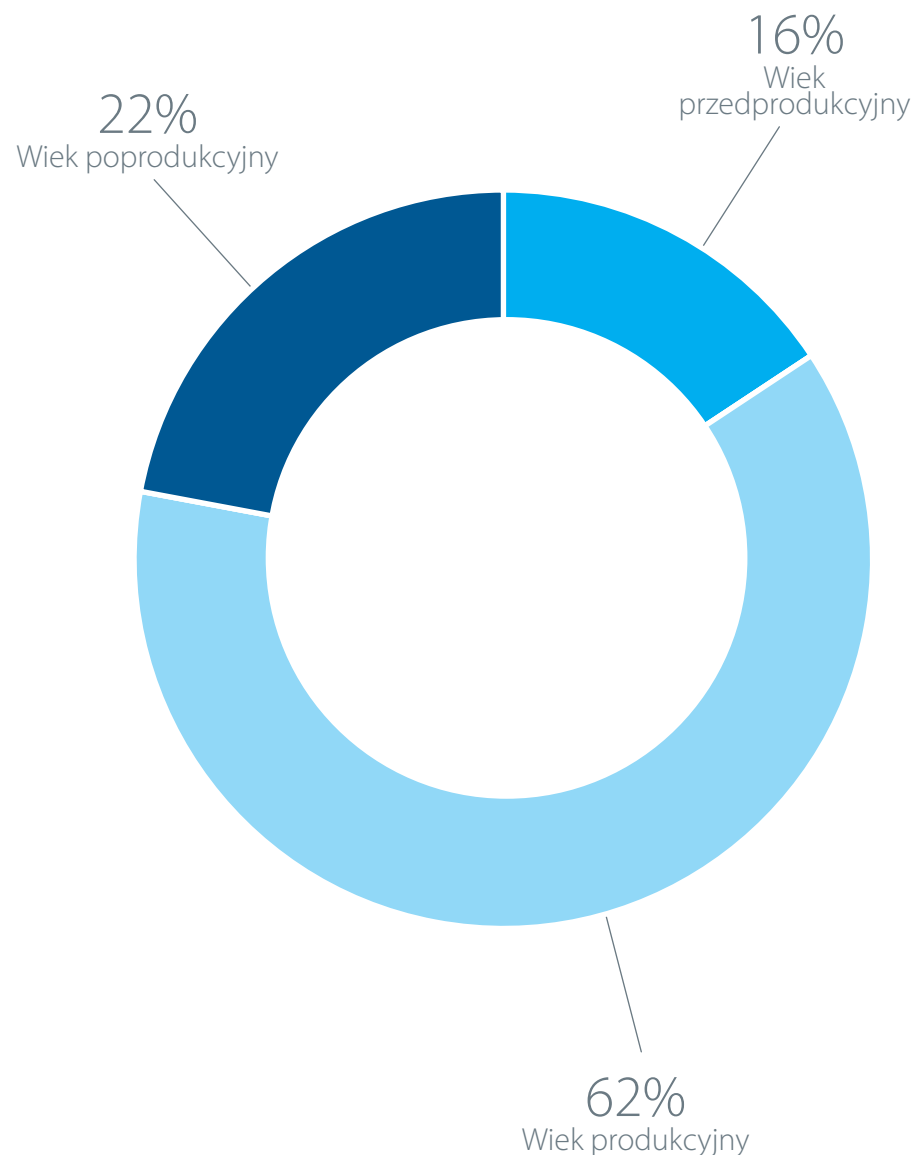
Ludność w Poznaniu

które przeprowadziły się do Poznania⁷. Według badań Urzędu Statystycznego w Poznaniu na jedną osobę dojeżdżającą do pracy z Poznania do innej miejscowości przypadają 4 osoby przyjeżdżające do pracy do Poznania. Do miasta codziennie dojeżdża ponad połowa pracujących mieszkańców Czerwonaka, Lubonia i Suchego Lasu. Jednocześnie co piąty pracujący mieszkaniec Poznania dojeżdża do pracy w innej miejscowości. Najczęściej są to Komorniki, Tarnowo Podgórne i Suchy Las. Mimo iż Poznań staje się coraz atrakcyjniejszym miejscem zamieszkania dla cudzoziemców, liczba zameldowanych obcokrajowców jest stosunkowo niewielka. W mieście mieszka ok. 2,8 tys. obywateli innych państw. Pochodzą oni z ponad 100 krajów, głównie europejskich (70%). Obywatele Unii Europejskiej stanowią 27% imigrantów. Najwięcej imigrantów przybyło z Ukrainy, Niemiec, Białorusi i Rosji. Miasto Poznań uczestniczyło w międzynarodowych projektach unijnych mających na celu integrację cudzoziemców: OPENCities, w ramach którego

⁷ W 2012 r. co drugi imigrant mieszkał poprzednio na terenie województwa wielkopolskiego, z tego co trzeci przeprowadził się do Poznania z terenu powiatu poznańskiego.

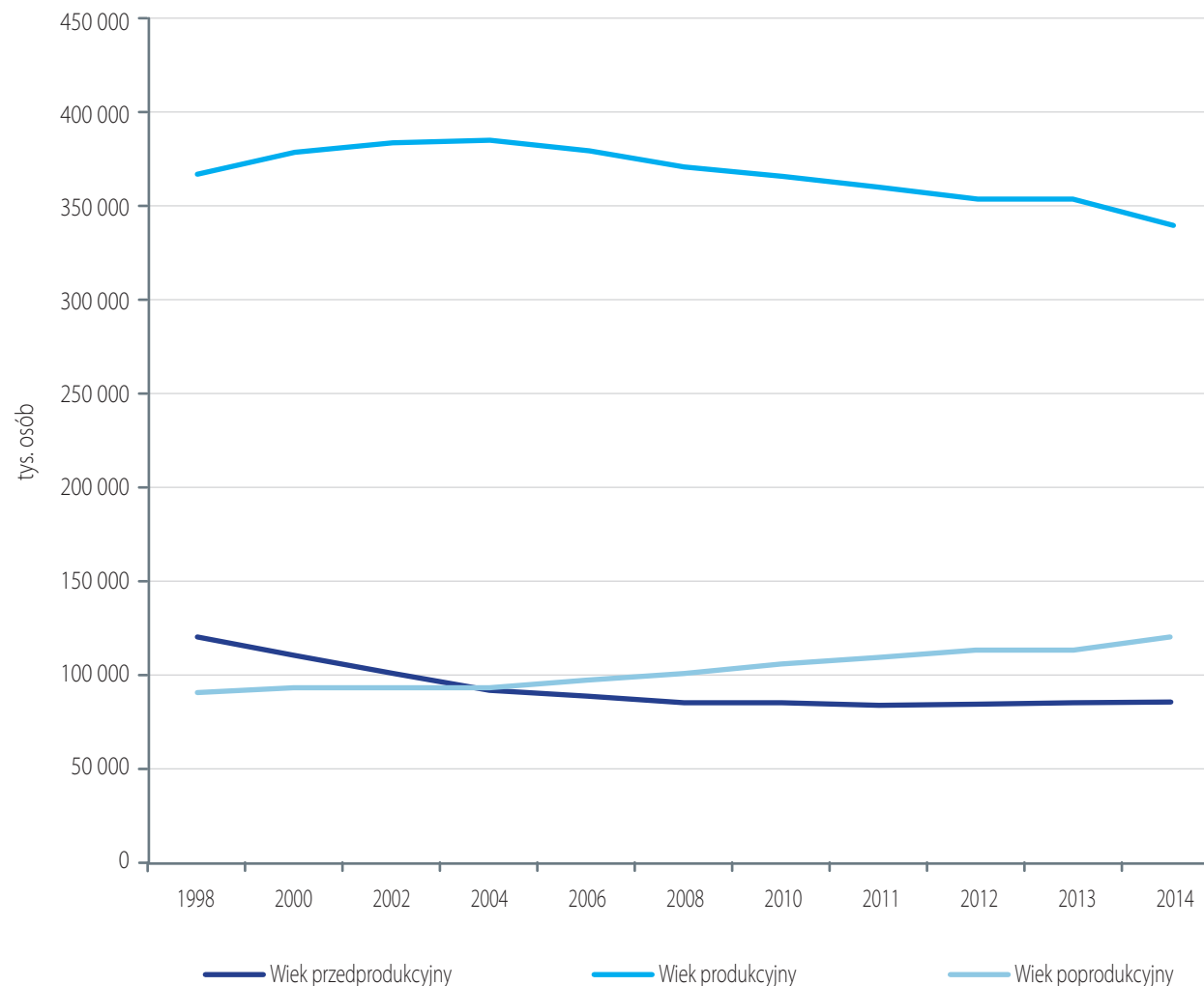
Struktura ludności w Poznaniu wg ekonomicznych grup wieku

wypracowano lokalny plan działania dla modelu miasta otwartego, prowadzącego strategię przyciągania i zatrzymywania w miastach kapitału ludzkiego, oraz polsko-niemieckim projekcie AMIGA (Aktywni Migranci na Lokalnym Rynku Pracy), obejmującym działania na rzecz integracji cudzoziemców i poprawy jakości ich życia w mieście.

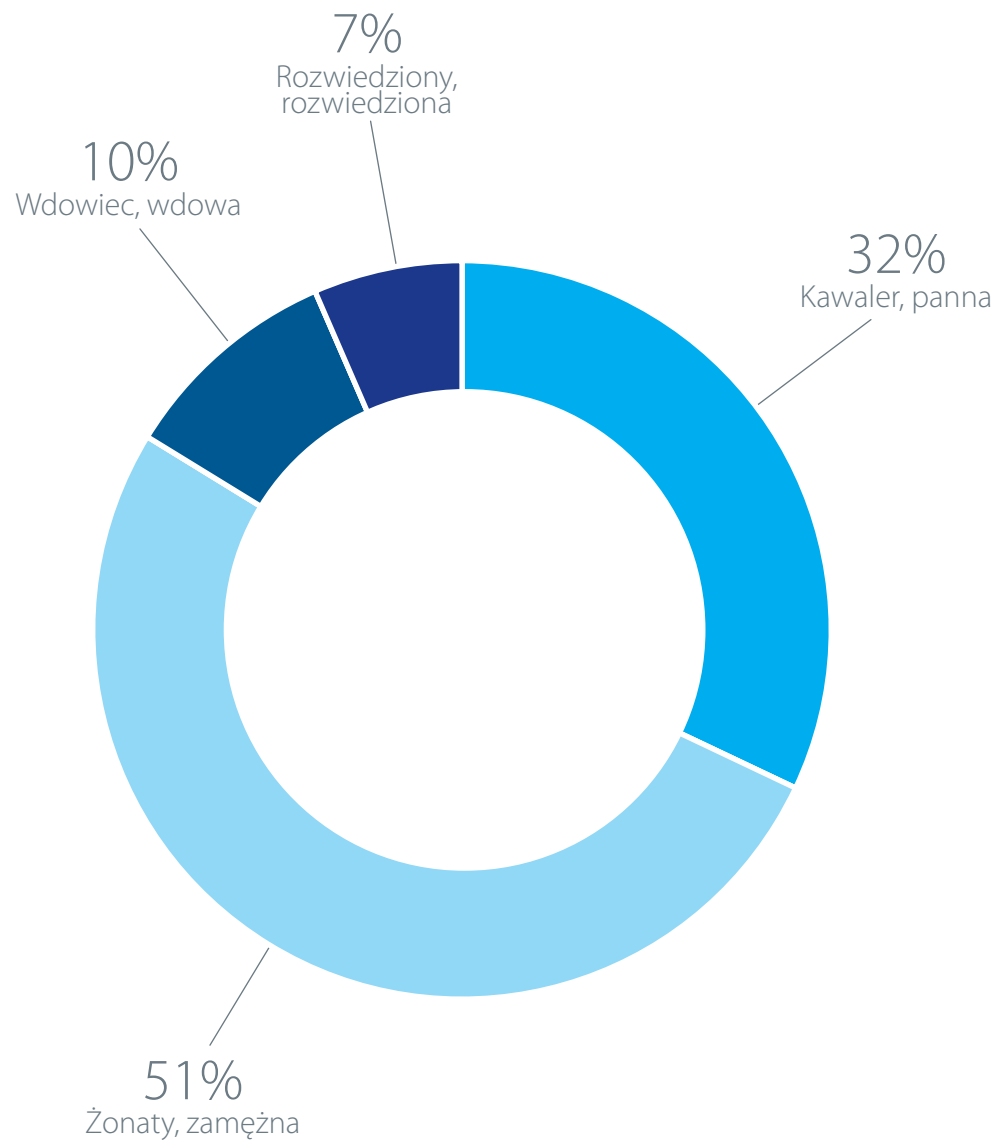
Prognoza demograficzna opracowana przez Główny Urząd Statystyczny (GUS) przewiduje – charakterystyczny także dla większości dużych polskich miast – postępujący spadek liczby ludności w Poznaniu. Do 2050 r. zaludnienie w mieście zmniejszy się do ok. 402 tys. osób. Spadek liczby ludności dotyczyć będzie zarówno wieku przedprodukcyjnego (o 38%), jak i produkcyjnego (o 34%). Zwiększy się natomiast liczba ludności w wieku poprodukcyjnym (o 5%). Prognoza, w której uwzględniono zróżnicowanie trendów wśród grup wiekowych poniżej 24 roku życia, obok ogólnego spadku liczby ludności Poznania wskazuje także na przejściowe wzrosty liczebności grup dzieci i młodzieży w wieku od 7 do 12 lat do 2019 r., od 13 do 15 lat w latach 2017–2024, od 16 do 18 lat w latach 2024–2031 oraz od 19 do

Ludność w Poznaniu wg ekonomicznych grup wieku

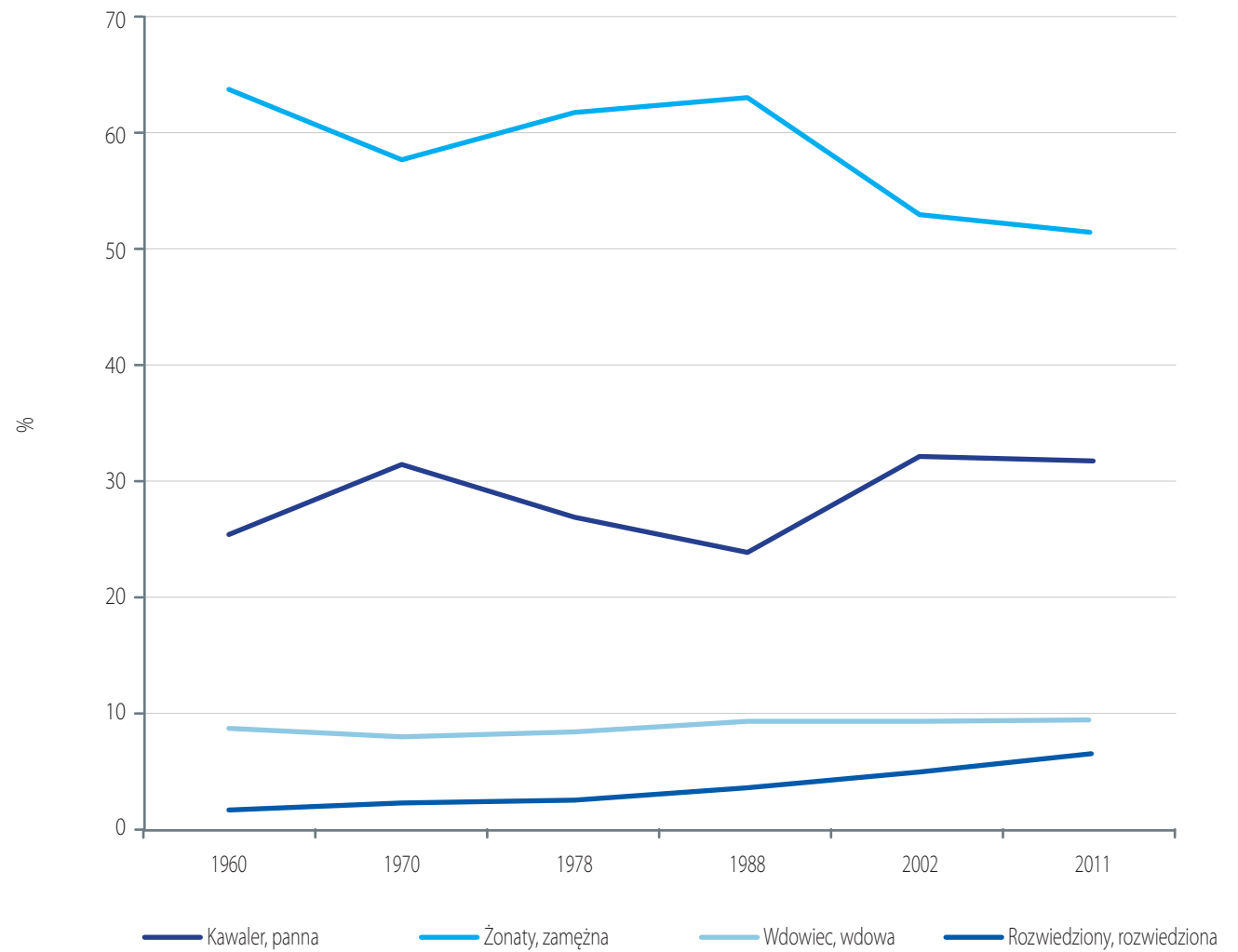

24 lat w latach 2024–2031. Według prognozy GUS, odmienna sytuacja wystąpi w powiecie poznańskim, gdzie do 2050 r. ludność zwiększy się o ponad połowę i wyniesie 555 tys. osób. W rezultacie w 2050 r. ludność zamieszkująca obszar aglomeracji poznańskiej, obejmującej Poznań i powiat poznański, wzrośnie o ok. 6% i wyniesie 957 tys. osób.

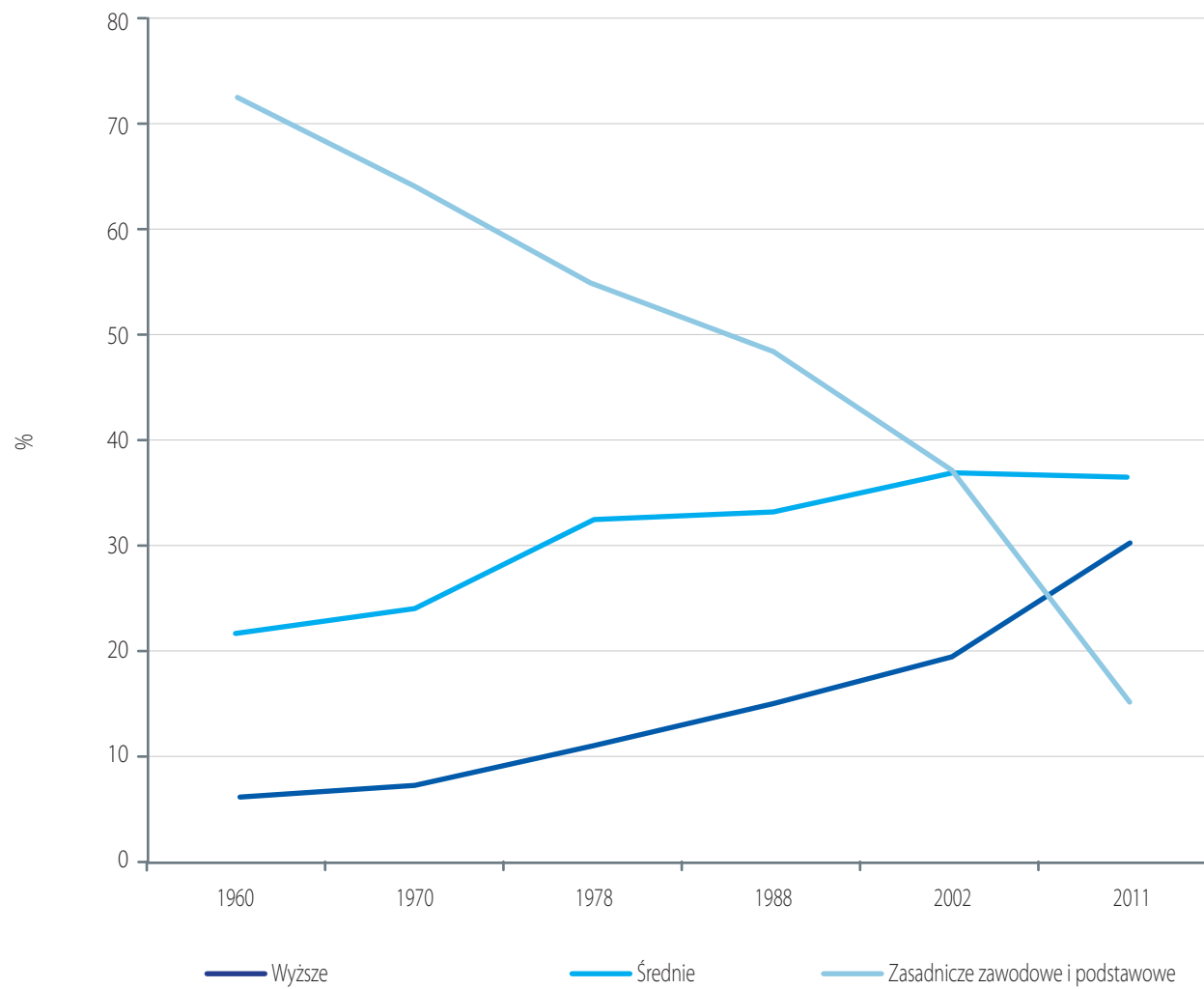
Struktura ludności w Poznaniu wg stanu cywilnego

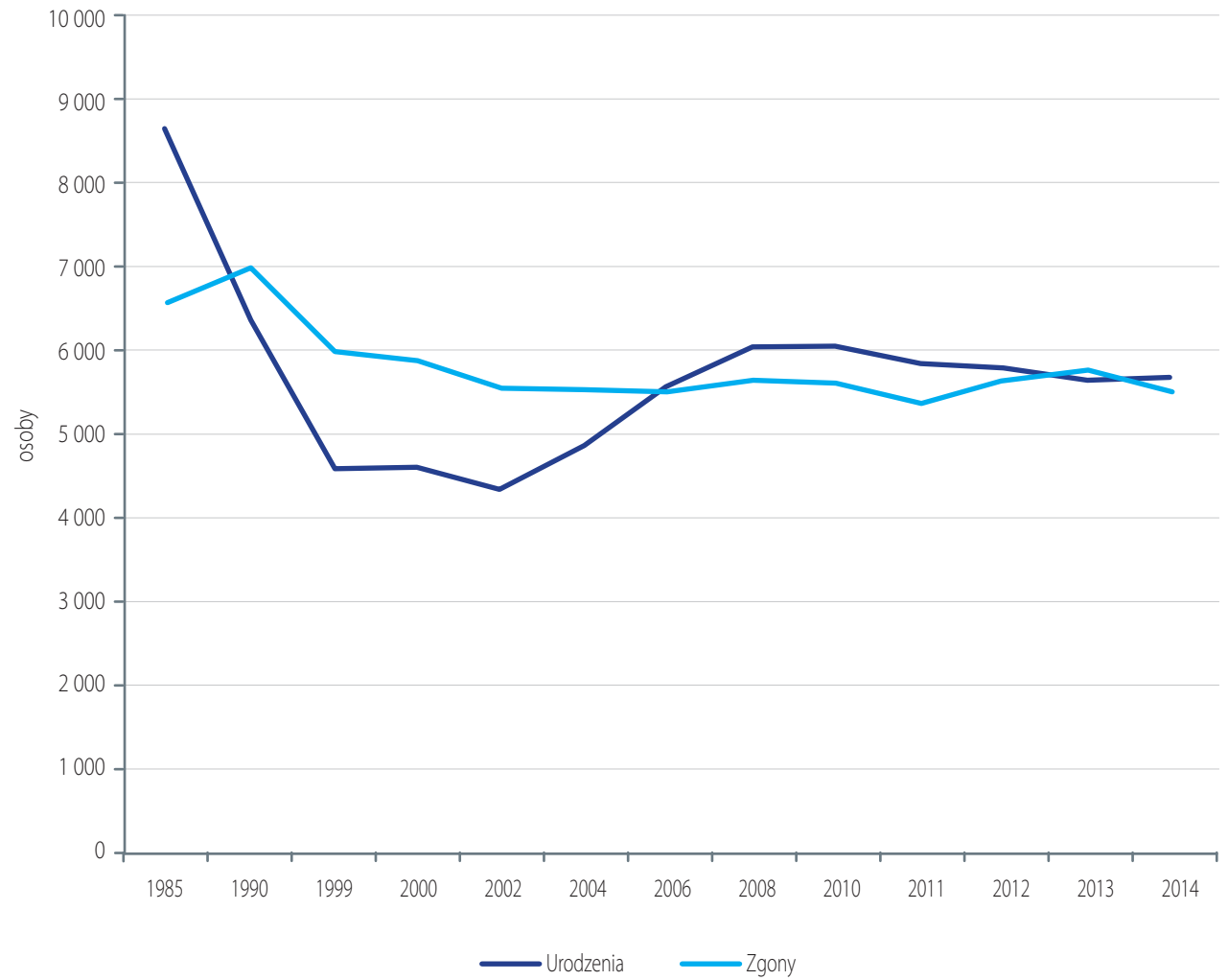
Ludność w Poznaniu wg stanu cywilnego

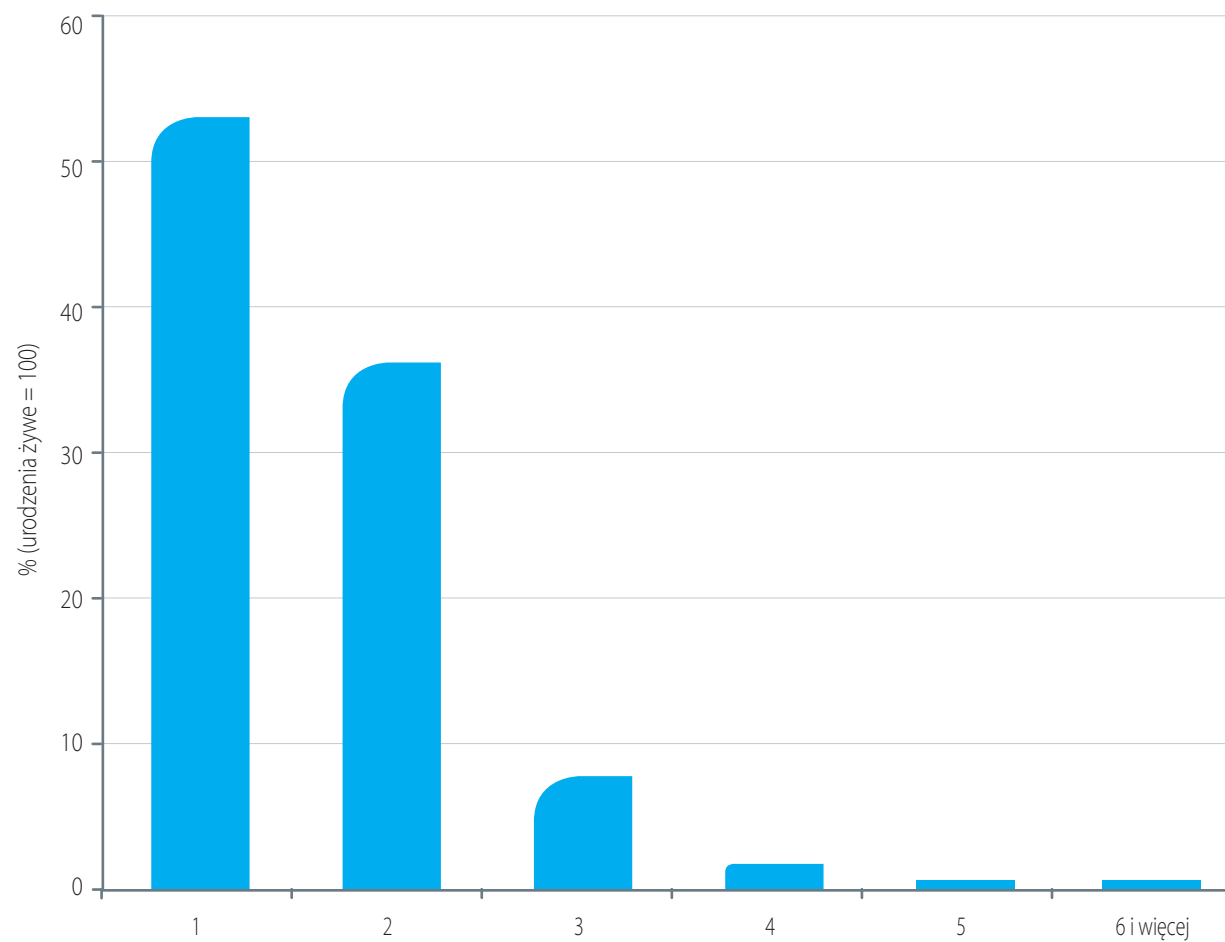
Ludność w Poznaniu wg poziomu wykształcenia

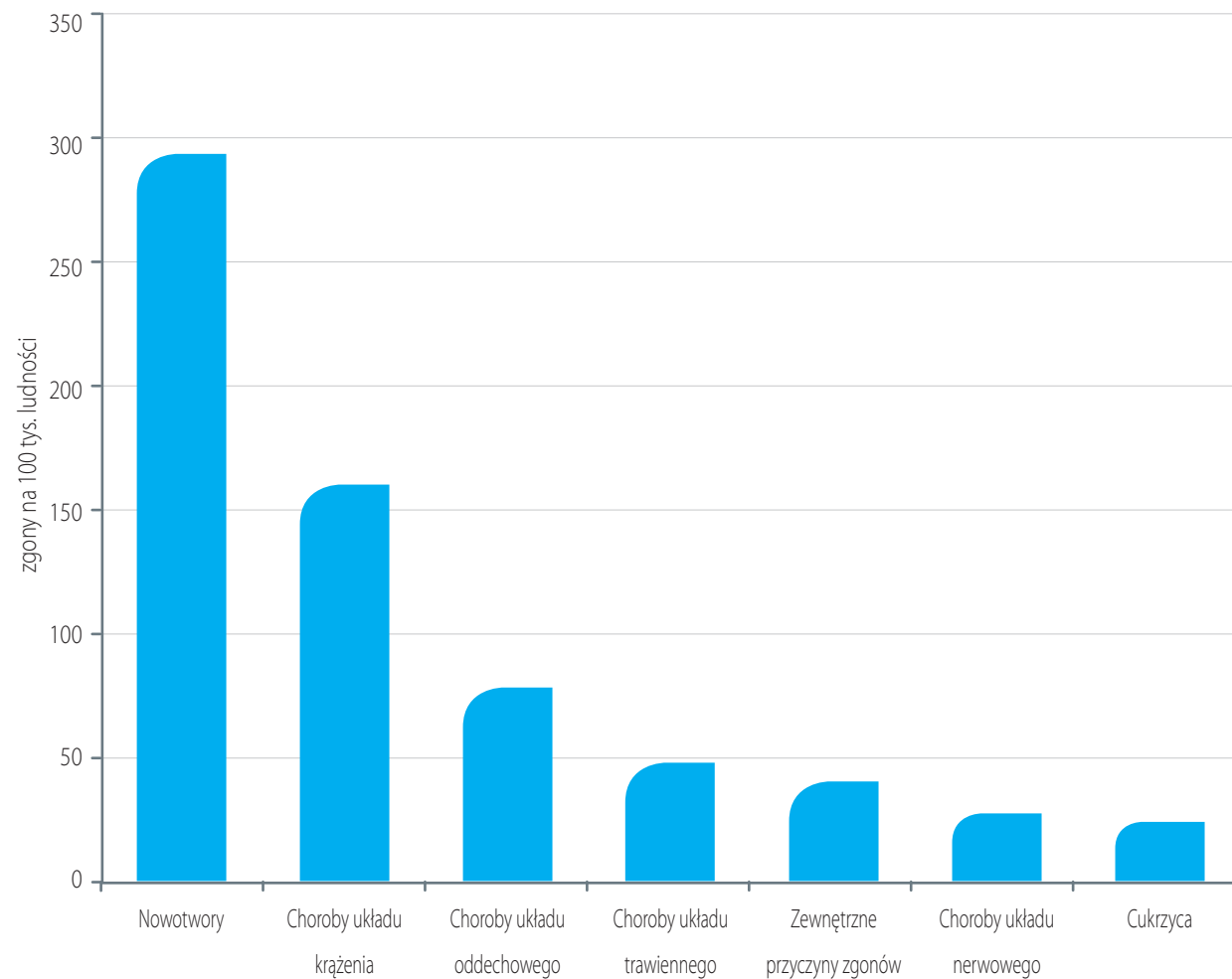
Przyrost naturalny w Poznaniu

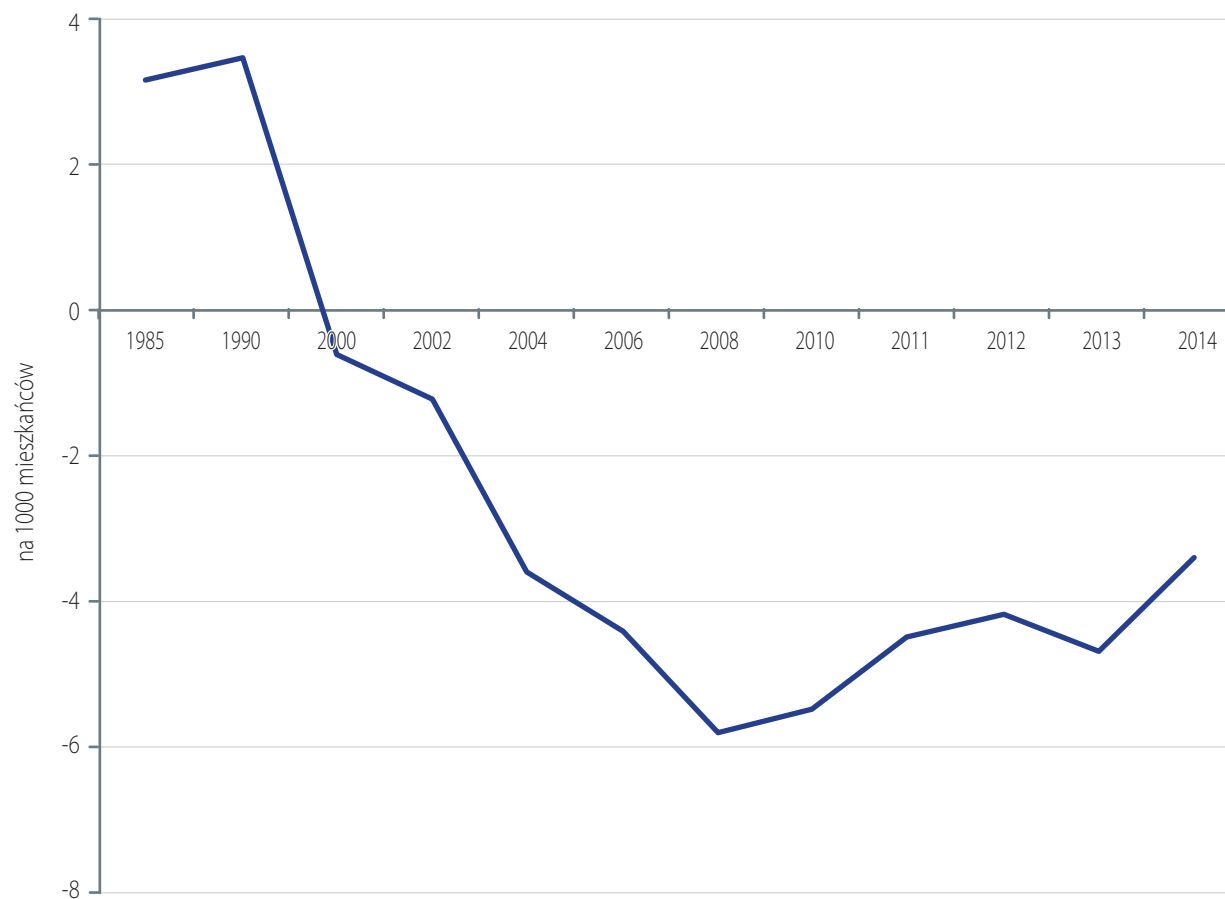
Urodzenia wg kolejności urodzenia dziecka przez matkę

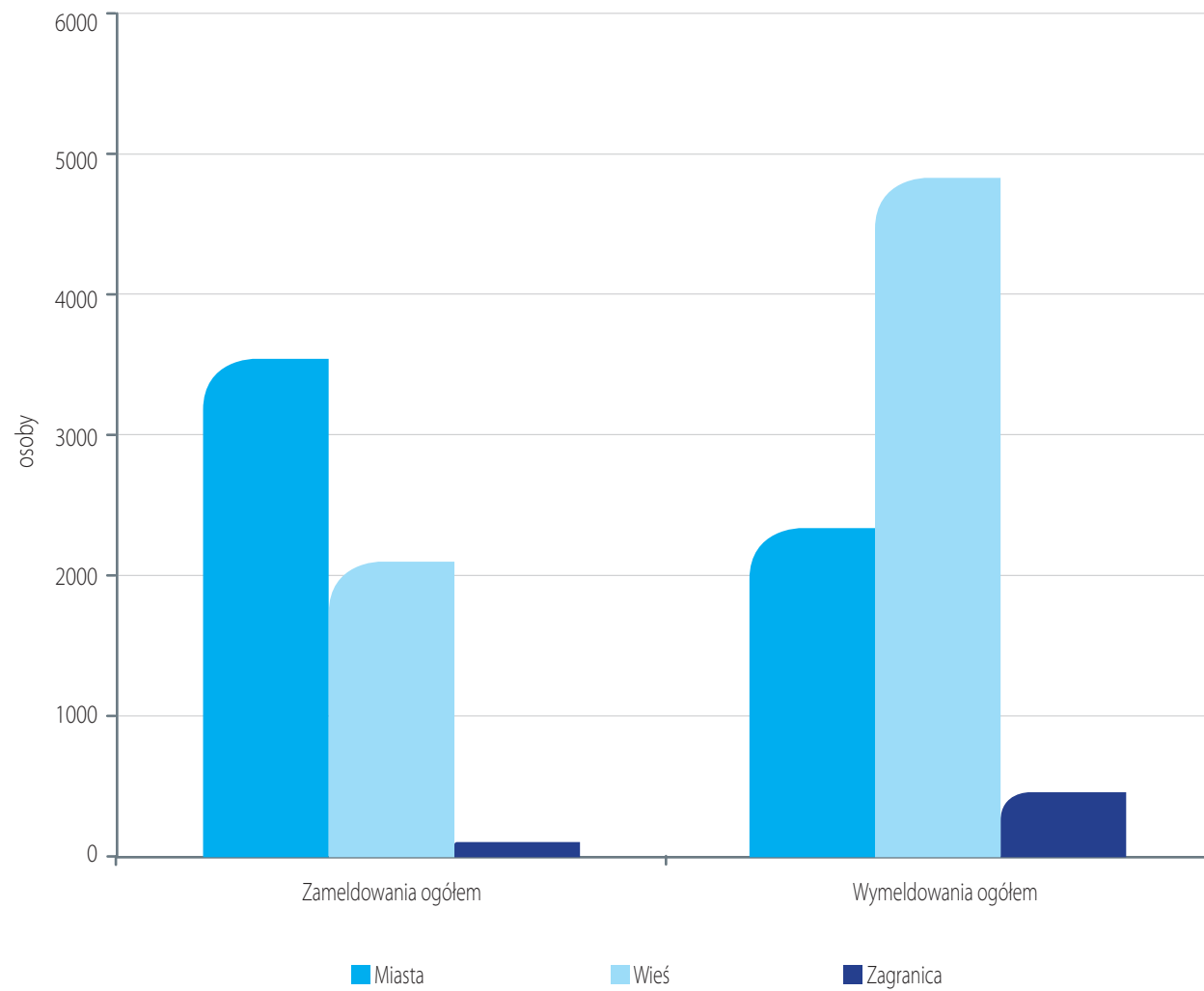
Zgony w Poznaniu wg wybranych przyczyn

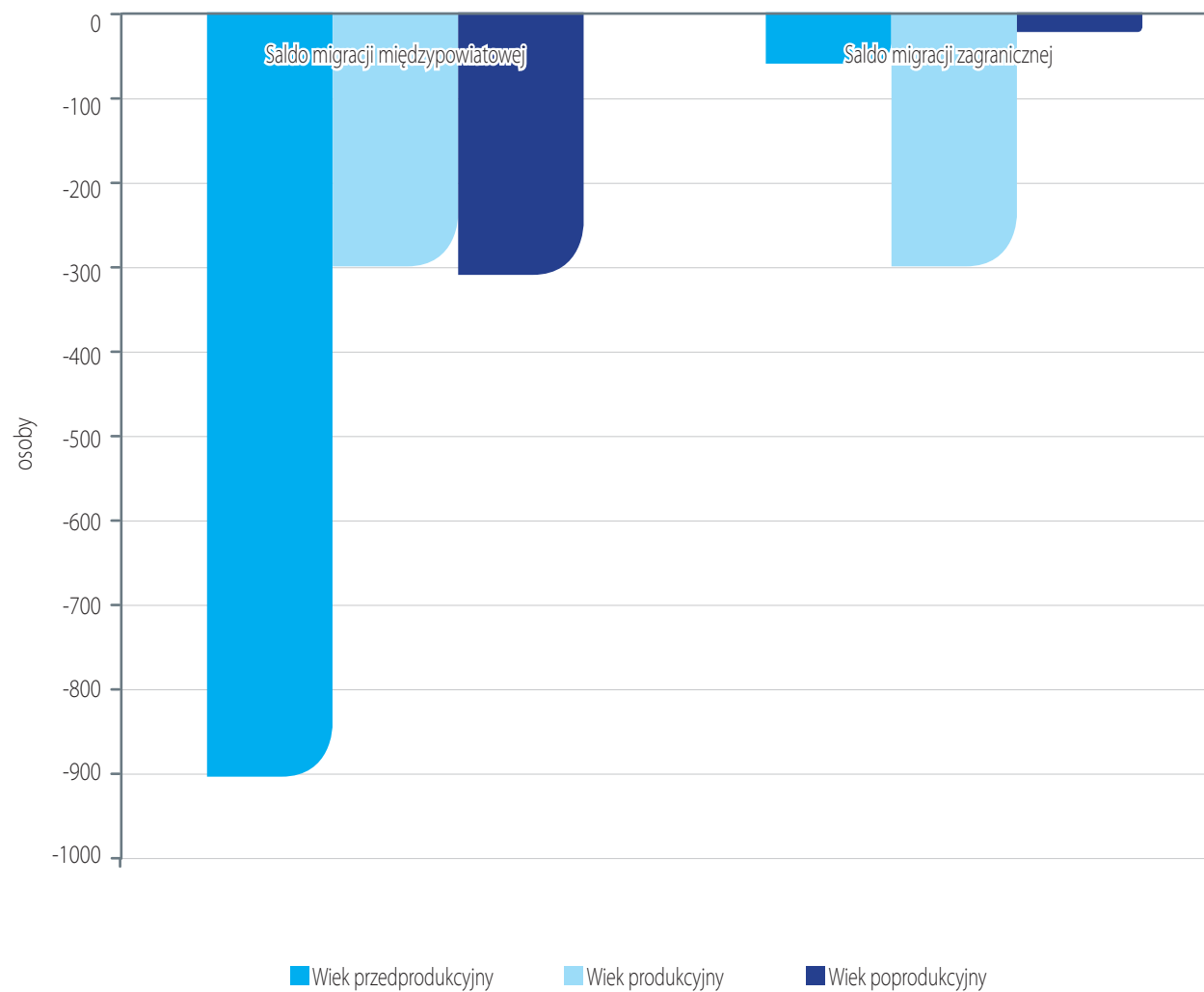
Saldo migracji w Poznaniu

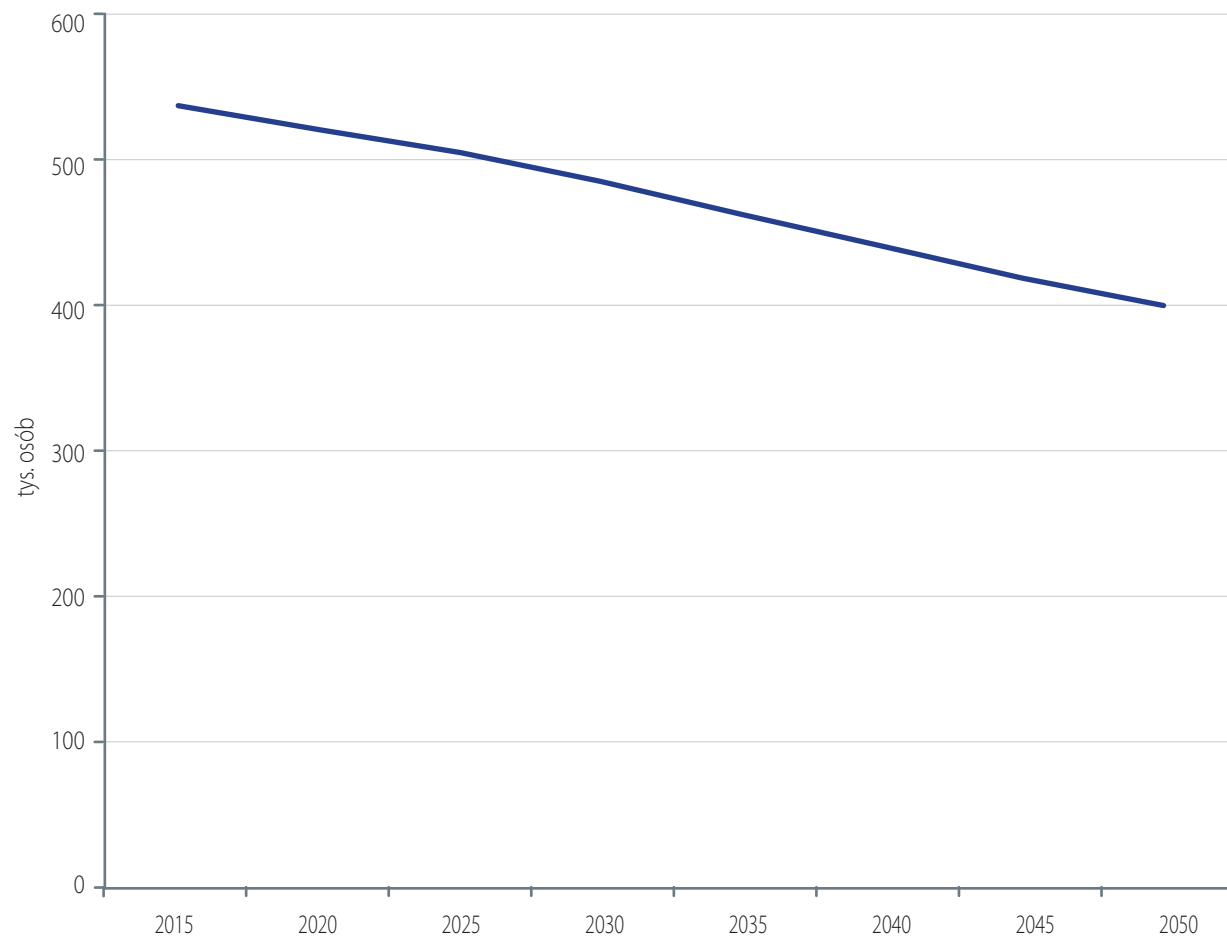
Kierunki migracji w Poznaniu

Ruch migracyjny międzypowiatowy w Poznaniu wg ekonomicznych grup wieku

Prognoza demograficzna do 2050 r. dla Poznania

Gospodarka

Poznań należy do najsilniejszych gospodarczo miast Polski. Według szacunków GUS wartość produktu krajowego brutto (PKB) wytworzonego w Poznaniu wyniosła w 2013 r. 47,4 mld zł, a w przeliczeniu na mieszkańca 86,4 tys. zł, czyli ponaddwukrotnie więcej niż w kraju i prawie dwukrotnie więcej niż w województwie wielkopolskim i była niższa jedynie od PKB wytworzonego w Warszawie. Gospodarka Poznania jest zróżnicowana strukturalnie i dobrze rozwinięta gałęziowo. Dominuje w niej sektor usług, który tworzy blisko 73% wartości dodanej brutto i jest miejscem pracy dla 78% ogółu pracujących w Poznaniu. Wartość dodana brutto wytworzona w sektorze usług i przeliczona na jednego pracującego wynosi ponad 224 tys. zł i jest najwyższa w Polsce, poza Warszawą. W gospodarce dominują: handel, usługi finansowe, edukacja i rynek nieruchomości.

W Poznaniu utworzono podstrefę z 4 kompleksami Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej o łącznej powierzchni 108,1 ha.

86,4 tys. zł

PKB per capita

73% WDB

usługi

Podstrefa KS SSE

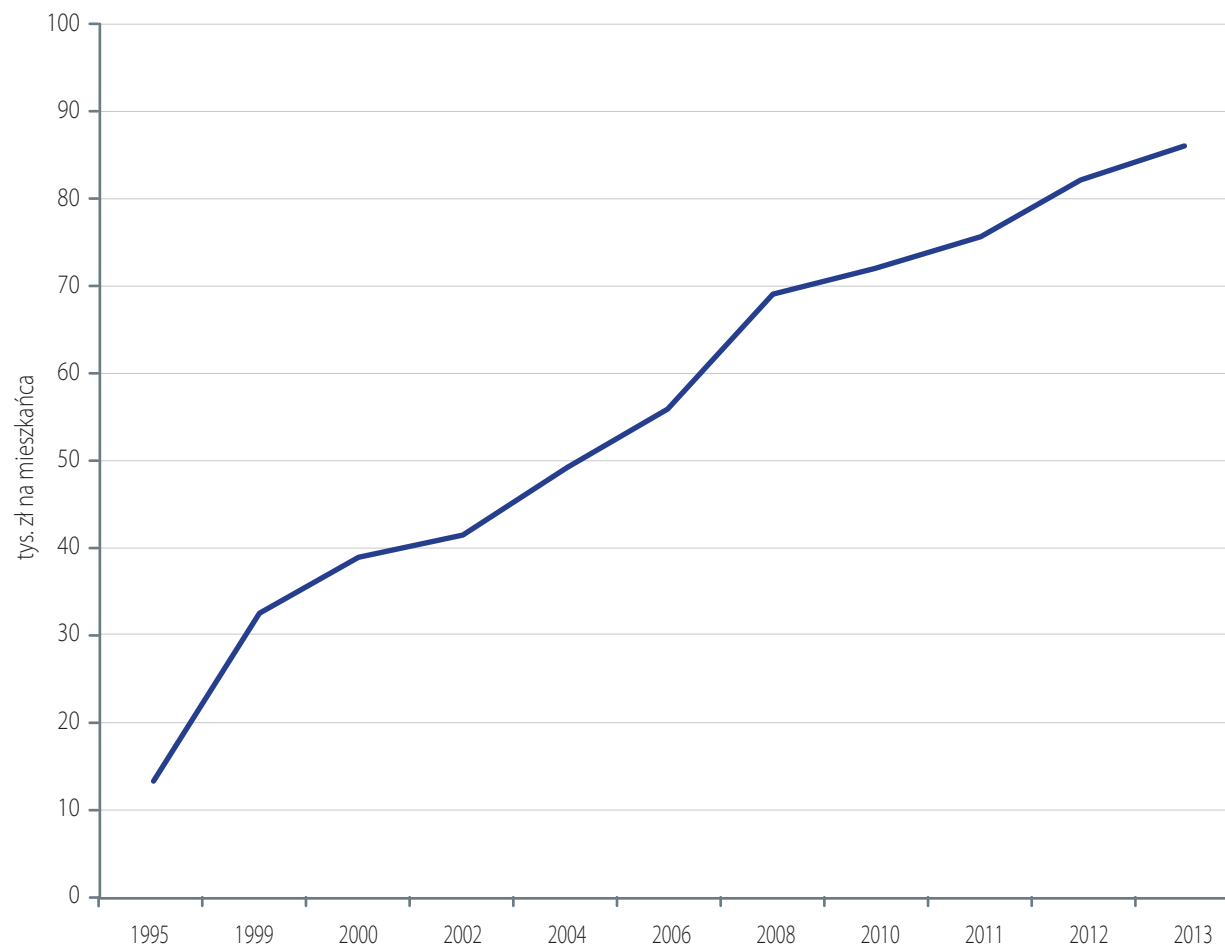
Oferuje ona inwestorom ulgi i ułatwienia w realizacji przedsięwzięć. Korzysta już z niej największy inwestor zagraniczny w Poznaniu – niemiecki koncern Volkswagen oraz amerykańska korporacja Exide Technologies.

Poznańskie firmy zajmują wysokie pozycje na prestiżowej „Liście 2000” największych polskich firm ogłaszanej corocznie przez dziennik „Rzeczpospolita”. W pierwszej 100 uplasowało się 8 poznańskich firm: Eurocash SA GK

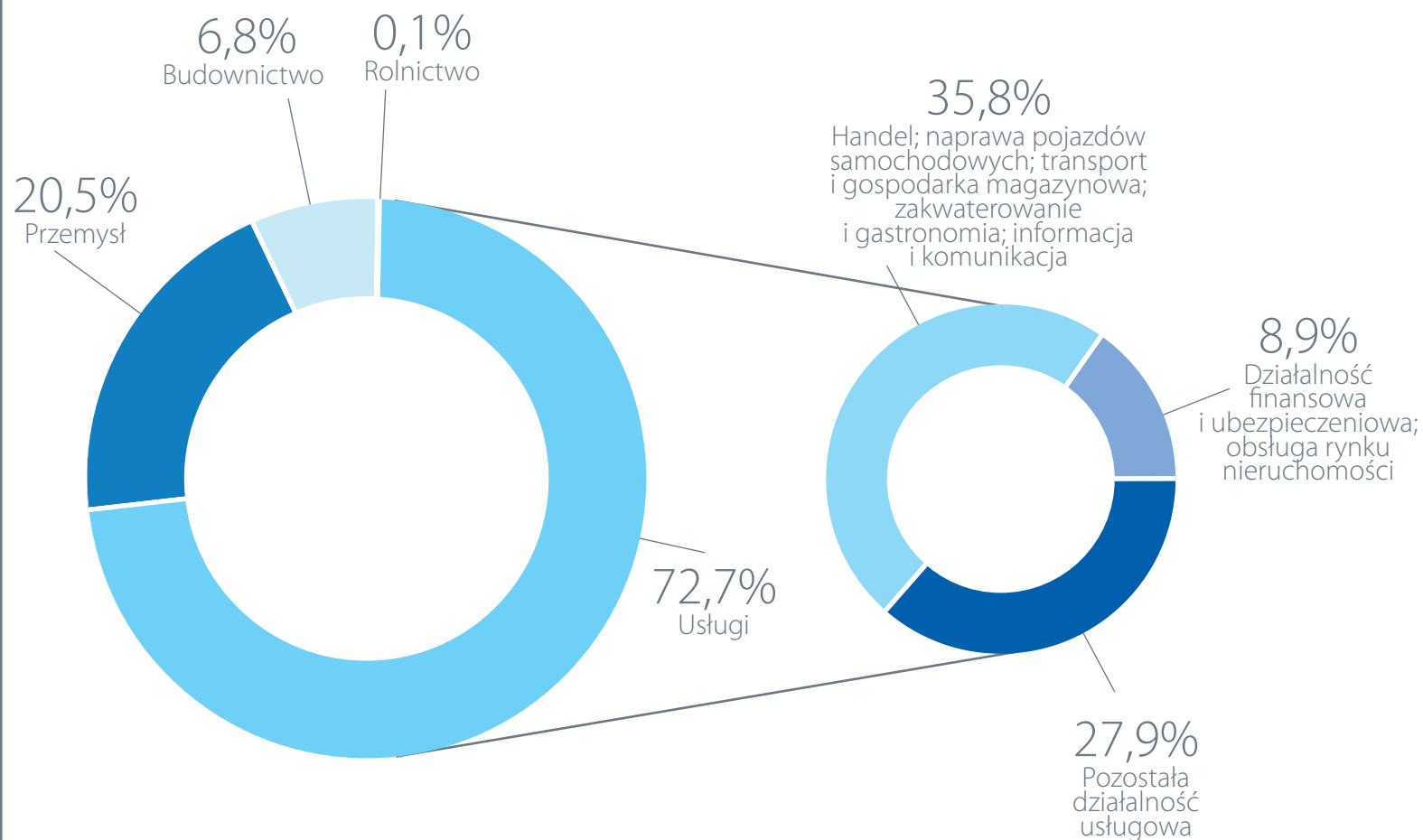
(9. pozycja), Volkswagen Poznań SA (21. pozycja), Grupa Energetyczna Enea SA (22. pozycja), Grupa Muszkieterów (54. pozycja), GlaxoSmithKline Pharmaceuticals SA (57. pozycja), Żabka Polska Sp. z o.o. (73. pozycja), Kompania Piwowarska SA GK (86. pozycja), Selgros Sp. z o.o. (100. pozycja). Volkswagen Poznań Sp. z o.o. zajął 4. miejsce wśród największych polskich eksporterów⁸, a sieć sklepów dyskontowych Pepco Poland Sp. z o.o. została laureatem nagrody Dobra Firma dla najbardziej efektywnych przedsiębiorstw działających w Polsce.

⁸ Do największych eksporterów w Poznaniu należą: Volkswagen Poznań Sp. z o.o., GlaxoSmithKline Pharmaceuticals SA, Exide Technologies SA, SKF Polska SA oraz Apator Powagaz SA.

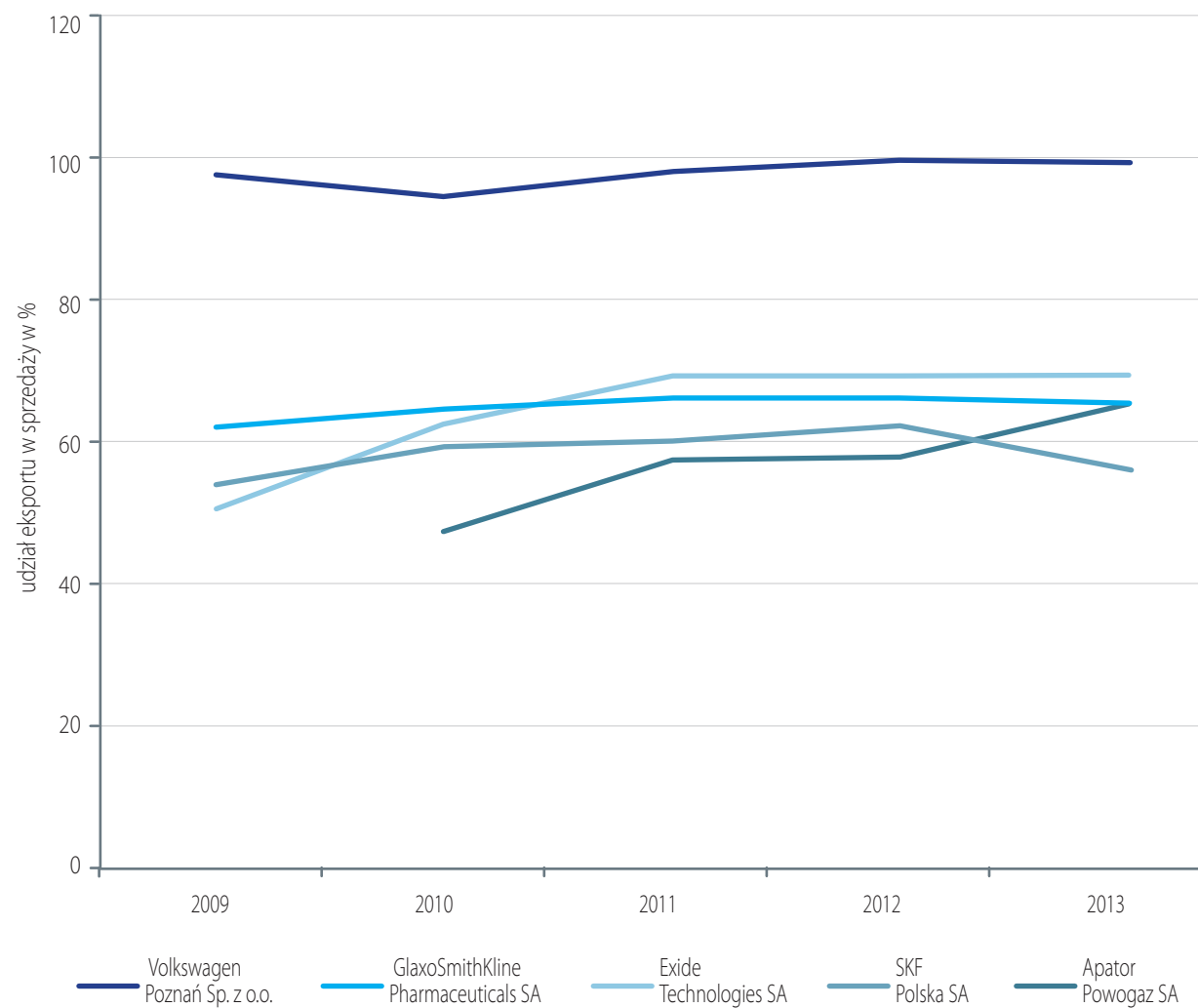
Produkt krajowy brutto w Poznaniu

Źródła wytworzenia wartości dodanej brutto w Poznaniu

Najwięksi eksporterzy w Poznaniu

Innowacyjność i kreatywność

Miasto Poznań charakteryzuje się dużym potencjałem naukowym i instytucjonalnym ukierunkowanym na innowacyjność i działania na rzecz gospodarki opartej na wiedzy. Według badań Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Poznań jest jednym z wiodących w kraju ośrodków innowacji w Polsce. W mieście działają 3 parki technologiczne⁹, stanowiące platformę współpracy gospodarki i nauki oraz kreujące przyjazne środowisko dla rozwoju innowacji: budowany przez Miasto Poznań Poznański Park Technologiczno-Przemysłowy, Poznański

⁹ Prywatne parki technologiczne działają lub powstają także wokół Poznania: YouNick (Nickel Technology Park Poznań) w Złotnikach, ukierunkowany na wspieranie rozwoju branży biotechnologicznej oraz sektora IT, na terenie którego działa także Nickel BioCentrum; Park Technologiczny INEA PARK w Wysogotowie wraz z dużym nowoczesnym Data Center; Eureka Technology Park w Dąbrowie, którego celem jest pomoc we wdrażaniu innowacyjnych rozwiązań i inkubowaniu nowo powstających firm.

122
jednostki B+R

3
parki technologiczne

816 mln zł
nakłady na B+R

Park Naukowo-Technologiczny¹⁰, afiliowany przy Fundacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, prywatny park naukowo-technolo-

¹⁰ W strukturze parku działalność prowadzą m.in.: Centrum Wspierania Innowacji, Centrum Zaawansowanych Technologii Chemicznych, Centrum Badań Akustycznych, Centrum Zastosowań Informatyki, Poznańskie Laboratorium Radiowęglowe, Laboratorium Izotopowe, Centrum Analityki i Diagnostyki Medycznej, Laboratorium Technologii Mowy i Języka oraz Centrum Archeologiczne. W ramach PPNT działa również Inkubator Technologiczny.

918 mln zł
nakłady na innowacje

Design

Klastering

Startup Poznań

giczny Nobel Tower, a także Inkubator Biznes i Nauka. W Poznaniu działają lub powstają multidyscyplinarne ośrodki badawcze nowoczesnych technologii, m.in. takie, jak: Zespół Inkubatorów Wysokich Technologii, Wielkopolskie Centrum Zaawansowanych Technologii,

Międzyuczelniane Centrum NanoBioMedyczne, Centrum Mechatroniki, Biomechaniki i Nanoinżynierii, BioCentrum, Krajowe Centrum Innowacji w Logistyce i e-Gospodarce, Centrum Biologii Medycznej, Centrum Badawcze Polskiego Internetu Optycznego. Przy wsparciu Miasta Poznania funkcjonują także inkubatory przedsiębiorczości i centra transferu technologii. W mieście działają 4 akademickie inkubatory przedsiębiorczości¹¹, Inkubator w ramach PPNT oraz 11 centrów transferu technologii¹². Poznańscy przedsiębiorcy i naukowcy mogą także korzystać z oferty Fundacji na rzecz Rozwoju Politechniki Poznańskiej, która uruchomiła Ośrodek Doradztwa Proinnowacyjnego, świadczący usługi związane z ochroną

¹¹ Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Uniwersytecie Ekonomicznym, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Wyższej Szkole Komunikacji i Zarządzania, Poznański Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości oraz Preinkubator Akademicki UAM.

¹² Centrum Innowacji, Rozwoju i Transferu Technologii Politechniki Poznańskiej, Centrum Transferu Technologii, Innowacji i Informatyzacji, Centrum Wspierania Innowacji, Fundacja Przedsiębiorczości Akademickiej, Fundacja UAM, Ośrodek Innowacji NOT, Stowarzyszenie na rzecz Innowacyjności i Transferu Technologii „Horyzonty”, Uczelniane Centrum Innowacji i Transferu Technologii UAM, Wielkopolski Instytut Jakości, Wielkopolski Klub Techniki i Racjonalizacji.

własności intelektualnej i przemysłowej, a także Wielkopolskiego Instytutu Jakości, Instytutu Logistyki i Magazynowania. Poznańskie szkoły wyższe i ośrodki B+R, przy współpracy z samorządem lokalnym i przedsiębiorstwami, realizują także wspólne projekty ukierunkowane na innowacyjność, np.: Wielkopolska Platforma Innowacyjna, konkurs dla przedsiębiorczych „Poznańskie Innowacje”, projekt „System wielostrumieniowej komunikacji masowej integrujący marketing bezpośredni i pośredni z weryfikacją rezultatów online, jako podstawa nowej usługi skierowanej do klientów targowych – SWEP” oraz resortowe projekty skierowane do uczniów: Akademickie Centra Kreatywności i Uniwersytet Młodych Wynalazców. Osoby w każdym wieku mogą także korzystać z oferty Laboratorium Wyobraźni – centrum nauki otwartego w Poznańskim Parku Naukowo-Technologicznym.

W Poznaniu działa Fundacja Klaster Poznań, której celem jest działanie na rzecz łączenia i współpracy branży kreatywnej i branż pokrewnych z biznesem, wzrostu konkurencyjności wielkopolskich firm, artystów i instytucji miejskich, a także stowarzyszenie Wielkopolskie

Centrum Klasteringu – platforma klastrowa skupiająca liderów oraz partnerów inicjatyw klastrowych w regionie. Poznańskie firmy, szkoły wyższe i ośrodki naukowo-badawcze uczestniczą w licznych regionalnych¹³ inicjatywach klastrowych, m.in. takich, jak: Wielkopolski Klaster Meblowy, Wielkopolski Klaster Mebel Design, Wielkopolski Klaster Chemiczny, Wielkopolski Klaster Motoryzacyjny, Wielkopolski Klaster Zaawansowanych Technik Automatykacji Elprotech, Wielkopolski Klaster Branży Energii Odnawialnej, Wielkopolski Klaster Teleinformatyczny, Wielkopolski Klaster Zaawansowanych Technologii Budownictwa Tech-Bud-WIB, BioRegion Wielkopolska, Finet przy Regionalnej Izbie Rolno-Przemysłowej, Wielkopolski Klaster Medyczny, Klaster Metalowy, Klaster Budowlany, Klaster Spożywczy, Klaster Energii Odnawialnej, Zachodni Klaster Tworzyw Sztucznych Plastopolis, Synerg IT Klaster Informatyczny. Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza założyła Waste Klaster,

¹³ Uniwersytet Ekonomiczny i Uniwersytet Przyrodniczy są także członkami Klastra Spożywczego Południowej Wielkopolski Stowarzyszenie w Kaliszu, a Politechnika Poznańska została jednym z członków założycieli klastra Europolbudatom.

ukierunkowany na rozwiązywanie problemów związanych z gospodarką odpadami. Część projektów klastrowych uzyskała dofinansowanie unijne. Projekty te wspierają Miasto Poznań oraz Województwo Wielkopolskie, które organizuje w ramach wsparcia klasteringu konkursy „Vouchery dla inicjatyw klastrowych”¹⁴, a także wielkopolskie organizacje gospodarcze: Wielkopolska Izba Przemysłowa-Handlowa i Wielkopolska Innowacyjna Sieć Kooperacji¹⁵, powołana przez Polską Izbę Gospodarczą Importerów Eksporterów i Kooperacji oraz Wielkopolski Klub Kapitału.

¹⁴ Celem konkursu jest wsparcie współpracy biznesu i nauki przy realizacji prac badawczo-rozwojowych. W 2014 r. w konkursie nagrodzono dwa podmioty z Poznania – Beyond.pl Sp. z o.o. oraz Wielkopolska Izba Przemysłowo-Handlową.

¹⁵ Partnerami Wielkopolskiej Innowacyjnej Sieci Kooperacji są: Uniwersytet Ekonomiczny, Politechnika Poznańska, Uniwersytet Przyrodniczy, Wyższa Szkoła Handlu i Rachunkowości, Wyższa Szkoła Logistyki, Instytut Logistyki i Magazynowania, Instytut Włókien Naturalnych, Poznański Park Naukowo-Technologiczny, Instytut Obróbki Plastycznej, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, Urząd Miasta Poznania oraz urzędy powiatowe z województwa wielkopolskiego.

W Poznaniu rozwijają się firmy w sektorach kreatywnych, obejmujących – oprócz szkół wyższych i jednostek naukowo-badawczych – technologie ICT, usługi w zakresie architektury, sztuki i mediów, wzornictwa i projektowania mody, rzemiosło artystyczne, usługi finansowe, biznesowe i prawne. Stanowią one 22% firm zarejestrowanych w Poznaniu i zatrudniają 18% pracujących. Od 2001 r. liczba firm sektora kreatywnego w mieście wzrosła o 64%, przede wszystkim w grupie firm prowadzących działalność o dużym wykorzystaniu wiedzy¹⁶. Ta grupa firm stanowi ponad 60% firm sektora kreatywnego w Poznaniu. Miasto Poznań oraz 11 europejskich samorządów uczestniczyło w realizowanym w latach 2010–2013 międzynarodowym unijnym projekcie partnerskim „CREA. RE – Creative Regions”.

Poznań staje się znaczącym ośrodkiem designu. Poznański Uniwersytet Artystyczny oraz Wyższa

¹⁶ Do grupy tej należą firmy prowadzące produkcję i usługi w zakresie technologii ICT (z wyjątkiem oprogramowania), usługi finansowe, prawne, biznesowe (konsulting, badania rynku), badania i rozwój oraz szkolnictwo wyższe. W porównaniu z 2001 r. liczba firm prowadzących działalność o dużym wykorzystaniu wiedzy zwiększyła się o 80%.

Szkoła Umiejętności Społecznych kształcą najwięcej studentów wzornictwa w kraju. W mieście działa pierwsze w Polsce centrum designu i kreatywności Concordia Design oraz międzynarodowa wyższa szkoła projektowania School of Form, odbywają się tu Światowe Dni Innowacji, targi arena DESIGN i moodFORM, Art&Fashion Forum by Grażyna Kulczyk oraz tematyczne konferencje i warsztaty. W działania związane z promocją poznańskiego designu włącza się coraz aktywniej miejski i wojewódzki samorząd lokalny, organizując konkursy i realizując projekty promujące wzornictwo młodego pokolenia projektantów oraz ułatwiające tworzenie sieci współpracy między przedsiębiorstwami a projektantami, m.in.: projekt unijny „Design z Wielkopolski – promocja kultury regionu”, program „Specjalistyczny program wsparcia przedsiębiorstw w obszarze design”, projekt o charakterze informacyjnym „Partnerski związek nauki i postępu”.

Kluczową rolę w podnoszeniu poziomu innowacyjności i konkurencyjności pełnią działające na terenie miasta przedsiębiorstwa. Do najbardziej innowacyjnych pod względem wprowadzania nowych produktów i usług

należą przemysł motoryzacyjny, chemiczny, gumowy i wyrobów z drewna. Najniższy poziom innowacyjności występuje w przemyśle spożywczym oraz produkcji z surowców mineralnych. Według danych GUS roczne nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle wynoszą 918 mln zł¹⁷, w tym ponad 75% nakładów przeznaczają się na zakupy inwestycyjne maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi oraz środków transportu. Na działalność badawczą i rozwojową wydatkuje się jedynie niecałe 5%.

Według Instytutu Badań Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu do firm o najwyższym poziomie innowacyjności należą¹⁸: Biofarm Sp. z o.o., INEA SA, Komputronik SA, AFT Sp. z o.o., ENEA SA, Elektromontaż Poznań SA, BBI Zeneris Narodowy Fundusz Inwestycyjny SA, Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji Sp. z o.o., MATYLBUD Sp. z o.o., APEXIM AB Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Adam Baranowski, Harpo Sp. z o.o., DYVICOM SA, Przedsiębiorstwo Wielobranżowe TOOLFAS Sp. z o.o., DGA SA, Poznańskie

Zakłady Zielarskie Herbapol SA. Część z nich należy do kategorii mikroprzedsiębiorstw, które wraz z małymi i średnimi firmami odnoszą coraz więcej sukcesów w tej dziedzinie, także w skali międzynarodowej. W 2014 r. poznańska firma CARGAZ BIS Mariola Rewers STER, która opracowała innowacyjny alternatywny, dwupaliwowy system zasilania dla silników wysokoprężnych, oraz firma Jan Gumkowski „Biuro Techniczno-Inżynierskie”, która opracowała innowacyjny palnik na pellet z obrotową komorą spalania, znalazły się w gronie 12 laureatów kolejnej edycji akceleratora zielonych technologii GreenEvo¹⁹. Poznańska spółka Zylia Sp. z o.o. za System Rejestracji Dźwięku Przestrzennego AudioSense 3D otrzymała wyróżnienie w konkursie Polskie Produkty Przyszłości²⁰.

¹⁹ Celem akceleratora, utworzonego przez Ministerstwo Środowiska, jest utworzenie marki GreenEvo, która ma gwarantować wysoką jakość zielonych technologii z Polski. Pod tą marką akcelerator promuje na świecie najlepsze polskie technologie w dziedzinie ochrony środowiska.

²⁰ Celem konkursu organizowanego przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości, a finansowanego przez Ministerstwo Gospodarki jest promocja i upowszechnianie osiągnięć twórców innowacyjnych wyrobów i technologii, które mają szansę zaistnieć na polskim rynku.

W prestiżowym rankingu najszybciej rozwijających się firm technologicznie innowacyjnych w Europie Środkowej Deloitte Technology Fast 50 Central Europe²¹ znalazły się 4 poznańskie firmy: Netguru (5. miejsce), Insys K. Bartkowski, P. Czekala Sp. J. sp. j. (49. miejsce), Goclever Sp. z o.o. (17. miejsce), która po raz drugi zajęła także pierwsze miejsce w kategorii „Wielka Piątka”, oraz spółka Currency One S.A., która zajęła 10. miejsce w kategorii „Wschodzące Gwiazdy”.

W 2014 r. w VIII edycji konkursu Samorządu Województwa Wielkopolskiego promującego najbardziej innowacyjne firmy produkcyjne i usługowe „i-Wielkopolska – Innowacyjni dla Wielkopolski” w kategorii „Innowacyjna Inwencja” laureatami zostali Wielkopolskie Centrum Onkologii im. M. Skłodowskiej Curie wraz z Polską Grupą Badań Nowotworów Głowy i Szyi, w kategorii „Mikro przyszłości” nagrodzona została poznańska firma Airoptic Sp. z o.o. Urząd

²¹ Ranking Deloitte Technology Fast 50 skupia najszybciej rozwijające się środkowoeuropejskie przedsiębiorstwa technologicznie innowacyjne na podstawie wzrostu przychodów operacyjnych. W jego skład wchodzi trzy kategorie – główna „Technology Fast 50” oraz dwie podkategorie „Wschodzące Gwiazdy” i „Wielka Piątka”.

¹⁷ Dane za 2013 r.

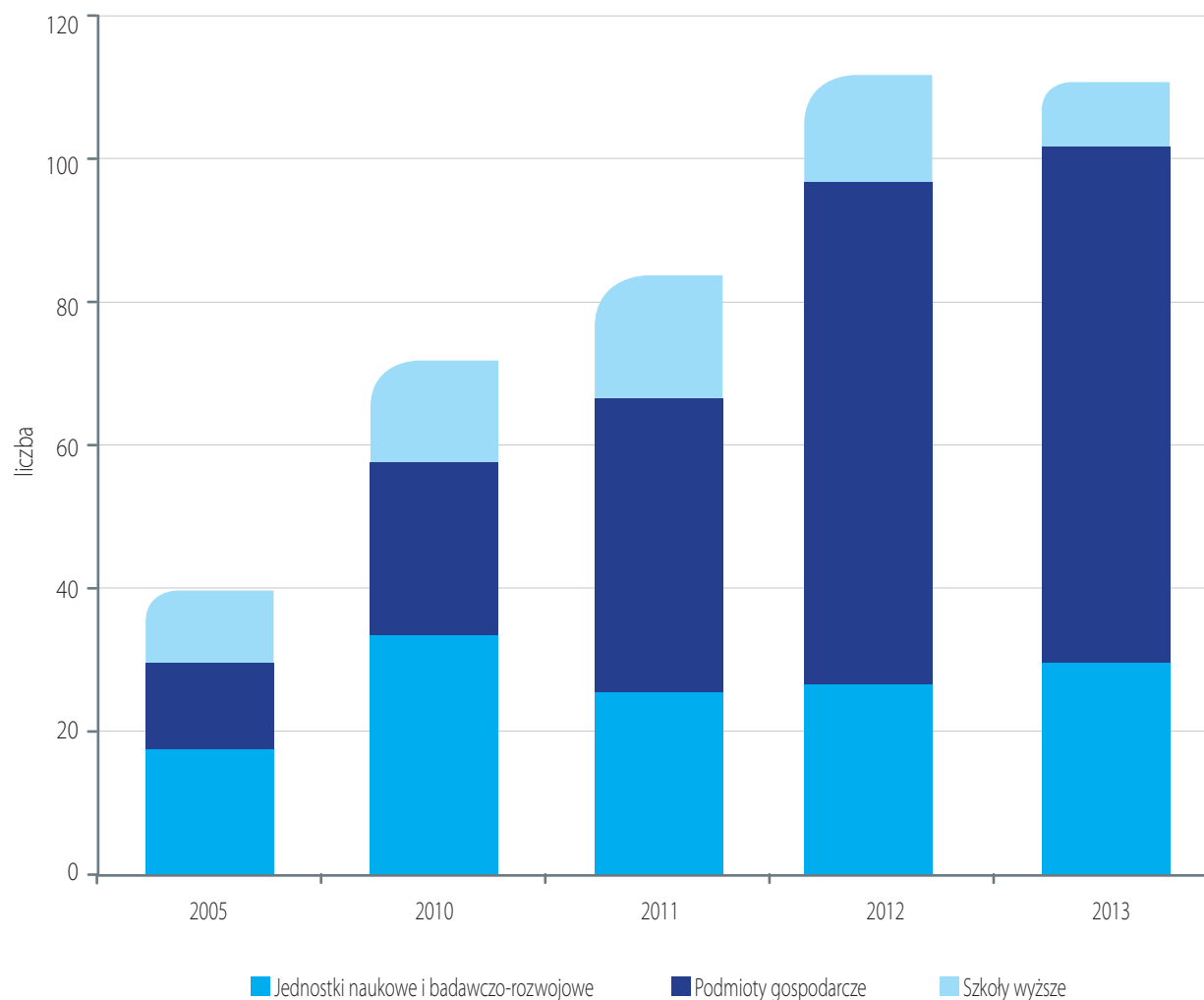
¹⁸ Dane za 2010 r.

Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego organizuje także konkurs „Vouchery dla przedsiębiorstw”, którego celem jest wsparcie współpracy biznesu i nauki przy realizacji prac badawczo-rozwojowych. W 2014 r. w gronie laureatów tego konkursu znalazło się 9 firm z Poznania: ICEbridge, Jakub Różański; ITTI Sp. z o.o.; Harpo Sp. z o.o.; PMOFFICE Sp. z o.o.; Pracownia Projektowa Marta Bartkowiak – architekt; ARP Ideas Sp. z o.o.; Nutridea Sp. z o.o.; Verax Systems Sp. z o.o.; Airoptic Sp. z o.o. Wsparciu innowacyjności wielkopolskich firm poświęcony jest także projekt „Kompleksowa Promocja Gospodarki i Inwestycji w Wielkopolsce”, w ramach którego współfinansowany jest udział firm w targach i misjach zagranicznych. Służą temu również Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów, sesje coachingowe dla firm i program „Doskonałe przedsiębiorstwo”²².

W Poznaniu dynamicznie rozwijają się start-upy, wspierane przez Miasto Poznań w ramach

²² „Doskonałe przedsiębiorstwo” to nowoczesne narzędzie on-line pozwalające przedsiębiorcom zbadać poziom rozwoju ich firm i gotowość do działalności innowacyjnej. Program generuje indywidualny scenariusz rozwoju w oparciu o analizę problemów danego przedsiębiorstwa.

Jednostki prowadzące działalność badawczo-rozwojową w Poznaniu

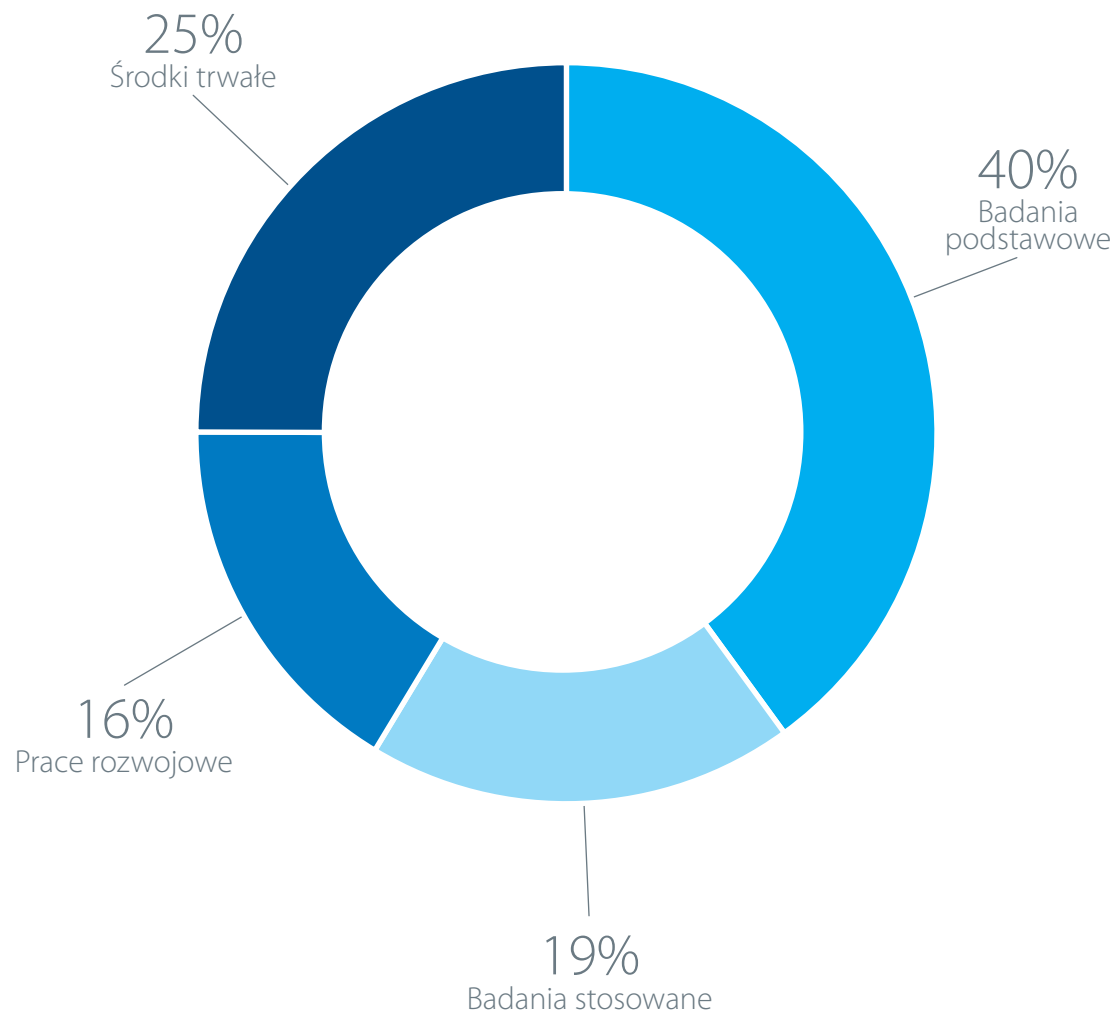
projektu „Startup Poznań”²³. Dużym zainteresowaniem cieszą organizowane w Poznaniu wydarzenia pn. „Startup Weekend” oraz „Startup Poznań_Hackathon”, skierowane do osób, które zaproponują najlepsze rozwiązania informatyczne wykorzystujące otwarte API miasta. Trwają prace nad utworzeniem w Poznaniu przestrzeni coworkingowej, wokół której mogłaby być organizowana aktywność lokalnej społeczności startupowej.

Województwo Wielkopolskie posiada zaktualizowaną w 2015 r. „Regionalną Strategię Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015–2020”²⁴, w ramach której wskazano 6 obszarów inteligentnych specjalizacji regionu: Biosurowce, Wnętrza przyszłości, Przemysł jutra, Rozwój oparty na ICT, Wyspecjalizowane procesy logistyczne, Nowoczesne technologie medyczne.

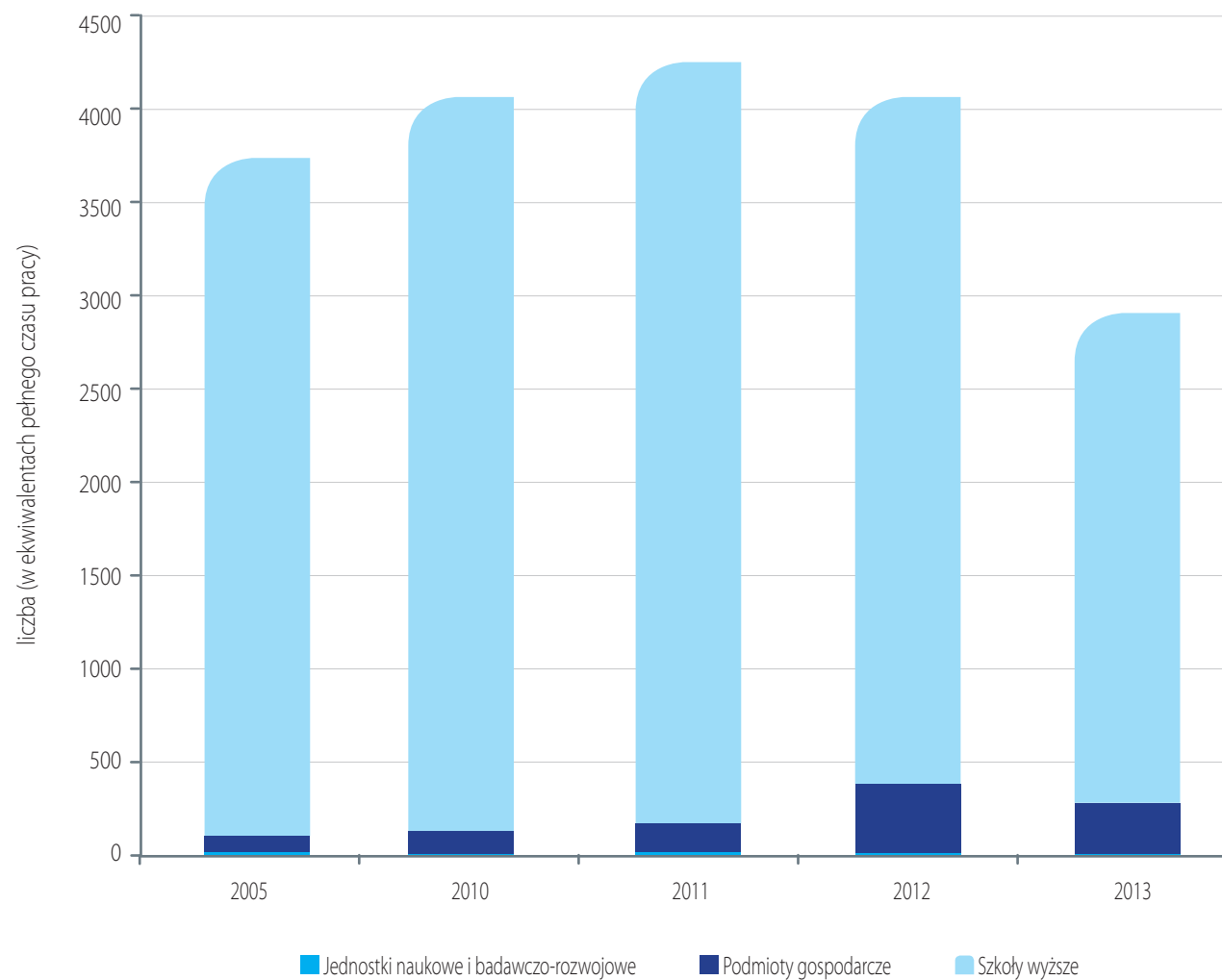
²³ Projekt skupia inicjatywy skierowane do środowiska startupów oraz do innych osób prowadzących lub planujących prowadzenie własnego biznesu.

²⁴ Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015–2020 (RIS3) jest podstawą wdrażania strategii Europa 2020 na poziomie regionalnym i krajowym w nowej perspektywie finansowej 2014–2020.

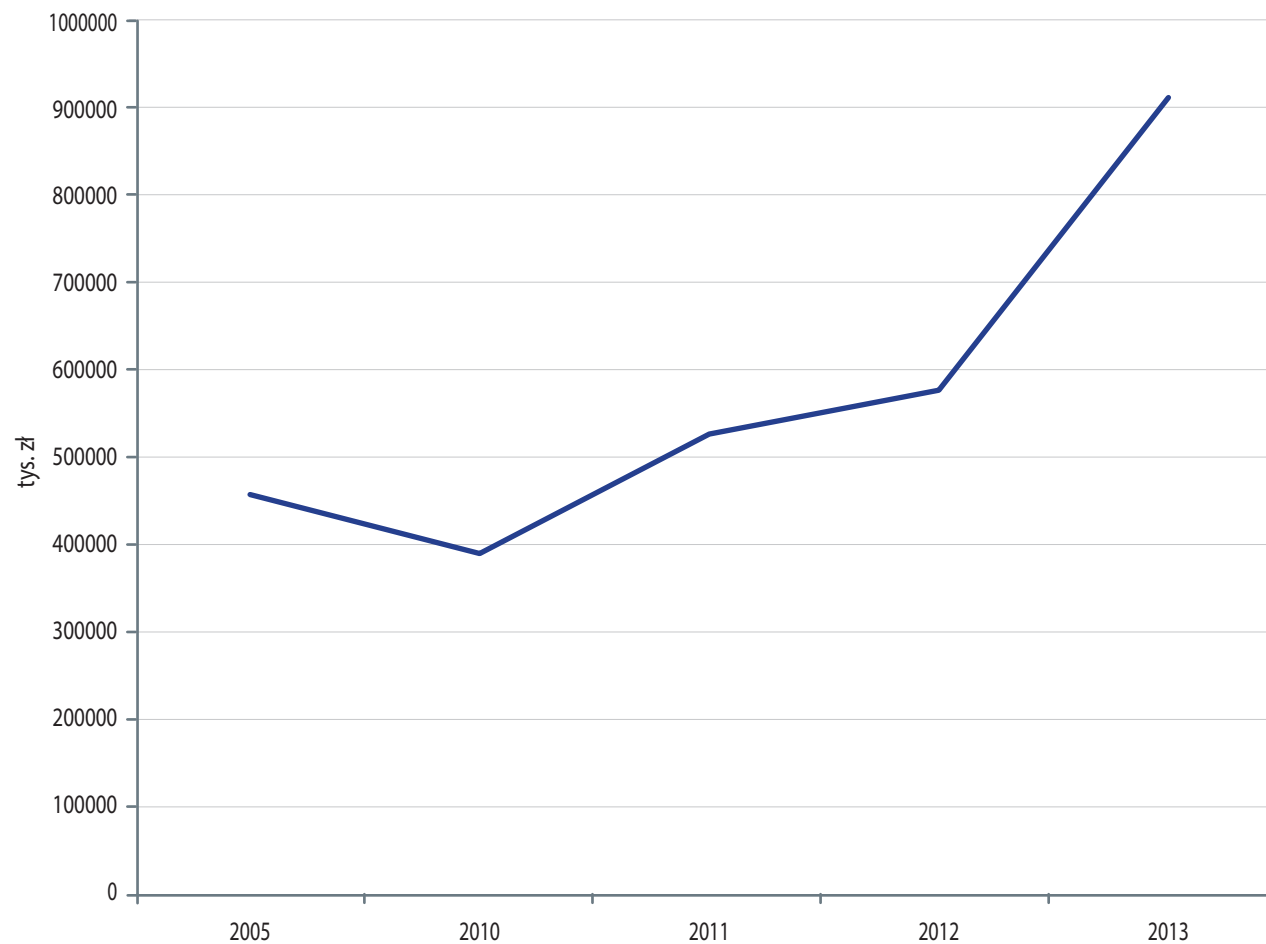
Struktura nakładów na działalność badawczą i rozwojową w Poznaniu

Zatrudnienie w jednostkach prowadzących działalność badawczo-rozwojową w Poznaniu

Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle w Poznaniu

Atrakcyjność inwestycyjna

Poznań jest miastem atrakcyjnym dla inwestorów, zarówno krajowych jak i zagranicznych, ujmowanym w prestiżowych rankingach i badaniach. W rankingu atrakcyjności inwestycyjnej Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową podregion Poznań znajduje się w grupie najwyższej atrakcyjności dla działalności zaawansowanej technologicznie, usługowej i przemysłowej. Badania Związku Liderów Sektora Usług Biznesowych (ABSL), Hays Poland oraz Jones Lang LaSalle pokazują, że aglomeracja poznańska jest drugim w kraju najszybciej rozwijającym się ośrodkiem zewnętrznych usług biznesowych, szczególnie w zakresie usług F&A oraz ITO. W rankingu „The European Regional Growth Index (E-REGI)”, Poznań plasuje się w czołówce polskich atrakcyjnych lokalizacji dla inwestowania w rynek nieruchomości i dla biznesu. Miasto zostało także wyróżnione przez „Financial Times Business” oceniającym najlepsze lokalizacje dla inwestycji zagranicznych,

9 mld USD
BIZ

58
centrów usług

4,8 mld zł
nakłady na inwestycje przedsiębiorstw

w rankingach „European Cities&Regions of the Future” oraz „Polish Cities of the Future”, a także przez The Hackett Group w raporcie „Global Business Services Executive Insight” jako jedna z lokalizacji stwarzających najlepsze warunki do tworzenia centrów usług wspólnych, charakteryzujących się dużą aktywnością w działaniach wspierających inwestora, promocją projektu oraz korzystnymi kosztami prowadzenia działalności.

Strategia pozyskiwania inwestorów dla Miasta Poznania została ukierunkowana na pozyskiwanie nowych i wspieranie już działających inwestorów w branżach wytwarzających wysoką wartość dodaną, a także generowanie zapotrzebowania na wykształconych i dobrze opłacanych pracowników w gospodarce opartej na wiedzy. Priorytetowymi dla Miasta sektorami gospodarki są: produkcja zaawansowana technologicznie, Business Process Offshoring, badania i rozwój, działalność kongresowo-wystawiennicza oraz infrastruktura rekreacyjno-rozrywkowa.

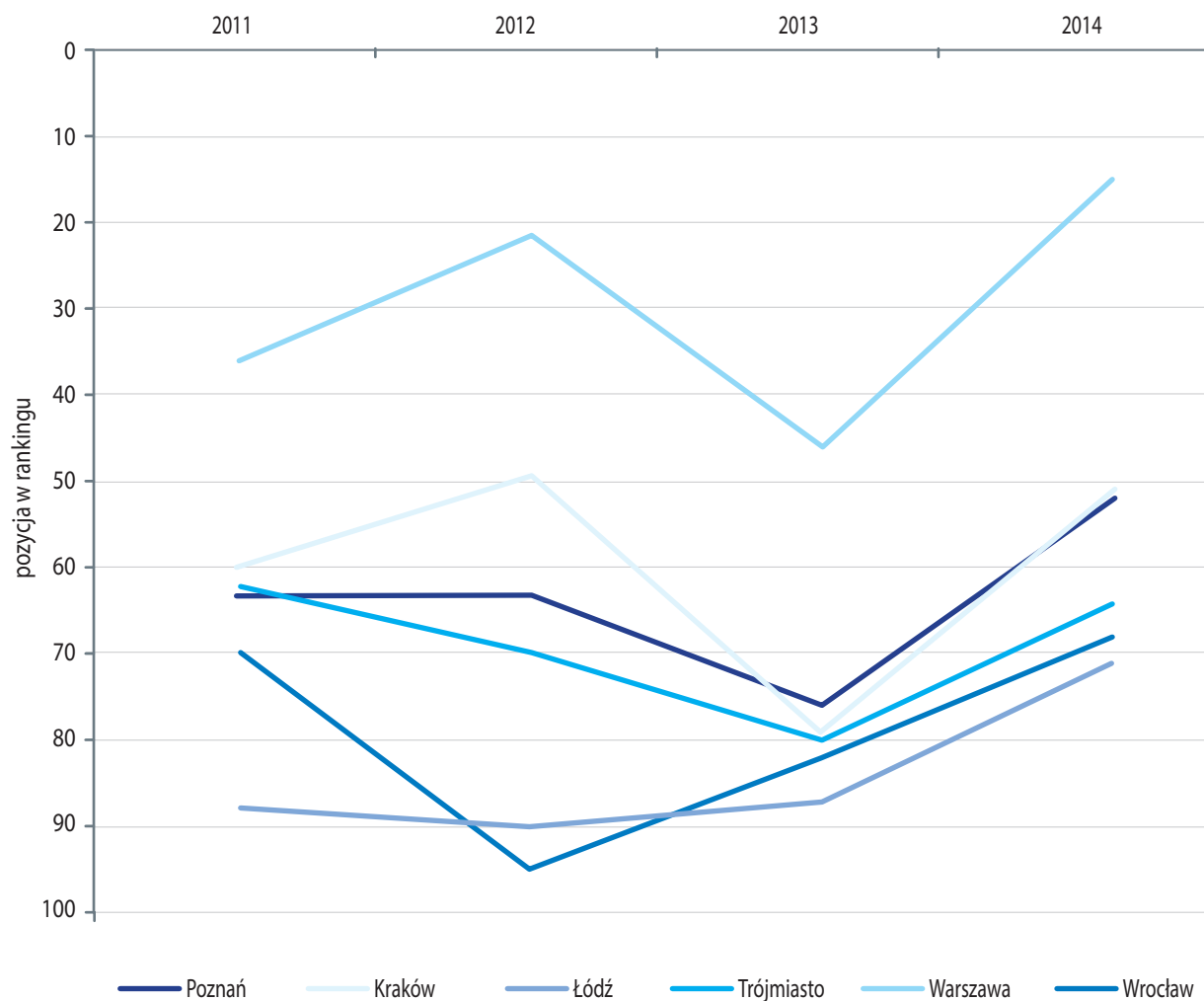
Poznań jest jednym z głównych ośrodków lokalizacji inwestycji zagranicznych. Od 1990 r. zainwestowano tutaj prawie 9 mld USD, czyli 16,2 tys. USD na mieszkańca. Największym zainteresowaniem inwestorów zagranicznych cieszy się produkcja przemysłowa, przede wszystkim motoryzacyjna, spożywcza i farmaceutyczna, oraz handel i usługi. Dwie trzecie kapitału zagranicznego pochodzi z Niemiec, Francji, Wielkiej Brytanii, Japonii i USA, a do największych inwestorów należą: Apsys, Auchan, Beiersdorf, Bridgestone, Exide Technologies, GlaxoSmithKline, IKEA, King Cross Group,

Klepierre, Kronospan Holding, Mars, Metro, Ne-inver, SABMiller, TriGranit, Unilever, Veolia, Volkswagen, Von der Heyden Group. Osobną grupę inwestorów zagranicznych stanowią firmy, fundusze inwestycyjne oraz osoby prywatne, które obejmują udziały w już działających spółkach²⁵.

Poznań to znaczący ośrodek przemysłu motoryzacyjnego w kraju. Obok Volkswagena, w Poznaniu inwestują także amerykański koncern Exide Technologies, japoński koncern Bridgestone oraz szwedzkie firmy Plastal Group i SKF Aktiebolaget. Znaczące są także inwestycje brytyjskiego koncernu farmaceutycznego GlaxoSmithKline, dzięki któremu Poznań stał się dużym ośrodkiem produkcji i dystrybucji leków w Europie Środkowo-Wschodniej. W przemyśle spożywczy inwestuje duży koncern amerykański Mars, południowoafrykański SABMiller, niemiecki HK Food oraz międzynarodowy Unilever.

²⁵ Dotyczy to szczególnie spółek notowanych na giełdzie.

Pozycja w rankingu The European Regional Growth Index (E-REGI)

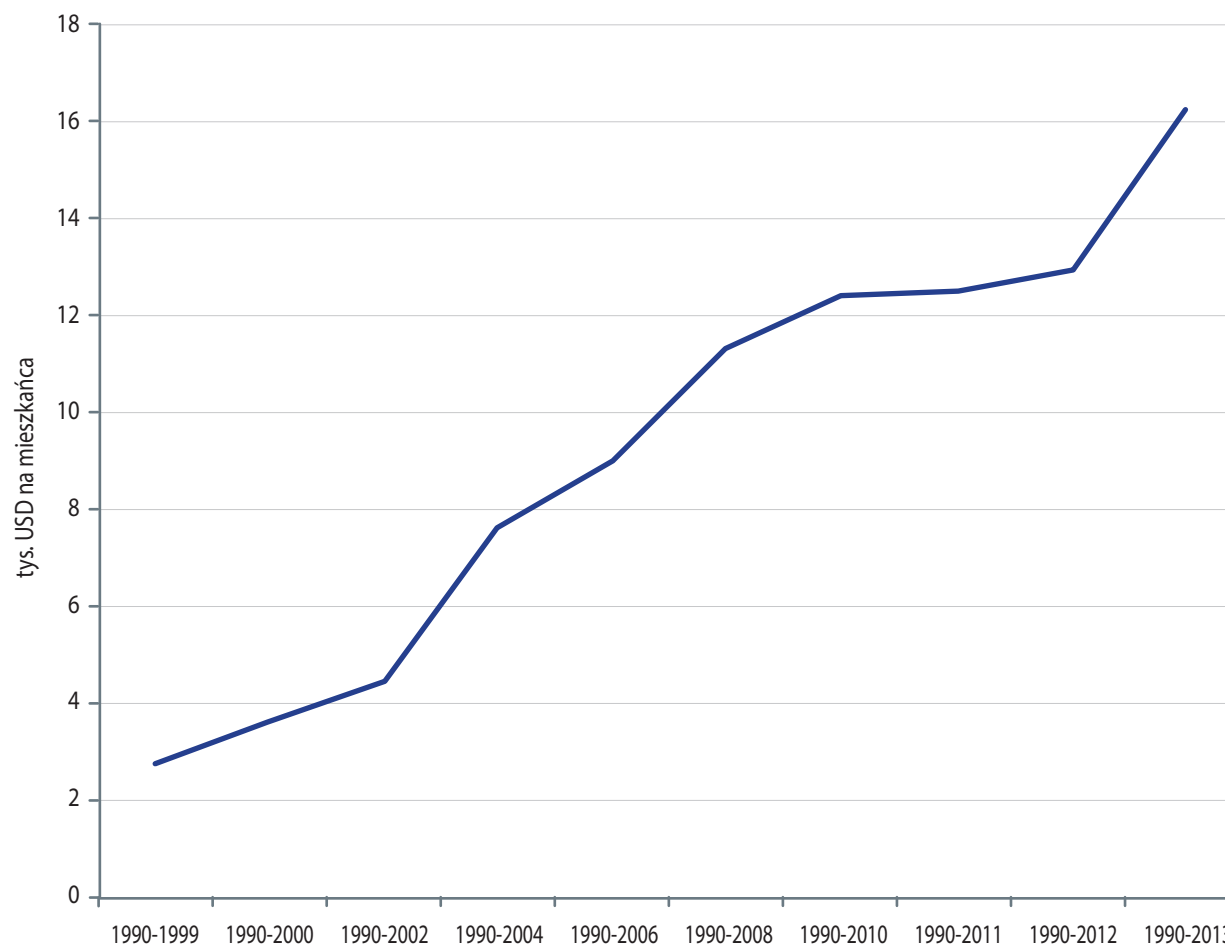

W sektorze usług dynamicznie rozwija się rynek powierzchni biurowych na wynajem oraz zewnętrzne usługi biznesowe, szczególnie SSC i BPO. W Poznaniu w ciągu dwóch lat liczba centrów usług nowoczesnych wzrosła o jedną piątą, a liczba osób w nich zatrudnionych o połowę²⁶. W mieście działają centra usług informatycznych, finansowo-księgowych, obsługi klientów oraz B+R tak znanych zagranicznych firm²⁷, jak m.in.: Arvato, BAE Systems, Bridgestone, Capgemini, Carlsberg, Ciber, DFDS, Duni, Egnyte, Exide Technologies, Franklin Templeton Investments, GFT, GlaxoSmithKline, Grace, Grant Thornton, Holicon, HolidayCheck, IKEA, Itella, Jeronimo Martins, Kennametal, Klefmann, MAN, Mentor Graphics, McKinsey&Company, Mars, Microsoft, Mirantis, NTT Data, Open Text, Orange, Owens-Illinois, Polaris Laboratories, Propex, Roche, Samsung, Schulman,

²⁶ Wzrost liczby zatrudnionych plasuje Poznań na 3. miejscu wśród głównych ośrodków usług dla biznesu w Polsce.

²⁷ Inwestorzy centrów z kapitałem zagranicznym pochodzą z 14 krajów, w większości (60%) z krajów UE, a ponad jedna czwarta z USA. Największym pracodawcą są centra z kapitałem niemieckim. Centra usług w aglomeracji poznańskiej świadczą usługi w ponad 21 językach, głównie europejskich (angielski, polski, niemiecki i francuski).

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Poznaniu

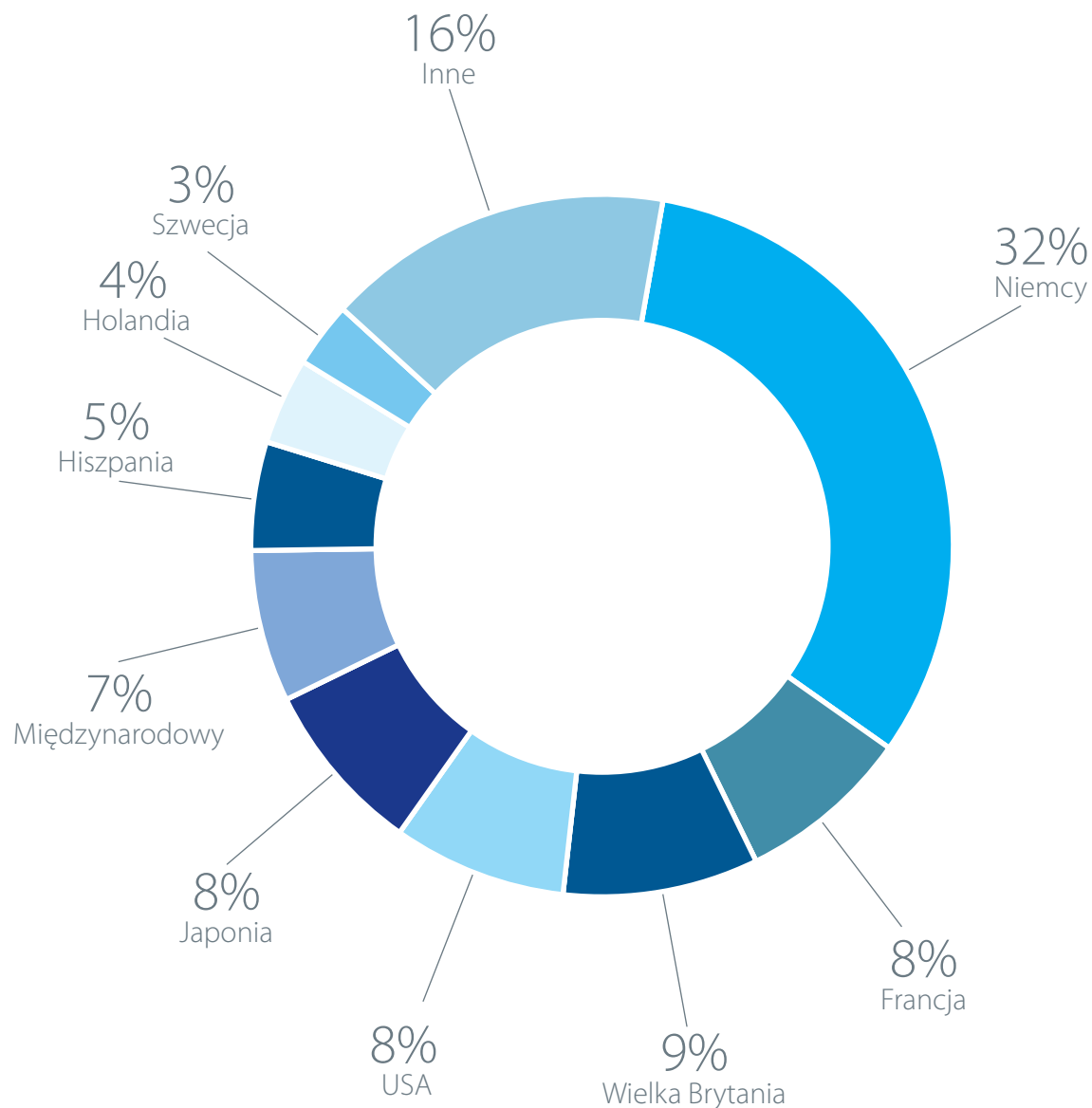

Siemens, Sii, Savvis, Telcordia, Unilever, Veolia, Wavin, Wikia, Carl Zeiss.

Działające w Poznaniu centra nowoczesnych usług biznesowych wspólnie z Miastem Poznań realizują projekty skierowane do potencjalnych pracowników centrów – WorkGate, adresowany do studentów i absolwentów szkół wyższych oraz Tydzień SSC/BPO skierowany do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Za uruchomienie, rozwój i szerokie wsparcie projektu WorkGate oraz popularyzację branży outsourcingowej w środowisku studenckim Miasto Poznań otrzymało dwukrotnie wyróżnienie City Outsourcing Star przyznawane przez Fundację Pro Progressio dla organizacji osiągających najlepsze wyniki w branży i jej bezpośrednim otoczeniu biznesowym.

Na poznańskim rynku pojawili się także inwestorzy zagraniczni zainteresowani budownictwem mieszkaniowym, nieruchomościami biurowymi czy obiektami wielofunkcyjnymi i hotelowymi, m.in.: AKMMK Development, ECE Prime European Shopping Centre, Garvest Real Estate, Griffin Holdings, HMG International Development, Immobel, Longbridge, Monti,

Struktura bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Poznaniu wg kraju pochodzenia kapitału

Puro Hotels, RED Real Estate Development, REF Eastern Opportunities, Resolution Property, Restaura, Ronson Development, SAP Property, Skanska, SwedeCenter.

Część inwestorów lokuje swoje przedsięwzięcia w bezpośrednim sąsiedztwie granic Poznania, na obszarze aglomeracji poznańskiej²⁸. Korzystają oni jednak z zasobów miasta, w tym poznańskiego rynku pracy i kadry naukowej.

Przedsiębiorstwa mające siedzibę w Poznaniu rocznie inwestują kapitał w wysokości blisko 9 tys. zł na mieszkańca²⁹. Oprócz firm prywatnych, duże środki angażują w Poznaniu także firmy, organizacje i instytucje publiczne – szkoły wyższe, szpitale, instytucje kultury, samorządy lokalne i regionalne. Prywatni inwestorzy krajowi coraz chętniej inwestują w powierzchnie biurowe, handlowe i usługowe oraz zewnętrzne usługi biznesowe.

²⁸ Największą inwestycją ostatnich lat było uruchomienie w 2014 r. w podpoznańskich Sadach jednego z największych w Europie centrów logistycznych firmy Amazon, który utworzył 2 tys. stałych miejsc pracy.

²⁹ W 2014 r. nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw wyniosły 8,75 tys. zł w przeliczeniu na mieszkańca Poznania.

Znaczący udział w finansowaniu poznańskich inwestycji, realizowanych zarówno przez inwestorów prywatnych, jak i publicznych, mają środki unijne. Po wstąpieniu Polski do UE, Miasto Poznań oraz działające w mieście firmy i organizacje pozyskały z funduszy unijnych ponad 4 mld zł. Dzięki unijnej pomocy w mieście powstała nowoczesna infrastruktura drogowa i kanalizacyjna, nowe obiekty dydaktyczno-naukowe, obiekty ochrony zdrowia, kultury i turystyki. Przy finansowaniu inwestycji Miasto Poznań i spółki z udziałem Miasta korzystają także z pomocy Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Otoczenie biznesu

Gospodarka Poznania posiada rozbudowany instytucjonalny system środowiska biznesu, który stanowi sieć instytucji finansowych, firm konsultingowych, instytucji zrzeszających przedsiębiorców, uczelni i szkół o biznesowym profilu edukacji. Do wiodących organizacji gospodarczych działających w Poznaniu należą m.in.: Polska Korporacja Organizatorów Targów i Wystaw Gospodarczych, Wielkopolska Izba Przemysłowo-Handlowa, Wielkopolska Izba Budownictwa, Wielkopolska Izba Rzemieślnicza, Wielkopolskie Zrzeszenie Prywatnego Handlu i Usług, Polska Izba Gospodarcza Importerów, Eksporterów i Kooperacji, Wielkopolski Klub Kapitału, Stowarzyszenie Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Miasto Poznań ściśle z nimi współpracuje. W Poznaniu działa także Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów Województwa Wielkopolskiego. Przedsiębiorcy są także reprezentowani przez: Business Centre Club, Łoża Wielkopolska, Polską Organizację

38
banków

96
impresz targowych

300 tys. m kw.
nowoczesnej powierzchni biurowej

Pracodawców Osób Niepełnosprawnych Oddział Wielkopolski, Wielkopolski Związek Pracodawców, Wielkopolski Związek Pracodawców Prywatnych. W mieście działają liczne biznesowe ośrodki doradczo-szkoleniowe³⁰.

³⁰ Należą do nich m.in.: biura karier, Instytut Logistyki i Magazynowania, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Poznaniu, Powiatowy Urząd Pracy, Poznański Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości, Poznańskie Centrum Edukacji Ustawicznej i Praktycznej, Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich Urzędu

Usługi bankowe i ubezpieczeniowe

Poznań charakteryzuje się dużą dostępnością usług bankowych. W mieście działa 277 placówek (centrale, oddziały, filie, agencje) należących do 38 banków³¹. Największy udział w sieci placówek bankowych mają 3 banki: PKO Bank Polski SA (11,6%), Bank Zachodni WBK SA (10,8%) oraz Pekao SA (10,8%). Duży udział w rynku pośrednictwa finansowego ma sieć spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (SKOK). W Poznaniu działa 7 kas, dysponujących 30 placówkami.

Małe i średnie przedsiębiorstwa z Poznania i powiatu poznańskiego mogą korzystać z ułatwionego dostępu do kredytów bankowych za pośrednictwem Poznańskiego Funduszu Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. – spółki Miasta Poznania, PKO BP SA i Banku Gospodarstwa

Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, Ośrodek Doradczo-Szkoleniowy Urzędu Miasta Poznania, Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o.o., Wielkopolski Klub Techniki i Racjonalizacji, Wielkopolski Instytut Jakości, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej oraz Punkt Informacyjny Europejskiego Funduszu Społecznego Wielkopolskiego Urzędu Pracy.

³¹ Dane na koniec 2014 r.

Krajowego SA. Fundusz³² jest jednym z najbardziej aktywnych i efektywnych funduszy poręczeń kredytowych w Polsce. W Poznaniu działa także jeden z największych w Polsce fundusz poręczeń kredytowych prowadzony przez Fundusz Rozwoju i Promocji Województwa Wielkopolskiego SA, spółkę z większościowym udziałem Województwa Wielkopolskiego. Inne instrumenty finansowe ukierunkowane na ułatwienie dostępu do środków finansowych, szczególnie na przedsięwzięcia innowacyjne, to fundusze kapitału zaangażowanego³³, Venture Capital, Business Angels oraz regionalne fundusze pożyczkowe³⁴.

W Poznaniu – dzięki sieci placówek towarzystw ubezpieczeniowych lub za pośrednictwem agentów lub brokerów – dostępna jest oferta

³² Na koniec 2014 r. fundusz posiadał 464 aktywne poręczenia na kwotę 63,4 mln zł.

³³ BIB Seed Capital oraz SpeedUp Group.

³⁴ Np.: Subregionalny Fundusz Pożyczkowy Wielkopolska Północ, Fundusz Pożyczkowy Wielkopolskiej Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o.o., Fundusz Pożyczkowy Polskiej Fundacji Przedsiębiorczości, Fundusz Pożyczkowy Aktywna Wielkopolska ECDF-TI-SE, Fundusz Kredytu Technologicznego Banku Gospodarstwa Krajowego.

niemal wszystkich firm ubezpieczeniowych działających w Polsce.

Międzynarodowe Targi Poznańskie

Usługi dla biznesu oferują także Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o.o. (MTP), w których Miasto jest od 2015 r. jedynym udziałowcem. Dysponują one największą w Polsce infrastrukturą targową i konferencyjną – posiadają 17 klimatyzowanych pawilonów o wysokim standardzie i dużej powierzchni (blisko 128 tys. m kw. w halach wystawienniczych i prawie 29 tys. m kw. terenu otwartego) oraz 79 nowoczesnych sal konferencyjnych z unikalną, liczącą 2 tys. miejsc, Salą Ziemi. Rocznie na terenie MTP organizowanych jest ponad 700 wydarzeń, w tym blisko 100 imprez targowych³⁵, w których uczestniczy blisko 12 tys. wystawców z blisko 70 krajów świata. Wśród organizowanych imprez szczególnie dużym zainteresowaniem wystawców cieszą się: ITM Polska, Budma, Taropak, Gardenia i Tour Salon. Od kilku lat rozwijają się także imprezy targowe dla określonych segmentów rynku i klientów, jak Motor Show, Poznań Game Arena, Tour Salon czy

³⁵ W 2014 r. zorganizowano 69 imprez targowych.

Smaki Regionów. Targi odwiedza rocznie ponad 600 tys. osób. Najbardziej popularne wśród zwiedzających imprezy to: Motor Show, Polagra Tech, Food, Gastro, Smaki Regionów, Incest Hotel, Taropak, PGA, Tour Salon, Hobby/Aquazoo, Happy Baby. Według danych Polskiej Izby Przemysłu Targowego, MTP mają wiodącą pozycję na rynku targowym w Polsce, zarówno pod względem liczby organizowanych imprez targowych, wystawców i zwiedzających, jak i wielkości sprzedanej powierzchni wystawienniczej. Poznańskie targi są największym organizatorem targów w Europie Środkowo-Wschodniej, zajmują 25. miejsce pod względem wielkości posiadanej infrastruktury w Europie, a w Polsce są jedynym centrum wystawienniczym dysponującym ponad 10 ha zadaszanej powierzchni wystawienniczej. Jako jedyny ośrodek w Polsce, Poznań jest ujęty w światowym rankingu miast targowych AUMA³⁶.

MTP, dysponujące ponad 17 tys. miejsc dla uczestników konferencji, w obiektach Centrum Kongresowego Poznań – Targi organizują

³⁶ 33 miejsce.

rocznie³⁷ blisko 500 kongresów, seminariów, konferencji, szkoleń, w których uczestniczy ponad 500 tys. osób z całego świata, oraz ponad 150 wydarzeń kulturalnych i sportowych oraz spotkań firmowych. MTP Sp. z o.o. posiadają certyfikat „Profesjonalny Organizator Turystyki Biznesowej w Polsce” przyznany przez Polską Organizację Turystyczną.

Powierzchnia biurowa

Poznań, z zasobami nowoczesnej powierzchni biurowej na poziomie ponad 300 tys. m kw., (w większości oferowanej na wynajem) jest zaliczany do 7 największych rynków biurowych w Polsce (obok Warszawy, Krakowa, Wrocławia, Trójmiasta, Katowic i Łodzi). Rynek jest zróżnicowany, powierzchnie biurowe dostępne są w nowoczesnych budynkach biurowych, obiektach wielofunkcyjnych i odrestaurowanych kamienicach. Ponad połowa powierzchni biurowej znajduje się w budynkach zlokalizowanych w centralnej części miasta³⁸, szczególnie wzdłuż

³⁷ W 2014 r. odbyło się 486 konferencji i kongresów oraz 167 wydarzeń kulturalnych, sportowych, spotkań firmowych i innych.

³⁸ Główne nieruchomości biurowe zlokalizowane w centrum Poznania to: Delta, Centrum Biurowe Globis, Okrąglak, Poznańskie Centrum Finansowe, Ander-

ulic Roosevelta, Głogowskiej, Towarowej oraz przy placu Andersa. Jedna czwarta budynków biurowych powstała w zachodniej części miasta³⁹, w rejonie ulic Bukowskiej, Bułgarskiej i Dąbrowskiego. Pozostała część powierzchni biurowej w Poznaniu zlokalizowana jest w północno-wschodniej części miasta⁴⁰.

Wsparcie przedsiębiorczości

W Poznaniu działa miejski system wspierania przedsiębiorczości skierowany zarówno do osób rozpoczynających działalność gospodarczą, jak i już funkcjonujących małych i średnich przedsiębiorców. Obejmuje on usługi doradcze i szkoleniowe, kompleksowy system informacji, e-usługi dla przedsiębiorców, usługi poręczania kredytów oferowane przez Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych, program wspierania przedsiębiorczości akademickiej. W ramach

sia Tower, Andersia Business Centre, Nowe Garbary Office Center, Szyperska Office Center oraz obiekty typu „mix-use”: Kupiec Poznański, Centrum Biznesu i Sztuki Stary Browar.

³⁹ Największymi biurowcami w tej części Poznania są Business Garden Poznań, PGK Centrum I i II, Poznańskie Centrum Biznesu oraz Omega Center.

⁴⁰ Największym kompleksem biurowym w części wschodniej jest kompleks Malta Office Park.

systemu działa Ośrodek Doradczo-Szkoleniowy⁴¹, który w ramach różnych programów i współpracy z organizacjami pozarządowymi i partnerami z Sieci Wspierania Przedsiębiorczości i Zatrudnienia organizuje bezpłatne szkolenia dla MSP w ramach programów: „Biznes Mentor” i „Eksportowy Poznań”. Nawiązywanie kontaktów biznesowych on-line między lokalnymi przedsiębiorcami z sektora MSP a potencjalnymi partnerami biznesowymi i klientami ułatwia Internetowa Giełda Małego Biznesu MSPe-kontakt, a prowadzony w serwisie społecznościowym Facebook profil Poznań Biznes Partner umożliwia interaktywną komunikację z działającymi i potencjalnymi przedsiębiorcami. Wspieraniu przedsiębiorczości służą takie programy, jak: program wspierania projektów innowacyjnych, obejmujący takie projekty, jak m.in.: „Pierwszy krok we własny biznes”⁴² i „Międzyuczelniana Sieć Promotorów Przedsiębiorczości Akademickiej”, Wielkopolska Platforma Innowacyjna, zawierająca najwięcej w kraju ofert współpracy nauki i biznesu, „Startup

⁴¹ W 2014 r. z usług ośrodka skorzystało ponad 6 tys. osób.

⁴² Program ten realizowany jest przez InQbator PPNT Fundacji UAM w partnerstwie z Miastem Poznań.

Poznań⁴³ skierowany do środowiska startupów oraz osób prowadzących lub planujących prowadzenie własnego biznesu, a także projekt obejmujący cykl zajęć z przedsiębiorczości w poznańskich szkołach wyższych. Część projektów wspierających rozwój przedsiębiorczości uzyskała dofinansowanie ze środków zewnętrznych, głównie unijnych.

Kreowaniu i umacnianiu wizerunku aglomeracji poznańskiej jako przyjaznej wszelkim przejawom aktywności gospodarczej służą coroczne Poznańskie Dni Przedsiębiorczości, organizowane przez Miasto Poznań przy współpracy powiatu poznańskiego, Międzynarodowych Targów Poznańskich, Wielkopolskiej Izby Przemysłowo-Handlowej oraz Poznańskiego Parku Naukowo-Technologicznego. W ramach tej imprezy odbywa się jednocześnie kilka przedsięwzięć adresowanych do przedsiębiorców: Targi Usług dla Biznesu, Forum Gospodarcze Aglomeracji Poznańskiej, Startup Poznań oraz gala finałowa konkursu o tytuł „Poznańskiego Lidera Przedsiębiorczości”. Przedsiębiorcy mogą także korzystać z pomocy finansowej w ramach

⁴³ www.startitup.poznan.pl

pomocy publicznej dla przedsiębiorców, obejmującej program zwolnień z podatku od nieruchomości w ramach pomocy de minimis, programu zwolnień z podatku od nieruchomości w ramach pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją, a także dotacji z Funduszu Pracy.

Atrakcyjność gospodarcza Poznania⁴⁴ jest doceniana w prestiżowym konkursie „Miasto atrakcyjne dla biznesu” miesięcznika „Forbes” oraz rankingu „Filary Polskiej Gospodarki”, organizowanym przez „Puls Biznesu” i agencję TNS Pentor. Poznań został także wskazany w ankiecie „Mam startup” jako najbardziej startupowe miasto w Polsce, słynące ze świetnej organizacji wydarzeń i otwartości władz Miasta na promowanie przedsiębiorczości.

Liczne przedsięwzięcia z zakresu wspierania przedsiębiorczości realizuje także Samorząd

⁴⁴ Miasto Poznań zajęło w 2012 r. 2. miejsce w rankingu „Filary Polskiej Gospodarki”, organizowanym przez „Puls Biznesu” oraz agencję TNS Pentor oraz trzykrotnie, w latach 2012–2014, zajęło 2. miejsce w konkursie „Miasto atrakcyjne dla biznesu” miesięcznika „Forbes”.

Województwa Wielkopolskiego, który aktywnie współpracuje z uczelniami i instytucjami otoczenia biznesu. Realizowane są m.in. projekty unijne: „Kompleksowa Promocja Gospodarki i Inwestycji w Wielkopolsce”, oferujący w ramach wsparcia dla małych i średnich firm współfinansowanie udziału w targach i misjach zagranicznych⁴⁵; „Wsparcie współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw w Wielkopolsce”, którego celem jest wsparcie transferu wiedzy w środowisku nauki i biznesu poprzez organizację staży i wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań dla przedsiębiorstw⁴⁶; „Gospodarna Wielkopolska”, ukierunkowany na promocję inwestycyjną regionu; Studenckie Centrum Innowacji i Transferu Technologii⁴⁷ – model

⁴⁵ Projekt zakończony w 2014 r.

⁴⁶ W ramach projektu realizowany jest program staży i szkoleń dla pracowników wielkopolskich przedsiębiorstw i pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych uczelni oraz program usług brokerskich skierowanych do przedsiębiorstw i inicjatyw klastrowych – uczestników dwóch konkursów: „Vouchery dla przedsiębiorstw” oraz „Vouchery dla inicjatyw klastrowych”.

⁴⁷ Jest to wspólny projekt Poznańskiego Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego. Uczestniczą w nim 3 poznańskie uczelnie – Uniwersytet Ekonomiczny, Uniwersytet Przyrodniczy oraz Politechnika Poznańska.

wspierania innowacyjnej przedsiębiorczości akademickiej, który ma pomóc we wdrożeniu innowacyjnych pomysłów wielkopolskich studentów i doktorantów. Samorząd Województwa Wielkopolskiego realizuje także przedsięwzięcia szkoleniowo-stażowe skierowane do pracowników naukowych i dydaktycznych wielkopolskich placówek naukowych i szkół wyższych oraz pracowników wielkopolskich przedsiębiorstw, obejmujące wymienne staże w tych jednostkach. Jednym z podprojektów są staże pracowników naukowych i dydaktycznych wielkopolskich szkół wyższych i placówek naukowo-badawczych w wielkopolskich przedsiębiorstwach z obszaru IT.

Województwo Wielkopolskie uczestniczyło także w międzynarodowym unijnym projekcie ESSENCE „Easy eServices to Shape and Empower SME Networks in Central Europe”, skierowanym do małych i średnich przedsiębiorstw, które mogą korzystać z nowoczesnych baz i narzędzi usług internetowych powstałych w trakcie projektu.

Aktywność gospodarcza

W Poznaniu działa ponad 100⁴⁸ tys. podmiotów gospodarczych, a liczba spółek z udziałem kapitału zagranicznego⁴⁹ (3,6 tys.) jest jedną z największych w Polsce. Przedsiębiorczość w Poznaniu opiera się przede wszystkim na działalności mikro, małych i średnich firm, które stanowią 99,8% podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w mieście. Ich zaletą jest duża mobilność i elastyczność w dostosowywaniu się do reguł gry rynkowej. Dzięki temu gospodarka miejska łatwiej znosi cykliczne spowolnienia gospodarki światowej.

O dużej aktywności ekonomicznej poznańców i dobrych warunkach do inwestowania świadczą rosnąca liczba podmiotów

⁴⁸ Na koniec 2014 r. liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wyniosła 107,1 tys.

⁴⁹ Najczęstszą formą prawną spółek z udziałem kapitału zagranicznego jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (ponad 90% spółek).

107 tys.
podmiotów gospodarczych

3,6 tys.
spółek z udziałem kapitału zagranicznego

35,4 mld zł
przychody ze sprzedaży produkcji i usług w przemyśle

2,4 mld zł
produkcja budowlano-montażowej w budownictwie

1,6 tys.
sklepów

757 m kw.
nowoczesnej powierzchni handlowej na 1000 mieszkańców

9 tys.
miejsc noclegowych

731 tys.
turystów

oraz wysoki wskaźnik nowo zarejestrowanych podmiotów na 10 tys. mieszkańców (196). Podmioty gospodarcze prowadzą najczęściej działalność usługową, w tym najliczniej w sekcjach „Handel; naprawa pojazdów samochodowych” oraz „Działalność profesjonalna, naukowa

i techniczna”. Najczęstszą formą prowadzenia działalności gospodarczej w Poznaniu jest własna działalność gospodarcza (64%) oraz spółki prawa handlowego (19%).

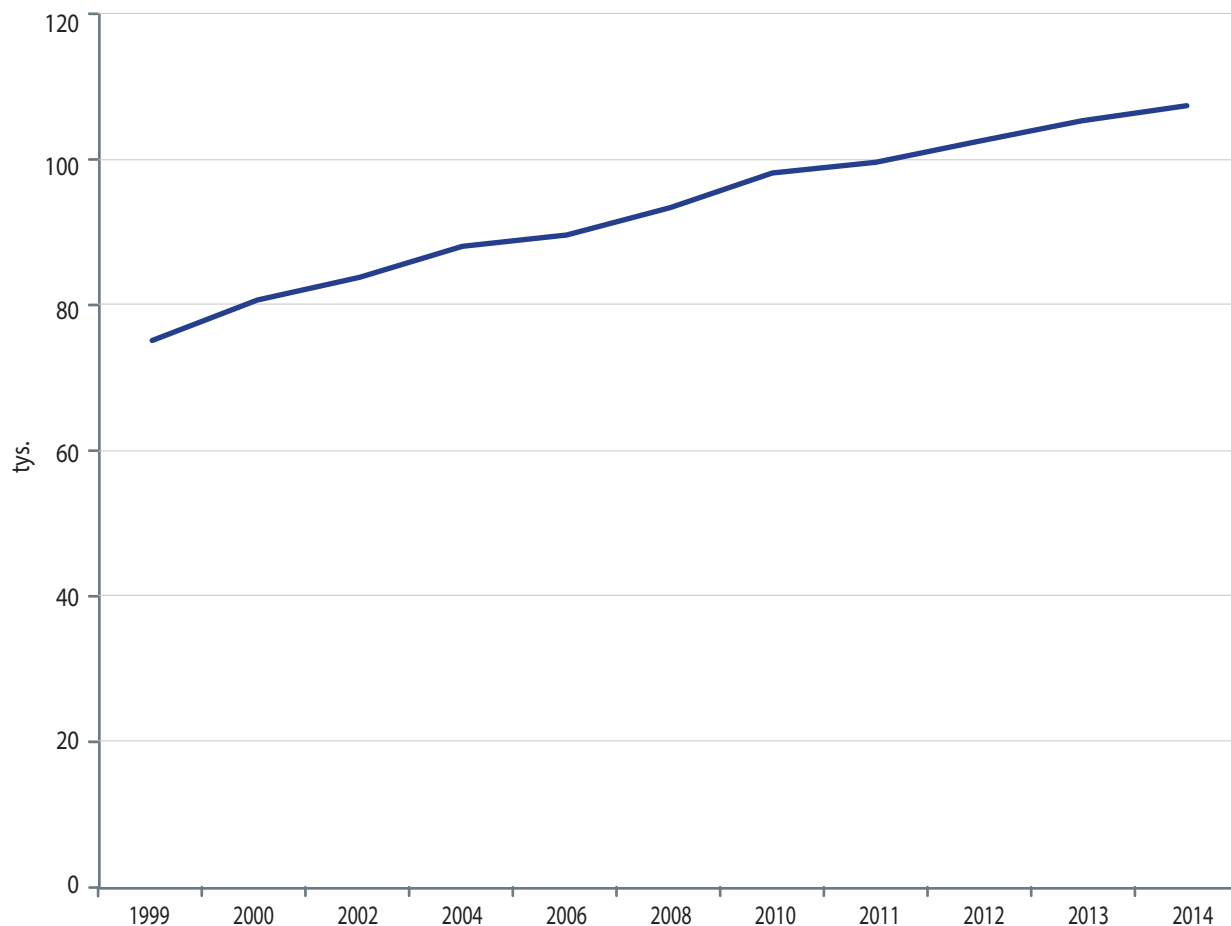
Rocznie w Poznaniu jest rejestrowanych ponad 9⁵⁰ tys. nowych firm.

Przemysł i budownictwo

Przemysł stanowi w Poznaniu źródło utrzymania dla 33% pracujących w sektorze przedsiębiorstw i dostarcza, drugą po usługach, największą część wytworzonej w mieście wartości dodanej brutto. Poznań stanowi ważny ośrodek przemysłów motoryzacyjnego, spożywczego, farmaceutycznego, chemicznego oraz maszynowego. Do czołowych producentów w skali kraju należą: Volkswagen Poznań Sp. z o. o., Bridgestone Poznań Sp. z o. o., Exide Technologies SA, Kompania Piwowarska SA, Unilever Polska Sp. z o.o., Wrigley Poland Sp. z o. o., Jutrzenka Colian Sp. z o.o. Zakład w Poznaniu, Lisner Sp. z o. o., Terravita Sp. z o. o., Poznańska Palarnia Kawy Astra® Sp. z o. o., Spółdzielnia Piekarsko-Ciastkarska „Fawor”, GlaxoSmithKline Pharmaceuticals SA, Nivea Polska Sp. z o. o., Przedsiębiorstwo Farmaceutyczne „Ziołolek” Sp. z o. o., Poznańskie Zakłady Farmaceutyczne „Herbapol” SA, Grupa Kapitałowa H. Cegielski – Poznań SA, SKF Poznań SA. Główny udział w przychodach

⁵⁰ W 2014 r. zarejestrowano 9,1 tys. nowych firm.

Podmioty gospodarcze zarejestrowane w Poznaniu

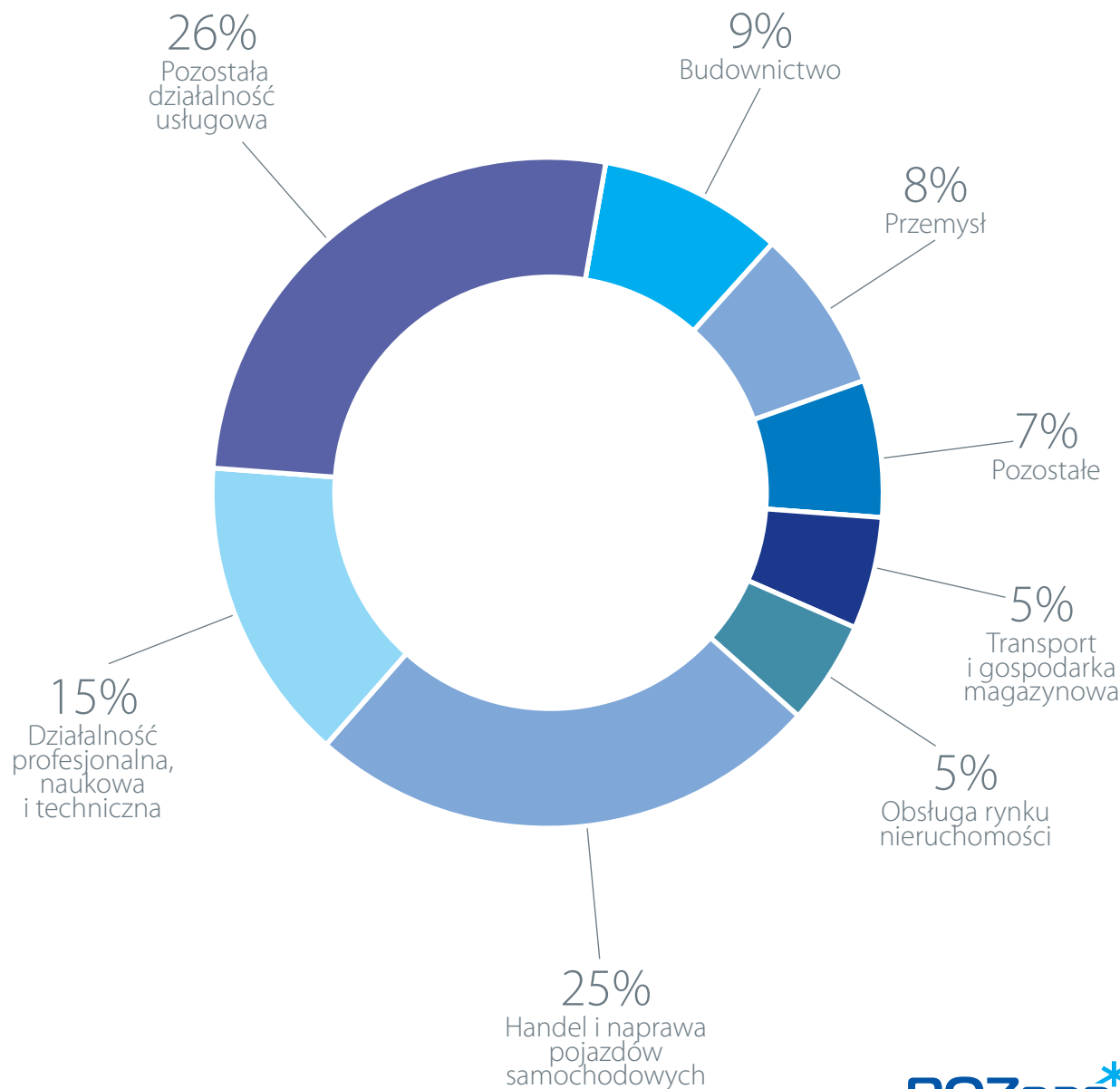
ze sprzedaży w przemyśle mają: produkcja pojazdów mechanicznych, przyczep i nacze, produkcja artykułów spożywczych i napojów, produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych, produkcja urządzeń elektrycznych. Przychody ze sprzedaży produkcji i usług wynoszą rocznie ponad 35 mld zł⁵¹. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu, jak i zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw, wskazuje na rosnące znaczenie w produkcji przemysłowej działów zaawansowanych technologicznie⁵².

Do największych poznańskich przedsiębiorstw produkcyjnych wysokiej techniki należą: Exide Technologies SA, Apator Powogaz SA, Glaxo-SmithKline Pharmaceuticals SA, Grupa H. Cegielski SA, Kreisel – Technika Budowlana Sp. z o.o., Nivea Polska SA, Poznańskie Zakłady Zielarskie Herbapol SA, SKF Poznań SA, Volkswagen Poznań Sp. z o.o., Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego – Poznań Sp. z o.o.

⁵¹ W 2014 r. przychody te wyniosły 35,4 mld zł.

⁵² Produkcja pojazdów samochodowych, produkcja urządzeń elektrycznych oraz maszyn i urządzeń, produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych, przemysł chemiczny.

Struktura podmiotów gospodarczych w Poznaniu wg sekcji PKD

Poznański rynek usług budownictwa ogólnego i mieszkaniowego reprezentowany jest przez takie firmy, jak: Jedyńka Poznań SA, Ataner Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe i Handlowe „Agrobex” Sp. z o.o., Elektromontaż Poznań SA, Przedsiębiorstwo Robót Inżynierijno-Budowlanych Poznań Sp. z o.o., a także regionalne oddziały koncernów: Strabag, Hochtief, Skanska, Warbud, Budimex. Intensywnie rozwija się również dział produkcji materiałów dla budownictwa i wyposażenia mieszkań. Do największych producentów i dostawców w tej branży należą: Aluplast Sp. z o.o., Kreisel Technika Budowlana Sp. z o.o., Fabryka Papieru Malta Decor SA. Przedsiębiorstwa budowlane zatrudniają blisko 9⁵³ tys. osób. Wartość produkcji budowlano-montażowej wynosi rocznie ponad 2⁵⁴ mld zł.

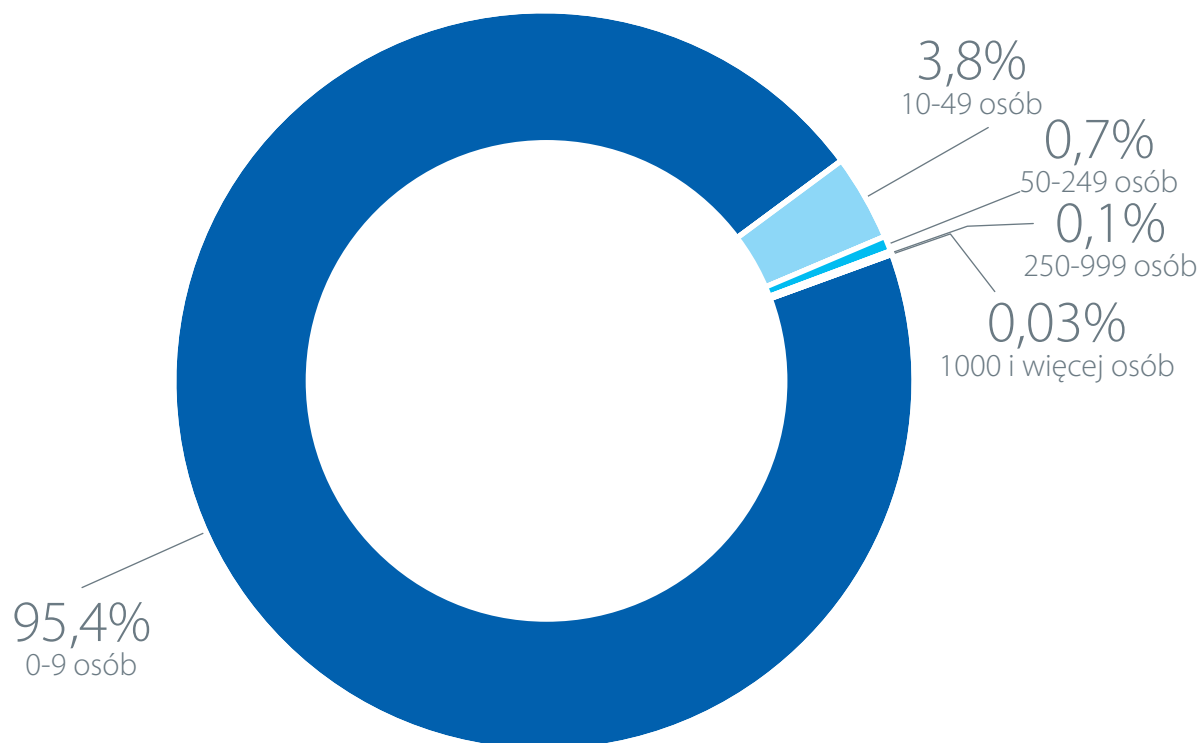
Handel

W Poznaniu w firmach handlowych i napraw pojazdów samochodowych pracuje 27% zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw.

⁵³ W 2014 r. przedsiębiorstwa budowlane zatrudniały w Poznaniu 8,5 tys. osób.

⁵⁴ W 2014 r. wartość produkcji budowlano-montażowej wyniosła 2,4 mld zł.

Struktura podmiotów gospodarczych w Poznaniu wg wielkości zatrudnienia

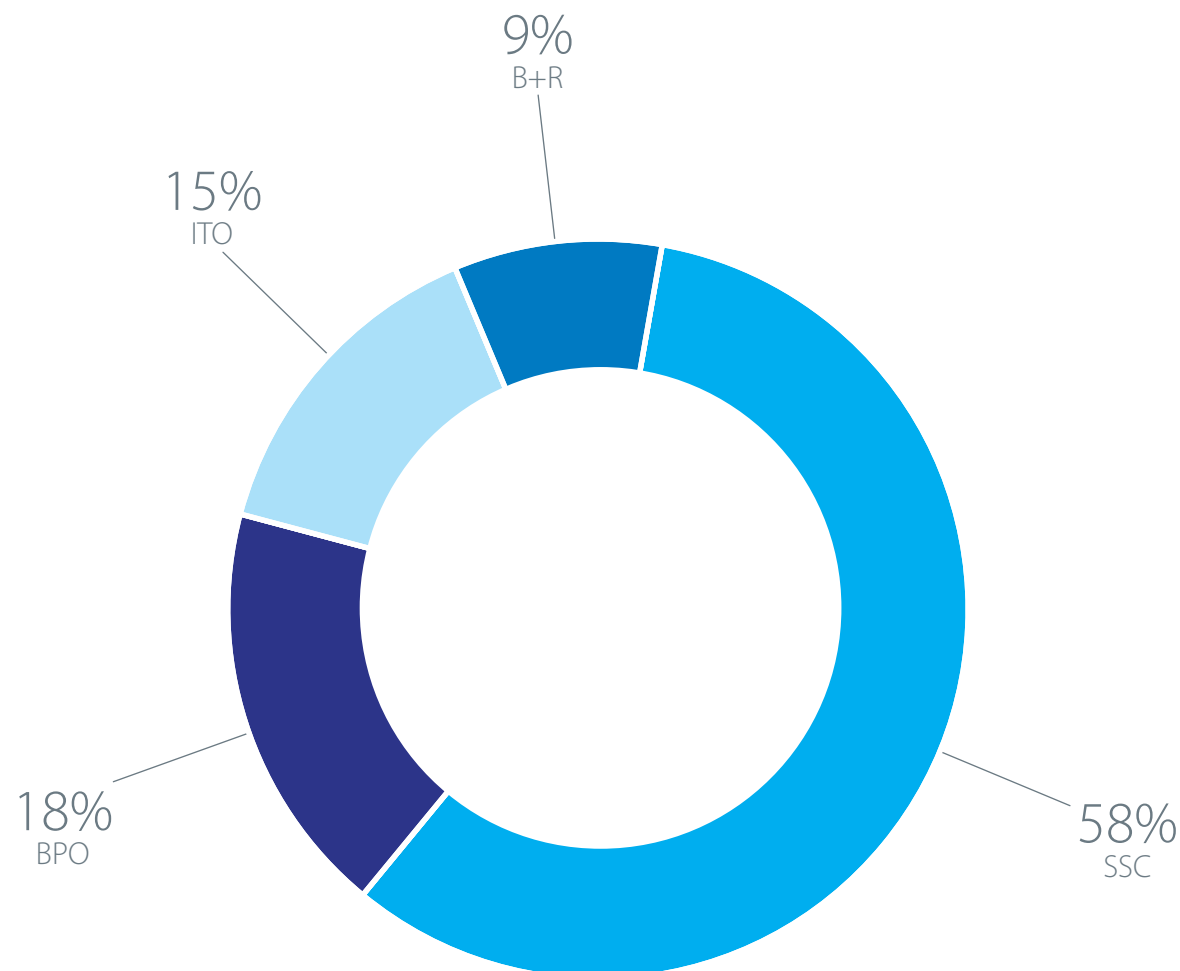
Poznań należy do miast o najlepiej rozwiniętej sieci handlowej⁵⁵ w kraju, jest czwartym pod względem wielkości rynkiem handlowym w Polsce⁵⁶. Według danych GUS, w Poznaniu funkcjonuje blisko 1,6 tys. sklepów oraz 77 stacji paliw (w których pracuje powyżej 9 osób). Poza sklepami o różnorodnym asortymencie (łącznie z owocowo-warzywnymi i rybny-mi), które stanowią jedną trzecią poznańskich sklepów, dominują sklepy wyspecjalizowane⁵⁷, szczególnie prowadzące sprzedaż wyrobów odzieżowych (16%), ogólnospożywcze (14%) oraz piekarniczo-ciastkarskie i mięsne (po 9%). Pracuje w nich 14,3 tys. osób, w tym najwięcej (jedna trzecia) w sklepach ogólnospożywczych. Sklepy zajmują w Poznaniu powierzchnię sprzedażową liczącą 571 tys. m kw. W mieście działa 27 dużych domów handlowych, towarowych i hipermarketów oraz 95 supermarketów, o łącznej powierzchni sprzedażowej 260 tys. m kw., zatrudniające 6,5 tys. osób. Obroty handlu detalicznego wynoszą

⁵⁵ Dotyczy to zarówno handlu tradycyjnego, jak i wielkopowierzchniowego.

⁵⁶ Stan na koniec 2014 wg raportu „Poznański Rynek Nieruchomości” Colliers International.

⁵⁷ Dane za 2012 r.

Struktura centrów usług w Poznaniu wg typów

rocznie ponad 11⁵⁸ mld zł, a hurtowego blisko 27⁵⁹ mld zł. W strukturze sprzedaży detalicznej największy udział mają żywność, napoje i wyroby tytoniowe (22,5%), pojazdy samochodowe, motocykle i części (19%) oraz włókno, odzież i obuwiu (14%).

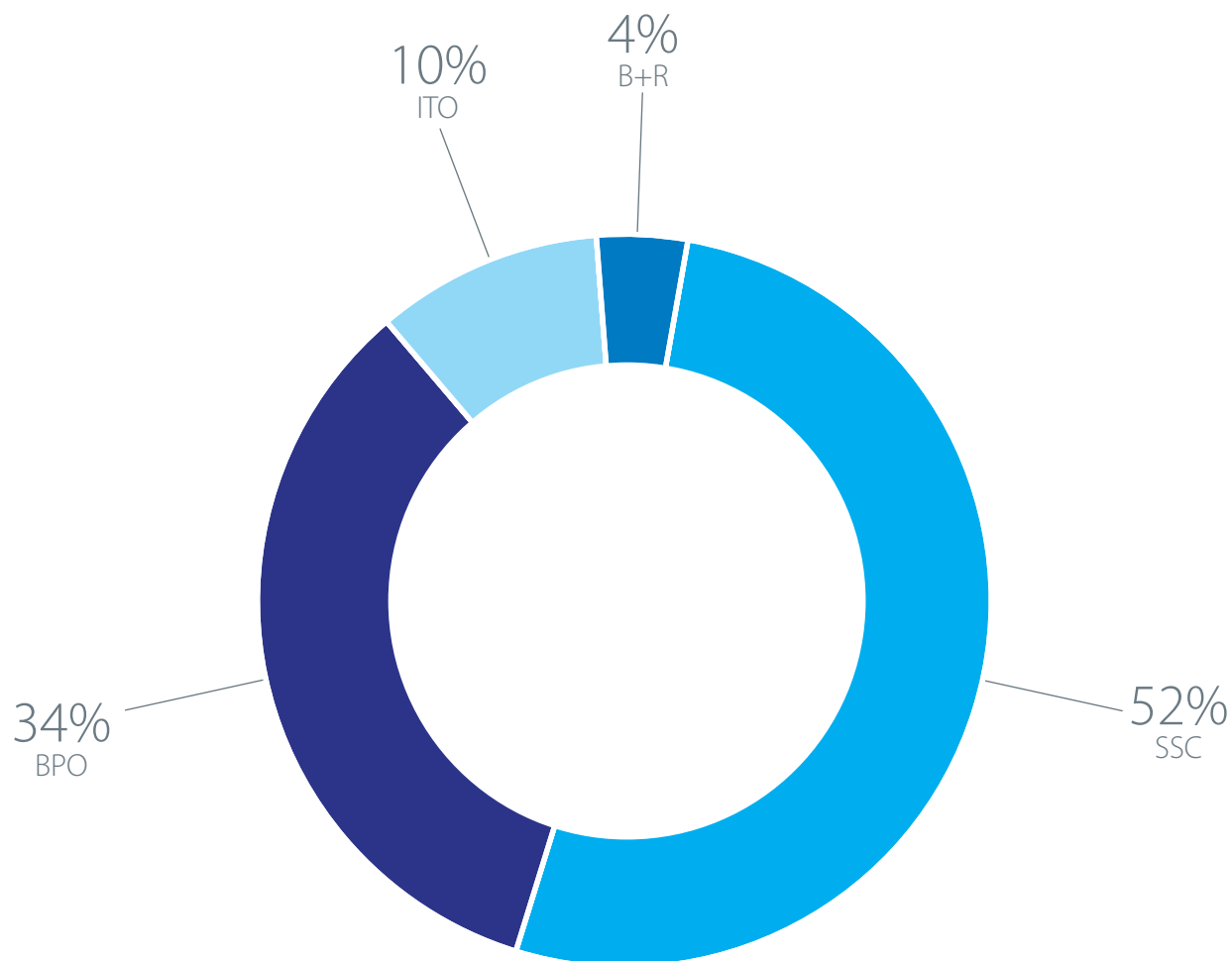
Raport firmy Colliers International wskazuje, że Poznań jest po Wrocławiu miastem o największym stopniu nasycenia nowoczesnymi⁶⁰ powierzchniami handlowymi (757 m kw. na 1000 mieszkańców). Rynek handlowy w Poznaniu jest zdominowany przez tradycyjne centra handlowe (85%) z 1,5 tys. punktów sprzedażowych, w których blisko 30% stanowią najemcy z branży mody. Najbardziej rozwiniętą ofertę handlową mają Centrum Biznesu i Sztuki Stary Browar, Galeria Malta, Poznań City Center. W mieście działają duże centra i obiekty handlowe należące do największych polskich i zagranicznych sieci handlowych: Auchan, Castorama,

⁵⁸ W 2012 r. obroty handlu detalicznego wyniosły 11,2 mld zł.

⁵⁹ W 2012 r. obroty handlu hurtowego wyniosły 26,8 mld zł.

⁶⁰ Nowoczesne centra handlowe o powierzchni najmu powyżej 5 tys. m kw., z wyłączeniem samodzielnych obiektów wolnostojących.

Struktura zatrudnienia w centrach usług w Poznaniu wg typów

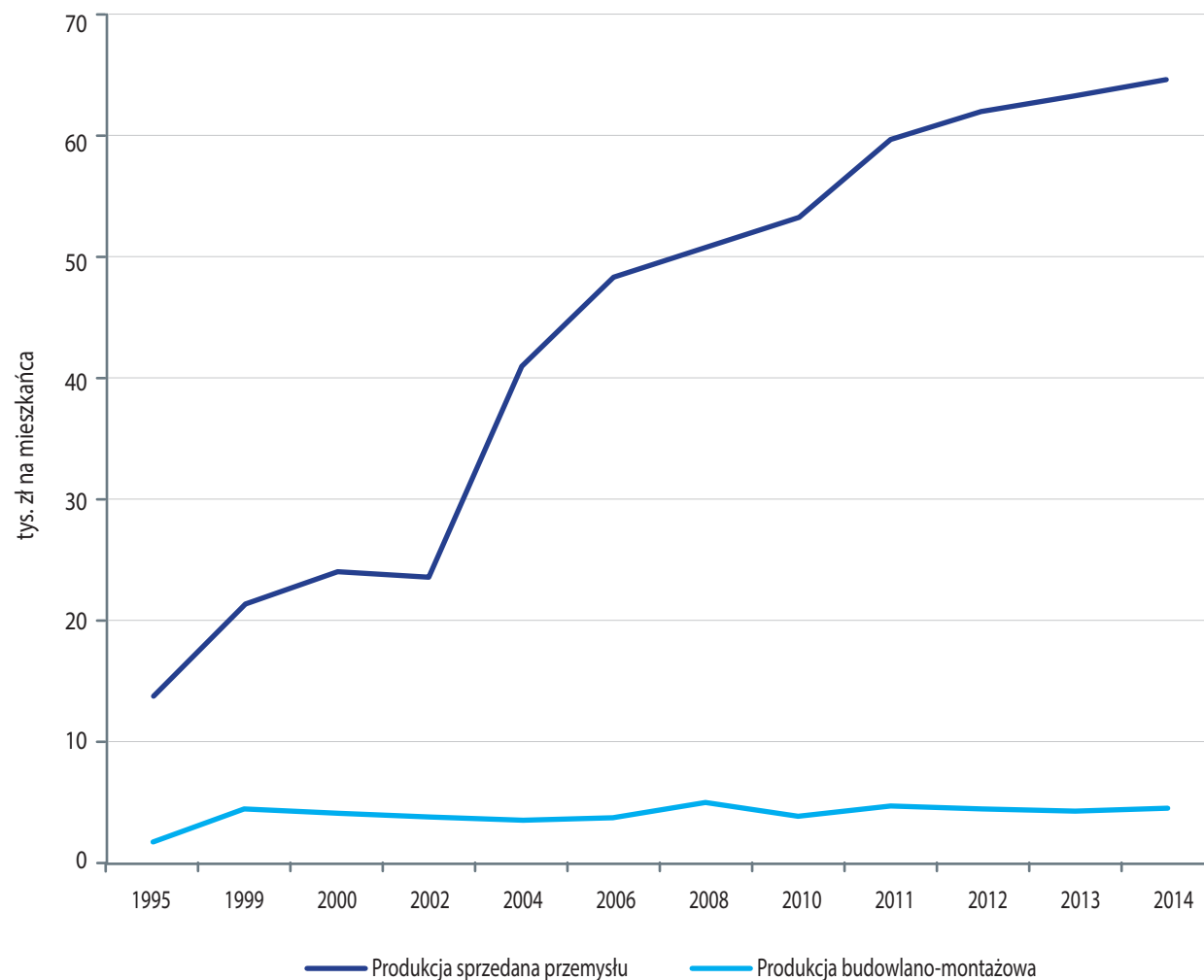
Carrefour, Decathlon, IKEA, Intermarche, Jula, Leroy Merlin, Media Markt, Neinver, OBI, Piotr i Paweł, Praktiker, Tesco. Największymi wielkopowierzchniowymi obiektami handlu hurtowego są niemieckie Makro Cash&Carry i Selgros oraz holenderski Eurocash. Część obiektów handlowych oferuje także usługi rekreacyjne i kulturalne. W 2014 r. rozpoczęła się budowa jednego z największych w Polsce centrów handlowych – Centrum Posnania⁶¹. Segment FMCG reprezentuje ponad 100 dużych sieciowych sklepów spożywczych⁶². W Poznaniu swoją siedzibę mają 4 największe krajowe sieci handlowe FMCG⁶³: Grupa Muszkieterów (14. pozycja na Liście 2000 dziennika Rzeczpospolita), Selgros Sp. z o.o. (21. pozycja), Żabka Polska Sp. z o.o. (22. pozycja) oraz Piotr i Paweł SA. (28. pozycja).

⁶¹ Powierzchnia Centrum Posnania wyniesie 100 tys. m kw.

⁶² Najliczniej (ponad 50 sklepów) reprezentowana jest portugalska sieć Biedronka, następnie Lidl (15 sklepów), Piotr i Paweł (13), Netto (10), Stokrotka (8), Tesco (7). Pozostałe sieci mają od 1 do 2 sklepów.

⁶³ Wg Listy 2000 dziennika „Rzeczpospolita” przychody największych sieci handlowych z siedzibą w Poznaniu wynoszą rocznie 13 mld zł, a zatrudnienie 19 tys. osób.

Produkcja sprzedana w Poznaniu

Prognozy dla nieruchomości handlowych firmy Cushman&Wakefield⁶⁴ pokazują, że Poznań będzie, obok Warszawy oraz Trójmiasta, jedynym dużym miastem w Polsce, w którym będzie rósł zarówno popyt, jak i podaż nowoczesnych powierzchni handlowych.

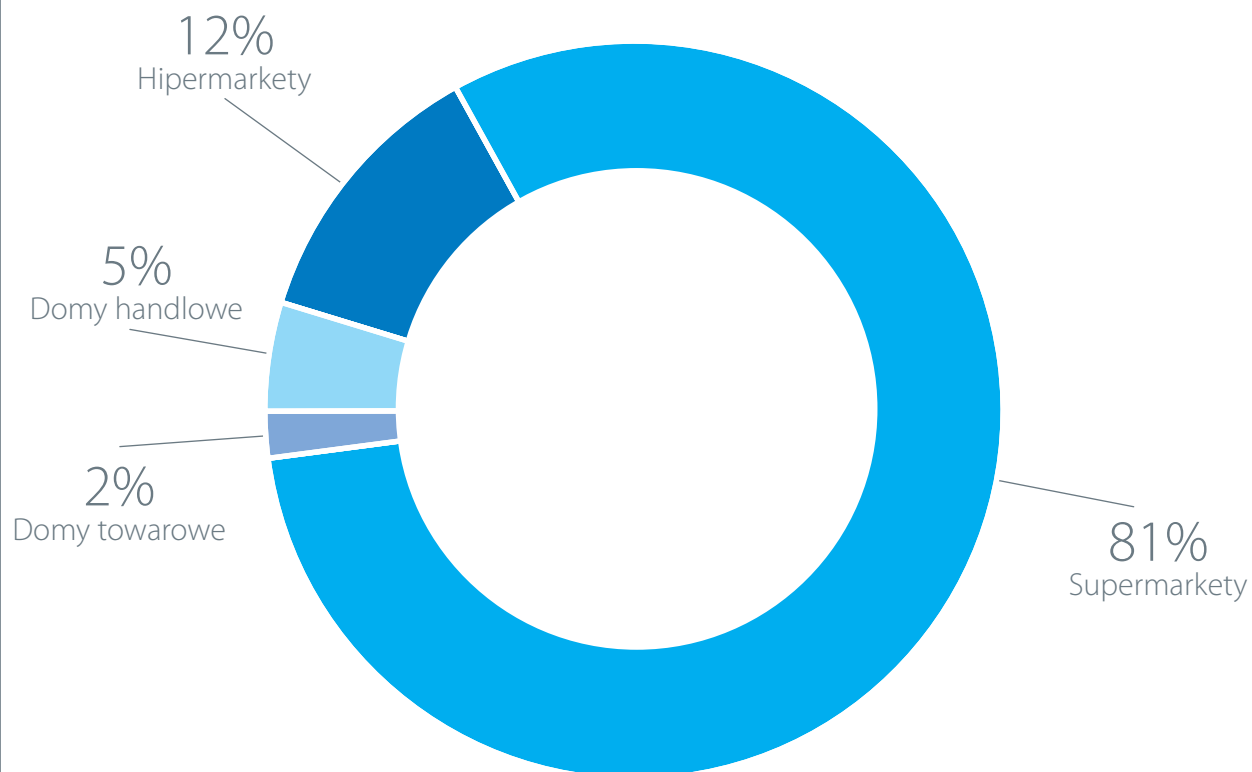
Poznań cechuje jedna z najwyższych w Polsce koncentracji centrów handlowych⁶⁵ w Śródmieściu. Główne ulice handlowe w Poznaniu to: ul. Półwiejska, ul. Paderewskiego, ul. Wrocławska, ul. Szkolna oraz zdominowany przez najemców gastronomicznych Stary Rynek. Sektor gastronomiczny zajmuje najwięcej (34%) lokali przy głównych ulicach handlowych. Duży udział mają także sklepy sprzedające odzież, obuwie i dodatki (19%), sklepy z biżuterią (9%) oraz instytucje finansowe (5% lokali). Bez najemców pozostaje jedynie ok. 8% lokali.

W Poznaniu działa nowoczesny, spełniający europejskie standardy, hurtowy rynek owoców,

⁶⁴ „MARKETBEAT Raport o Rynku Nieruchomości w Polsce, Wiosna 2012” – Cushman&Wakefield.

⁶⁵ Według raportu agencji Jones Lang LaSalle w Poznaniu ok. 24% nowoczesnej powierzchni handlowej znajduje się w bezpośredniej lub bliskiej odległości od tradycyjnych ulic handlowych.

Sklepy w Poznaniu wg form organizacyjnych

warzyw, kwiatów żywych i sztucznych oraz artykułów spożywczych – Wielkopolska Gildia Rolno-Ogrodnicza (WGR-O), rozwijająca się od 1992 r. Jest ona przykładem modelowego rozwiązania organizacji obrotu produktami spożywczymi, ogrodniczymi i rolniczymi w dużej aglomeracji miejskiej.

W mieście działa 19 targowisk stałych i sezonowych (w tym 17 stałych z przewagą handlu drobnodetalicznego) zajmujących powierzchnię 176 tys. m kw., posiadających blisko 2,5 tys. miejsc sprzedaży. Największym zarządcą targowisk jest miejska spółka „Targowiska” Sp. z o.o., dysponująca 1,7 tys. miejsc (82% ogólnej liczby miejsc na targowiskach detalicznych). Zarządza ona 10 targowiskami detalicznymi stałymi zlokalizowanymi na rynkach Jeżyckim, Wildeckim, Łazarskim, na placach Wielkopolskim, Bernardyńskim oraz przy ulicach: Dolna Wilda, Olimpijskiej, Świt, Urbanowskiej i Racjonalizatorów, a także targowiskiem sezonowym przy ul. Bukowskiej. W Poznaniu działają również detaliczne targowiska specjalistyczne, takie jak: Giełda Zwierząt, Giełda Antyków i Staroci, Giełda Samochodowa „Tor Poznań” oraz 2 targowiska

hurtowe: Wielkopolska Gildia Rolno-Ogrodnicza oraz Giełda Kwiatowa.

Turystyka

Poznań, leżący na trasie historycznych wielkopolskich szlaków turystycznych – Szlaku Piastowskiego⁶⁶, Szlaku Romańskiego, Wielkopolskiej Drogi Świętego Jakuba, jest dużym ośrodkiem turystyki miejskiej, przede wszystkim biznesowej, kulturowej oraz wypoczynkowej. Miasto przyciąga turystów licznymi zabytkami architektury świeckiej i sakralnej, reprezentującymi wszystkie style i epoki historyczne. Do najcenniejszych zabytków należy unikatowy w Europie zespół renesansowej zabudowy Starego Rynku z ratuszem. Atrakcyjny turystycznie jest także wyróżniony certyfikatem Polskiej Organizacji Turystycznej dla najlepszego produktu turystycznego obiekt Centrum Biznesu i Sztuki Stary Browar, wskazywany przez turystów jako jedna z największych

⁶⁶ Szlak Piastowski jest laureatem konkursu na Certyfikat Polskiej Organizacji Turystycznej dla najlepszych produktów turystycznych. Od 2013 r. Miasto Poznań uczestniczy w podjętych przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego pracach nad zgodną ze standardami współczesnej turystyki kulturowej modyfikacją przestrzeni i oferty Szlaku Piastowskiego.

współczesnych atrakcji turystycznych miasta. Interesujące turystycznie są także tereny zieleni miasta, zwłaszcza wokół Jeziora Maltańskiego, rezerwat Morasko, ogród zoologiczny z nowoczesną słoniarnią i niedźwiedziarnią oraz Palmiarnia Poznańska otoczona zabytkowym parkiem Wilsona. Tereny zieleni zajmują łącznie blisko 26% powierzchni miasta, a wskaźnik ilości zieleni publicznie dostępnej (wraz terenami leśnymi) przypadającej na mieszkańca wynosi 120 m kw. W Poznaniu znajduje się 45 parków, 115 zieleńców, ogrody dydaktyczne⁶⁷, rekreacyjne tereny leśne⁶⁸, głównie sosnowe.

⁶⁷ Ogólnodostępne tereny zieleni uzupełnia: 304 ha trawników, 365 ha zieleni ulicznej, 22 cmentarze o powierzchni 252 ha oraz 87 działkowych ogrodów rodzinnych o powierzchni 767 ha, coraz częściej otwartych dla wszystkich mieszkańców w sezonie wegetacyjnym.

⁶⁸ Łącznie 4123 ha, w tym 2469 ha lasów komunalnych. Dominującym typem siedliskowym jest bór mieszany świeży (47% udziału wszystkich typów siedlisk lasu), a dominującym gatunkiem jest sosna pospolita (73% udziału wg gatunków panujących). Na terenach poznańskich lasów komunalnych znajdują się place gier i zabaw, polany rekreacyjne, stok saneczkowy, punkty widokowe, drogi i ścieżki rekreacyjne, drogi konne, ścieżki przyrodniczo-leśne, trasy badawczo-edukacyjne oraz place do ćwiczeń dla osób powyżej 50. roku życia. W 2013 r. zatwierdzono nowy Plan Urządzenia Lasu, który jest szczegółowym planem gospodarczym

Ogród zoologiczny i palmiarnię odwiedza rocznie ponad 500 tys. osób⁶⁹. Wytyczone szlaki turystyczne i trasy rowerowe zachęcają do uprawiania turystyki pieszej i rowerowej. Powstaje coraz więcej tras dla biegaczy i do nordic-walking, także dla osób niepełnosprawnych, oraz otwartych placów rekreacji ruchowej z urządzeniami siłowymi. Miejska infrastruktura rowerowa obejmuje: 134 km ścieżek rowerowych, ogólnomiejską sieć wypożyczalni rowerów pn. „Poznański Rower Miejski” z 37 stacjami z ponad 440 rowerami⁷⁰, 2 sezonowe wypożyczalnie rowerów (na dworcu autobusowym na os. Jana III Sobieskiego oraz nad Jeziorem Maltańskim), komercyjne wypożyczalnie rowerów⁷¹, sieć parkingów

i podstawowym dokumentem gospodarki leśnej, opracowanym dla lasów komunalnych Miasta Poznania. Jest to jedyny w Polsce Plan Urządzenia Lasów, opracowany dla lasów komunalnych i uwzględniającym potrzeby społeczne, takie jak czynna rekreacja i turystyka.

⁶⁹ W 2014 r. obiekty odwiedziło 525 tys. osób.

⁷⁰ Od 2012 r. korzysta z nich 31,5 tys. osób, którzy dokonują rocznie blisko 60 tys. wypożyczeń rowerów (dane za 2014 r.).

⁷¹ Wypożyczalnia sprzętu „Malta-Bike”, przy kładce do Centrum Handlowego „Malta” oraz wypożyczalnia przy ul. Jana Pawła II 14.

rowerowych⁷², system stojaków dla rowerów⁷³ oraz system kontrapasów i śluz dla rowerów. Amatorzy wycieczek rowerowych mogą korzystać z turystycznych szlaków tworzących Pierścień Rowerowy Dookoła Poznania, a także z Piastowskiego Traktu Rowerowego, Transwielkopolskiej Trasy Rowerowej, Nadwarciańskiego Szlaku Rowerowego, krzyżujących się w Poznańskim Węźle Rowerowym, znajdującym się przy południowo-zachodnim krańcu Jeziora Maltańskiego. Szlaki te są częścią Wielkopolskiego Systemu Szlaków Rowerowych, wyróżnionego certyfikatem Polskiej Organizacji

⁷² Strzeżone parkingi rowerowe, na których bezpłatnie można zostawić rower, czynne są całą dobę i znajdują się na parkingach buforowych poznańskiej Strefy Płatnego Parkowania: ulica Chwaliszewo (stare koryto Warty), ulica Dolna Wilda (dwa parkingi przy skrzyżowaniu z ulicami Olimpijską i Chwiałkowskiego), ulica Droga Dębińska (przy AWF), ulica Głogowska (obok Dworca Zachodniego), ulica Maratońska (za Multikinem), ulica Pułaskiego (skrzyżowanie z ulicą Księcia Mieszka I).

⁷³ System blisko 300 stojaków na rowery powstał dzięki współpracy Miasta Poznań i poznańskiej Fundacji Allegro All for Planet. Najpopularniejsze lokalizacje wybierają sami mieszkańcy. Stojaki w każdej lokalizacji mają inny kształt i kolor (np. przy Bibliotece Raczyńskich kształt książki, przy zoo kształt słoni i kangurów, przy INEA Stadionie kształt piłki, przy centrach handlowych koszyki na zakupy).

cji Turystycznej dla najlepszego produktu turystycznego. Przez Poznań przebiegają także dwie trasy Europejskiej Sieci Szlaków Rowerowych EuroVelo: Nr 2 Szlak Stolic z Galway do Moskwy oraz Nr 9 Szlak Bursztynowy z Gdańska do Puli. Miasto Poznań realizuje projekt „Wartostrada – poznański ciąg pieszo-rowerowy nad Wartą”⁷⁴, w ramach którego wzdłuż Warty na odcinku od mostu Przemysła do mostu Lecha powstaje kompleks ścieżek rowerowych i bulwarów spacerowych z infrastrukturą. Kolejnym przedsięwzięciem, które uatrakcyjni tereny nadwarciańskie, jest projekt realizowany przez polsko-holendersko-szwedzkie partnerstwo „Na rzecz Warty”, wspólną inicjatywę Miasta Poznania i firm KuiperCompagnons, DHV i SwedeCenter Sp. z o.o. W ramach partnerstwa powstała „Strategia na rzecz rozwoju rzeki Warty”⁷⁵, która wskazuje kierunki rozwoju

⁷⁴ Sieć dróg pieszych i rowerowych w dolinie rzeki Warty na terenie zalewowym i na wałach wraz z układem włączy do komunikacji poprzecznej, obejmuje swoim zasięgiem większą część doliny Warty w granicach miasta. Wartostrada zostanie zakończona do 2020 r.

⁷⁵ Strategia zakłada realizację 60 projektów o koszcie ponad 3,15 mld zł, m.in. przebudowanie układu drogowego i wyprowadzenie intensywnego ruchu samochodowego z centrum, odkopanie starego koryta Warty i przebudowę Chwaliszewa, zagospodarowanie

miejskiego odcinka rzeki Warty, będące podstawą do przyszłego zagospodarowania jej nabrzeży⁷⁶. Już teraz w ramach partnerstwa „Na rzecz Warty” na Chwaliszewie działa Przystań Poznań⁷⁷ – pierwsza ogólnodostępna przystań dla kajaków i łodzi motorowych, sezonowa Plaża Miejska⁷⁸ oraz tymczasowa przystań w starym korycie Warty. W 2015 r. został podpisany⁷⁹ list intencyjny w sprawie podjęcia

Wyspy Północnej oraz budowę nowoczesnego osiedla Portowo na Starołęce.

⁷⁶ Pilotażowym projektem będzie inwestycja „Portowo” realizowana przez firmę SwedeCenter. Na poprzemysłowych terenach leżących w pobliżu ronda Starołęka powstanie nowoczesna zabudowa mieszkaniowa wraz z infrastrukturą pozwalającą na wykorzystanie walorów przyrodniczych i rekreacyjnych Warty oraz jej nabrzeża (więcej: www.dorzeczni.pl).

⁷⁷ Przystań Poznań dysponuje dwoma pomostami: przy plaży miejskiej oraz obiekcie KontenerART o długości 18 i 12 m. W sezonie letnim z przystani organizowane są ogólnodostępne spływy kajakowe do Akwenu Marina Czerwonak oraz rejsy łodziami motorowymi do Czerwonaka, Mściszewa, Owińsk, Obornik, Puszczykowa, Rogalina oraz na trasie pomiędzy mostem Lecha a mostem Przemysła.

⁷⁸ Plaża Miejska, zlokalizowana obok KontenerArt, dysponuje leżakami, piłkami plażowymi, frisbee, rakietakami do badmintonu oraz boiskiem do piłki siatkowej.

⁷⁹ Sygnatariuszami listu intencyjnego są: Prezydent Miasta Poznania, Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu oraz przedstawiciele Śremu, Obornik, Lubonia, Czerwonaka, Mosiny, Komor-

działań na rzecz utworzenia klastra rzeczno-wojewódzkiego w województwie wielkopolskim w celu przywrócenia transportu oraz turystyki na rzekach województwa.

Przez Poznań przebiega Szlak Warty, czyli prowadzący z Konina do Santoka odcinek blisko 700 km szlaku wodnego „Wielka Pętla Wielkopolski”. Miasto Poznań wraz z Wielkopolską Organizacją Turystyczną realizuje przy udziale środków unijnych projekt „Kompleksowa promocja markowego produktu turystyki wodnej Wielka Pętla Wielkopolski”.

Nowym produktem turystycznym w Wielkopolsce jest turystyka kolejowa. Realizowany przez Instytut Rozwoju i Promocji Kolei projekt „Markowa Turystyka Kolejowa TurKol.pl” oferuje przejazdy zabytkowymi składami pociągów wraz ze zwiedzaniem atrakcji turystycznych na trasach wokół Poznania – z Poznania w Sudety oraz do Czarnkowa, Kołobrzegu, Świnoujścia, Swarzędza, Szreniawy, Torunia, Wolsztyna, Wągrowca i Żagania. Planowana jest także nowa trasa z Wolsztyna do Poznania na Dzień Świętego Marcina.

nik, Murowanej Gośliny, Suchego Lasu i Puszczykowa.

Miasto dysponuje⁸⁰ blisko 9 tys. miejsc noclegowych znajdujących się w 90 obiektach zbiorowego zakwaterowania, w tym m.in. w 55 hotelach i 11 hostelach. Wskaźnik funkcji turystycznej wynosi 1,3 tys. turystów przeliczonych na 1000 mieszkańców, a wskaźnik nasycenia bazą noclegową to 34 miejsca noclegowe na 1 km kw. powierzchni miasta. Do największych poznańskich hoteli należą: Novotel Poznań Centrum, Hotel Mercure oraz IBB Andersia Hotel. Dysponują one łącznie ponad jedną piątą miejsc hotelowych w mieście. Ponad 78% poznańskich hoteli umożliwia zakwaterowanie na poziomie przynajmniej trzygwiazdkowym. Standard hoteli pięciogwiazdkowych oferują: Hotel Sheraton, City Park Residence oraz Blow up Hall⁵⁰⁵⁰⁸¹. Z poznańskich obiektów zbiorowego zakwaterowania korzysta rocznie ponad 700 tys. turystów⁸², w tym ponad 180 tys. zagranicznych, przede wszystkim z Niemiec, Irlandii, Wielkiej Brytanii i Hiszpanii. Przeciętny turysta

⁸⁰ Dane za 2014 r.

⁸¹ Blow up Hall jako jedyny hotel w Polsce, znalazł się na prestiżowej liście CNN hoteli high-tech z całego świata.

⁸² W 2014 r. liczba turystów wyniosła 731 tys., w tym 182 tys. turystów zagranicznych.

spędza w hotelu niecałe dwa dni⁸³. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych wynosi blisko 38%. Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego to 2,2 tys. noclegów w obiektach zbiorowego zakwaterowania przeliczonych na 1000 mieszkańców. Wskaźnik natężenia ruchu turystycznego osiąga wartość 2,8 tys. turystów korzystających z noclegów przypadających na km kw. powierzchni miasta, a wskaźnik rozwoju bazy turystycznej wynosi 82 turystów na miejsce noclegowe. Oferta turystyczna i noclegowa systematycznie się poszerza, co pozwala zaspokoić potrzeby różnych grup turystów.

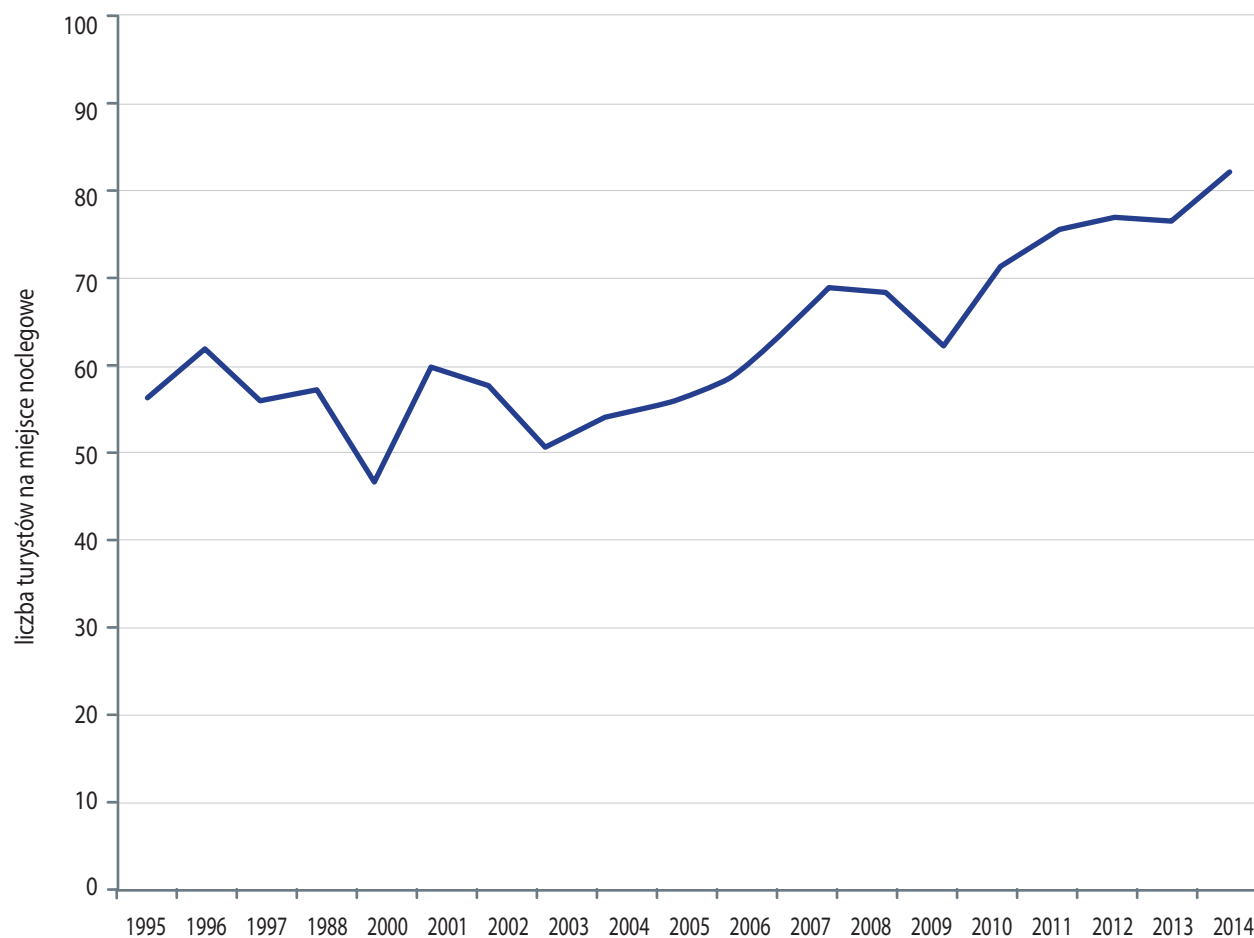
Według wyników badania Instytutu Socjologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza⁸⁴, Poznań jest atrakcyjnym miastem dla turystów. Odwiedzający Poznań dobrze oceniają ofertę turystyczną miasta. Najczęściej miasto odwiedzają turyści z Wielkopolski oraz województw sąsiadujących⁸⁵. Ponad połowa turystów spędza w mieście jeden dzień, bez noclegu,

⁸³ Liczba udzielonych noclegów w 2014 r. wyniosła 1176 tys., w tym turystom zagranicznym 341 tys.

⁸⁴ „Badanie struktury ruchu turystycznego w Poznaniu”.

⁸⁵ Z województw: zachodniopomorskiego, mazowieckiego, lubuskiego i łódzkiego.

Rozwój bazy turystycznej w Poznaniu

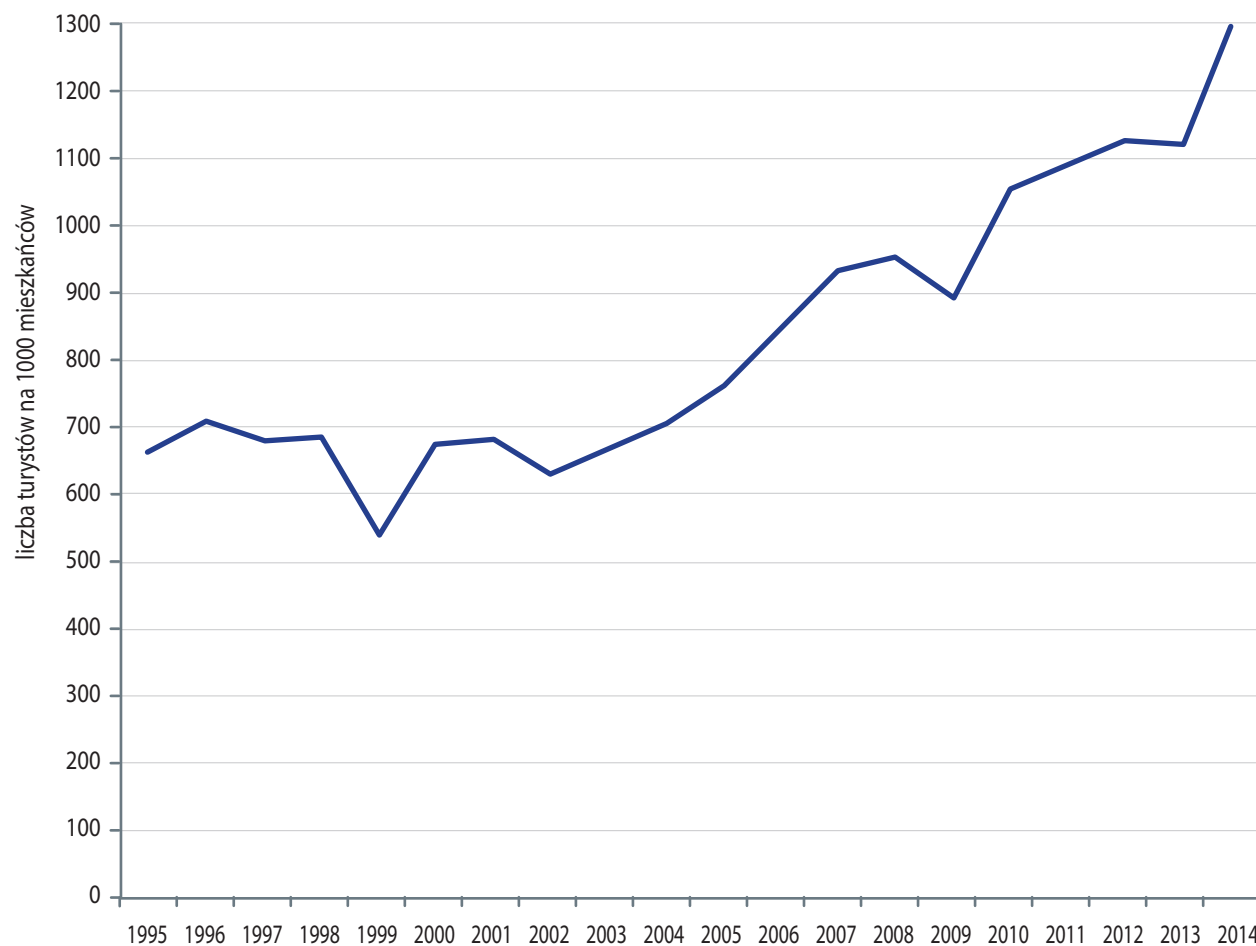
przyjeżdżając samochodem lub pociągiem. Osoby dłużej przebywające w Poznaniu najczęściej korzystają z noclegów u rodziny lub znajomych, rzadziej w hotelach. Wyniki badania popytu na usługi turystyczne w aglomeracji poznańskiej, uzyskane w ramach projektu monitorującego rynek turystyczny pn. „Poznański Barometr Turystyczny”⁸⁶, pokazały, że Poznań odwiedzają głównie turyści z Europy (90%), przede wszystkim z Niemiec, Wielkiej Brytanii i Hiszpanii.

Turyści indywidualni odwiedzający Poznań mogą czerpać informację z Centrum Informacji Turystycznej zlokalizowanego na Starym Rynku oraz z nowoczesnej sieci infokiosków, elektronicznego przewodnika GPS Wielkopolska, wykorzystującego nowoczesne technologie nawigacji satelitarnej, serii czterech bezpłatnych audioprzewodników⁸⁷ w różnych wersjach

⁸⁶ Celem projektu jest utworzenie systemu gromadzenia, przetwarzania i publikowania informacji dotyczących turystyki, co umożliwi przygotowanie odpowiednich pakietów turystycznych, które pozwolą w większym zakresie zaspokoić potrzeby odwiedzających Poznań.

⁸⁷ Audioprzewodniki prezentują 4 trasy do zwiedzania: „Najstarszy Poznań”, „Stare Miasto”, „Poznań XIX-wiecz-

Intensywność ruchu turystycznego w Poznaniu

językowych oraz przewodnika⁸⁸ napisanego w ramach projektu „Poznańska Turystyka 2.0.” przez znanych polskich blogerów oraz osoby niemieszkające na stałe w Poznaniu. Dla turystów niepełnosprawnych – słabowidzących i niewidomych – udostępniono odlane z brązu makiety z opisem w alfabecie Braille’a (Ostrowa Tumskiego, Starego Rynku, placu Mickiewicza i INEA Stadionu) oraz przewodnik turystyczny „Poznań pod palcami – niecodzienny przewodnik po Wielkopolsce”. Poznań można także oglądać z kursujących sezonowo zabytkowych tramwajów i autobusowych (linie turystyczne „0” oraz „100”).

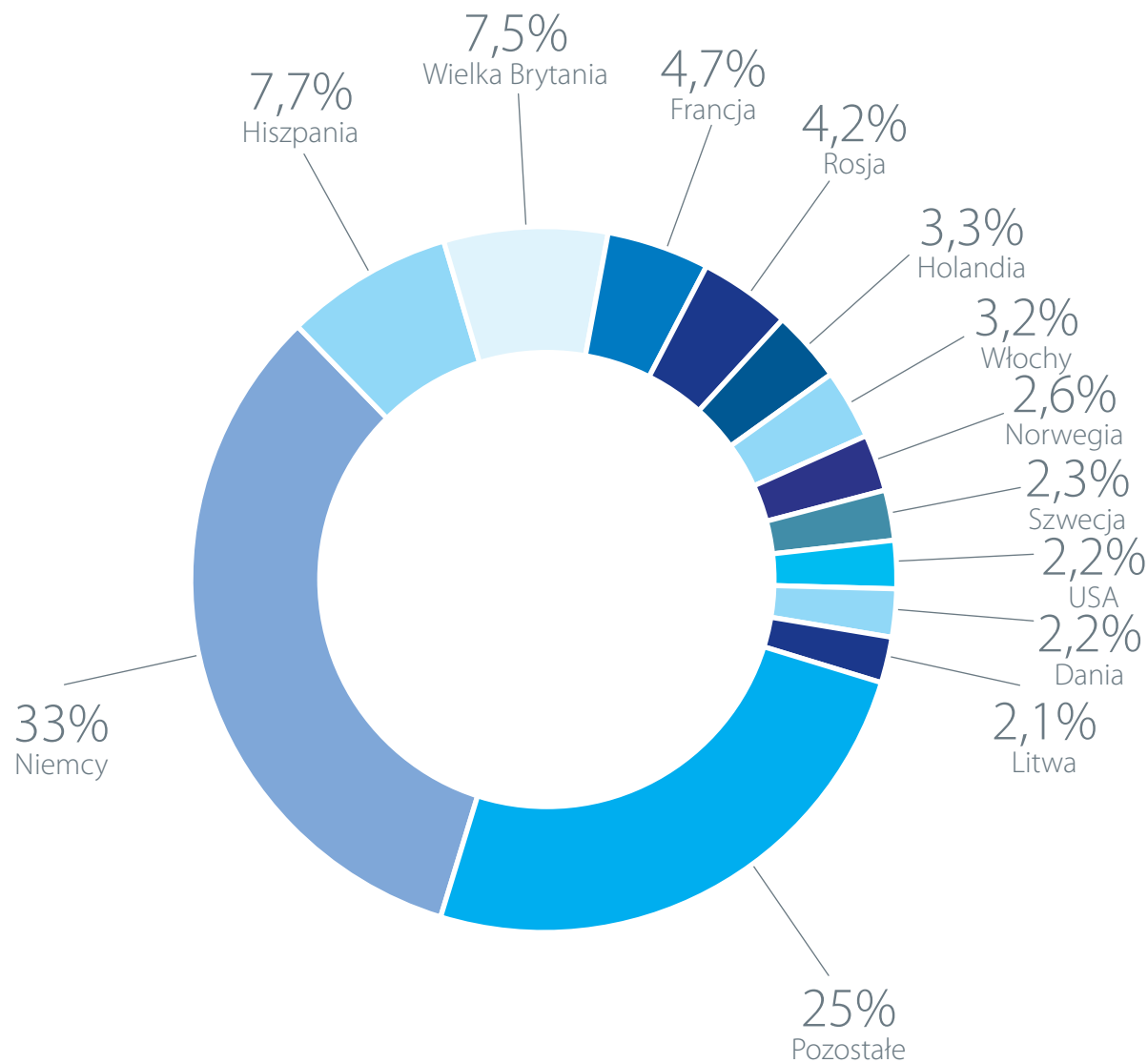
Turystyczne walory Poznania są promowane przez cieszące się coraz większym zainteresowaniem akcje „Poznań za pół ceny”⁸⁹ oraz „Zjedź

ny”, „Szlakiem modernizmu”. Zostały opublikowane w formacie mp3 na stronie internetowej Miasta Poznania: <http://www.poznan.pl/mim/turystyka/audioprzewodniki-po-poznaniu,p,661,23336.html>

⁸⁸ <http://www.poznan.pl/mim/public/turystyka/attachments.html?co=show&instance=1017&parent=61933&lang=pl&id=147460>

⁸⁹ W 2011 r. Miasto Poznań otrzymało Złoty Medal Międzynarodowych Targów Poznańskich za organizowaną wspólnie z Poznańską Organizacją Turystyczną akcją „Poznań za pół ceny”.

Turyści w Poznaniu wg krajów pochodzenia

Poznań za pół ceny". Akcja „Poznań za pół ceny” została także wyróżniona⁹⁰ w konkursie na Certyfikat Polskiej Organizacji Turystycznej dla najlepszych produktów turystycznych. Poznańscy restauratorzy i przetwórcy żywności są członkami Sieci Dziedzictwa Kulinarne Wielkopolska⁹¹, działającej w ramach Europejskiej Sieci Regionalnego Dziedzictwa Kulinarne, do której należy województwo wielkopolskie. Celem sieci jest promocja produkcji i sprzedaży tradycyjnej regionalnej żywności oraz serwowania wielkopolskiej kuchni wśród mieszkańców i turystów.

Miasto Poznań i powiat poznański otrzymały dwukrotnie nagrodę „Acanthus Aureus” za najlepsze odzwierciedlenie strategii marketingowej w ekspozycji targowej. Miasto Poznań zostało także wyróżnione za foldery „Trasy turystyczne Poznania” oraz „Legends Poznańskie” w dwóch edycjach konkursu Róża Regionów⁹².

⁹⁰ W 2009 r.

⁹¹ Sieć zrzesza producentów wysokiej jakości żywności, przetwórców, restauracje, gospody i gościńce.

⁹² Konkurs, organizowany przez dwutygodnik „Wiadomości Turystyczne”, ma na celu wspieranie rozwoju wysokich standardów prezentowania walorów turystycznych miast i regionów.

W ramach turystyki kulturowej Miasto realizuje produkt turystyczny pn. „Trakt Królewsko-Cesarski w Poznaniu”⁹³, w ramach którego podejmowane są liczne inicjatywy mające przybliżyć mieszkańcom i turystom ważne wydarzenia historyczne od czasów początków państwa polskiego do współczesności⁹⁴. Na trasie „Traktu” na Ostrowie Tumskim działa Rezerwat Archeologiczny „Genius Loci” z pozostałościami obwarowań grodowych z X wieku oraz Brama Poznania – nowoczesne interaktywne muzeum, które prezentuje zręby państwowości polskiej. Trasa „Traktu” przebiega częściowo przez historyczny zespół Miasta Poznania uznany w 2008 r. za Pomnik Historii⁹⁵. W granicach administracyjnych

⁹³ Programem został objęty obszar miasta od kościoła św. Jana Jerozolimskiego na Komandorii, przez Śródkę, Ostrów Tumski, Chwaliszewo, Stary Rynek, pl. Wolności, ulice: 27 Grudnia, Fredry, Dąbrowskiego do kościoła Najświętszego Serca Pana Jezusa i św. Floriana przy ul. Kościelnej.

⁹⁴ M.in. spotkania pn. „Weekend z Historią na Trakcie Królewsko-Cesarskim”, „Rodzinne soboty na Ostrowie Tumskim”, „Przechadzki Traktem Królewsko-Cesarskim”, „Dni Twierdzy Poznań”, wycieczki i projekty edukacyjne dla grup szkolnych.

⁹⁵ Historyczny zespół Miasta Poznania uznany za Pomnik Historii obejmuje Ostrów Tumski, Zagórze, Chwaliszewo i lewobrzeżne Stare Miasto lokacyjne ze średniowiecznymi osadami podmiejskimi oraz założeniami urbanistyczno-architektonicznymi projektu

Poznania znajduje się 495 budynków i budowli, zarówno sakralnych, jak i świeckich oraz liczne zabytki ruchome⁹⁶, wpisane do rejestru zabytków.

W Poznaniu rozwija się turystyka biznesowa, przede wszystkim kongresowa i targowa. Dzięki organizacji targów i wystaw, zwłaszcza w największym w Polsce centrum wystawienniczym MTP, miasto jest postrzegane przez turystów głównie jako destynacja biznesowa. W blisko 300 salach konferencyjnych rocznie odbywa się 2 tys. spotkań i wydarzeń, głównie wydarzeń korporacyjnych oraz konferencji i kongresów. Począwszy od 2014 r. rozbudowana infrastruktura targowa pozwala na organizację kongresów z udziałem do 15 tys. uczestników. Organizatorów konferencji wspiera Poznań Convention Bureau, jednostka działająca w strukturze Poznańskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej.

Jozefa Stuebbena z początku XX wieku i Fort Winiary.

⁹⁶ Przede wszystkim zabytki sakralne (wyposażenie świątyń, kapliczki i krzyże przydrożne). Zabytki świeckie obejmują wyposażenie pałaców i zamków, zabytkowe rzeźby, obrazy.

Rynek pracy

Pracujący

W Poznaniu 63% mieszkańców stanowią osoby w wieku aktywności zawodowej. W mieście pracuje 240 tys. osób⁹⁷, w tym ponad 78% w sektorze usług. Wśród usług dominują usługi rynkowe. W usługach o wysokim nasyceniu wiedzą⁹⁸ oraz usługach wysokiej techniki⁹⁹ pracuje blisko połowa ogółu pracujących. W przemyśle i budownictwie pracuje 20%, w tym w przemyśle wysokiej techniki¹⁰⁰ 11% zatrudnionych w Poznaniu. Najwięcej nowych miejsc

⁹⁷ Dane te dotyczą firm zatrudniających powyżej 9 osób, mających siedzibę w Poznaniu.

⁹⁸ Usługi wymagające wysoko wykwalifikowanych pracowników: pośrednictwo finansowe, obsługa nieruchomości, edukacja, ochrona zdrowia, działalność związana z kulturą, sportem i rekreacją.

⁹⁹ Sekcje gospodarki stosujące nowoczesne techniki i technologie, głównie ICT.

¹⁰⁰ Produkcja chemikaliów, wyrobów chemicznych i włókien sztucznych, produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków, produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, produkcja maszyn biurowych i komputerów, produkcja pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep oraz pozostałego sprzętu transportowego.

240 tys.
pracujących

3,3%
stopa bezrobocia

78%
pracujących w sektorze usług

10,4 tys.
zarejestrowani bezrobotni

pracy tworzy grupa małych przedsiębiorstw (zatrudniających do 49 osób), które stanowią 99% wszystkich firm zarejestrowanych w systemie REGON. Najwięcej pracowników pracuje w firmach zatrudniających powyżej 249 osób (36% ogółu pracujących) oraz firmach mikro, zatrudniających poniżej 10 osób (32%).

Do największych poznańskich pracodawców, zatrudniających powyżej 1000 osób, należą firmy działające w branży produkcyjnej, budownictwie, transporcie, łączności, pośrednictwie finansowym, edukacji, ochronie zdrowia i administracji. Większość z nich to firmy państwowe. Największym pracodawcą w przemyśle

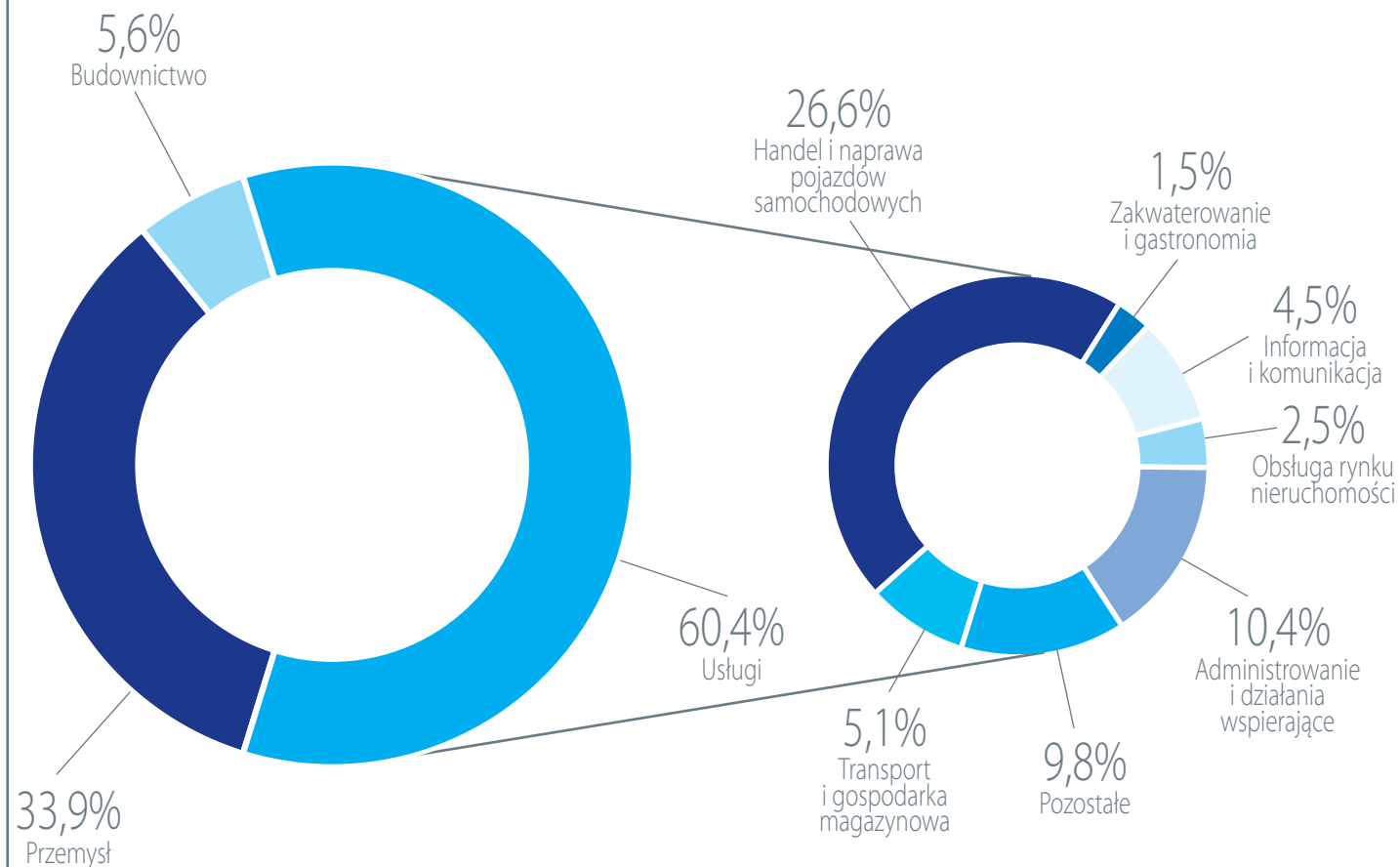
jest koncern Volkswagen Poznań Sp. z o.o., zatrudniający blisko 7 tys. osób, a w edukacji – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, zatrudniający ponad 4 tys. pracowników. Pozostali pracodawcy zatrudniający powyżej 1000 osób to m.in.: Enea Operator Sp. z o.o., Wielkopolska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o., Kompania Pivowarska SA, Uniq Lisner Sp. z o.o., ELTEL NETWORKS SA, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o., Politechnika Poznańska, Uniwersytet Ekonomiczny, Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Przyrodniczy, Urząd Miasta Poznania, Clar System SA i Selgros Sp. z o.o. GlaxoSmithKline Pharmaceuticals (16. miejsce) oraz Kompania Pivowarska SA (18. miejsce)

zostały ujęte w pierwszej dwudziestce rankingu Randstad Award 2015 – największego międzynarodowego projektu badawczego oceniającego atrakcyjność największych pracodawców na rynkach lokalnych. Wyniki badania „Aktywność specjalistów i menedżerów na rynku pracy 2014”¹⁰¹ przeprowadzonego przez agencję Antal International pokazały, że Poznań jest atrakcyjnym miejscem pracy i zamieszkania dla tej grupy pracowników. Relokacja do Poznania z powodu zmiany miejsca pracy byłaby atrakcyjna dla blisko 11% respondentów. Ogólnopolskie badanie wynagrodzeń¹⁰² firmy Sedlak&Sedlak pokazały, że mediana miesięcznego wynagrodzenia w Poznaniu wynosiła 4,5 tys. zł brutto, w tym dla osób z wyższym wykształceniem blisko 4,8 tys. zł, a z co najwyżej gimnazjalnym 2,9 tys. zł.

¹⁰¹ Badania ankietowe obejmujące 1,5 tys. specjalistów i menedżerów pod kątem ich skłonności do zmiany miejsca pracy i najbardziej pożądanym lokalizacji.

¹⁰² Dane za 2013 r.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w Poznaniu

W Poznaniu realizowane są lub były projekty unijne związane z badaniem i prognozowaniem lokalnego rynku pracy, m.in. takie, jak: „Wielkopolski System Monitorowania i Prognozowania”, „Kadry dla gospodarki”, „Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy”, „Poznańskie Obserwatorium Gospodarki i Rynku Pracy Aglomeracji Poznańskiej”. Projekty związane z rynkiem pracy, umożliwiające zdobycie nowych lub poszerzenie kwalifikacji zawodowych, są lub były realizowane przez poznańskie szkoły wyższe (np.: „Wiedza dla gospodarki”, „Inżynieria wiedzy dla inteligentnego rozwoju”, „Inżynier Przyszłości”) oraz przez firmy i organizacje prywatne. Na lokalny rynek pracy będzie miał wpływ wprowadzony krajowy system deregulacyjny, który obejmuje ułatwiony dostęp do blisko 250 zawodów.

Miasto Poznań jest członkiem Powiatowej Rady Zatrudnienia, która pełni rolę opiniodawczo-doradczą w sprawach polityki rynku pracy oraz „Partnerstwa na rzecz Rozwoju Wielkopolskiego Rynku Pracy” – lokalnego porozumienia 49¹⁰³ jednostek samorządowych, organizacji

¹⁰³ Sygnatariuszami partnerstwa są m.in.: Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży, Politechnika Poznańska, Polska Izba Gospodarcza Importerów, Eks-

gospodarczych i pracowniczych oraz instytucji edukacyjnych, które realizują wspólne projekty mające na celu budowanie spójności pomiędzy przygotowaniem zawodowym a zapotrzebowaniem rynku pracy oraz wzmocnienie i rozwijanie systemu usług poradnictwa zawodowego świadczonych przez urzędy pracy na poziomie kształcenia zawodowego.

W 2013 r. Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwalił „Strategię Zatrudnienia dla Wielkopolski na lata 2014-2020”¹⁰⁴. Jej głównym celem jest zwiększenie aktywności zawodowej

porterów i Kooperacji, Poznańskie Centrum Edukacji Ustawicznej i Praktycznej, Region Wielkopolska NSZZ „Solidarność”, Stowarzyszenie Młodych Wielkopolan, Uniwersytet Artystyczny, Uniwersytet Przyrodniczy, Wielkopolska Izba Przemysłowo-Handlowa, Wielkopolska Izba Rzemieślnicza, Wielkopolska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy, Wielkopolski Związek Pracodawców, Wielkopolski Związek Pracodawców Prywatnych, Wielkopolskie Kuratorium Oświaty, Związek Pracodawców Wielkopolskiej Izby Przemysłowo-Handlowej.

¹⁰⁴ Dokument kreśli trzy scenariusze rozwoju rynku pracy w Wielkopolsce: od optymistycznego (rozwój gospodarki i spadek stopy bezrobocia do poziomu 7%) do pesymistycznego (recesja i ponad 16% poziom stopy bezrobocia). Scenariusz neutralny plasuje się pomiędzy tymi prognozami.

mieszkańców regionu, warunkujące wzrost konkurencyjności i poprawę poziomu życia.

Bezrobocie

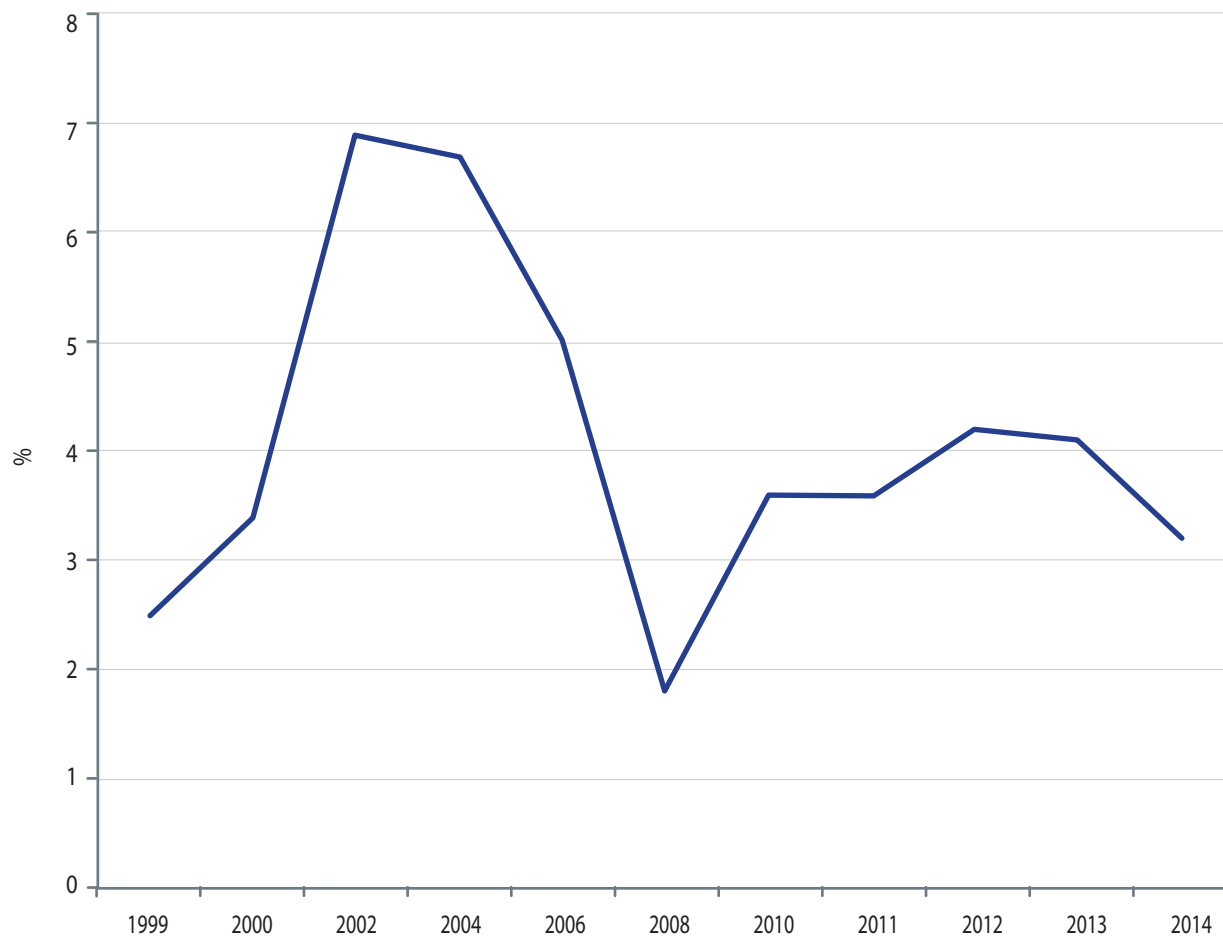
Poziom bezrobocia w Poznaniu należy od lat do najniższych w kraju i nie przekracza 5%¹⁰⁵. W Powiatowym Urzędzie Pracy w Poznaniu (PUP) zarejestrowanych jest 10,4 tys. bezrobotnych czyli 19 osób w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, w tym 9,3 tys. stanowią osoby wcześniej pracujące, przede wszystkim w handlu i naprawie pojazdów samochodowych. Zwolnienia grupowe obejmują rocznie prawie 400 osób. Blisko co piąty bezrobotny pobiera zasiłek, prawie co drugi zaliczany jest do kategorii długotrwale bezrobotnych. Najwięcej osób z ostatniej grupy nie posiada wykształcenia zawodowego. Największą grupę osób bezrobotnych stanowią osoby bez zawodu oraz sprzedawcy, krawcy i technicy ekonomiści. W 2014 r. złożono blisko 9 tys. ofert pracy w Poznaniu, najwięcej dotyczyło pracy telemarketerów, doradców klienta, sprzętaczek biurowych, sprzedawców, przedstawicieli handlowych

¹⁰⁵ W grudniu 2014 r. stopa bezrobocia w Poznaniu wyniosła 3,1%.

oraz pracowników ochrony fizycznej bez licencji. Pracodawcy poszukują głównie pracowników bez kwalifikacji oraz osób z wykształceniem zawodowym. Problem braku stałej pracy dotyka przede wszystkim osoby młode, w wieku do 34 lat. Stanowią oni ponad jedną trzecią poszukujących pracy. Ok. 80% bezrobotnych to osoby bez stażu pracy lub pracujące krócej niż rok. Najwięcej bezrobotnych legitymuje się wykształceniem najniższym (gimnazjalnym i poniżej) oraz wyższym. Najtrudniej znaleźć pracę specjalistom z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury; specjalistom nauczania i wychowania; specjalistom i technikom w zakresie rolnictwa i leśnictwa; archeologom; socjologom; średniemu personelowi do spraw statystyki oraz pracownikom opieki osobistej.

W ramach form pomocy bezrobotnym PUP, oprócz pośredniczenia w procesie poszukiwania zatrudnienia poprzez Indywidualne Plany Działania, kieruje na staże i szkolenia zawodowe i aktywnego poszukiwania pracy, prace interwencyjne i roboty publiczne, dofinansowuje przedsięwzięcia związane z rozpoczęciem działalności gospodarczej, a także prowadzi

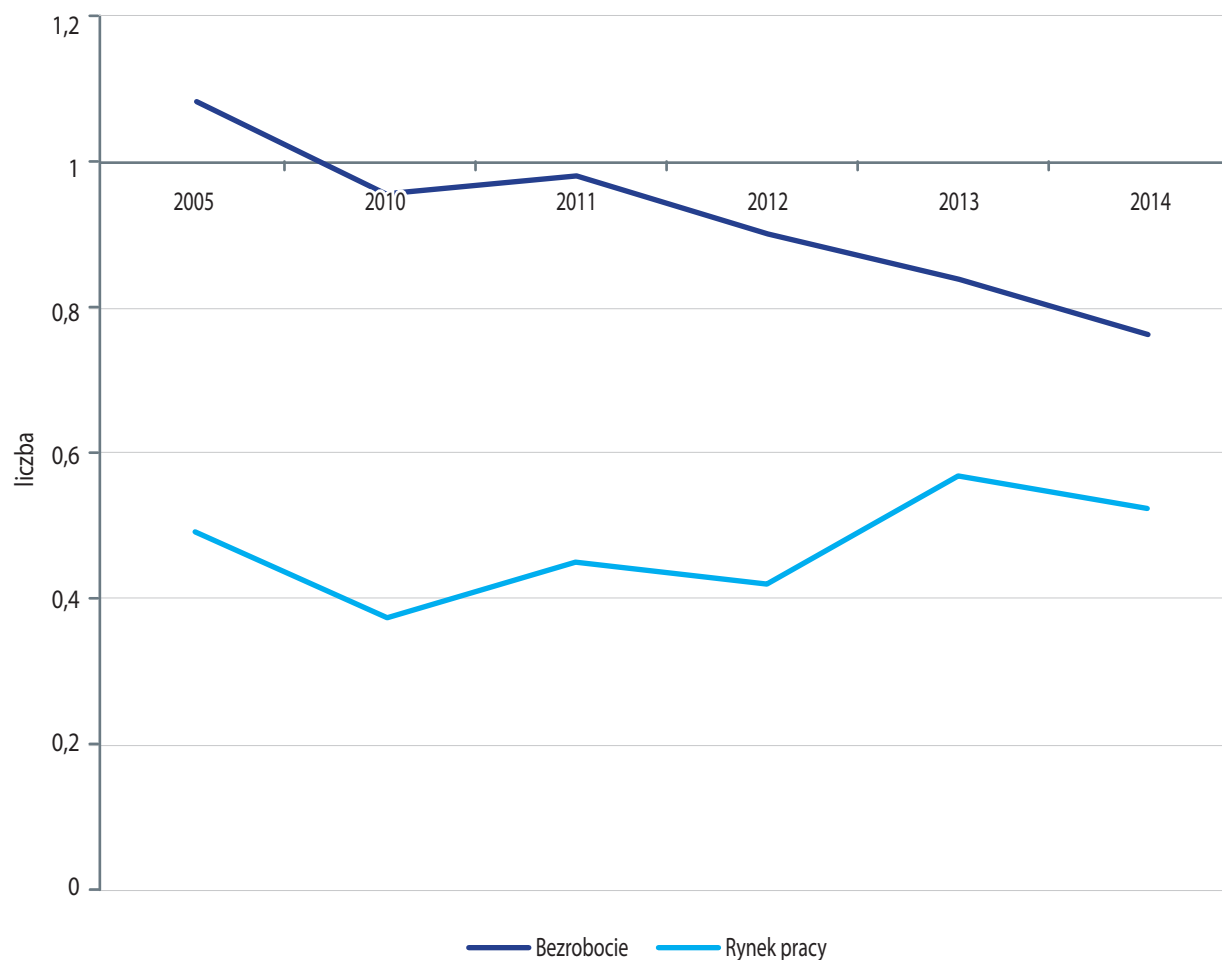
Stopa bezrobocia w Poznaniu

bezpłatne poradnictwo zawodowe¹⁰⁶, w tym grupowe informacje zawodowe oraz klub mikroprzedsiębiorców. Osoby do 30 roku życia korzystają z dodatkowych instrumentów rynku pracy: bonu szkoleniowego, bonu stażowego, bonu zatrudnieniowego, bonu na zasiedlenie oraz refundacji składek ZUS dla pracodawcy; osoby po 50 roku życia i rodzice powracający na rynek pracy ze świadczeń aktywizacyjnych. Odbywają się także cykliczne giełdy pracy (także dla osób niepełnosprawnych) oraz targi pracy, przygotowywane m.in. przez biura karier lub studenckie organizacje samorządowe. Osoby bezrobotne mogą uczestniczyć w realizowanych przez PUP projektach finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, np. „Lepsze jutro”, „Mobilny urząd”, „Twoja kariera – Twój wybór” czy programach finansowanych ze środków Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej na aktywizację osób bezrobotnych: „Bony dla młodych”, „Wspieramy dojrzałość”, „Twoja firma”, „Telepowrót do pracy”, „Teraz ekonomia

¹⁰⁶ Poszukujących zajęcia, a także osoby, które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą lub prowadzą małe firmy, wspiera także Poznański Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości, świadczący usługi informacyjne, doradcze i szkoleniowe.

Wskaźniki płynności bezrobocia i rynku pracy w Poznaniu

społeczna”, „Bądź przedsiębiorczy”, „Program Aktywizacja Integracja – przeciw wykluczeniu”.

Działania na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród młodzieży prowadzi także Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży Ochotniczych Hufców Pracy w Poznaniu. W ramach Centrum funkcjonują: Młodzieżowe Biura Pracy, Punkty Pośrednictwa Pracy, Mobilne Centra Informacji Zawodowej, Młodzieżowe Centra Kariery oraz Kluby Pracy.

W Wielkopolsce ze środków unijnych finansowane są lub były także projekty realizowane przez firmy i organizacje prywatne, skierowane do osób, które utraciły pracę lub są zagrożone zwolnieniem, np.: „WIELKOPOLSKI PROGRES – program wsparcia procesów restrukturyzacji i adaptacji gospodarki”, „Zadbaj o swoją przyszłość”, „Paleta Nowych Możliwości”, „Nowe szanse zawodowe dla niepełnosprawnych Wielkopolan w wieku 45+”, „Drogowskaz na sukces” czy „Recepta na zmianę”.

Edukacja

Oświata

System edukacji szkolnej w Poznaniu obejmuje 403¹⁰⁷ szkoły wszystkich szczebli oraz blisko 50 placówek oświatowych¹⁰⁸. Do szkół uczęszcza 84,1 tys. dzieci, młodzieży i dorosłych. Więcej niż co trzeci uczeń kształci się w szkole podstawowej, co szósty w gimnazjum, co trzeci w szkole ponadgimnazjalnej, co dziesiąty w szkole policealnej. Największym zainteresowaniem cieszą się licea ogólnokształcące, do których uczęszcza blisko połowa uczniów kształcących się na poziomie ponadgimnazjalnym i policealnym. Naukę w technikum lub liceum profilowanym pobiera 22% uczniów, w zasadniczej szkole zawodowej – 5%, a w szkole policealnej – 24%. Współczynnik skolaryzacji brutto wynosi od 132,90 w liceach ogólnokształcących do 12,73 w zasadniczych szkołach zawodowych.

¹⁰⁷ Dane za 2014 r.

¹⁰⁸ Centra kształcenia ustawicznego, centra doradztwa zawodowego, ośrodki szkolno-wychowawcze, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, placówki wychowania pozaszkolnego, internaty i bursy, szkolne schroniska młodzieżowe.

81,2 tys.
uczniów

16,9 tys.
absolwentów szkół

Osoby dorosłe uzupełniają wykształcenie w 78 szkołach ponadgimnazjalnych i policealnych, przede wszystkim w liceach ogólnokształcących i szkołach policealnych. Poznańskie szkoły zawodowe wszystkich szczebli kształcą najwięcej specjalistów inżynieryjno-technicznych (23%), medycznych (10%) oraz biznesu i administracji (9%). Mury poznańskich szkół opuszcza rocznie 18,8 tys. absolwentów, z tego najwięcej (41%) kończy szkoły ponadgimnazjalne, podstawowe i gimnazjalne (po 25%). Rocznie do egzaminu maturalnego przystępuje 5,9 tys. uczniów, z których świadectwo dojrzałości otrzymuje 83%.

117 tys.
studentów

32,5 tys.
absolwentów szkół wyższych

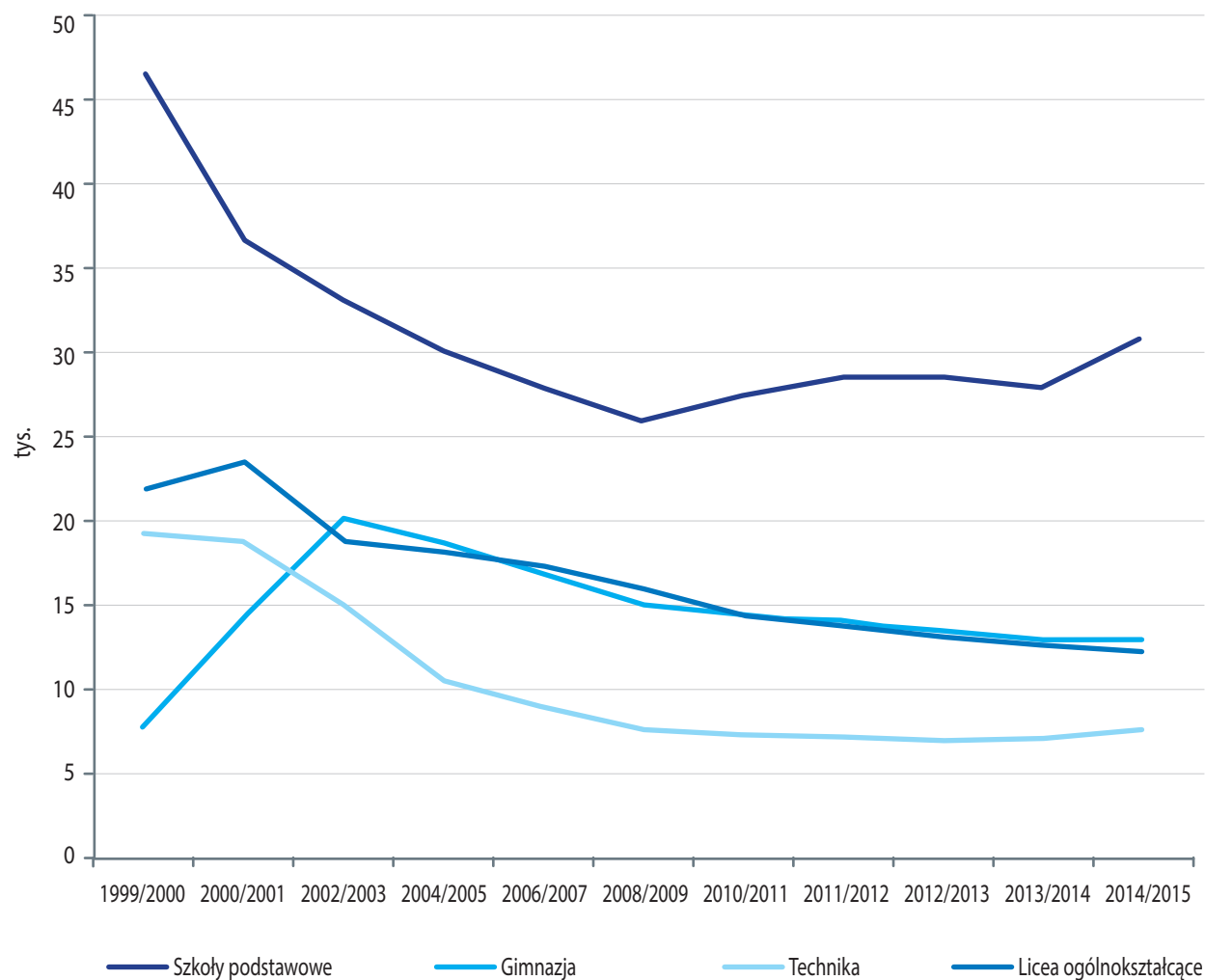
Jakość kształcenia w poznańskich placówkach szkolnych jest zróżnicowana. Podstawowym miernikiem są wyniki egzaminów końcowych na poziomie podstawowym i gimnazjalnym oraz egzaminu maturalnego. Wyniki testów wśród uczniów kończących szkoły podstawowe i gimnazjalne wykazują, że poziom nauczania w Poznaniu, podobnie jak w całej Polsce, się obniżył¹⁰⁹.

¹⁰⁹ W 2014 r. szóstoklasiści piszący w poznańskich szkołach obowiązkowy test uzyskali średnio 28 punktów na 40 punktów możliwych do zdobycia, gimnazjaliści uzyskali z języka polskiego 70,5% punktów, historii i wiedzy o społeczeństwie 63,1%, przedmiotów przyrodniczych 56,9%, matematyki 54,8%.

Poza zajęciami obowiązkowymi, wynikającymi z podstawy programowej, szkoły umożliwiają uczniom rozwój umiejętności i zainteresowań sportowych, kulturalnych, naukowych i społecznych poprzez aktywne uczestnictwo m.in. w zajęciach pozalekcyjnych, warsztatach, koncertach, centrach i klubach sportowych, centrach wolontariatu. Ponadto szkoły, korzystając ze środków unijnych, realizują wiele projektów poszerzających i uatrakcyjnających ofertę kształcenia. Mają także możliwość uczestniczenia w projektach unijnych realizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, także we współpracy z poznańskimi szkołami wyższymi, jak np.: „Poznański Akcelerator Wiedzy Technicznej®”, obejmujący projekty: „Czas zawodowców – wielkopolskie kształcenie zawodowe”, „e-Szkoła – MojaWielkopolska” czy „eSzkoła Wielkopolska – Cyfrowa Dziecięca Encyklopedia Wielkopolan”.

W celu poprawy warunków nauczania, Miasto prowadzi w placówkach oświatowych inwestycje, modernizacje, remonty budynków, boisk sportowych oraz placów gier i zabaw. Poznańskie szkoły korzystają także z ogólnopolskiego programu „Radosna Szkoła”.

Uczniowie wybranych typów szkół w Poznaniu

Uczniowie poznańskich gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, wykazujący się szczególnymi osiągnięciami edukacyjnymi, społecznymi, artystycznymi i sportowymi, mogą brać udział w organizowanym przez Miasto Poznań konkursie pn. „Nagroda Miasta Poznania za szczególne osiągnięcia dla uczniów poznańskich szkół”. Młode osoby w wieku od 12 do 23 lat mogą uczestniczyć w polsko-niemiecko-włoskim Konkursie Fundacji Nagrody Młodzieżowej, organizowanym przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego wspólnie z Krajem Związkowym Hesja (gospodarzem i fundatorem nagród) oraz regionem Emilia Romania.

W Poznaniu są organizowane coroczne Targi Edukacyjne¹¹⁰, na których uczniowie mogą poznać szeroką ofertę edukacyjną, a nauczyciele zapoznać się z nowymi trendami w edukacji.

Miasto Poznań uzyskało certyfikat „Samorządowy Lider Edukacji”¹¹¹ przyznawany przez

¹¹⁰ Targi Edukacyjne to wspólne przedsięwzięcie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu oraz Międzynarodowych Targów Poznańskich. Rocznie uczestniczy w nich blisko 30 tys. osób.

¹¹¹ Certyfikat otrzymują samorządy, które mają znaczą-

Fundację Rozwoju Edukacji i Szkolnictwa Wyższego w ramach Ogólnopolskiego Programu Certyfikacji Gmin i Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej.

Szkolnictwo wyższe

Poznań jest jednym z najważniejszych ośrodków akademickich i naukowych w kraju. Na 25 uczelniach studiuje blisko 120 tys.¹¹² studentów, w tym 2,4 tys. cudzoziemców z ponad 80 krajów świata, najwięcej z Ukrainy, USA, Norwegii i USA. Ponad 75% studentów wybiera studia stacjonarne, a więcej niż co trzeci kształci się na poziomie magisterskim. Blisko 3/4 studentów pobiera naukę na uczelniach publicznych. Największą uczelnią jest Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, na którym kształci się blisko co trzeci poznański student. Poznańskie uczelnie zatrudniają ponad 8 tys. nauczycieli akademickich, w tym ponad tysiąc z tytułem profesorskim. Co piąty student kształci się na kierunkach ekonomiczno-administracyjnych, co dziesiąty na kierunkach humanistycznych, co jedenasty na kierunkach medycznych,

ce osiągnięcia w rozwoju szkolnictwa oraz tworzą dobre warunki życia dla uczącej się młodzieży.

¹¹² W 2014 r. było 117 tys. studentów.

inżynieryjno-technicznych i pedagogicznych. Według rankingu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego do najbardziej obleganych przez kandydatów uczelni należy Politechnika Poznańska (3. pozycja kraju), a wśród uczelni niepublicznych w kategorii studiów stacjonarnych – Wyższa Szkoła Bankowa (10. pozycja). W kategorii studiów niestacjonarnych w pierwszej dziesiątce znalazły się dwie poznańskie szkoły wyższe: Wyższa Szkoła Bankowa (3. pozycja) oraz Wyższa Szkoła Pedagogiki i Administracji (8. pozycja).

Do 2013 r. poznańskie szkoły wyższe uczestniczyły w programie kierunków technicznych zamawianych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W nowej perspektywie finansowej program ten został zastąpiony Programem Rozwoju Kompetencji¹¹³. Uczelnie dokonują także zmian w ofercie kształcenia, głównie przez powoływanie nowych specjalności i kierunków nauczania, coraz częściej prowadzonych w ramach porozumienia kilku szkół

¹¹³ Celem programu jest podniesienie kompetencji osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa.

wyższych oraz z przedsiębiorcami. Uczelnie poszerzają również ofertę studiów w językach obcych, przede wszystkim języku angielskim.

Poznańskie szkoły wyższe kończy co roku ponad 30¹¹⁴ tys. absolwentów. Najwięcej z nich studiuje ekonomię i rachunkowość, pedagogikę i kierunki społeczne. Studia podyplomowe¹¹⁵ i doktoranckie kończy co roku blisko 15 tys. osób.

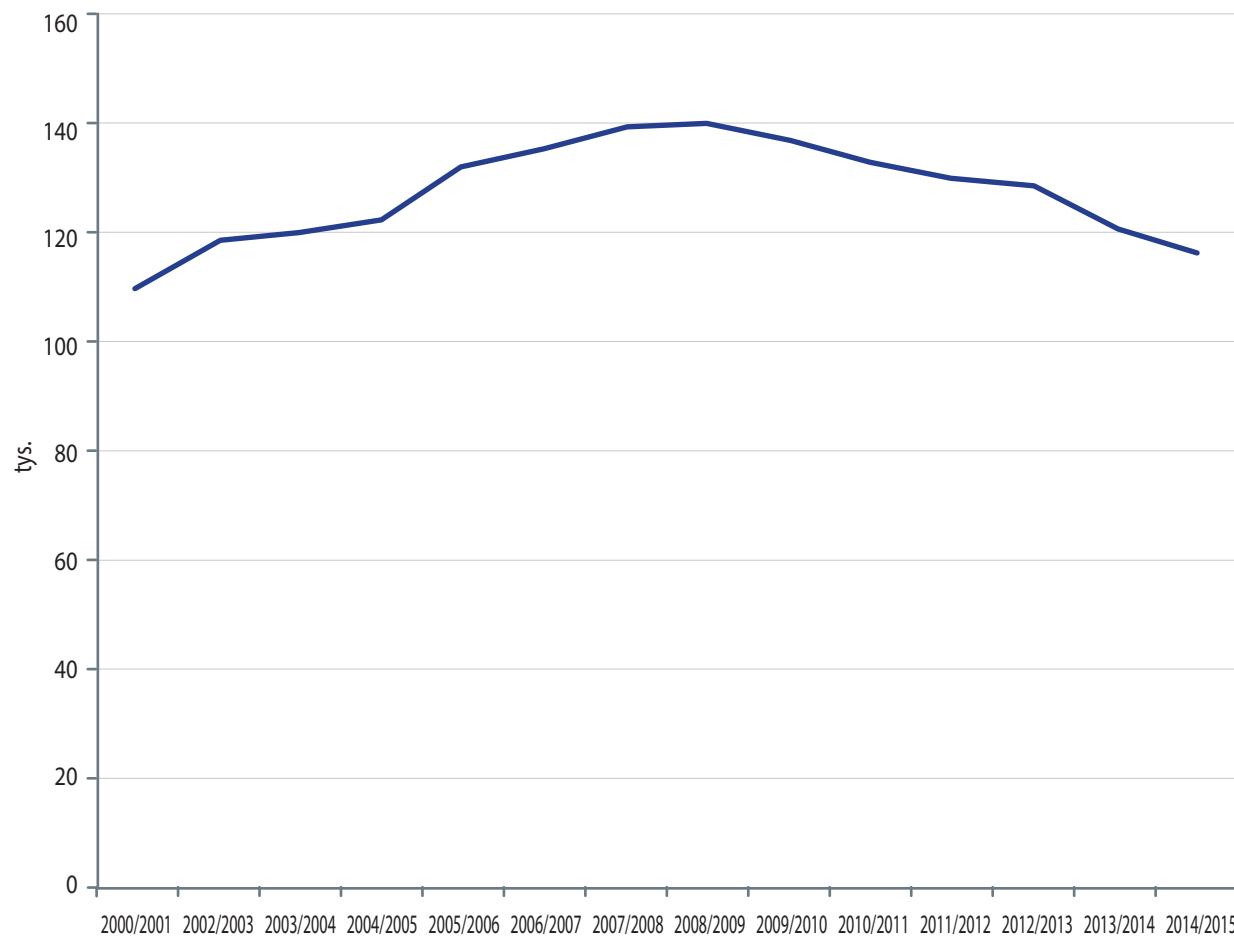
Ponad 3/4 studentów stanowią osoby spoza Poznania. Mają oni do dyspozycji 10,6 tys. miejsc w 37 domach studenckich¹¹⁶. Co piąty student otrzymuje stypendium, w tym ponad połowa (52%) korzysta ze stypendium socjalnego, a 42% ze stypendium rektora dla najlepszych studentów.

¹¹⁴ W 2014 r. liczba absolwentów szkół wyższych wyniosła 32,5 tys. osób.

¹¹⁵ Studia podyplomowe, które są prowadzone na ponad 300 kierunkach, kończy ponad 11 tys. osób, studia podyplomowe typu MBA – ponad 100 osób, a studia doktoranckie ponad 3 tys. Najwięcej (ponad 40%) osób studiuje nauki ekonomiczne.

¹¹⁶ Dane za 2012 r.

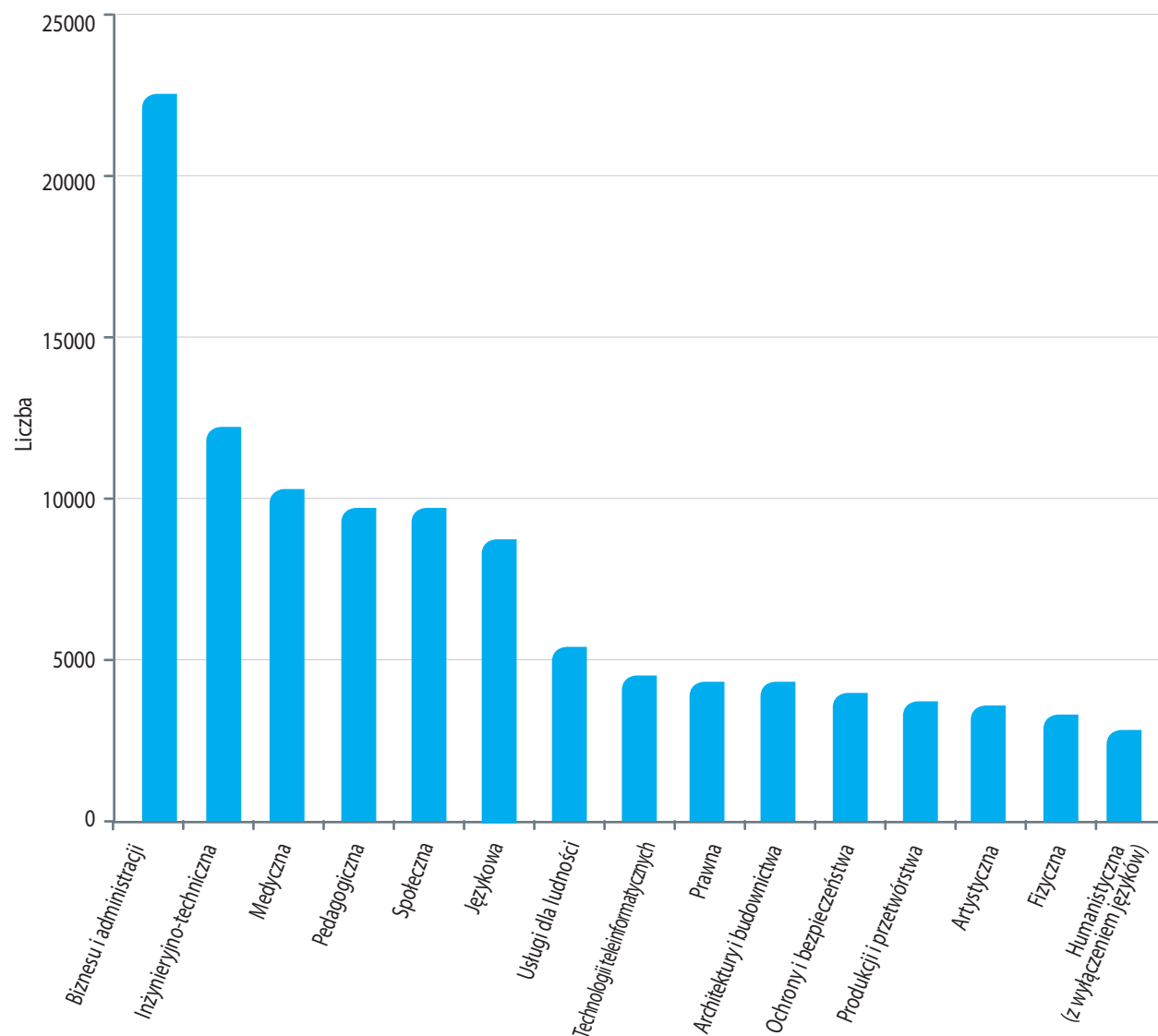
Studenci w Poznaniu

Wysoką pozycję Poznania wśród ośrodków akademickich w kraju potwierdzają rankingi wyższych uczelni. W rankingach publikowanych co roku przez dziennik „Rzeczpospolita” i tygodnik „Perspektywy” Uniwersytet im. Adama Mickiewicza zajmuje 3. pozycję w kraju, a czołowe miejsca w swoich kategoriach zajmują: Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Ekonomiczny, Uniwersytet Przyrodniczy. Uniwersytet Ekonomiczny oraz Wyższa Szkoła Bankowa zostały ujęte w rankingu MBA¹¹⁷ tygodnika „Perspektywy”. Poznańskie szkoły wyższe są także uwzględniane w światowych rankingach szkół wyższych, m.in. takich, jak: Ranking of Scientific Papers for World Universities Uniwersytetu Tajwańskiego, Webometrics Najwyższej Rady Badań Naukowych w Madrycie (Consejo Superior de Investigaciones Científicas – CSIC), Eduniversal francuskiej agencji Eduniversal, Ranking of Worldwide Institutions publikowany przez hiszpańską SCImago Research Group, University Ranking by Academic Performance (URAP) Instytutu Informatyki Środkowo-Wschodniego Uniwersytetu

¹¹⁷ Program MBA prowadzony przez Uniwersytet Ekonomiczny zajął w Rankingu MBA 2013 5. miejsce w kraju, program MBA Wyższej Szkoły Bankowej – 14. pozycję.

Studenci w Poznaniu Najbardziej popularne podgrupy kierunków studiów

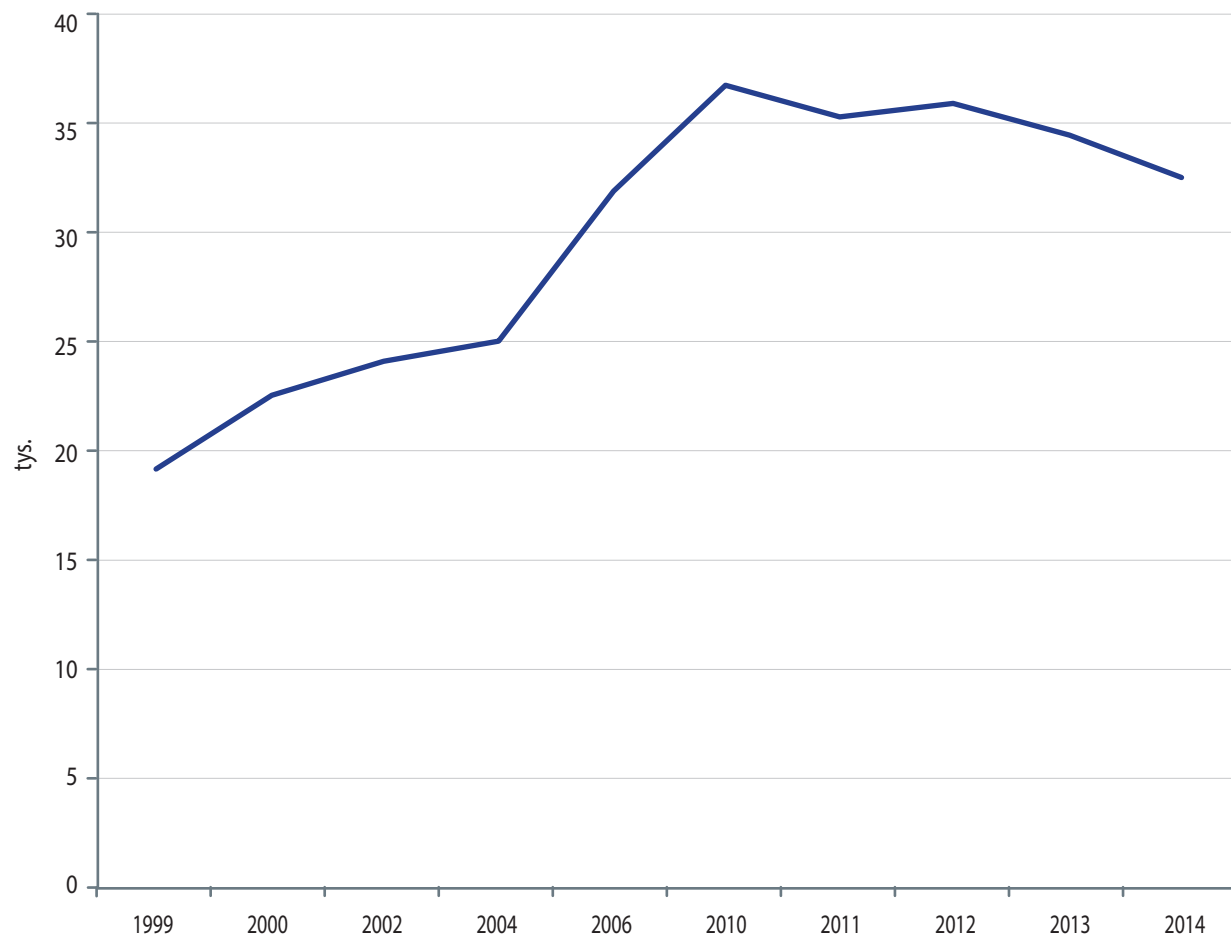

Technicznego w Turcji, European University Ranking organizacji ResearchRanking.org. Wszystkie poznańskie wyższe szkoły publiczne oraz Wyższa Szkoła Bankowa zostały także ujęte w University Web Ranking publikowanym przez 4 International Colleges&Universities. Uniwersytet Ekonomiczny jako jedyna uczelnia w Polsce – jest członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Controllerów (ICV), a Wyższa Szkoła Bankowa posiada międzynarodową akredytację IACBE¹¹⁸. Poznańskie szkoły niepubliczne posiadają certyfikaty „Wiarygodna Szkoła” oraz „Dobra uczelnia – Dobra praca”, nadane przez Akademickie Centrum Informacyjne.

Poznańskie szkoły wyższe należą do największych inwestorów w mieście. W Poznaniu powstały lub budowane są nowoczesne obiekty naukowo-dydaktyczne, m.in.: Centrum Mechatroniki, Biomechaniki i Nanoinżynierii oraz Centrum Bioinformatyki i Genomiki – wspólne przedsięwzięcie Politechniki Poznańskiej i Polskiej Akademii Nauk, Wielkopolskie Centrum Zaawansowanych Technologii, Międzyuczelniane Centrum Nanobiomedyczne,

¹¹⁸ Dla studiów na kierunkach biznesowych.

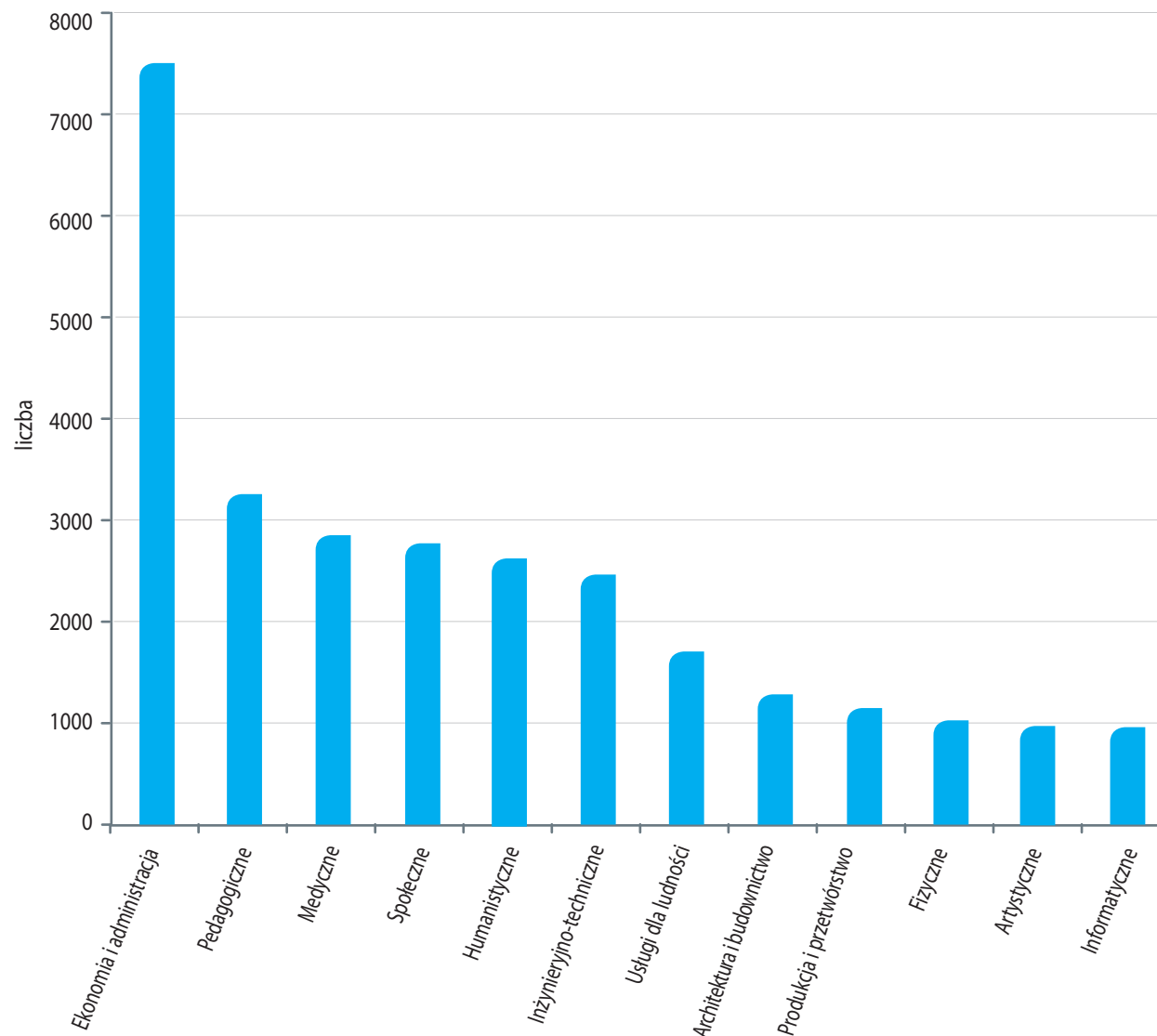
Absolwenci szkół wyższych w Poznaniu

Centrum Biologii Medycznej Uniwersytetu Medycznego, BioCentrum oraz Klinika Weterynaryjna Dużych i Małych Zwierząt Uniwersytetu Przyrodniczego, Collegium Chemicum i Collegium Historicum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, budynek dydaktyczny i hala sportowa Akademii Wychowania Fizycznego, Centrum Dydaktyczne Wydziału Technologii Chemicznej Politechniki Poznańskiej, Centrum Edukacyjne Usług Elektronicznych Uniwersytetu Ekonomicznego. Część tych inwestycji jest współfinansowana ze środków unijnych, a rozbudowa obiektów UAM także z budżetu państwa w ramach wieloletniego programu „Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 2004–2015”. Powstają także kolejne projekty budowy i modernizacji domów studenckich, realizowanych przez szkoły wyższe oraz inwestorów prywatnych.

Miasto Poznań aktywnie współpracuje z poznańskim środowiskiem akademickim i naukowym, dofinansowując organizację wykładów otwartych wybitnych uczonych, artystów i specjalistów z całego świata oraz prowadząc programy skierowane do studentów i pracowników poznańskich uczelni. Należą do nich

Absolwenci szkół wyższych w Poznaniu Najbardziej popularne kierunki studiów

m.in. konkursy „Nagroda Miasta Poznania za wyróżniającą się pracę doktorską” oraz „Nagroda Miasta Poznania za wyróżniającą się pracę magisterską”, konkurs „Poznań przyciąga najlepszych” organizowany dla maturzystów, którzy mogą wygrać sfinansowanie roku studenckiego życia w Poznaniu, programy stypendiów dla laureatów lub finalistów ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych rozpoczynających studia w Poznaniu, program dla studentów przygotowujących się do podjęcia zatrudnienia u pracodawców realizujących innowacyjne inwestycje na terenie Poznania, program praktyk i płatnych staży studenckich w Urzędzie Miasta Poznania, Nagroda Naukowa Miasta Poznania, stypendia dla młodych badaczy poznańskiego środowiska naukowego, program „Ambasador Akademickiego Poznania”, program „Mieszkanie dla absolwenta”. W celu rozwiązywania problemów rozwoju miasta, Miasto Poznań współpracuje ze środowiskiem naukowym, m.in. prowadząc wspólne projekty i badania mające na celu wzmocnienie powiązań sfery badawczo-rozwojowej z gospodarką, oraz badania warunków rozwoju przedsiębiorczości akademickiej. Współdziała także z Centrum Badania Jakości Życia Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza,

międzyuczelnianym Centrum Badań Metropolitalnych, Regionalnym Obserwatorium Kultury – Centrum Badawczym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Centrum Dokumentacji Audiowizualnej. Poznańskie uczelnie oraz ośrodki naukowo-badawcze otrzymują ponadto na preferencyjnych warunkach grunty miejskie pod budowę bazy dydaktycznej.

Edukację wspierają także władze województwa wielkopolskiego. Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego jest członkiem międzynarodowej sieci ERY (Network European Regions for Youth), stanowiącej platformę¹¹⁹ wymiany doświadczeń i transferu wiedzy w obszarze działań dotyczących polityki młodzieżowej oraz mobilności młodzieży. Samorząd Województwa wielkopolskiego realizuje program jednorazowych stypendiów naukowych dla

¹¹⁹ Współpraca w ramach sieci ERY obejmuje wymianę doświadczeń i transfer wiedzy w obszarach: form i narzędzi funkcjonowania polityki młodzieżowej, sposobu finansowania polityki młodzieżowej, zinstytucjonalizowania podejmowanych działań na rzecz młodzieży, budowania reprezentatywności środowisk młodzieżowych w stosunku do administracji publicznej, organizacji praktyk, staży dla młodzieży w firmach i instytucjach regionów partnerskich.

wyróżniających się studentów szkół wyższych i uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz konkursy na najlepsze prace magisterskie związane tematycznie z Wielkopolską z zakresu turystyki i funduszy europejskich. Udziela także stypendiów o charakterze socjalnym dla uczniów, słuchaczy i studentów zameldowanych na stałe na terenie województwa wielkopolskiego. Wielkopolski Urząd Wojewódzki prowadzi skierowany do studentów i absolwentów szkół wyższych projekt „Wolontariat w Wielkopolskim Urzędzie Wojewódzkim”.

Nauka

Poznań należy do ośrodków o dużym potencjale naukowo-badawczym. Badania naukowe prowadzą nie tylko szkoły wyższe, ale także 40 placówek naukowo-badawczych. Są to przede wszystkim jednostki resortowe, często jedyne w danej branży w skali kraju, uczestniczące w międzynarodowych projektach badawczych, oraz 18 placówek Polskiej Akademii Nauk (PAN). Placówki te odnoszą sukcesy m.in. w badaniach o charakterze molekularnym, genetycznym, biotechnologicznym, immunologicznym, technologicznym. Poznańskie środowisko naukowo-badawcze, skupione zarówno w instytutach naukowo-badawczych, jak i w szkołach wyższych, wdraża nowe inter- i multidyscyplinarne rozwiązania organizacyjne, np.: centra doskonałości, centra zaawansowanych technologii, platformy technologiczne, które uczestniczą w krajowych i międzynarodowych projektach badawczych z zakresu biologii, ochrony środowiska, logistyki, biotechnologii, bioinżynierii, badań kosmicznych, technologii informacyjnych, nanotechnologii, archeologii.

40
ośrodków B+R

Do projektów tych należą: QOLAPS – „Kwantowe zasoby: koncepcje i zastosowania”, „Clean Space – likwidacja kosmicznych odpadków”, „ELIXIR – system do rozpoznawania złożonych systemów biologicznych”, ACCIRAD – analiza ryzyka przypadkowych napromieniowań w radioterapii, COST MP0901 – nanoukłady węglowe dla elektroniki molekularnej i spintroniki, transPLANT – międzynarodowa infrastruktura informatyczna dla genomiki roślin, WATCH – woda i zmiany globalne, FLORIST – Zagrożenie powodziowe na przedpolu Tatr, B2B LOCO – sieć kompetencji w logistyce od Bałtyku po Bałkany, ISOK – informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami, SE-SHAT – globalny bank danych historycznych, FELIX – koordynacja współpracy pomiędzy Europą i Japonią w zakresie budowy rozproszonego środowiska testowego dla eksperymentów sieciowych. Placówki naukowo-badawcze oraz szkoły wyższe biorą udział także w programach

18
placówek PAN

finansowanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (m.in. BroTech oraz SPIN-Tech) oraz programach Europejskiej Agencji Kosmicznej. Przedstawiciele poznańskiego środowiska naukowego zostali także powołani w skład Rady Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki. Poznańskie Konsorcjum RNA, utworzone przez Instytut Chemii Bioorganicznej PAN oraz Wydział Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, uzyskało status krajowego naukowego ośrodka wiodącego KNOW w dziedzinie nauk biologicznych.

Poznańskie środowisko naukowe czynnie uczestniczy w krajowych i unijnych konkursach i grantach na badania naukowe. Ośrodki naukowo-badawcze i szkoły wyższe z Wielkopolski znalazły się na 3. miejscu w kraju pod względem aktywności w pozyskiwaniu grantów z 7 Programu Ramowego, szczególnie z obszaru People oraz ICT, oraz na 3. miejscu

pod względem udziału w koordynacji projektów (także przede wszystkim z obszaru People).

W 2015 r. Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego podpisał porozumienie¹²⁰ o współpracy z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju w zakresie wsparcia badań naukowych i prac rozwojowych w Wielkopolsce.

¹²⁰ Jego głównym celem jest dynamiczny rozwój wielkopolskiej gospodarki, ścisła współpraca w zakresie wsparcia rozwoju nauki i współpracy między sferą nauki i gospodarki, popieranie postępu technologicznego oraz innowacji, w szczególności w ramach nowej perspektywy finansowej 2014–2020.

Dostępność komunikacyjna

Poznań należy do miast o wysokiej dostępności transportowej. Poziom Wskaźnika Międzygałęziowej Dostępności Transportowej¹²¹ dla Poznania wskazuje na wysoką dostępność komunikacyjną krajową i wojewódzką. Poprzez system międzynarodowych dróg kołowych, linii kolejowych oraz dróg żeglownych, Poznań jest częścią europejskiej przestrzeni transportowej i węzłem dwóch transeuropejskich korytarzy transportowych: Morze Północne – Bałtyk oraz Bałtyk – Adriatyk. W mieście krzyżują się dwie osie komunikacyjne: zachód – wschód i północ – południe. Oś komunikacyjna zachód – wschód przebiega w korytarzu Morze Północne – Bałtyk i obejmuje drogę krajową nr 2/92 (Świecko – Poznań – Warszawa), autostradę A2 (Świecko – Poznań – Konin – Konotopa) oraz linię kolejową E20 (Kunowice – Poznań

¹²¹ Według definicji opracowanej przez Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN.

Miasto – węzeł bazowy dwóch korytarzy transeuropejskich

208 mln
pasażerów komunikacji publicznej

Autostrada A2

601
samochodów osobowych
na 1000 mieszkańców

E20 i E59
międzynarodowe trasy kolejowe

Poznańska Elektroniczna
Karta Aglomeracyjna

1,4 mln
pasażerów komunikacji lotniczej

Strefa 30
w centrum

– Warszawa). Oś komunikacyjną północ – południe, przebiegającą w korytarzu Bałtyk – Adriatyk tworzy droga krajowa S11 (Kołobrzeg – Piła – Poznań – Ostrów Wlkp. – Kępno – Tarnowskie Góry) oraz linie kolejowe nr 354 i nr 405 (Poznań – Piła – Szczecinek – Kołobrzeg), linie

kolejowe nr 271 (Poznań – Leszno – Wrocław), E59 (Szczecin – Poznań – Leszno – Wrocław) oraz droga krajowa nr 5 (Grudziądz – Bydgoszcz – Gniezno – Poznań – Leszno – Wrocław), będąca jednocześnie drogą międzynarodową E261. W europejski system śródlądowych dróg

wodnych, poprzez międzynarodową drogę E70, włączony jest odcinek rzeki Warty tworzący „Wielką Pętlę Wielkopolską”, która przebiega z Konina przez Poznań do ujścia rzeki Noteć (na terenie województwa lubuskiego), następnie Notecią przez Czarnków do Bydgoszczy, skąd kanałem Górnonoteckim przez jezioro Gopło i Kanał Ślesiński do Konina.

Poznań stanowi ważny węzeł 7 dróg¹²² o znaczeniu międzyregionalnym i międzynarodowym. Przez Poznań przebiega odcinek autostrady A2 z Konotopy k. Warszawy do Świecka (z 26-kilometrową obwodnicą autostradową w południowej części miasta), która docelowo będzie prowadzić do granicy polsko-białoruskiej w Terespolu. Ruch tranzytowy może odbywać się

¹²² Przez Poznań przebiegają lub kończą swój bieg 3 drogi krajowe: nr 5: Świecie – Bydgoszcz – Poznań – Leszno – Wrocław – Lubawka, nr 11: Kołobrzeg – Koszalin – Piła – Poznań – Ostrów – Kępno – Lubliniec – Bytom, nr 92: Miedzichowo – Pniewy – Poznań – Września – Słupca – Konin – Kutno – Łowicz oraz autostrada A2: Świecko – Poznań – Łódź – Konotopa k. Warszawy – (Terespol), a także 4 drogi wojewódzkie: nr 184: Poznań – Szamotuły – Ostroróg, nr 196: Poznań – Murowana Goślina – Wągrowiec, nr 307: Poznań – Buk – Opalenica – Nowy Tomyśl, nr 430: Poznań – Puszczkowo – Mosina.

wschodnią i zachodnią obwodnicą Poznania, stanowiącą odcinki dróg krajowych nr 5 i 11.

Poznański Węzeł Kolejowy zapewnia połączenia kolejowe z największymi miastami europejskimi i polskimi. W węźle tym zbiegają się dwie międzynarodowe trasy kolejowe: E20 (Warszawa – Poznań – Kunowice – granica państwa) oraz E59 (Świnoujście – Szczecin – Poznań – Wrocław – Chałupki) oraz 7 linii podstawowych: nr 271 (Poznań – Wrocław), 272 (Poznań – Kluźbork), nr 351 (Poznań – Szczecin), nr 352 (Poznań – Swarzędz), nr 353 (Poznań – Skandawa – granica państwa), nr 354 (Poznań – Piła), nr 356 (Poznań – Bydgoszcz). Układ linii podstawowych węzła uzupełniany jest przez linie obwodowe, po których jeżdżą głównie pociągi towarowe, oraz łącznice umożliwiające swobodny ruch pociągów w wielu kierunkach z pominięciem stacji Poznań Główny. W ciągu doby do stacji Poznań – Główny przyjeżdża¹²³ 127 pociągów (w tym 82 składy na stacji kończą swój bieg), należących przede wszystkim do trzech przewoźników: PKP Intercity SA, Przewozy Regionalne Sp. z o.o., Koleje Wielkopolskie Sp.

¹²³ Dane za 2011 r.

z o.o.¹²⁴ Pasażerowie komunikacji kolejowej, a także przewoźnika autobusowego PKS Poznań SA, są obsługiwani w centrum komunikacyjnym, obejmującym nowe dworce kolejowy i autobusowy oraz część biurowo-handlowo-usługową Poznań City Center. PKP Polskie Linie Kolejowe SA realizują ze środków unijnych w Wielkopolsce liczne inwestycje kolejowe: I etap modernizacji linii kolejowej nr 356 Poznań Wschód – Bydgoszcz na odcinku Poznań Wschód – Gołańcz, mającej duże znaczenie w obsłudze połączeń małych miejscowości z aglomeracją poznańską; modernizację linii kolejowej E59 na odcinku Wrocław – Poznań oraz rozbudowę infrastruktury systemu ERTMS/GSM-R na linii E20 na odcinku Kunowice – Poznań – Warszawa – Siedlce – Terespol. W ramach modernizacji taboru kolejowego spółka PKP Intercity SA wprowadza na trasach przebiegających przez Poznań nowe lub zmodernizowane wagony pasażerskie i lokomotywy, zakupione z udziałem środków unijnych. Tabor kolejowy swoich przewoźników unowocześnia także Województwo Wielkopolskie, które

¹²⁴ Spółka, utworzona przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, przejęła obsługę lokalnych linii kolejowych na terenie Wielkopolski.

w ramach projektów unijnych zakupiło nisko-podłogowe elektryczne pociągi obsługujące blisko połowę regionalnych połączeń, w tym trasy łączące Poznań z Koninem, Zbąszynkiem i Gniezmem, a – wraz z województwami lubuskim i zachodniopomorskim – zakupiło nowe elektryczne zespoły trakcyjne do obsługi połączeń międzywojewódzkich.

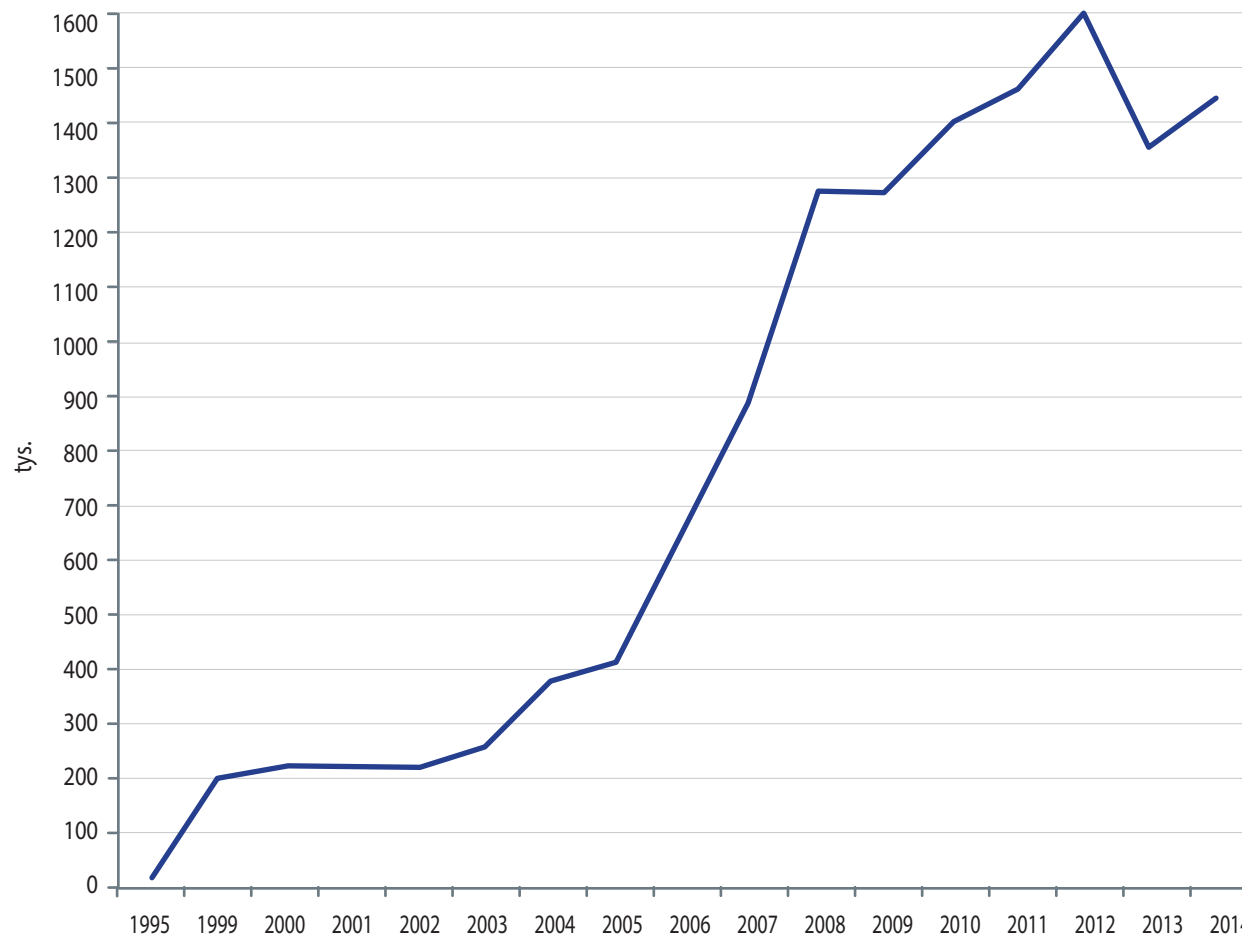
W Poznaniu znajduje się jedna z największych towarowych stacji kolejowych w Polsce – Poznań – Franowo¹²⁵ z nowoczesnym terminalem do obsługi przewozów intermodalnych¹²⁶. W Gądkach koło Poznania działa jeden z największych w Polsce terminali kontenerowych¹²⁷, który umożliwia bezpośrednie połączenia

¹²⁵ Stacja Poznań – Franowo usytuowana jest na linii nr 352 Swarzędz – Poznań Starołęka, stanowiącej fragment ciągu komunikacyjnego E 20. Przez inne linie i łącznice ma powiązania z liniami kolejowymi w kierunku Kluczborka, Wrocławia, Zielonej Góry, granicy państwa (Kunowice), Szczecina, Piły, Bydgoszczy, Gniezna i Warszawy.

¹²⁶ Utworzenie terminalu stanowi pierwszy etap budowy Centrum Logistycznego we Franowie przez PKP.

¹²⁷ Terminal kontenerowy został uruchomiony przez Hamburger Hafen und Logistik (HHLA) oraz operatora kolejowego Polzug Intermodal.

Ruch pasażerski w Porcie Lotniczym Poznań–Ławica

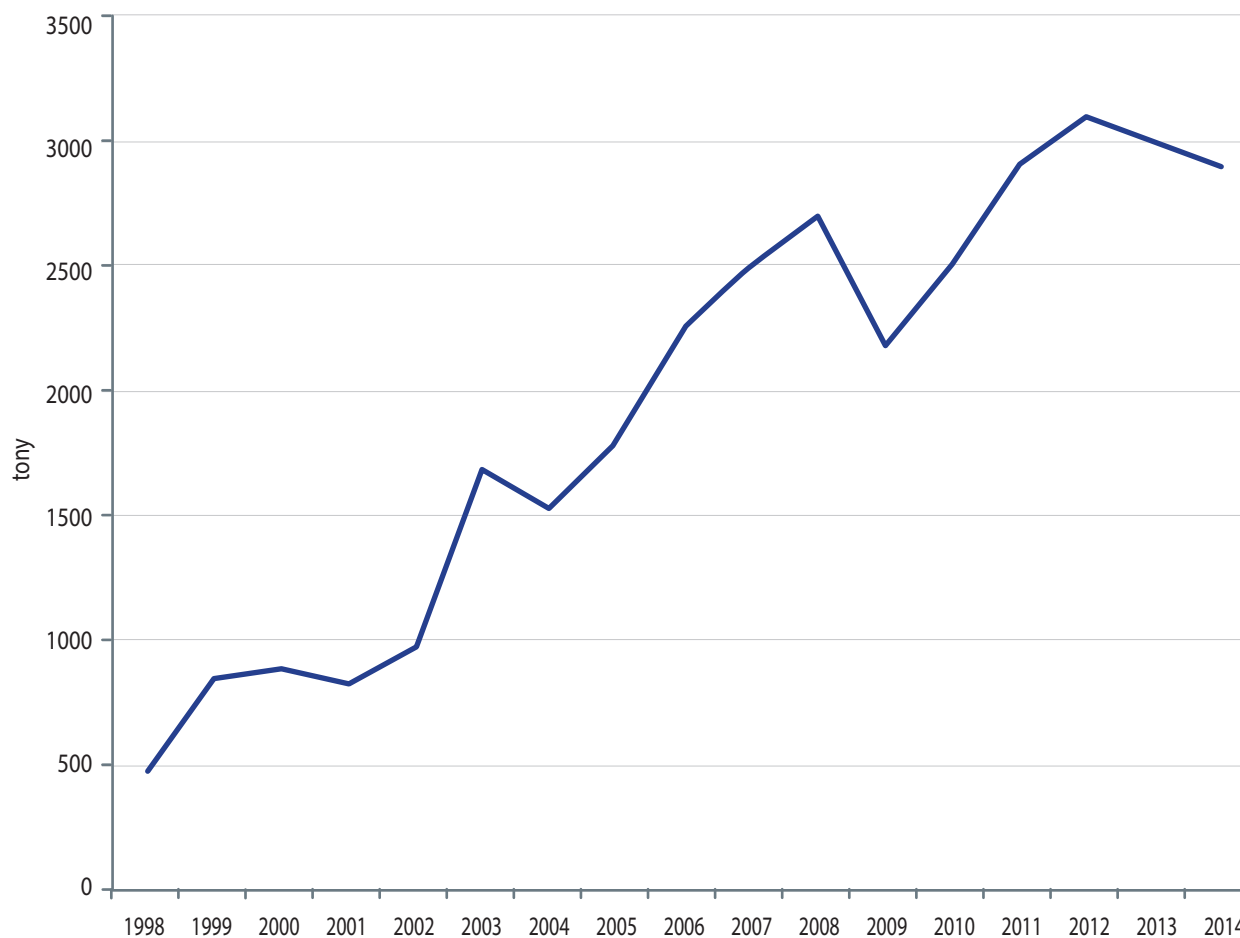

między portami Morza Północnego a Poznaniem.

Miasto Poznań uczestniczyło w unijnym projekcie Rail Baltica Growth Corridor, obejmującym m.in. badania obecnego i prognozy przyszłego stanu obsługi logistycznej wzdłuż korytarza Rail Baltica, prowadzącego od Helsinek, przez Rygę, Kowno, Warszawę, Poznań, do Berlina i stanowiącego część korytarza Morze Północne – Bałtyk.

Komunikację międzynarodową zapewniają także regularne połączenia lotnicze z Portu Lotniczego Poznań-Ławica, należącego do Transeuropejskiej Sieci Transportowej (TEN-T). Poznańskie lotnisko posiada nowoczesną infrastrukturę lotniczą i lotniskową, m.in. dwa terminale pasażerskie, terminal cargo, równoległe drogi kołowania i rozbudowane płyty postojowe, a także pierwsze, poza Stanami Zjednoczonymi Europejskie Centrum Symulatorowe Cirrus, które kształci pilotów z całej Europy. Na lotnisku działa nowoczesna wieża kontroli ruchu lotniczego z ośrodkiem radiokomunikacyjnym.

Przewozy cargo w Porcie Lotniczym Poznań-Ławica

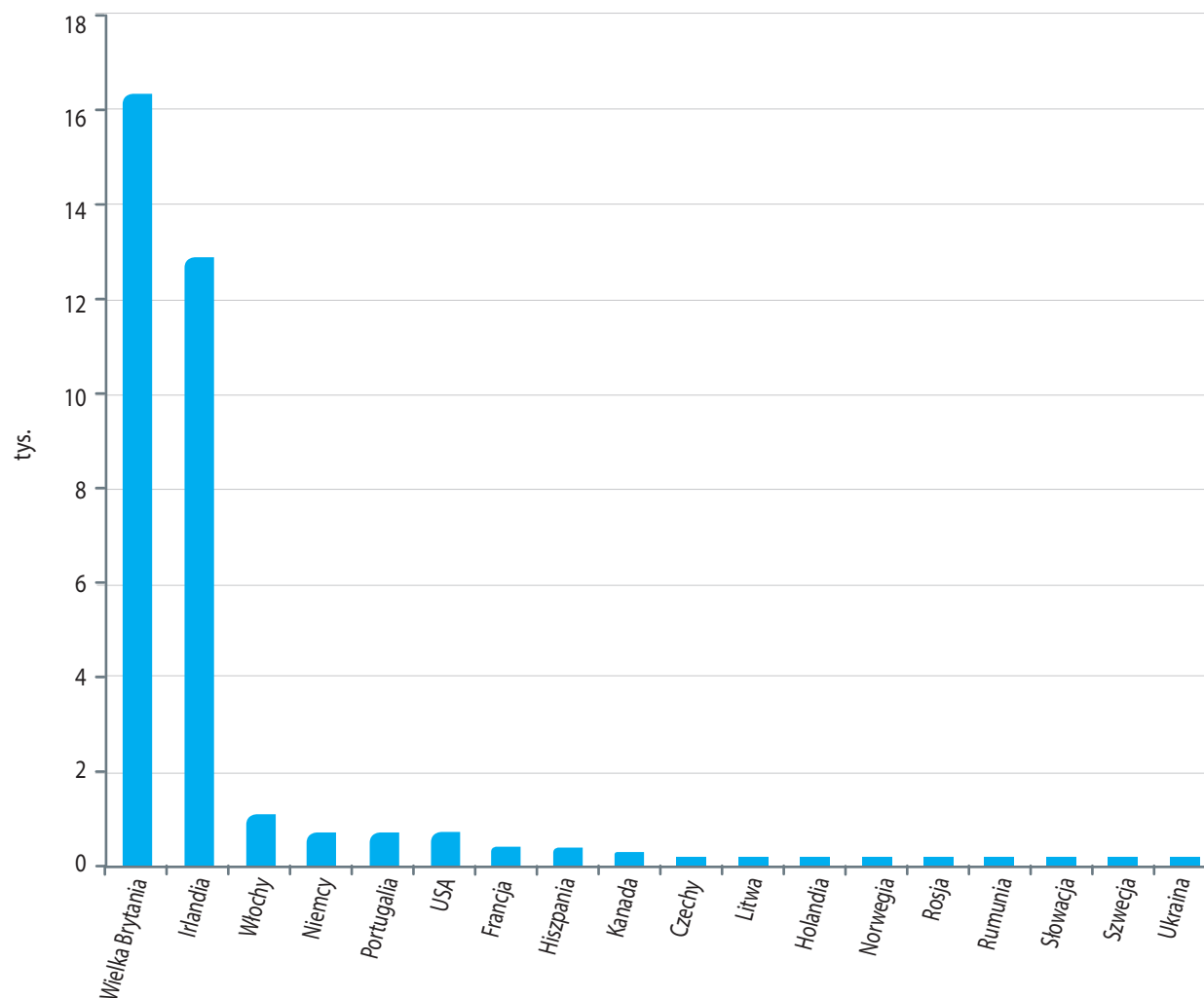
Port lotniczy, który obsługuje rocznie¹²⁸ ponad milion pasażerów, oferuje regularne połączenia do 22 miast europejskich¹²⁹, w tym do największych metropolii, takich jak: Londyn, Monachium, Paryż, Rzym czy Frankfurt n. Menem, oraz 35 kierunków czarterowych na południe Europy (do Turcji, Egiptu, Algierii, Tunezji i na Wyspy Kanaryjskie). Najwięcej pasażerów wybiera połączenie regularne z Londynem, Monachium i Warszawą, a czarterowe do Hurghady, Antalya i Sharm El Sheikh. Co drugi pasażer preferuje rejsy liniami niskokosztowymi, co czwarty pasażer korzysta z linii czarterowych. W ciągu roku z poznańskiego lotniska wylatuje za granicę blisko 300 tys. obywateli polskich (najwięcej w miesiącach wakacyjnych). Do Polski przyjeżdża natomiast 37 tys. cudzoziemców (najwięcej z Wielkiej Brytanii, Irlandii, Włoch, Niemiec, Portugalii i USA).

Na terenie miasta znajduje się wojskowe lotnisko Krzesiny (wchodzące w skład struktury NATO), na którym mieści się 31. Baza Lotnictwa

¹²⁸ W 2014 r. poznańskie lotnisko obsłużyło ponad 1,4 mln pasażerów, w tym ponad 1 mln w ruchu regularnym.

¹²⁹ Dane na IV kwartał 2015 r.

Cudzoziemcy przylatujący do Polski odprawiani na lotnisku Poznań-Ławica

Taktycznego i 3. Eskadra Lotnictwa Taktycznego. Stacjonują tam samoloty wielozadaniowe F-16.

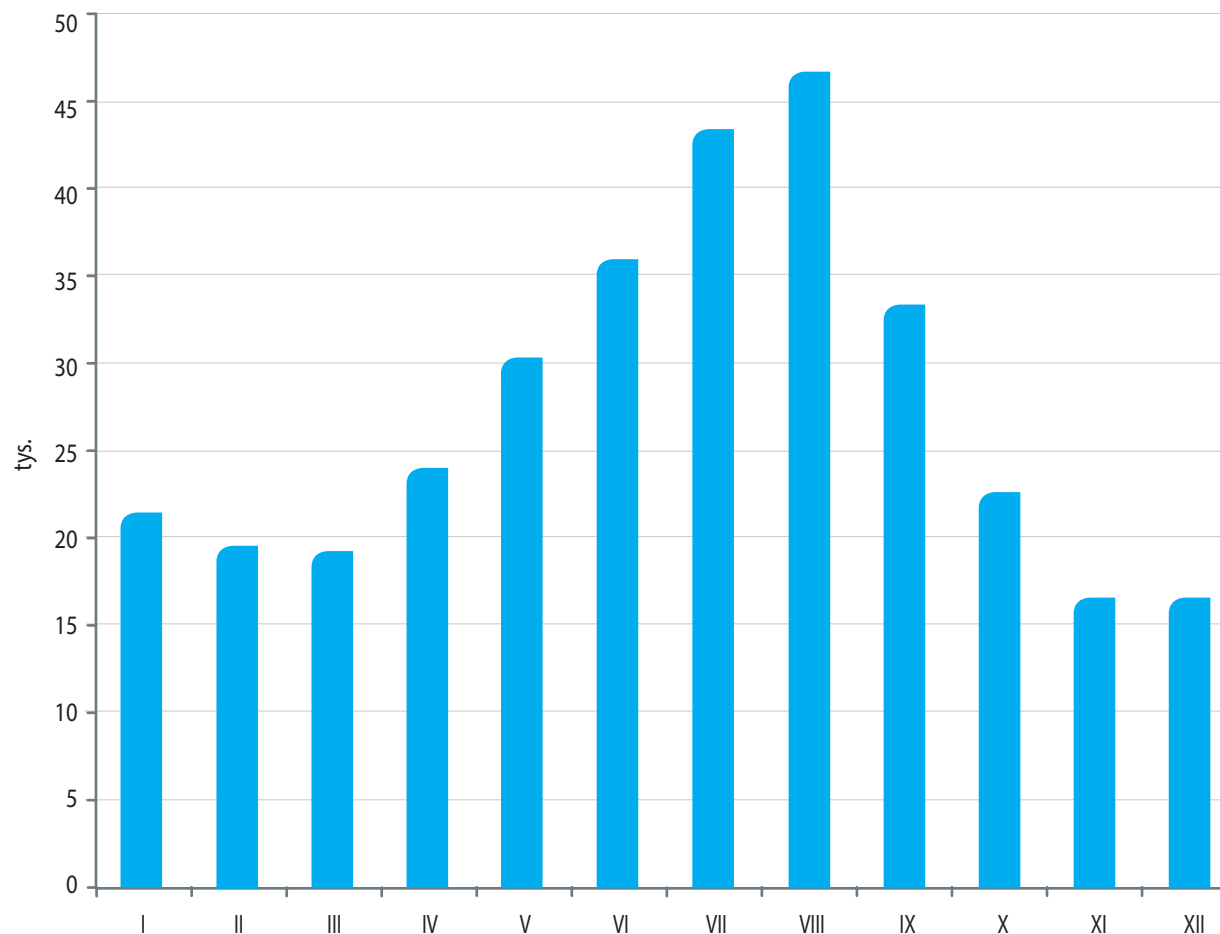
Województwo Wielkopolskie wraz z Portem Lotniczym Poznań-Ławica Sp. z o.o. uczestniczyło w unijnym międzynarodowym projekcie „CHAMPIONS – Poprawa dostępności regionów Europy Środkowej poprzez powiązania transportu lotniczego z transportem publicznym”, którego celem była poprawa dostępności regionów w obszarze Europy Środkowej poprzez zwiększenie ilości międzyregionalnych połączeń lotniczych oraz intermodalnych połączeń transportu publicznego pomiędzy portami lotniczymi a miejscowościami w danym regionie.

Transport wewnątrz miasta obsługiwany jest przez sieć dróg publicznych o długości 1041 km¹³⁰, 134 km dróg rowerowych, 151 km sieci kolejowej oraz 20 linii tramwajowych¹³¹

¹³⁰ Podstawowa sieć drogowa obejmuje drogi krajowe – 20 km, drogi wojewódzkie – 13 km, drogi powiatowe – 272 km, drogi gminne – 737 km.

¹³¹ Rozchodzą się one promieniście z centrum miasta w kierunku 14 pętli tramwajowych zlokalizowanych w pobliżu większych osiedli mieszkaniowych, zakładów produkcyjnych, cmentarzy oraz centrów handlo-

Wyloty obywateli polskich za granicę z lotniska Poznań-Ławica wg miesięcy

i 79 linii autobusowych. Głównymi środkami transportu miejskiego są tramwaje (228) i autobusy (317 niskopodłogowych) oraz pojazdy samochodowe. Wskaźnik motoryzacji wynosi 601 samochodów na 1000 mieszkańców. Udział ruchu samochodowego w podróżach wynosił w Poznaniu ponad 50%. Z usług komunikacji miejskiej korzysta rocznie ponad 200¹³² mln pasażerów. Największą popularnością cieszy się linia Poznańskiego Szybkiego Tramwaju (PST), która po przedłużeniu łączy os. Jana III Sobieskiego z Dworcem Zachodnim. W ramach projektu modernizacji i unowocześnienia infrastruktury transportu publicznego powstała nowa infrastruktura tramwajowa (nowe linie i pętle tramwajowe, zajezdnia tramwajowa na Franowie), modernizowane są ulice, węzły komunikacyjne i obiekty inżynierskie.

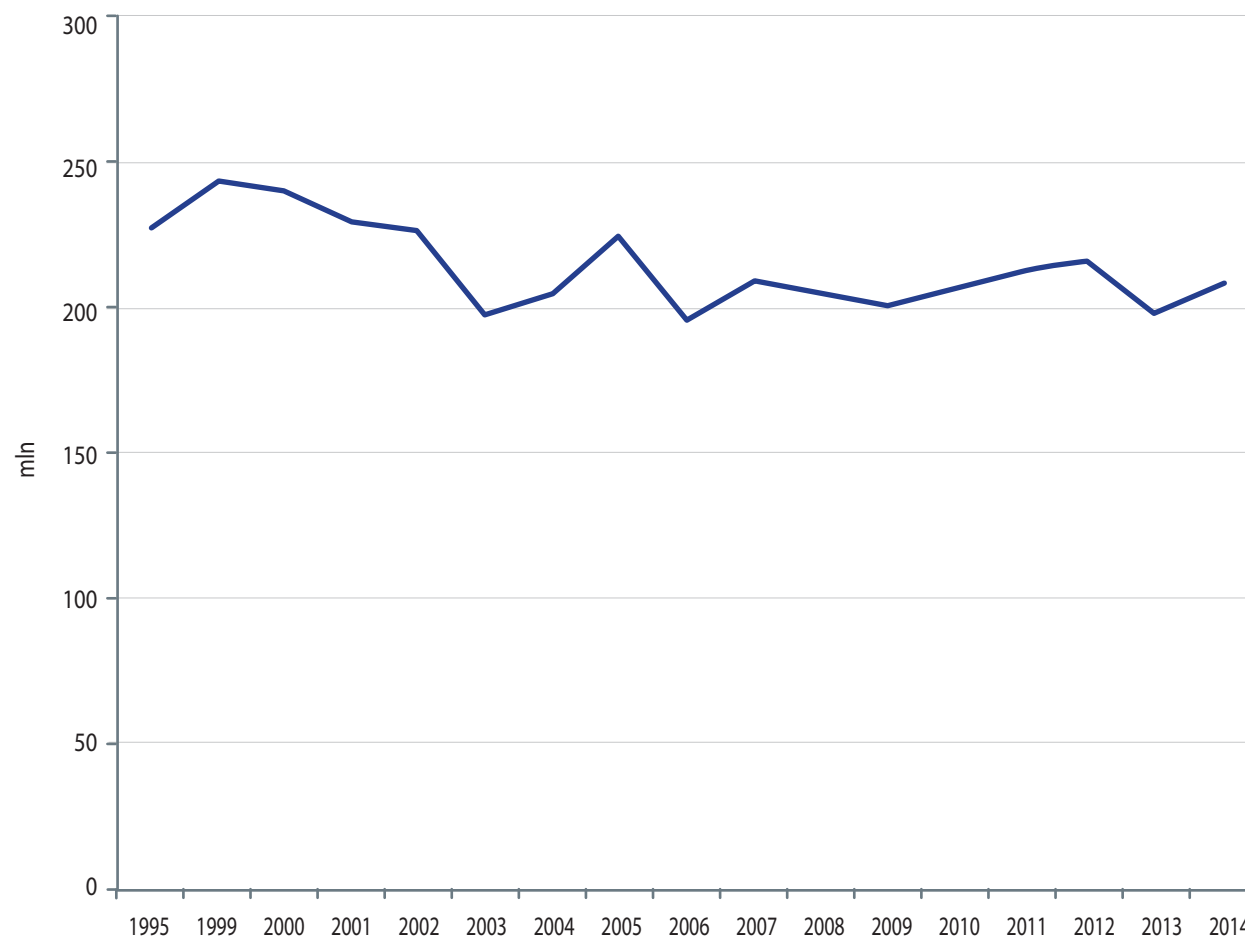
Uzupełnieniem publicznej oferty transportowej są usługi taksówkowe, świadczone przez blisko 3¹³³ tys. prywatnych taksówek osobowych oraz 13 bagażowych. Miasto Poznań or-

wych.

¹³² W 2014 r. 208,1 mln osób.

¹³³ W 2014 r. w Poznaniu było zarejestrowanych 2929 taksówek osobowych.

Pasażerowie komunikacji miejskiej w Poznaniu

ganizuje szkolenia mające na celu podniesienie jakości świadczonych usług taksówkowych pn. „Taksówka warta Poznania”¹³⁴.

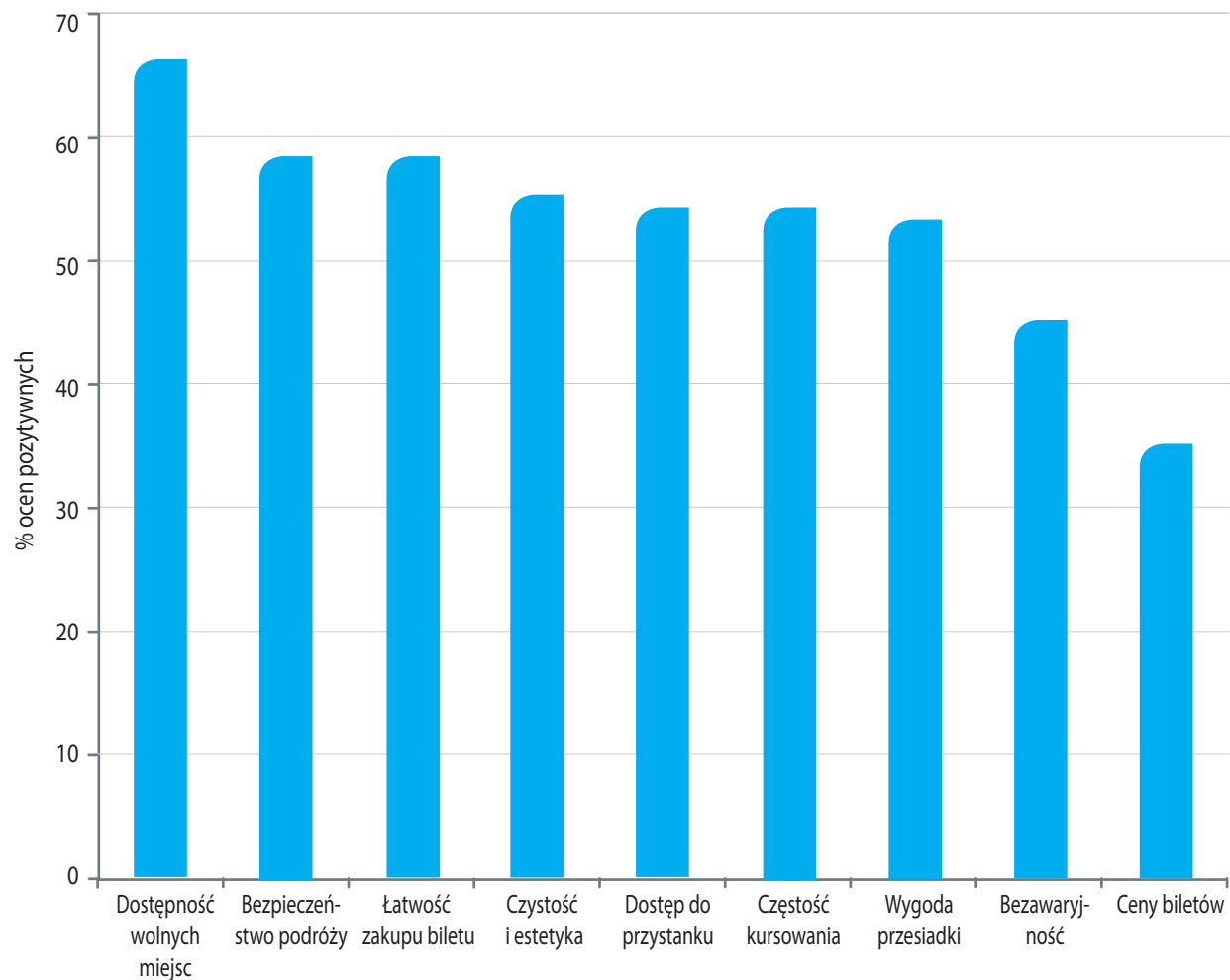
W mieście funkcjonuje Strefa Płatnego Parkowania dysponująca 9 tys. miejsc. Na jej obszarze zlokalizowano 422 parkomaty. Na obrzeżach strefy znajduje się 7 parkingów buforowych typu P&G z 0,8 tys. miejsc.

Plany rozwoju Poznania zakładają preferencyjne podejście do komunikacji zbiorowej oraz ruchu rowerowego i pieszego, przy jednoczesnym wprowadzeniu ograniczeń dla ruchu samochodowego, szczególnie w centrum miasta, gdzie w obszarze między ulicami Solną, Alejami Marcinkowskiego, Św. Marcin i aleją Niepodległości wprowadzono „strefę 30”¹³⁵ z obowiązkową maksymalną prędkością 30 km/godz. Na głównych ulicach wytyczane są buspasy, budowane są także przystanki wiedeńskie dla

¹³⁴ Rocznie uczestniczy w nich ponad 100 taksówkarzy.

¹³⁵ Celem projektu jest podniesienie bezpieczeństwa, w tym przede wszystkim ograniczenie liczby wypadków drogowych, zmniejszenie różnicy prędkości pomiędzy rowerzystami i samochodami, zwiększenie liczby ulic przyjaznych dla wszystkich uczestników ruchu drogowego.

Ocena jakości komunikacji publicznej w Poznaniu Badania ankietowe mieszkańców z 2013 r.

tramwajów. W celu usprawnienia zarządzania ruchem drogowym i transportem publicznym, z jednoczesnym zwiększeniem atrakcyjności komunikacji miejskiej, Miasto Poznań realizuje projekt „System ITS Poznań” – system wspomagania zarządzaniem ruchem integrujący wszystkie takie systemy działające w mieście”. Postępuje proces integracji komunikacji miejskiej z gminami sąsiadującymi z Poznaniem. Mieszkańcy aglomeracji poznańskiej mogą także korzystać ze wspólnego biletu miesięcznego „Bus – Tramwaj – Kolej – Jeden Bilet”, który obowiązuje w pociągach regionalnych spółek: Przewozy Regionalne Sp. z o.o. oraz Koleje Wielkopolskie Sp. z o. o. w promieniu ok. 30 km od Poznania oraz tramwajach i autobusach komunikacji miejskiej organizowanej przez Zarząd Transportu Miejskiego. Miasto Poznań posiada plan zrównoważonego rozwoju transportu zbiorowego na lata 2014 – 2025, który jest elementem projektu badania i opracowania planu transportowego aglomeracji poznańskiej. Plan ten pozwoli jednoznacznie określić dalsze kierunki działań wszystkich samorządów na terenie całej aglomeracji w zakresie rozwoju transportu publicznego oraz stworzyć model ruchu, uwzględniający potrzeby mieszkańców,

możliwości finansowe gmin i powiatu poznańskiego, a także stopień oddziaływania systemu transportowego na środowisko. Wyniki badania mobilności mieszkańców pokazały, że poznaniacy coraz częściej¹³⁶ wybierają podróżę rowerem lub motorowerem, zmniejsza się¹³⁷ natomiast liczba podróży samochodem po mieście. Nieznaczny wzrost odnotowano także przy wyborze komunikacji publicznej.

Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Wielkopolskiego¹³⁸ posiada również Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego.

W Poznaniu rocznie dochodzi do blisko 300¹³⁹ wypadków drogowych, w których ofiarami jest ponad 300 osób. Najwięcej niebezpiecznych zdarzeń drogowych, także z udziałem pieszych, notuje się na ulicach: Al. Solidarności, Głuszyna,

¹³⁶ W stosunku do 2000 r. odnotowano wzrost o blisko 180%.

¹³⁷ Przez 13 lat zmniejszyła się o blisko 50%.

¹³⁸ Plan wprowadza zasadę, że od 1 stycznia 2017 r. odpowiedzialność za organizację zbiorowej komunikacji publicznej ponosi samorząd terytorialny.

¹³⁹ W 2014 r. zarejestrowano 299 wypadków drogowych.

Hetmańska, Krzywoustego, Zamenhoffa i przejściu dla pieszych przy Moście Chrobrego.

Miasto Poznań uczestniczyło w projektach unijnych ukierunkowanych na miejski system transportowy: SUGAR (Sustainable Urban Goods logistics Achieved by Regional and local policies)¹⁴⁰ oraz ECOTALE (External Costs of Transport and Land Equalisation)¹⁴¹.

¹⁴⁰ W ramach projektu SUGAR powstał plan działania, ze szczególnym uwzględnieniem lokalnej „mapy drogowej” dla polityki zarządzania miejskim systemem transportowym.

¹⁴¹ Celem projektu ECOTALE jest zmniejszenie kosztów zewnętrznych transportu.

Infrastruktura techniczna i informatyczna

Infrastruktura techniczna

Poznań jest miastem o wysokim poziomie infrastruktury technicznej. Ponad 97% mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej, blisko 94% z kanalizacyjnej, a ponad 81% z gazowej. Przeciętny mieszkaniec zużywa rocznie¹⁴² 40 m sześć. wody, 204 m sześć. gazu sieciowego oraz 811 kWh energii elektrycznej. Gęstość sieci rozdzielczej infrastruktury technicznej wynosi 442 km sieci wodociągowej, 353 km sieci kanalizacyjnej oraz 478 km sieci gazowej, przeliczonych na 100 km kw. powierzchni miasta. Na obszarze miasta znajduje się także ponad 3 tys. zbiorników odpadów ciekłych bezodpływowych, blisko 80 oczyszczalni przydomowych oraz stacja zlewni.

¹⁴² Dane za 2014 r.

97%
mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej

94%
mieszkańców korzysta z sieci kanalizacyjnej

81%
mieszkańców korzysta z sieci gazowej

Jakość wody dostarczanej przez system wodociągowy spółki Aquanet SA jest po uzdatnieniu dobra i nie odbiega od obowiązujących norm. Woda z sieci miejskiej jest rozprowadzana przez rozdzielczą sieć wodociągową o długości ponad 1,1 tys. km. Sieć wodociągowa jest zasilana z ujęć wodociągowych głębinowych i powierzchniowych¹⁴³ poprzez trzy duże stacje

¹⁴³ Miasto Poznań zaopatrywane jest w wodę z dwóch

Free wi-fi POZnan*

Wielkopolska Sieć Szerokopasmowa

Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe

wodociągowe w Poznaniu (ul. Wiśniowa), Mosinie i Gruszczyńie obsługujące Poznański System Wodociągowy¹⁴⁴. Poza ujęciami komu-

dużych ujęć wody: Mosina – Krajkowo i Dębina oraz w ograniczonym stopniu z zespołu dwóch mniejszych ujęć Gruszczyk – Promienko (wykorzystywanego głównie do zaopatrzenia miasta Swarzędza), a także z lokalnego ujęcia dostarczającego wodę jedynie dla osiedla Głuszyna, o łącznej wydajności ok. 220 tys. m sześć./dobę (dla potrzeb miasta).

¹⁴⁴ System obejmuje także magistrale wodociągo-

nalnymi na terenie miasta znajdują się ujęcia zlokalizowane na terenie zakładów przemysłowych oraz ponad 200 awaryjnych studni publicznych.

Poznański System Kanalizacyjny obejmuje ponad 900 km kanałów sanitarnych, deszczowych i ogólnospławnych oraz dwie oczyszczalnie ścieków III stopnia oczyszczania¹⁴⁵ – centralną (COŚ w Koziegłowach k. Poznania) i lewobrzeżną (LOŚ przy ul. Serbskiej) o łącznej przepustowości 250 tys. m sześć./dobę. Sieć ogólnospławna obejmuje centrum miasta i prowadzi ścieki do przepompowni Garbary połączonej z LOŚ. Ścieki bytowo-gospodarcze z lewobrzeżnej części Poznania¹⁴⁶ prowadzone są siecią rozdzielczą do sieci ogólnospławnej, a z części prawobrzeżnej do COŚ. Mimo rozbudowy sieci kanalizacyjnej nadal istnieją rejonu nieskanalizowane. Spółka Aquanet SA realizuje unijny projekt inwestycyjny pn. „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej dla

we, zbiorniki retencyjne, przepompownie oraz stacje uzdatniania wody.

¹⁴⁵ Oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów.

¹⁴⁶ Z wyjątkiem osiedla Winogrady, skąd ścieki odprowadzane są bezpośrednio do LOŚ.

ochrony zasobów wodnych w Poznaniu i okolicach” o wartości ponad 1 mld zł. Pierwszy etap projektu obejmuje 12 zadań inwestycyjnych realizowanych na terenie miast i gmin Poznań, Mosina, Luboń i Kórnik. Szczególne znaczenie dla rozwoju miasta ma budowa kolektora prawobrzeżnego II oraz modernizacja stacji uzdatniania wody w Mosinie. Ich realizacja stworzy możliwość – po rozbudowie sieci kanalizacyjnej w Szczepankowie, Swarzędzu i rejonie Starołęki – odblokowania rezerw inwestycyjnych w prawobrzeżnej części miasta. Zarówno spółka Aquanet SA, będąca gestorem infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej, jak i Zarząd Dróg Miejskich, który także zarządza częścią urządzeń kanalizacyjnych, realizują prace inwestycyjne i modernizacyjne na podstawie wieloletnich planów rozwoju i modernizacji, uchwalanych przez Radę Miasta Poznania.

Dostawy energii elektrycznej i gazu sieciowego z krajowych systemów elektroenergetycznego¹⁴⁷ i gazowniczego¹⁴⁸ całkowicie pokrywają

¹⁴⁷ System obsługują spółki Polskich Sieci Elektroenergetycznych SA, Enea SA oraz prywatne spółki handlowo-dystrybucyjne.

¹⁴⁸ System obsługują spółki z Grupy Kapitałowej PGNiG

zapotrzebowanie podłączonych odbiorców. Największe stacje zasilania w energię elektryczną z sieci centralnej to: GPZ 400/220/110 kV Plewiska, GPZ 220/110 kV Czerwonak i GPZ 220/110 kV Poznań – Południe w Czapurach. W Poznaniu energię elektryczną wytwarzają także lokalni producenci¹⁴⁹ – Elektrociepłownia EC Karolin oraz mała elektrownia biogazowa na składowisku odpadów komunalnych w Suchym Lesie. W Poznaniu odbiorcy korzystają z gazu ziemnego wysokometanowego grupy E. System gazowy jest zasilany ze stacji redukcyjno-pomiarowych I stopnia, w tym z dwóch zlokalizowanych w Poznaniu przy ul. Gdyńskiej i ul. Głogowskiej o nominalnej przepustowości 200 tys. Nm sześć./h. Dystrybutorzy energii elektrycznej i gazowej realizują wieloletnie programy rozbudowy oraz modernizacji sieci i urządzeń energetycznych i gazowych, szczególnie w tych rejonach miasta, w których brak sieci gazowej uniemożliwia podłączenie odbiorców.

SA oraz prywatne spółki handlowo-dystrybucyjne.

¹⁴⁹ Ich łączna moc wynosi ponad 250 MWe.

Miejski System Ciepłowniczy¹⁵⁰ dostarcza energię ciepłą do 6,5 tys. obiektów z elektrociepłowni Karolin oraz ponad 300 kotłowni i ciepłowni lokalnych o łącznej mocy 1,1 tys. MW, w ilości w pełni pokrywającej zapotrzebowanie podłączonych odbiorców. System ten uzupełnia ponad 200 kotłowni i ciepłowni należących do innych gestorów. Łącznie ogrzewają one budynki o kubaturze 80 tys. dm³. Długość sieci ciepłej¹⁵¹ wynosi ponad 500 km. Główne kierunki rozwoju systemu ciepłowniczego obejmują Marcelin, Wildę, Łacinę oraz centrum miasta.

Miasto Poznań dysponuje ortofotomapą termalną całego obszaru Poznania, czyli tzw. „mapą strat ciepła”, która umożliwia przeprowadzenie oceny stanu cieplnego wszystkich budynków i budowli, wykrywania anomalii cieplnych oraz dokonywania analiz stanu przesyłowych sieci ciepłowniczych.

Infrastruktura informatyczna

W Poznaniu funkcjonuje blisko 4,5 tys. firm prowadzących działalność w zakresie ICT.

¹⁵⁰ System obsługuje francuska Grupa Veolia.

¹⁵¹ Dotyczy systemu obsługiwanego przez Grupę Veolia.

Większość z nich (91%) świadczy usługi informatyczne. W mieście działają nowoczesne data center (centra przechowywania i przetwarzania danych)¹⁵² obsługujące największe firmy w kraju, należące do spółek Beyond.pl¹⁵³ oraz Talex. Mieszkańcy Poznania mogą korzystać z oferty wszystkich największych krajowych operatorów usług internetowych. Rynek dostawców usługi dostępu do Internetu zdominowały dwie firmy – Orange oraz operator telewizji kablowej INEA SA – czwarty co do wielkości największy operator kablowy w Polsce. Z ich usług korzysta co drugie gospodarstwo domowe¹⁵⁴. Większość (72%) mieszkańców korzysta z Internetu w miejscu zamieszkania. Ponad trzy czwarte poznaniaków posiada komputer osobisty, w tym blisko połowa komputer przenośny¹⁵⁵. Aby umożliwić bezpłatny dostęp do Internetu osobom niezamożnym, Miasto realizuje projekt

¹⁵² Usługi data center są także świadczone w gminach sąsiadujących z Poznaniem: Tarnowo Podgórne (Itelligence), Wysogotowo (INEA) oraz Złotniki (BCC).

¹⁵³ Firma jest właścicielem największego centrum danych w Polsce – Beyond.pl Data Center 2.

¹⁵⁴ Wyniki przeprowadzonych w 2010 r. na zlecenie Urzędu Miasta Poznania badań dostępu do Internetu na terenie miasta.

¹⁵⁵ Wyniki badania GUS dla największych polskich miast (powyżej 500 tys. mieszkańców).

unijny pn. „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Poznaniu”¹⁵⁶. Mieszkańcy mogą także korzystać z miejskiej bezpłatnej bezprzewodowej sieci dostępu do Internetu Free wi-fi POZnan*¹⁵⁷, która obejmuje centrum miasta i Ostrów Tumski. Dostęp do bezprzewodowego Internetu mają pasażerowie poznańskiej komunikacji miejskiej, w której uruchomiono sieć mobilnych hotspotów z ponad 500 punktów dostępu, obsługiwanych przez INEA SA. Operatorem systemu jest Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe (PCSS) – jedno z największych w Polsce centrów komputerowych i znaczące w Europie centrum badawczo-rozwojowe w obszarze technologii informacyjno-komunikacyjnych, z którym Miasto Poznań ściśle współpracuje przy realizacji wielu przedsięwzięć z zakresu ICT. PCSS jest

¹⁵⁶ Celem projektu jest dostarczenie Internetu do 3 tys. gospodarstw domowych zagrożonych wykluczeniem cyfrowym.

¹⁵⁷ Jest to część projektu „Bezprzewodowy Poznań”, obejmującego budowę nowoczesnej sieci radiokomunikacji szerokopasmowej, w tym platformy bezprzewodowego dostępu do informacji o mieście oraz – w ograniczonym zakresie – do zasobów i usług sieci Internet. Dostęp do sieci jest otwarty i powszechny, z ograniczonym czasem trwania sesji oraz ograniczoną przepustowością połączenia.

operatorem ogólnopolskiej szerokopasmowej sieci optycznej PIONIER, stanowiącej bazę dla badań naukowych i prac rozwojowych z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych, nauk obliczeniowych, aplikacji i usług dla społeczeństwa informacyjnego, miejskiej sieci światłowodowej POZMAN¹⁵⁸, zbudowanej w technologii światłowodowej szkieletowej o długości ponad 200 km, obejmującej obszar prawie całego miasta, Centrum Komputerów Dużej Mocy Obliczeniowej oraz Centrum Badawczego Polskiego Internetu Optycznego¹⁵⁹. PCSS, wspólnie z Miastem Poznań i Politechniką Poznańską oraz poznańskimi firmami ICT, jest inicjatorem Wielkopolskiego Klastra Teleinformatycznego wKlaster, którego celem jest dynamiczny rozwój wielkopolskich przedsiębiorstw ICT w oparciu o wiedzę jednostek badawczo-rozwojowych.

¹⁵⁸ Stanowi ona bazę do budowania systemu zaawansowanych usług cyfrowych dla mieszkańców miasta, m.in.: Miejskiego Informatora Multimedialnego, Polskiego Portalu Edukacyjnego, Telemedycyny Wielkopolskiej czy Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej.

¹⁵⁹ Wraz z obiektami Politechniki Poznańskiej tworzy ono powstające Wielkopolskie Centrum Zaawansowanych Technologii Informacyjnych, realizowane przez konsorcjum Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego, PAN-u i Politechniki Poznańskiej.

Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego zakończył największy w kraju projekt unijny „Wielkopolska Sieć Szerokopasmowa”¹⁶⁰, w ramach którego mieszkańcy, przedsiębiorstwa oraz organy administracji publicznej województwa uzyskują możliwość dostępu do ultraszybkiej sieci telekomunikacyjnej.

¹⁶⁰ Projekt obejmuje budowę na zagrożonych wykluczeniem cyfrowym terenach województwa wielkopolskiego, szkieletowej i dystrybucyjnej (bez infrastruktury dostępowej) światłowodowej infrastruktury teleinformatycznej uzupełniającej istniejące, należące do różnych operatorów, zasoby regionalnej sieci telekomunikacyjnej. Zakres inwestycji to 4,5 tys. km sieci optycznej oraz elementy aktywne sieci.

Warunki życia

Według najnowszego raportu „Diagnoza społeczna. Warunki i jakość życia Polaków” opublikowanego przez Radę Monitoringu Społecznego, Poznań charakteryzuje się najwyższą jakością życia w grupie badanych miast¹⁶¹.

Jakość życia w Poznaniu została także wysoko oceniona w badaniu mierzącym lokalny i regionalny poziom rozwoju społecznego¹⁶², wy-

¹⁶¹ W 2015 r. Poznań zajął 1. miejsce w Polsce pod względem wartości wskaźnika jakości życia (ocena syntetyczna 0,52). Szczególnie wysoko oceniono wskaźnik kapitału społecznego (1. pozycja), poziomu cywilizacyjnego (3. pozycja po Warszawie i Rzeszowie), dobrostanu społecznego (4. pozycja po Olsztynie, Bytomiu i Bydgoszczy), dobrobytu materialnego (5. pozycja po Warszawie, Gdyni, Toruniu i Gdańsku) oraz dobrostanu fizycznego (5. pozycja po Jaworznie, Olsztynie, Rzeszowie i Bielsku-Białej). Wskaźnik oceny syntetycznej wzrósł od 2005 r. ponadtrzykrotnie.

¹⁶² W badaniu wykorzystano wskaźnik Local Human Development Index (LHDI), który obejmuje dane z trzech kategorii: zdrowie (długość trwania życia nowo narodzonego dziecka, liczba zgonów na choroby serca i nowotwory), edukacja (odsetek dzieci uczestniczących w edukacji przedszkolnej i średni wynik egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-

248 tys.
mieszkań

3,9 mln
korzystających z oferty kulturalnej

4,2 tys.
dzieci objętych opieką żłobkową

599,5 tys.
uczestników masowych imprez sportowych

20 tys.
dzieci objętych opieką przedszkolną

415 kg
odpadów na mieszkańca

8,5 mln
porad lekarskich

23,7 tys.
stwierdzonych przestępstw

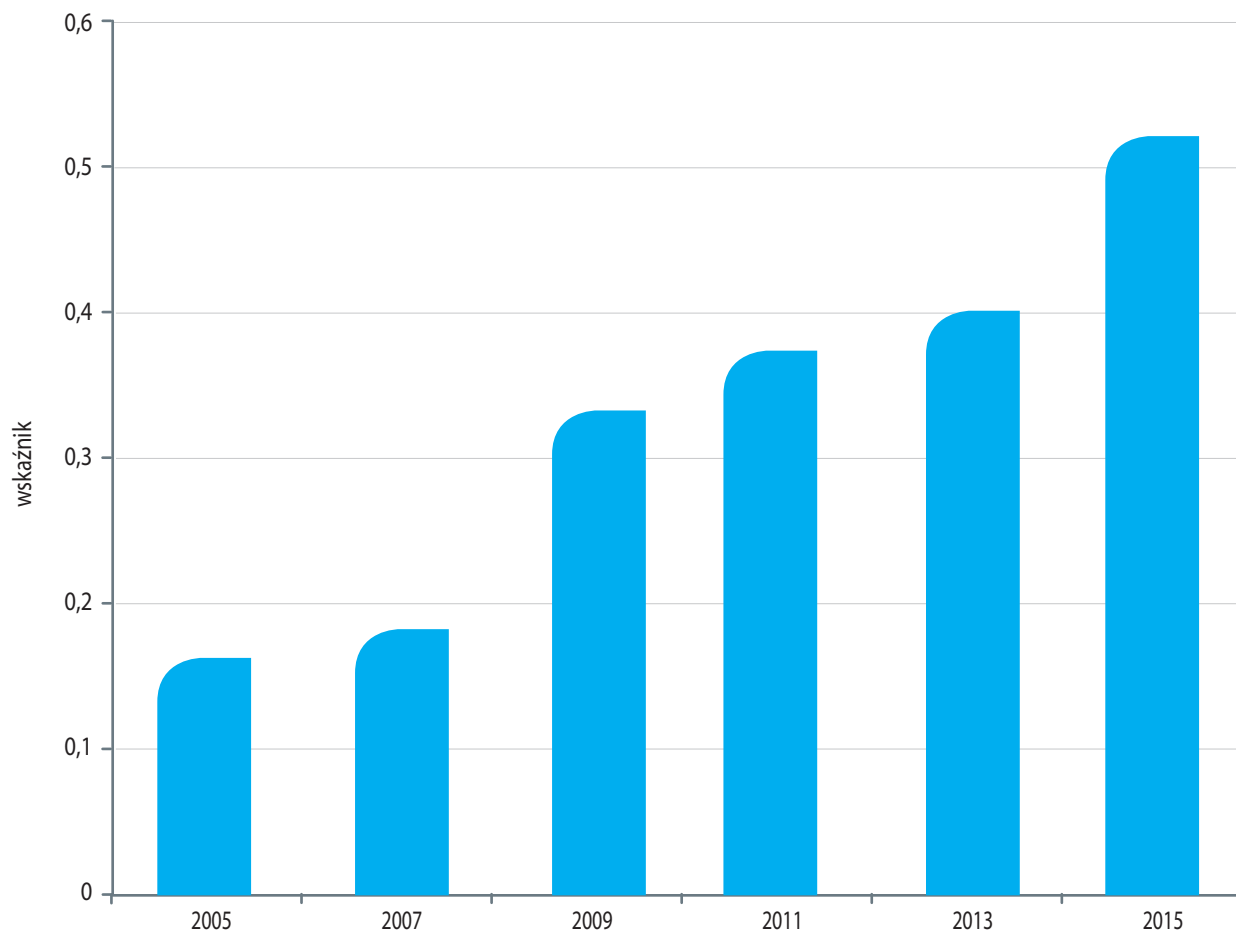
52,1%
wskaźnik wykrywalności przestępstw

konanym w ramach Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP) na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Badania jakości życia mieszkańców Poznania prowadziło także na zlecenie Miasta Poznania, Centrum Badania Jakości Życia przy Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza. Badania przeprowadzone w 2013 r. pokazały, że poznanianiecy są zadowoleni z własnej sytuacji życiowej, szczególnie z możliwości kształcenia, spędzania czasu wolnego, oferty kulturalnej. Według mieszkańców Poznań jest miastem, w którym żyje się bezpiecznie i spokojnie. Do najważniejszych problemów miasta zaliczono poprawę funkcjonowania służby zdrowia, tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy, poprawę warunków komunikacji indywidualnej oraz zapewnienie pomocy socjalnej

-przyrodniczej w stosunku do średniej krajowej), poziom zamożności (suma dochodów podatników przed opodatkowaniem (dane z PIT) plus dochód z rolnictwa oraz suma wydatków na pomoc społeczną). W badaniu Poznań zajął 6. miejsce (wskaźnik zdrowia 62,35, wskaźnik edukacji 85,83, poziom zamożności 68,37), za Warszawą, powiatem piaseczyńskim, powiatem pruszkowskim, powiatem warszawskim zachodnim i Krakowem.

Ogólny wskaźnik jakości życia w Poznaniu według raportu „Diagnoza społeczna”

osobom ubogim. Mieszkańcy oczekują, że Poznań będzie się rozwijał jako miasto targów i kongresów, szkolnictwa wyższego i nauki oraz przemysłu. W przeprowadzonym w 2014 r. badaniu jakości usług publicznych¹⁶³, mieszkańcy bardzo wysoko ocenili atrakcyjność Poznania w aspekcie gospodarczym, turystycznym, kulturalnym i sportowym oraz jako miejsca do studiowania.

Warunki mieszkaniowe

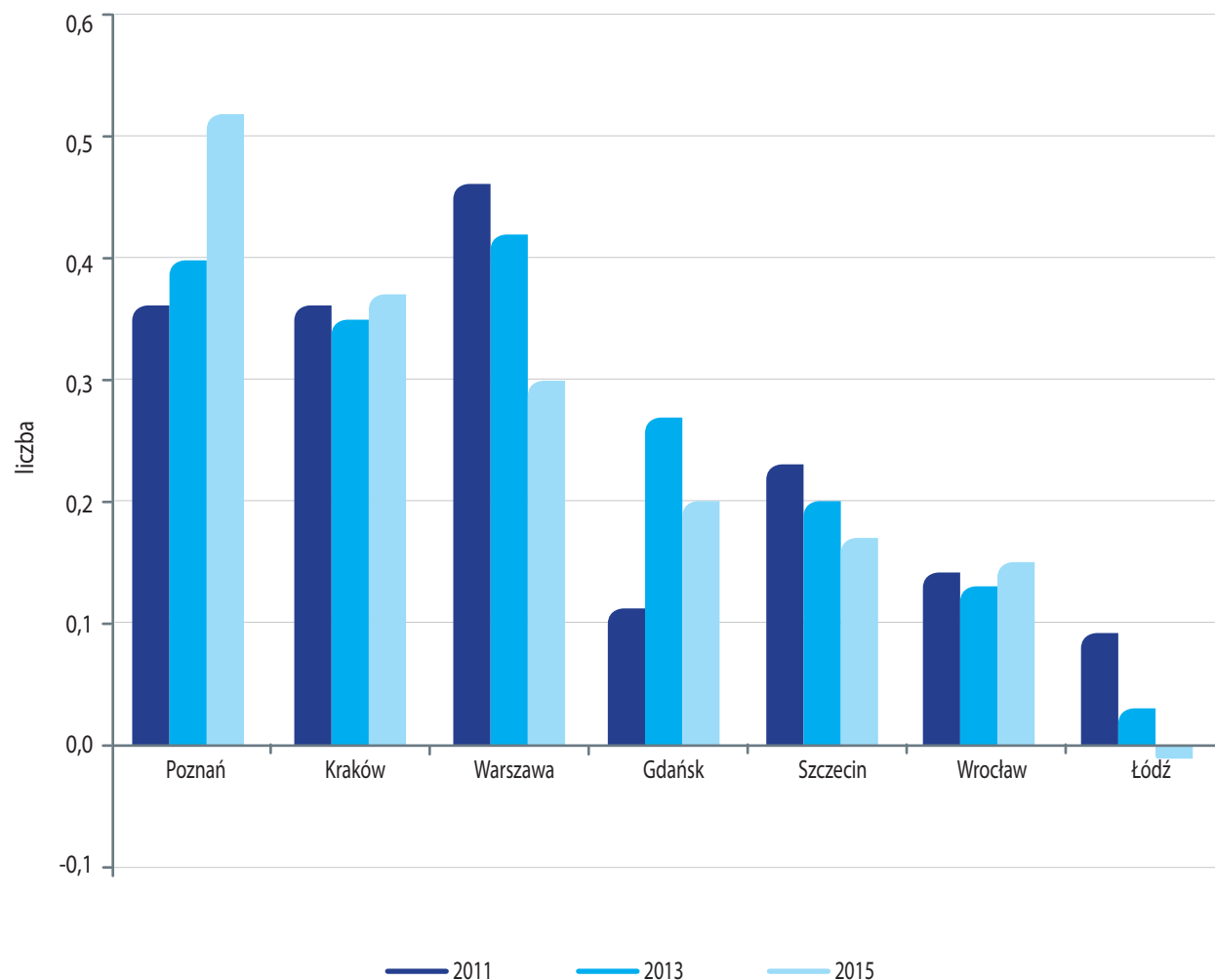
W Poznaniu jest blisko 248 tys. mieszkań¹⁶⁴ o łącznej powierzchni użytkowej 16 mln m kw. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosi 64,6 m kw. Na jedno mieszkanie przypada średnio 3,5 izb, w których zamieszkują średnio 2,2 osoby, a na jedną izbę przypada 0,63 osób. Ponad 80% mieszkańców mieszka w zabudowie wielorodzinnej. Ponad połowa mieszkań (55%)¹⁶⁵ powstała po 1970 r., 23% powstało w latach 1945–1970, a 19% wybudowano przed 1944 r. Większość

¹⁶³ Badanie przeprowadziło na zlecenie Miasta Poznania Centrum Badań Stosowanych Ultex Ankieter Sp. z o.o.

¹⁶⁴ W 2014 r. było 247,7 tys. mieszkań.

¹⁶⁵ Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Ogólny wskaźnik jakości życia w największych polskich miastach według raportu „Diagnoza społeczna”

mieszkań (79%) ma przynajmniej 3 izby. Blisko jedna czwarta mieszkań (23%) zajmuje od 40 do 49 m kw., jedna piąta (21%) od 60 do 79 m kw. Wyposażenie mieszkań jest zróżnicowane. Większość posiada łazienkę (98%), wodę bieżącą (99,7%), ciepłą wodę bieżącą (96,5%), gaz sieciowy (84,1%), centralne ogrzewanie zbiorowe lub indywidualne (86,4%). Najwięcej mieszkań jest własnością osób fizycznych (46%). Mieszkania komunalne stanowią 5% zasobów.

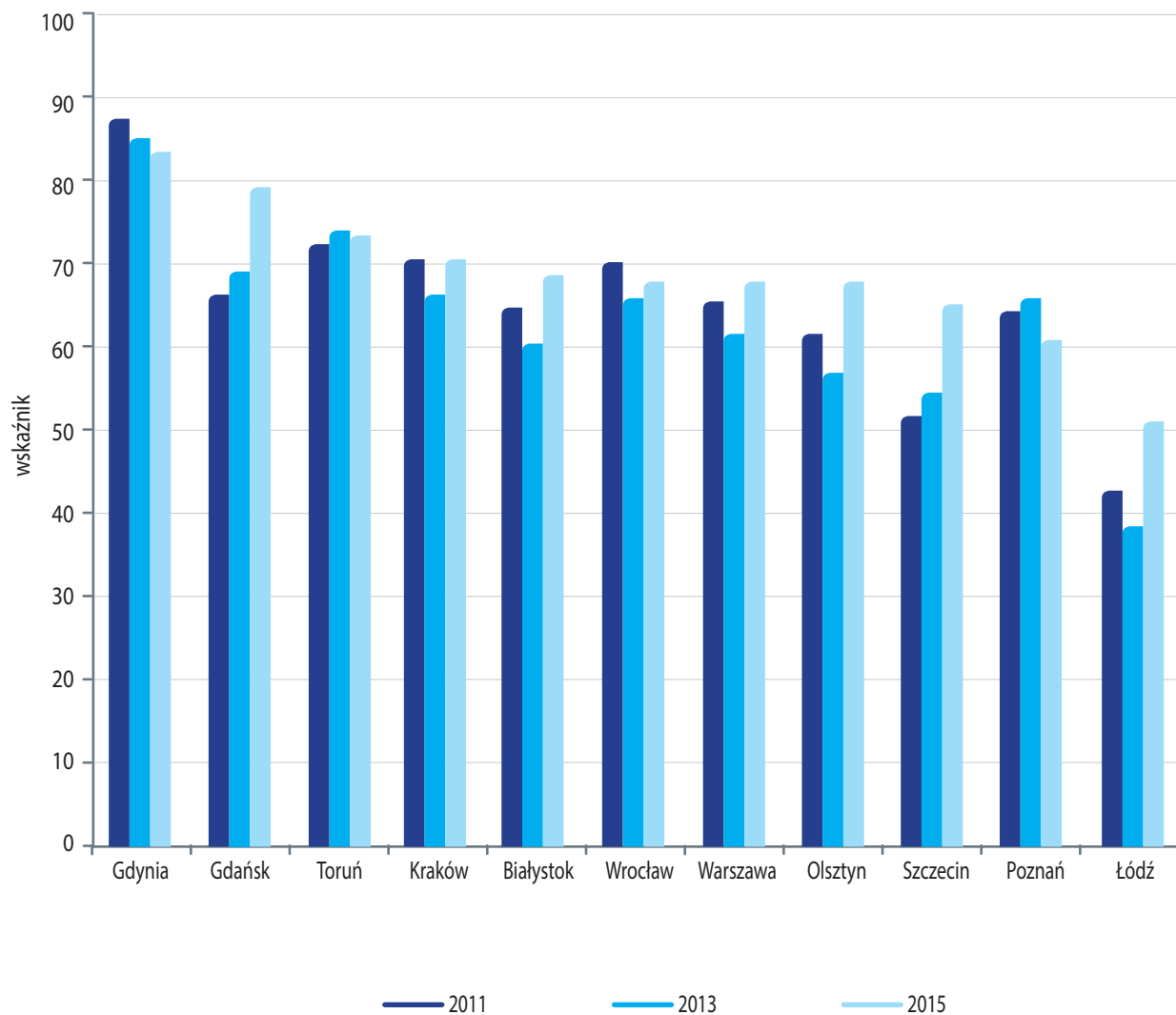
Rocznie oddawanych jest do użytku 3,6 tys. nowych mieszkań¹⁶⁶ o powierzchni użytkowej ponad 234 tys. m kw., najwięcej w rejonie Naradowic, Łazarza oraz Piątkowa. W strukturze nowego budownictwa mieszkaniowego dominują mieszkania na sprzedaż lub wynajem (85% efektów).

Komunalny zasób lokalowy tworzy 12,8 tys. lokali mieszkaniowych¹⁶⁷, z tego 7,2 tys. w budynkach wspólnot mieszkaniowych oraz 1,5 tys. lokali użytkowych. Nowe mieszkania

¹⁶⁶ Dane za 2014 r.

¹⁶⁷ Dane za 2014 r.

Ogólny wskaźnik osób bardzo zadowolonych i zadowolonych z miejscowości zamieszkania według raportu „Diagnoza społeczna”

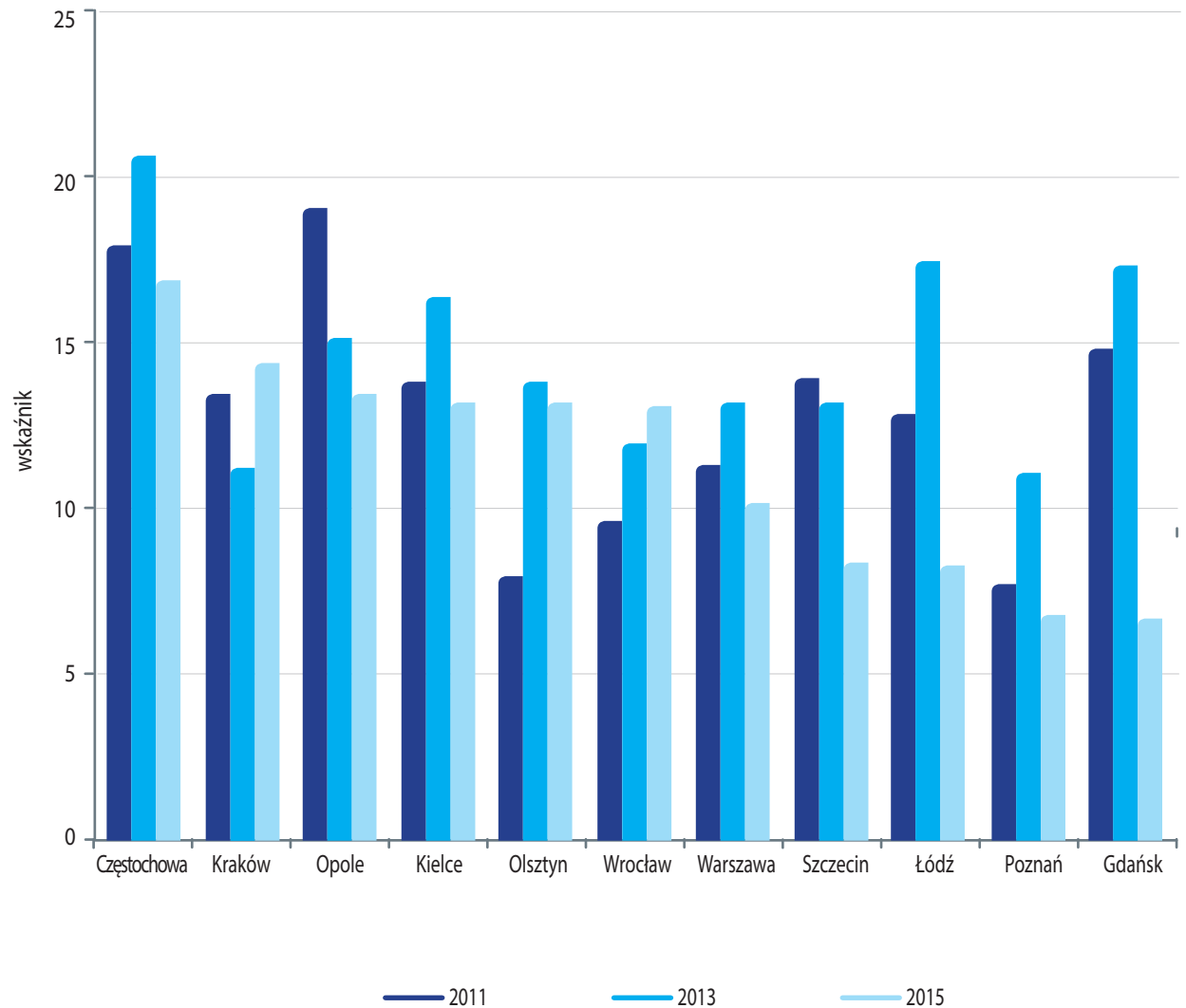

komunalne¹⁶⁸ powstały w rejonie ulic Głuszyna, Bolka, Łaskarza i Podolańskiej. Kolejne lokalizacje mieszkań komunalnych to ul. Szamarzewskiego i ul. abpa Dymka. Miasto Poznań realizuje projekt pn. „Zbuduj – Zamień – Zaoszczędź (zmniejszenie wartości odszkodowań wypłacanych przez Miasto właścicielom prywatnych kamienic poprzez program budowy i zamiany mieszkań komunalnych)”. Otrzymał on Certyfikat Dobrych Praktyk w konkursie Europejskiej Nagrody Sektora Publicznego w kategorii „Samorządy lokalne”, a Miasto Poznań za jego wdrożenie uzyskało tytuł „Lidera wśród Liderów”.

Miasto Poznań prowadzi programy mieszkaniowe dedykowane różnym grupom mieszkańców, np.: program „Mieszkanie dla absolwenta”, skierowany do absolwentów szkół wyższych oraz pracodawców, oferujący wybranym grupom absolwentów mieszkanie na wynajem na preferencyjnych warunkach; program „Mieszkanie dla Seniora”, skierowany do osób starszych; program sprzedaży na wolnym rynku działek

¹⁶⁸ W latach 2012–2014 oddano do użytku ponad 330 mieszkań w budynkach przy ulicach Głuszyna, Bolka, Łaskarza i Podolańskiej.

Ogólny wskaźnik dezaprobaty społecznej wobec decyzji i działań władzy lokalnej według raportu „Diagnoza społeczna”

komunalnych i Skarbu Państwa przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne; projekt aukcji z licytacjami najmu dużych mieszkań komunalnych; projekt najmu mieszkań komunalnych w zamian za prace remontowe wykonane przez przyszłych najemców.

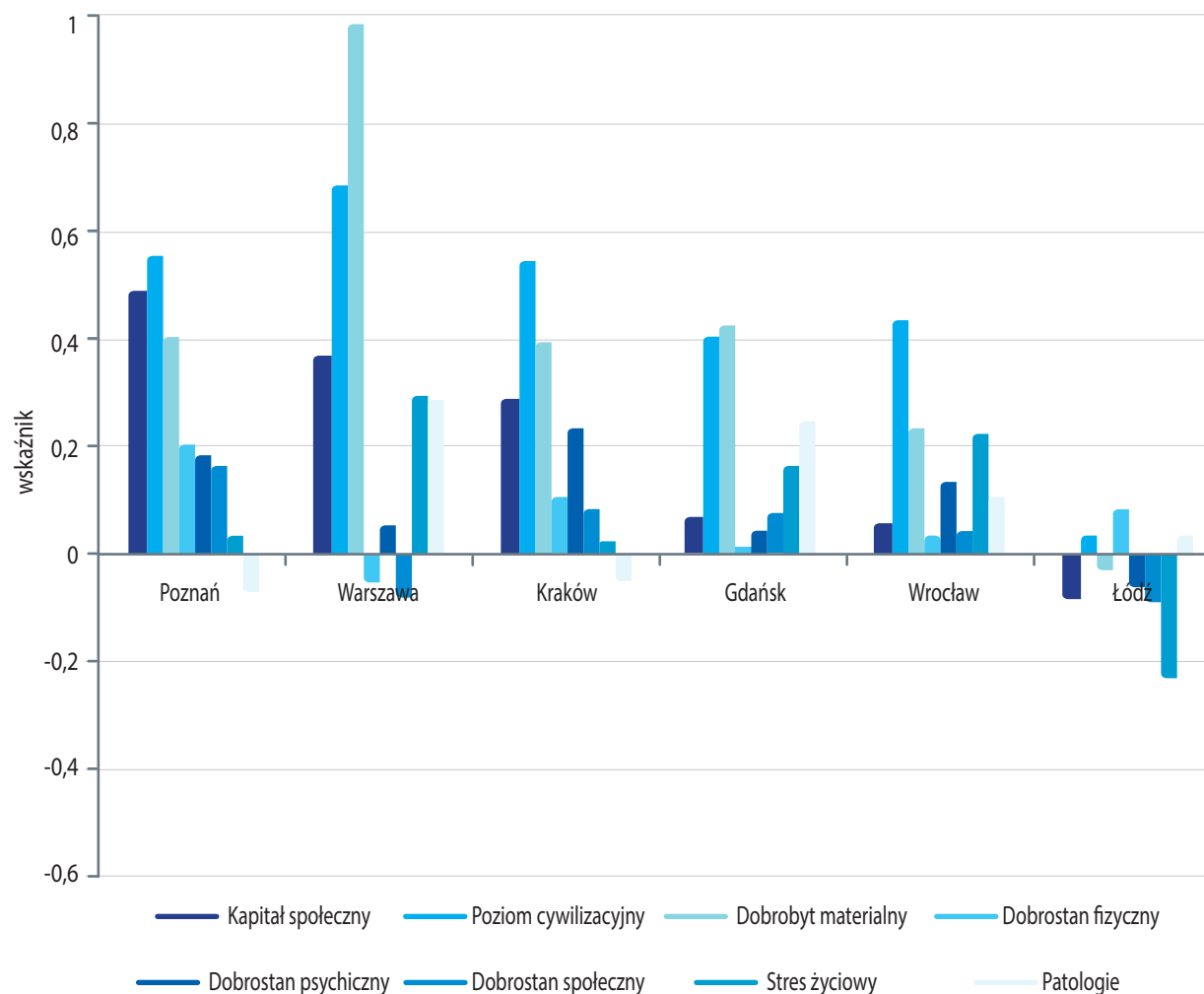
Na poznańskim rynku mieszkaniowym działa Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego – spółka z udziałem Miasta, która buduje mieszkania w systemach TBS oraz komercyjnym.

Opieka nad dzieckiem i rodziną

Opieka nad małym dzieckiem

Instytucjonalna opieka żłobkowa jest w Poznaniu sprawowana w 70 żłobkach i 10 klubach dziecięcych, zapewniających łącznie blisko 2,7 tys. miejsc. Uczęszcza do nich w ciągu roku 4,2 tys. dzieci. Udział dzieci w wieku do trzech lat objętych opieką żłobkową w ogólnej liczbie dzieci w tej grupie wiekowej kształtuje się na poziomie 15,8%. Wskaźnik dostępności opieki nad dziećmi do 3 lat definiowany jako liczba miejsc w instytucjonalnych placówkach opieki

Wskaźnik wymiarów jakości życia według raportu „Diagnoza społeczna”

w przeliczeniu na tysiąc dzieci w tej grupie wiekowej, wynosi 182.

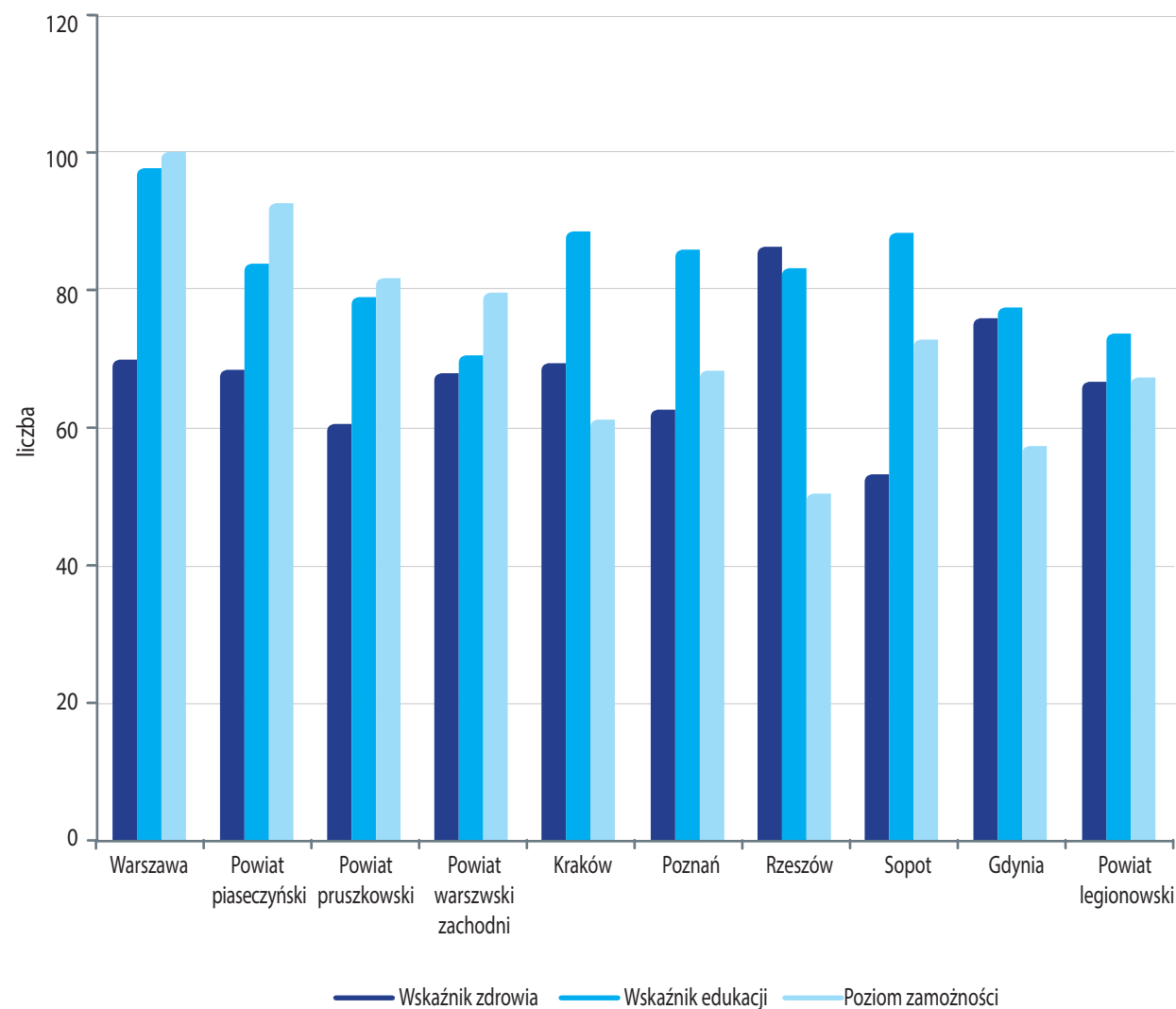
W 2015 r. przygotowano II edycję „Poznańskiego programu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3” na lata 2015–2020. Głównym celem programu jest zwiększenie w Poznaniu różnych form miejsc opieki nad dziećmi w wieku żłobkowym. Miasto Poznań przystąpiło do resortowego programu „Maluch”, poprzez który żłobki miejskie otrzymują środki finansowe na utworzenie w zaadaptowanych pomieszczeniach nowych miejsc opieki.

W Poznaniu 98,6% dzieci w wieku od 3 do 5 lat jest objętych opieką przedszkolną¹⁶⁹. Instytucjonalna opieka nad małym dzieckiem w wieku przedszkolnym¹⁷⁰ jest sprawowana w 226 przedszkolach, 65 oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz 8 punktach przedszkolnych. Dysponują one łącznie 22 tys. miejsc i obejmują opieką 20 tys. dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Wskaźnik dostępności opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym, definiowany

¹⁶⁹ Wliczając dzieci w wieku 6 lat, wskaźnik ten wynosi 86,5%.

¹⁷⁰ Dane za 2014 r.

Local Human Development Index

jako liczba miejsc w instytucjonalnych placówkach opieki w przeliczeniu na tysiąc dzieci w tej grupie wiekowej, wynosi 980.

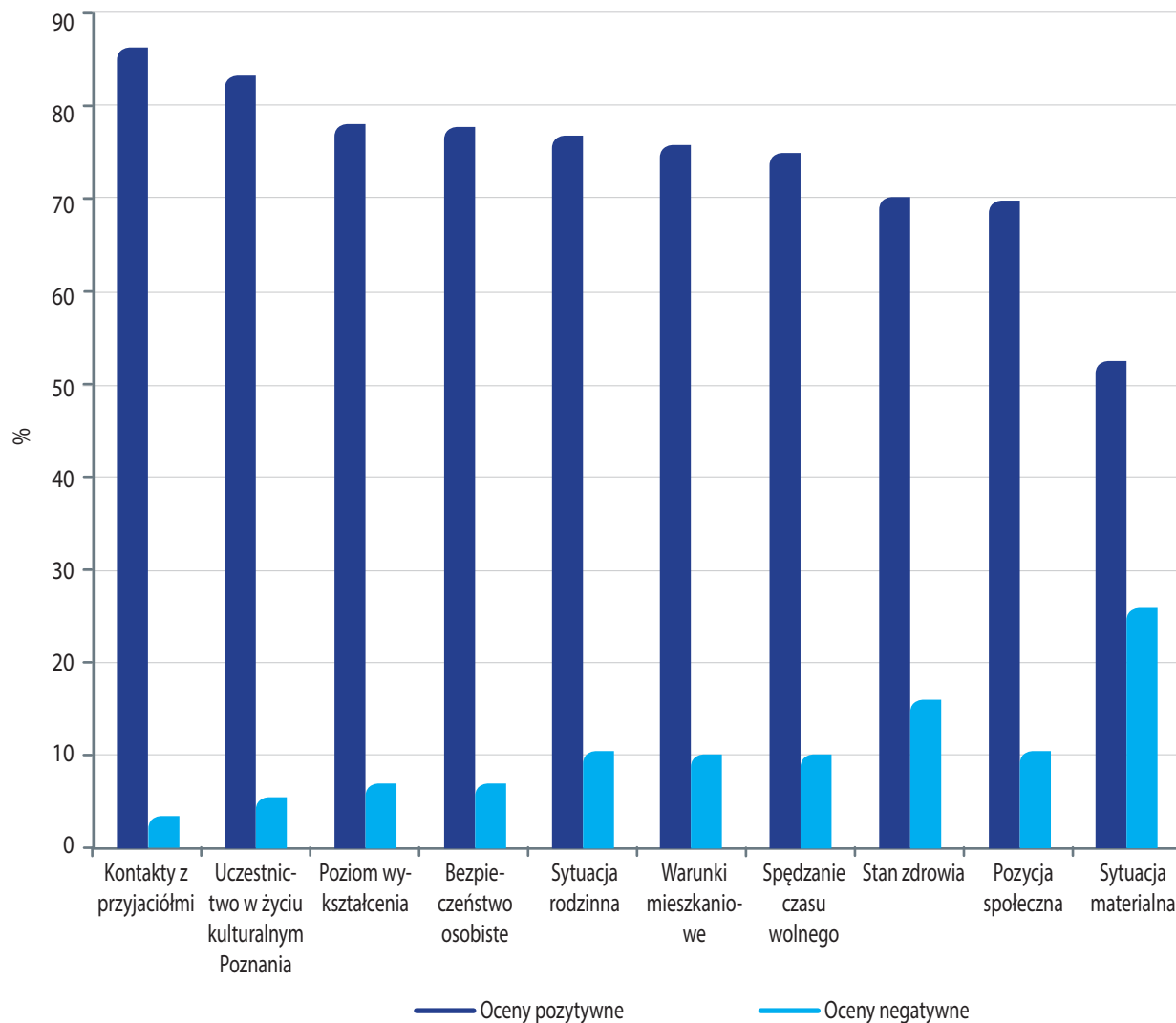
Rekrutacja dzieci do wszystkich placówek przedszkolnych oraz publicznych żłobków odbywa się przez internetowy system naboru.

Poznańskie przedszkola uczestniczą w programach mających na celu wdrażanie nowych metod pracy z dziećmi, m.in. YALE – Małe Dzieci jako Aktywne Osoby Odkrywające swój Świat¹⁷¹, którego celem była poprawa jakości edukacji przedszkolnej, czy „Program Nauczania Początkowego KidSmart”¹⁷².

¹⁷¹ Istotą projektu było promowanie aktywnych metod uczenia się u małych dzieci, opartych na m.in. projektach edukacyjnych. Dzięki tym metodom dzieci stają się „aktywnymi uczniami”, zdobywając szerokie kompetencje i umiejętności niezbędne w osiągnięciu sukcesu w dorosłym życiu.

¹⁷² Ogólnopolski program KidSmart jest wdrażany przez firmę IBM Polska, która przekazała na zasadzie umów darowizny, 40 centrów komputerowych wytypowanym w Wielkopolsce 40 publicznym placówkom nauczania przedszkolnego i początkowego. Program jest skierowany do dzieci w wieku od 3 do 7 lat.

Ocena własnej sytuacji życiowej w badaniu jakości życia mieszkańców Poznania w 2013 r.

Wspieranie rodziny

Funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny wspierają placówki wsparcia dziennego, prowadzone w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub/i pracy podwórkowej. W Poznaniu funkcjonują 23 placówki, dysponujące 738 miejscami. W ciągu roku korzysta z nich 1036 wychowanków, czyli 11,5 dzieci w przeliczeniu na tysiąc osób w wieku do 18 lat.

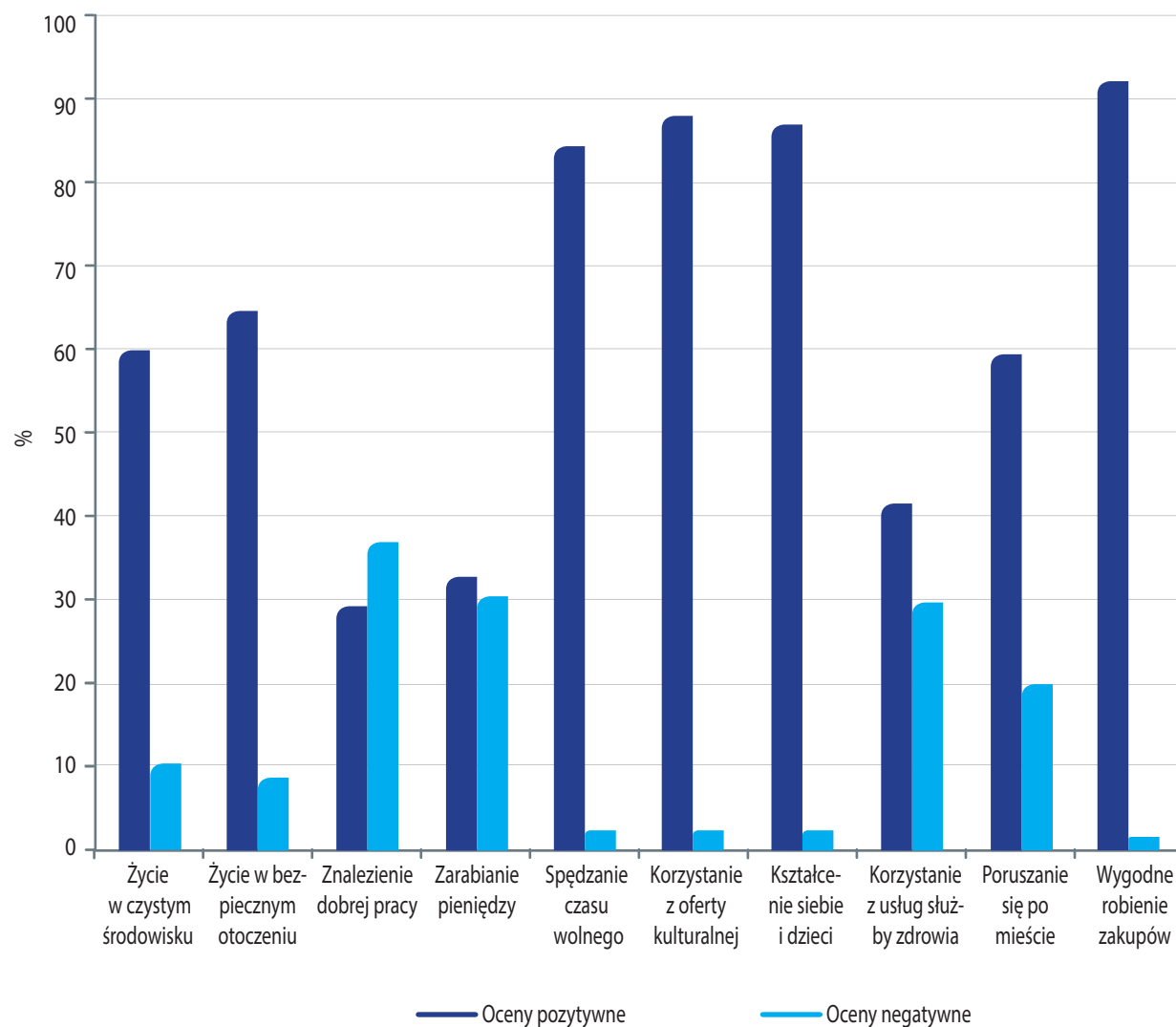
Opieka oraz wychowanie dzieci i młodzieży pozbawionej całkowicie lub częściowo opieki i wsparcia ze strony rodziny naturalnej, realizowana jest poprzez system instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej. W Poznaniu funkcjonują 444 placówki rodzinnej pieczy zastępczej¹⁷³, które obejmują opieką 624 dzieci i młodzieży w wieku do 18 lat.

Blisko 7 tys. rodzin otrzymuje zasiłki rodzinne na dzieci¹⁷⁴. Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej

¹⁷³ Rodzinna piecza zastępcza obejmuje rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka.

¹⁷⁴ W 2014 r. blisko 7 tys. rodzin otrzymało zasiłki rodzinne na 13,1 tys. dzieci, w tym 12,1 tys. dzieci w wieku do 17 lat.

Ocena wybranych aspektów funkcjonowania miasta w badaniu jakości życia mieszkańców Poznania w 2013 r.

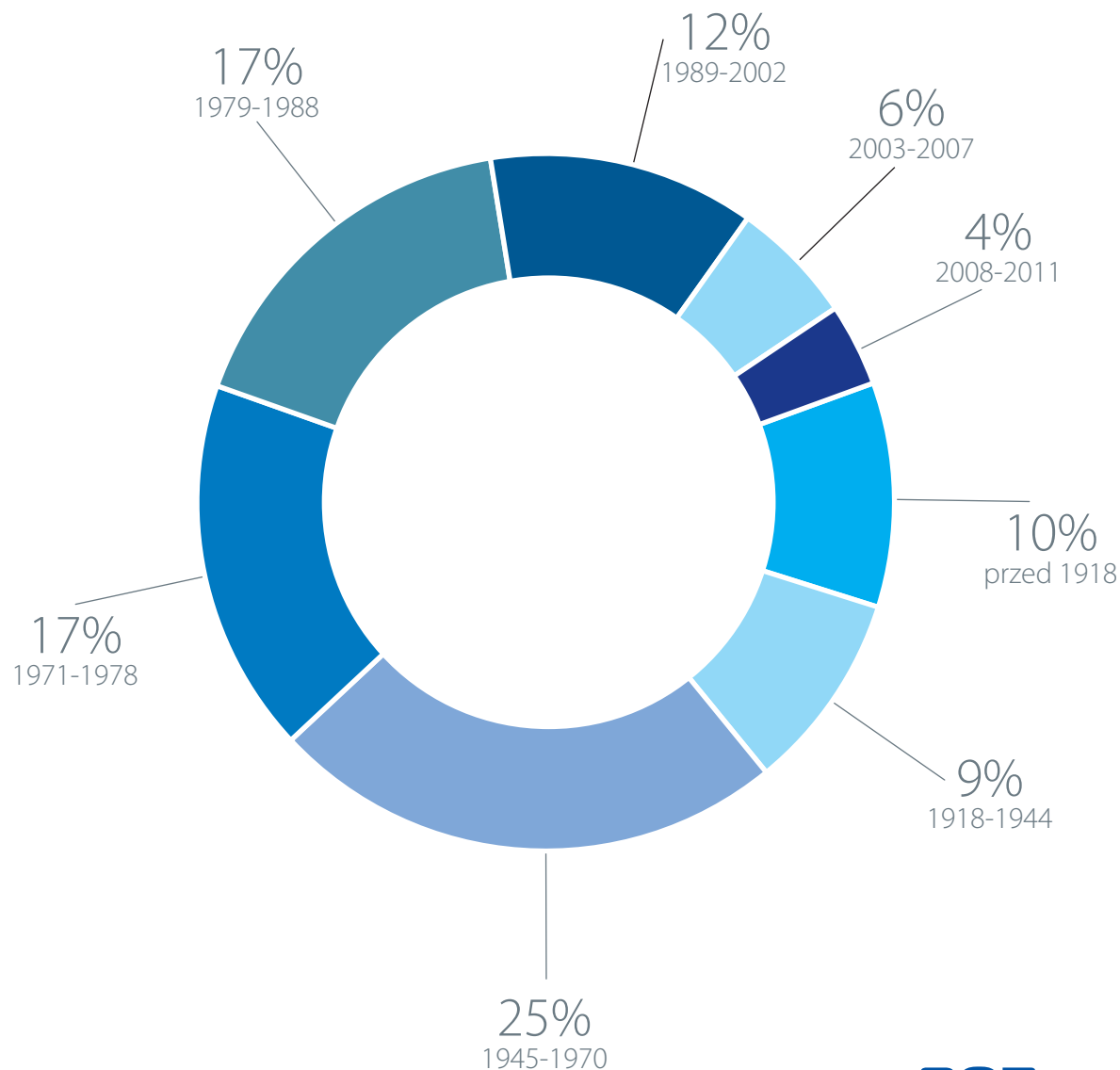
liczbie dzieci w tym wieku wynosi 14,3%. Kwota wypłacanych rocznie świadczeń rodzinnych wynosi 47,8 mln zł, w tym zasiłki rodzinne stanowią 26 mln zł.

W Poznaniu w ramach polityki prorodzinnej jest realizowany program „Poznań PRO Rodzina”¹⁷⁵, ukierunkowany na pomoc dla rodzin wielodzietnych. W mieście zostały utworzone trzy instrumenty wsparcia dla dużych rodzin: zapewniająca ulgi i zniżki Karta Rodziny Dużej¹⁷⁶, Rada Rodziny Dużej oraz stanowisko pełnomocnika ds. rodzin wielodzietnych. W ramach Programu prowadzona jest kampania społeczna pod

¹⁷⁵ Program „Poznań PRO Rodzina – promocja, rozwój i ochrona rodzin wielodzietnych w Poznaniu”, został przyjęty przez Radę Miasta Poznania 6 listopada 2012 r. uchwałą Nr XL/597/VI/2012. Główne cele programu to: tworzenie dobrych warunków dla życia i rozwoju rodziny wielodzietnej, promowanie modelu i marki rodziny wielodzietnej, tworzenie przyjaznej przestrzeni dla rodzin z dziećmi w działaniach Miasta, wyrównywanie szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych i przeciwdziałanie jej wykluczeniu. Program zakłada m.in. działania w obszarach edukacji, kultury, sportu, gospodarki komunalnej, ochrony zdrowia, promocji i budowy marki rodzin wielodzietnych, a także coroczną organizację Poznańskiego Tygodnia Rodziny.

¹⁷⁶ Do końca 2014 r. Karty Rodziny Dużej otrzymało ponad 3 tys. poznańskich rodzin.

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 Mieszkania w Poznaniu wg roku budowy

nazwą „Rodzina wielodzietna – dobry wybór!”, skierowana do rodzin wielodzietnych oraz potencjalnych partnerów programu.

Poznańskie rodziny wielodzietne mogą także korzystać z regionalnych i krajowych instrumentów kształtowania polityki prorodzinnej „Wielkopolskiej Karty Rodziny” oraz krajowej „Karty Rodziny Dużej”.

Skierowany na wsparcie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi „Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej do 2020 roku” realizuje także Samorząd Województwa Wielkopolskiego.

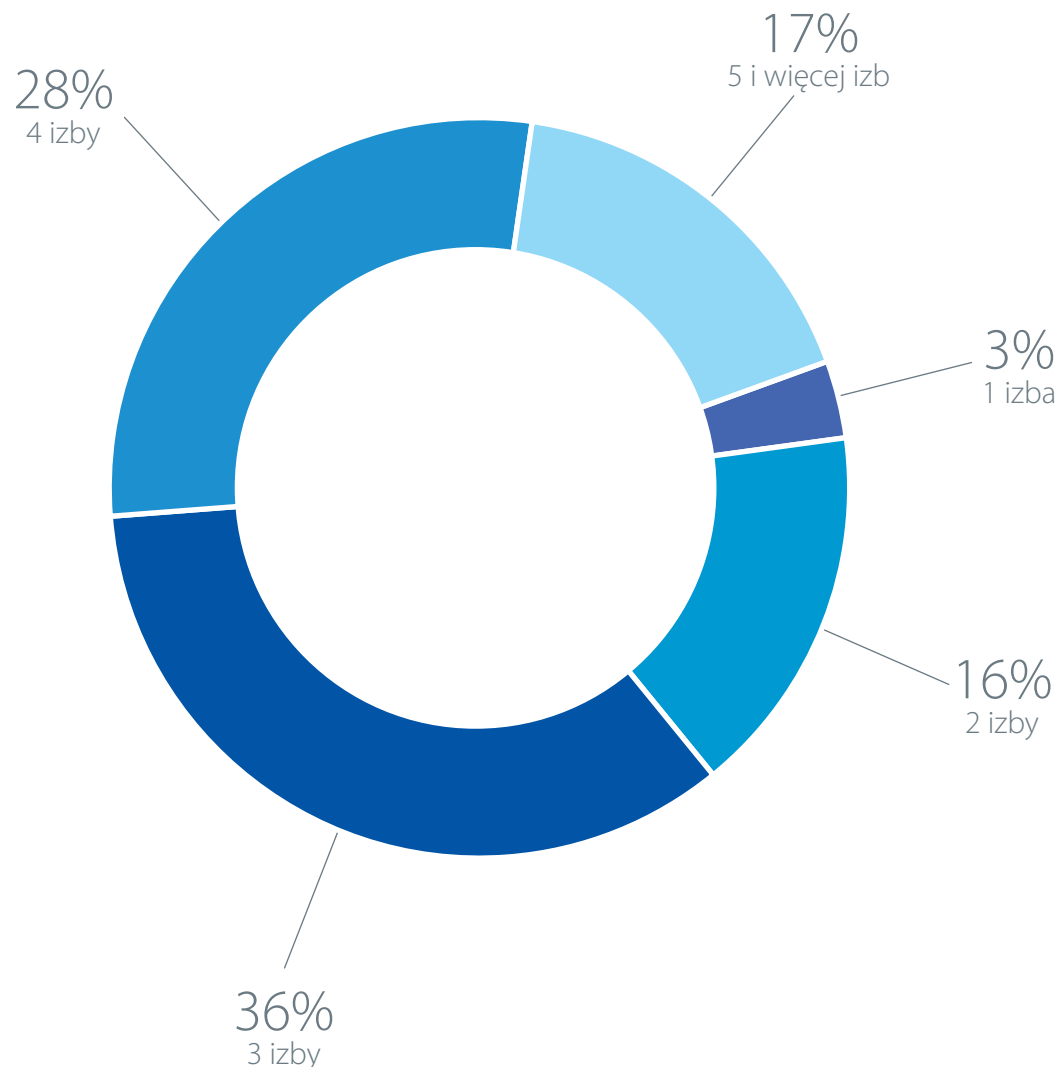
Zdrowie

Leczeniem poznaniaków zajmuje się ponad 3 tys. lekarzy, 0,2 tys. dentystów oraz 5 tys. pielęgniarek i położnych¹⁷⁷. Dwie trzecie lekarzy stanowią specjaliści, głównie w zakresie chorób wewnętrznych, radiologii, ginekologii i położnictwa oraz chirurgii. Ponad 600¹⁷⁸ placówek

¹⁷⁷ W 2013 r. poznaniacy korzystali z pomocy 3,4 tys. lekarzy, 4,2 tys. pielęgniarek, 0,8 tys. położnych.

¹⁷⁸ W ramach kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia (NFZ) ambulatoryjne świadczenia zdrowot-

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 Mieszkania w Poznaniu wg liczby izb

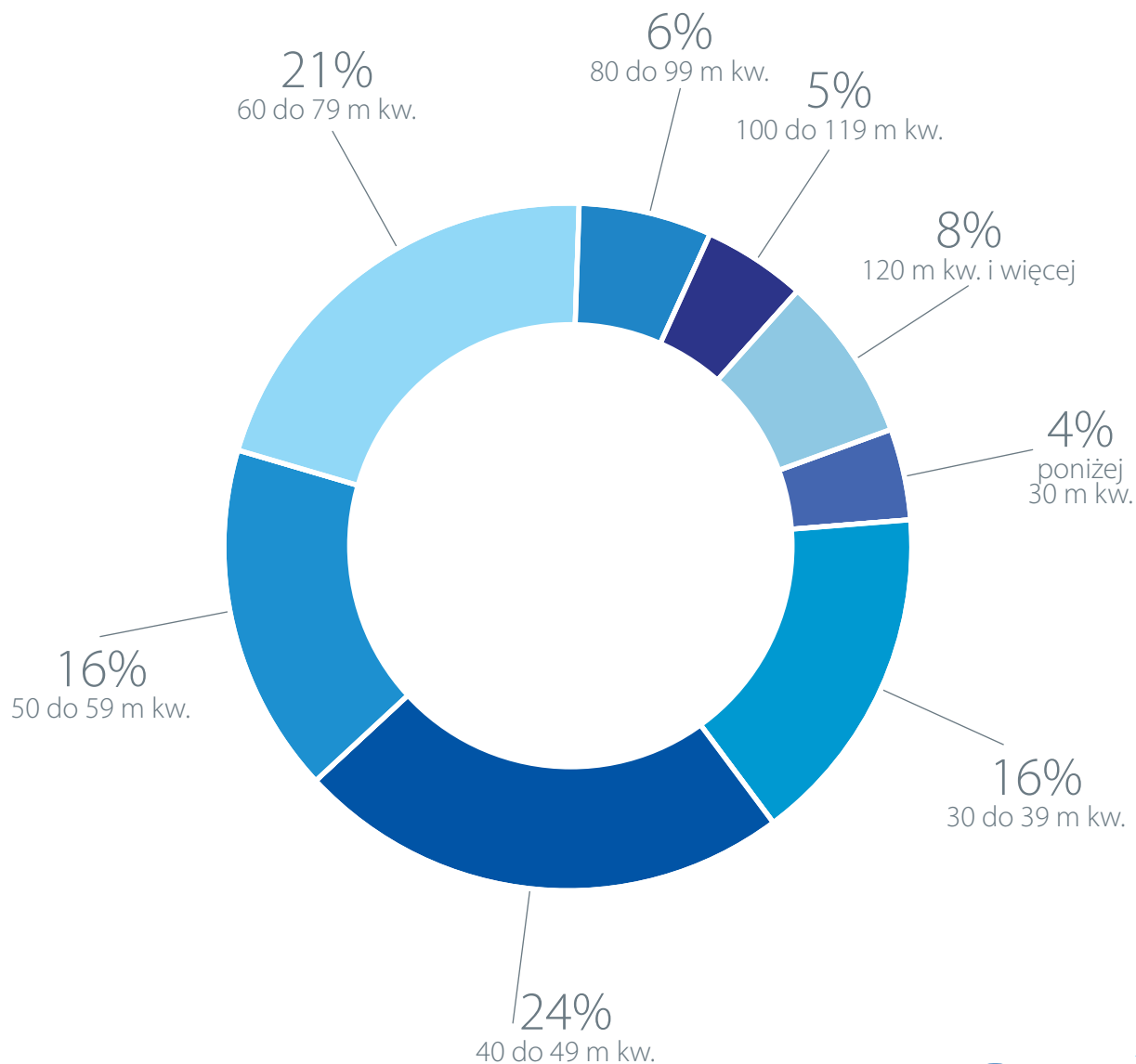
świadczących opiekę ambulatoryjną w ramach kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia udziela rocznie blisko 8,5 mln porad, z których 70% stanowią porady lekarskie. W mieście funkcjonują 2 pogotowia ratunkowe, udzielające rocznie pomocy 45 tys. chorym. Opiekę szpitalną zapewnia 20 szpitali cywilnych dysponujących 6,2 tys. łóżek. Rocznie leczy się w nich blisko 300 tys. osób. Przeciętny pacjent przebywa w szpitalu 4,4 dnia. Poznańskie szpitale mają znaczenie ponadlokalne. Hospitalizowani są tu również mieszkańcy regionu i pozostałej części kraju. Poznań jest znaczącym ośrodkiem leczenia chorób układu krążenia, układu oddechowego, nowotworów i ortopedii. Jest także jednym z pięciu ośrodków w Polsce, w którym wykonuje się przeszczepy serca.

ne w Poznaniu w 2014 r. udzielało 601 placówek, w tym w zakresie kompetencji lekarza rodzinnego – 115 podmiotów, pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej – 73 jednostki, położnej środowiskowo-rodzinnej – 29 podmiotów, higieny szkolnej – 19 jednostek, stomatologii ogólnej – 181 placówek, specjalistycznej opieki zdrowotnej – 183 podmiotów. Działały one w formie niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, indywidualnych praktyk medycznych oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

[powrót do spisu treści](#)

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011

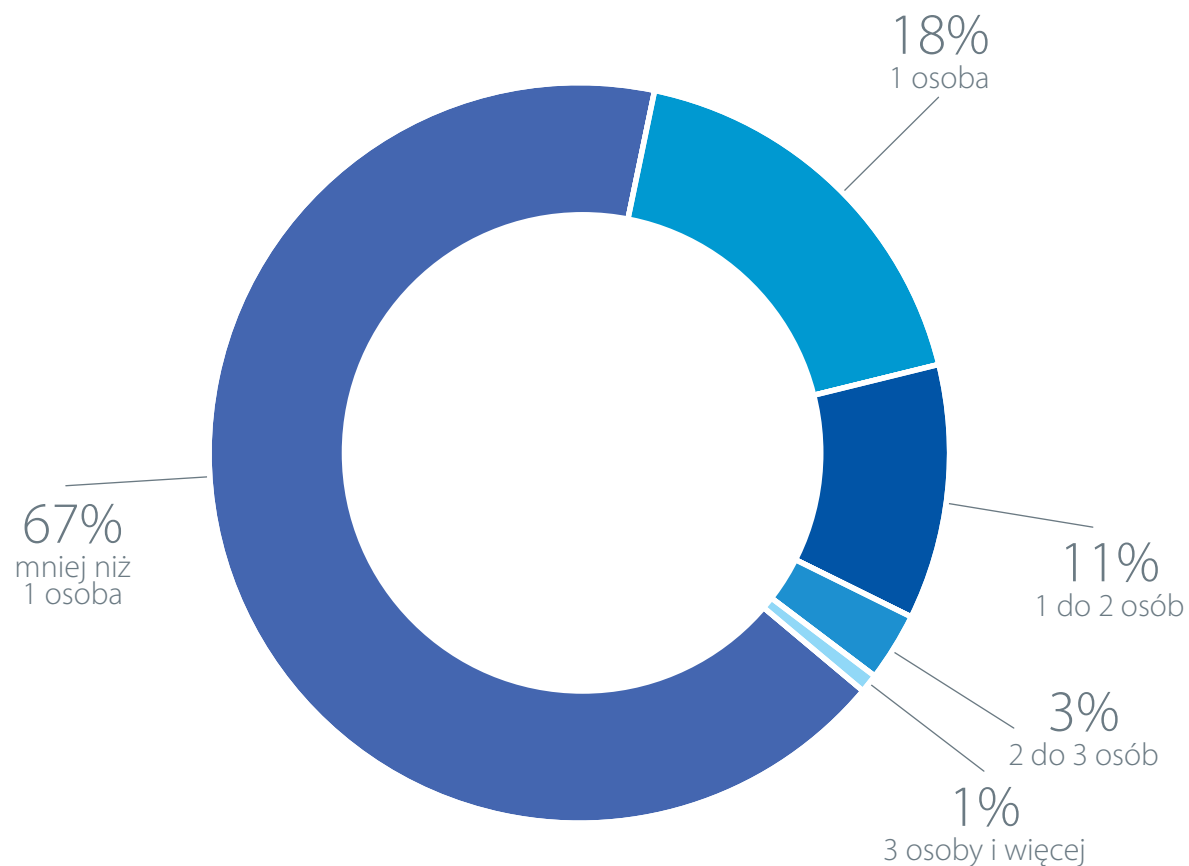
Mieszkania w Poznaniu wg powierzchni użytkowej

Samorządy Miasta i Województwa Wielkopolskiego realizują wiele działań o charakterze profilaktycznym i promującym zdrowie, mających na celu poprawę stanu zdrowia i jakości życia mieszkańców. Programy realizowane przez Miasto Poznań¹⁷⁹ obejmują profilaktykę onkologiczną, kardiologiczną, osteoporozy, próchnicy, wczesnego wykrywania tętniaków, pneumokokową i grypy, holistyczną opiekę domową chorych terminalnie, wsparcie działań rehabilitacyjnych aktywizujących ruchowo osoby powyżej 60 roku życia, promocję zdrowego stylu życia oraz społeczną edukację prozdrowotną. Znaczący udział w tych działaniach mają także dwa kierunkowe programy – Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii. Samorząd Województwa Wielkopolskiego finansuje programy profilaktyki onkologicznej, chorób układu oddechowego, zapobiegania powstawaniu poważnych powikłań klinicznych i zakrzepowych u chorych z chorobami kardiologicznymi oraz program psychiatryczny terapeutyczno-rehabilitacyjny połączony z aktywizacją pacjentów.

¹⁷⁹ Rocznie korzysta z nich blisko 12 tys. osób.

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 Mieszkania w Poznaniu wg liczby osób na izbę

W Wielkopolsce realizowany jest finansowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego Ogólnopolski Program Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Nowotworów Głowy i Szyi, w ramach którego prowadzone są badania przesiewowe oraz projekty edukacyjne, oraz Regionalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego.

W Poznaniu na 10 tys. mieszkańców przypada blisko 5 aptek¹⁸⁰. Dostępność do nich jest dobra. Jedynie 14% mieszkańców mieszka dalej niż 2 km od najbliższej apteki.

Miasto Poznań bierze udział w V Fazie projektu „Zdrowe Miasta” Światowej Organizacji Zdrowia. Jej tematem przewodnim jest zdrowie i równość w dostępie do niego we wszystkich politykach lokalnych.

Pomoc społeczna

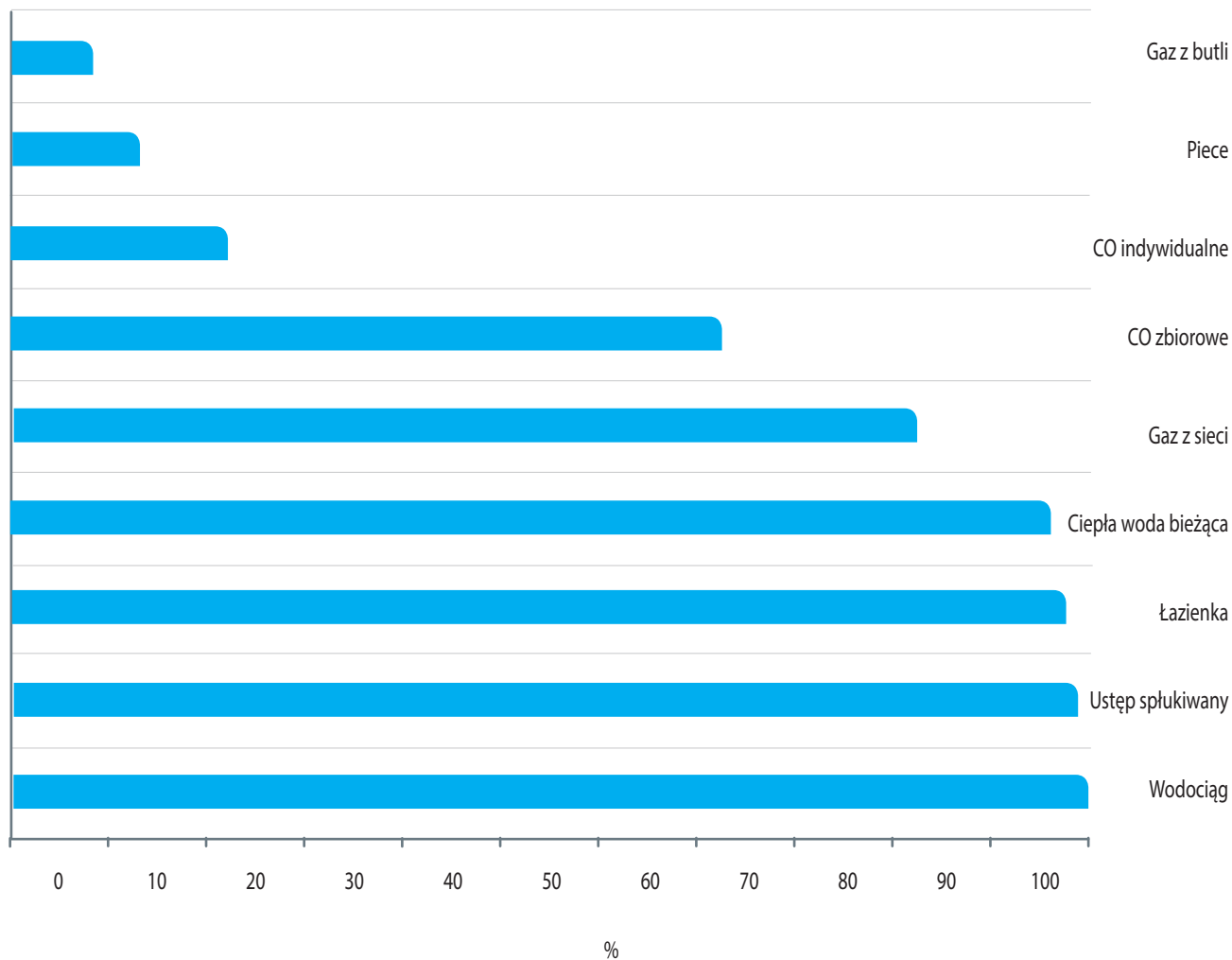
Pomoc społeczna skierowana jest do osób zagrożonych różnymi formami wykluczenia społecznego. Z różnych form świadczeń pomocy społecznej korzysta rocznie blisko 25 tys.

¹⁸⁰ W 2014 r. w Poznaniu działało 259 aptek.

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011

Mieszkania w Poznaniu wg wyposażenia i sposobu ogrzewania

Liczba mieszkań ogółem = 100

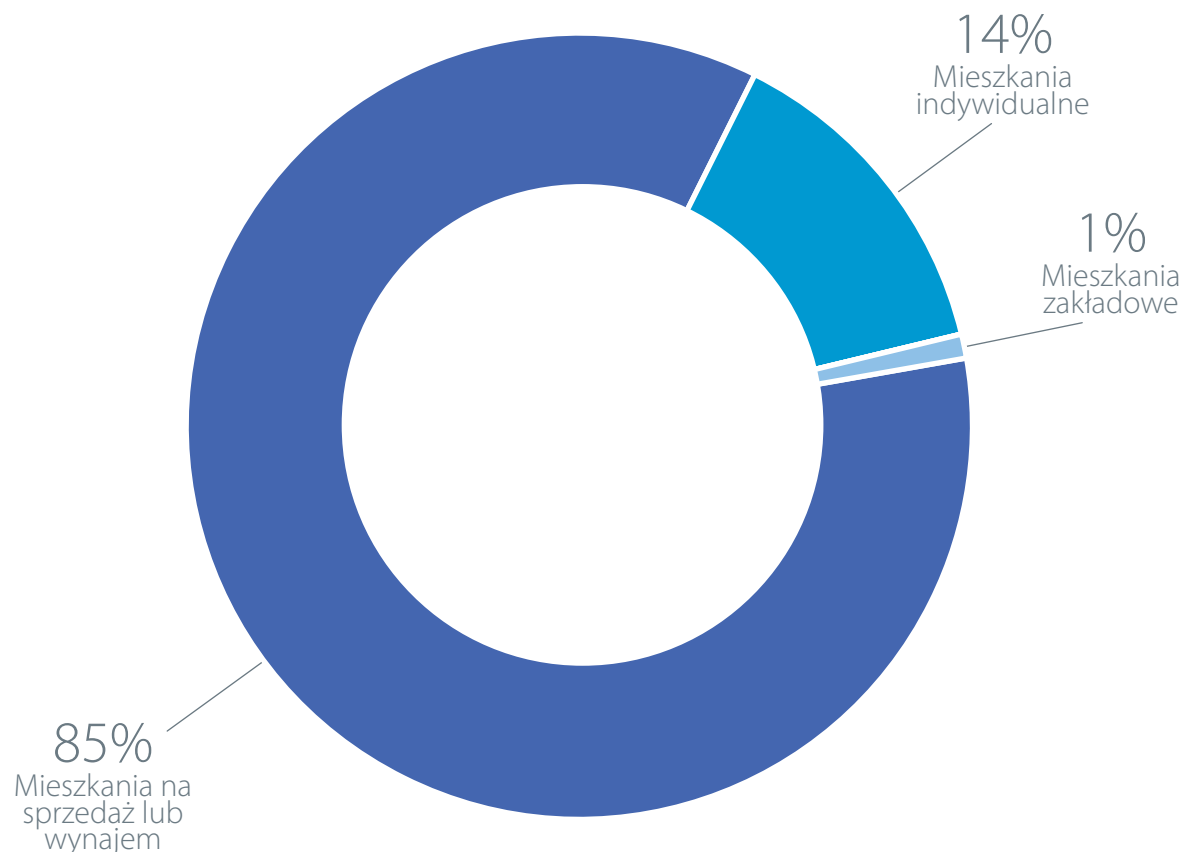
osób¹⁸¹. Najczęstszymi powodami przyznania pomocy są: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Stacjonarna pomoc społeczna skierowana jest do osób starszych, szczególnie samotnych i przewlekle somatycznie lub psychicznie chorych, niepełnosprawnych intelektualnie lub fizycznie, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, niepełnoletnich z problemami wychowawczymi oraz nieposiadających rodziców naturalnych. Miasto Poznań finansuje instytucjonalne formy pomocy społecznej, miejskie programy pomocy dla różnych grup osób potrzebujących oraz działania organizacji pozarządowych. W Poznaniu funkcjonuje 21 stacjonarnych placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży¹⁸², 7 domów pomocy społecznej, 6 dziennych domów pomocy społecznej, 2 ośrodki adopcyjno-opiekuńcze,

¹⁸¹ W 2014 r. ze środowiskowej pomocy społecznej skorzystało 24,4 tys. osób z 12,7 tys. rodzin.

¹⁸² W tym: 2 domy dziecka, 3 ośrodki socjalizacyjne, 6 rodzinnych domów dziecka.

Efekty budownictwa mieszkaniowego w Poznaniu

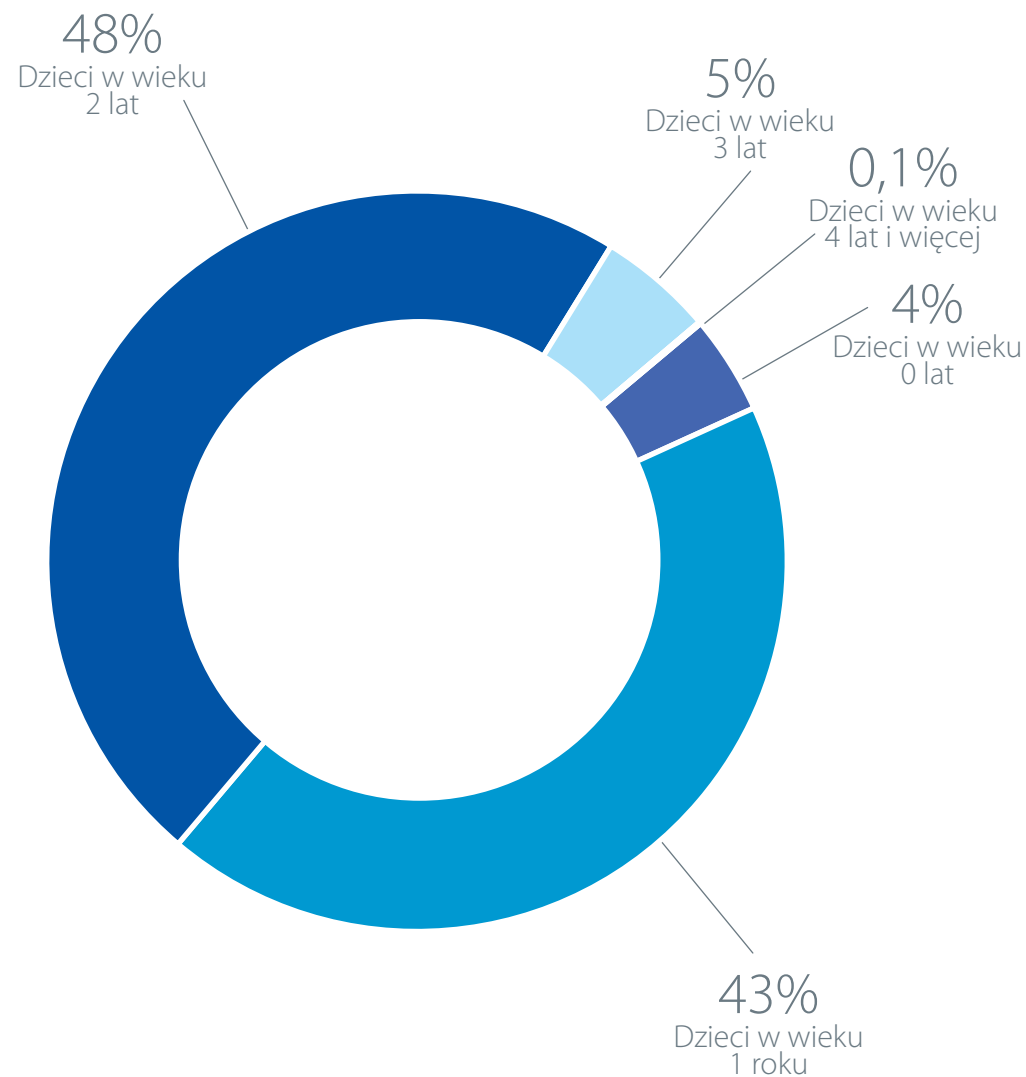

ośrodek interwencji kryzysowej¹⁸³, 9 domów dla osób bezdomnych i uzależnionych, 9 środowiskowych domów samopomocy oraz dom samotnej matki. W placówkach tych przebywa na stałe ok. 3 tys. pensjonariuszy, w tym ponad 700 osób w domach pomocy społecznej¹⁸⁴. Wykorzystanie miejsc we wszystkich poznańskich domach pomocy społecznej kształtuje się na poziomie 98,9%. Najliczniejszą grupę pensjonariuszy stanowią osoby starsze (blisko 82% w wieku od 61 lat). Poza instytucjonalnymi formami pomocy społecznej wsparcia osobom potrzebującym udzielają organizacje skupiające wolontariuszy, z których część uzyskuje dotacje z budżetu Miasta na realizację swoich projektów. Najbardziej aktywne organizacje i osoby prywatne, udzielające się w wolontariacie, są nagradzane przez Miasto Poznań w co-

¹⁸³ Placówka prowadzi m.in. Hostel Interwencji Kryzysowej, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy, hotel „Drugi Dom”, Mieszkania Integracji Środowiskowej, Punkt Interwencji Kryzysowej, telefon zaufania, infolinię „Stop Żebractwu”.

¹⁸⁴ W 2014 r. w Poznaniu działalność prowadziło 7 domów pomocy społecznej, z tego 3 dla przewlekle somatycznie chorych, 3 dla osób w podeszłym wieku (w tym jeden dla osób niepełnosprawnych fizycznie) oraz jeden dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną.

Dzieci korzystające z opieki żłobkowej w Poznaniu (łącznie z oddziałami i klubami dziecięcymi)

rocznym konkursie „Poznański Wolontariusz Roku”.

Miasto Poznań prowadzi programy pomocy skierowane do wybranych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – niepełnosprawnych¹⁸⁵, bezdomnych¹⁸⁶ i z zaburzeniami psychicznymi. Podejmowane są również działania mające na celu przeciwdziałanie różnym formom wykluczenia społecznego, przemocy domowej oraz procederowi żebractwa.

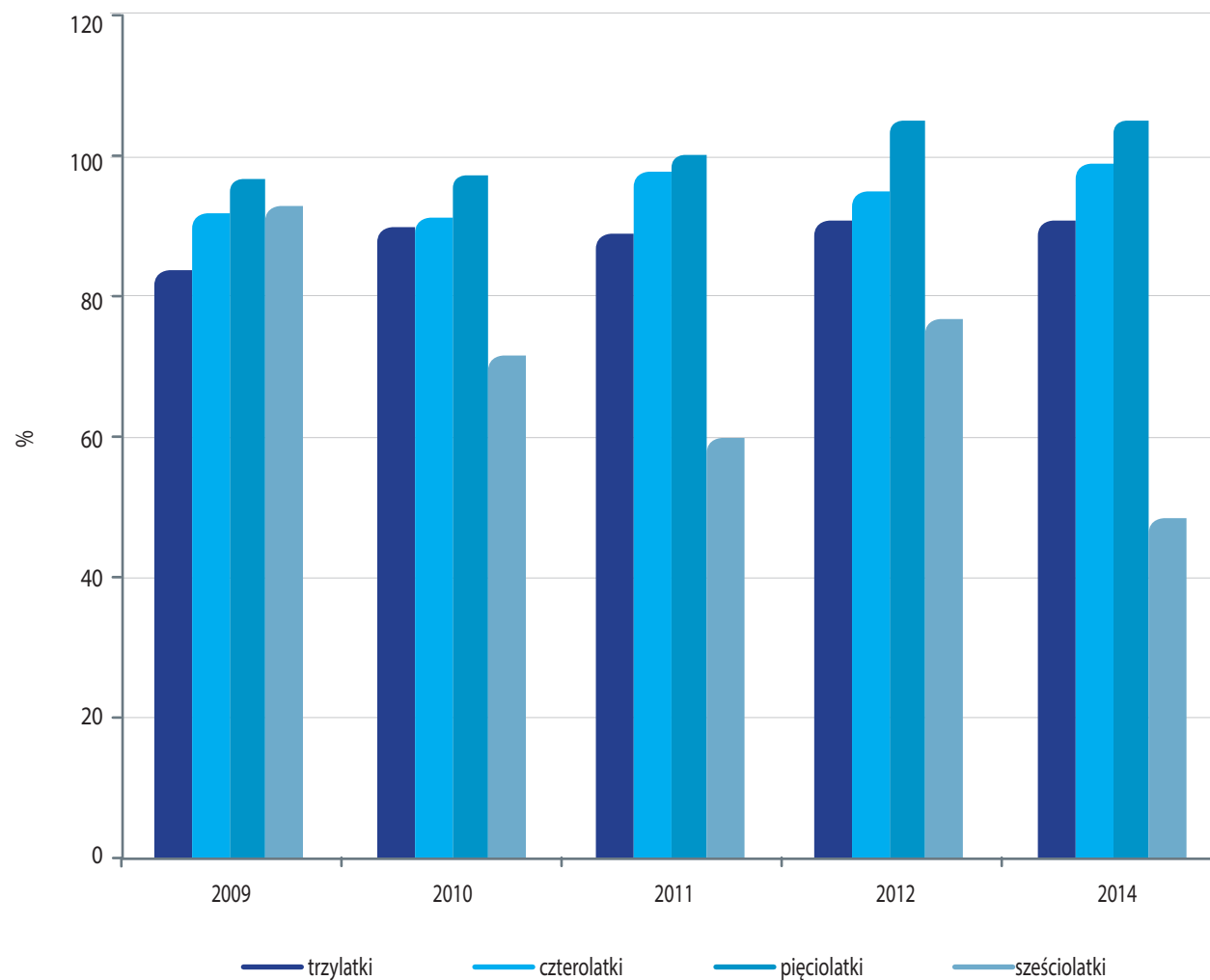
Miasto Poznań trzykrotnie zostało laureatem konkursu „Samorząd Równych Szans” organizowanego przez Fundację Instytut Rozwoju

¹⁸⁵ Miasto Poznań realizuje uchwałę RMP w sprawie kierunków działań i zadań Miasta Poznania na rzecz integracji społecznej osób niepełnosprawnych na lata 2012-2020. Ponad 16% mieszkańców Poznania stanowią osoby niepełnosprawne, w większości z orzeczoną grupą inwalidztwa.

¹⁸⁶ Od 2001 r. w Poznaniu jest prowadzony projekt „Mapa bezdomności”, w ramach którego opracowano mapę miejsc i dróg dojazdu do koczowisk bezdomnych (najczęściej są to pustostany, bunkry, szałas czy altany na terenie ogrodów działkowych), z której korzysta policja, straż pożarna i pogotowie ratunkowe. Osoby bezdomne zagrożone wychłodzeniem organizmu z powodu mrozu znajdują się także pod stałą kontrolą Straży Miejskiej.

Dzieci objęte edukacją przedszkolną w Poznaniu

Dzieci w grupie wiekowej = 100

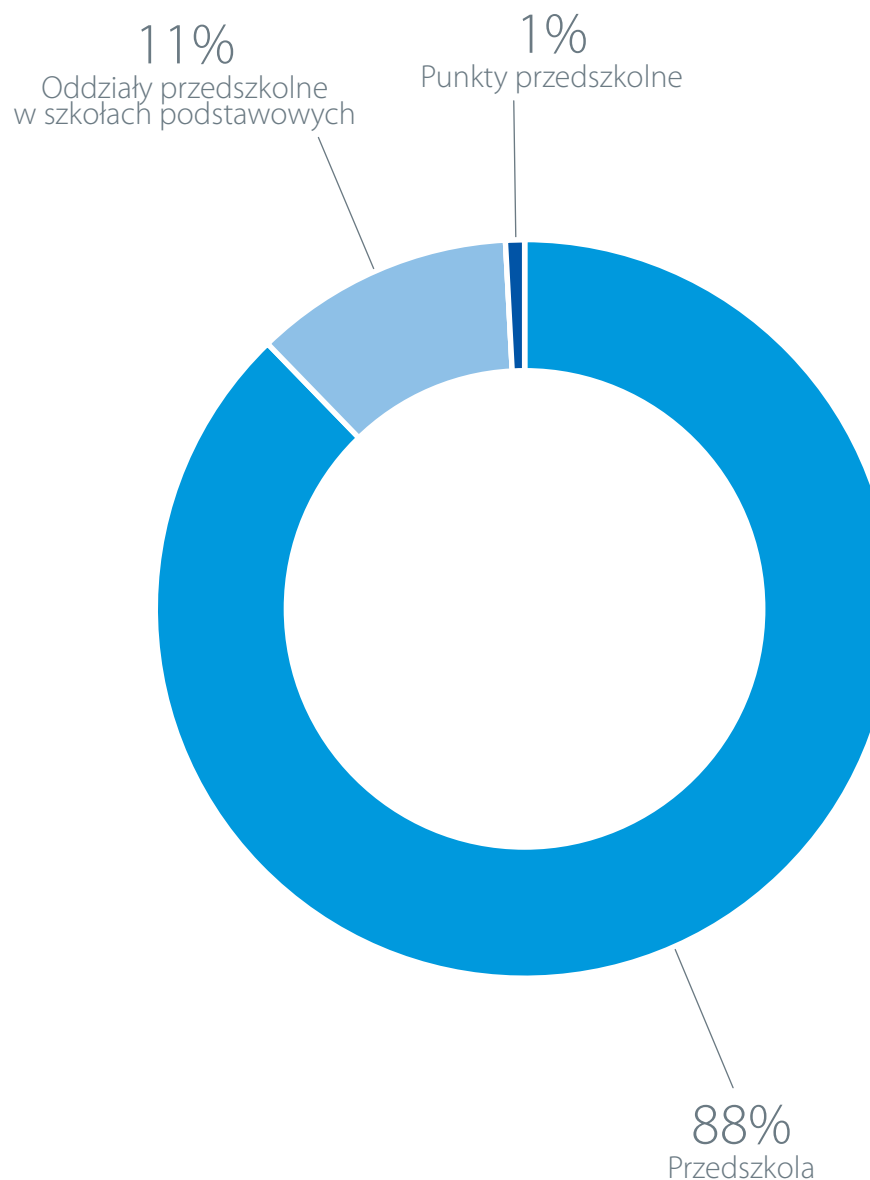

Regionalnego za działania na rzecz osób niepełnosprawnych oraz uzyskało wyróżnienie Signum Caritatis w „Gali Banku Miłosierdzia” w kategorii „Współpraca z Caritas”.

Z różnych form pomocy mogą także korzystać osoby starsze. Od 2009 r. w Poznaniu działa Centrum Inicjatyw Senioralnych, które podejmuje inicjatywy aktywizujące środowisko osób starszych oraz działania informacyjno-edukacyjne ukierunkowane na integrację społeczną i dialog międzypokoleniowy. Należą do nich wydarzenia o charakterze kulturalno-edukacyjnym: Punkt Informacji 50+, tworzenie systemu certyfikacji „miejsc przyjaznych seniorom”, targi „Aktywni 50+”, cykl działań edukacyjno-kulturalnych „Senioralni. Poznań”¹⁸⁷, „Poznański Wolontariat 50+”, „60+Kultura”, kampania „SeniorWFormie” oraz „Seniorze, masz wybór!”, projekty: „Storytelling”, „Manager”, „Obudź się! – Aktywne starzenie się oparte na wiedzy i doświadczeniu”,

¹⁸⁷ Senioralia to cykliczny miesięczny cykl wydarzeń o charakterze kulturalno-edukacyjnym, skierowany do mieszkańców Poznania i okolic powyżej 50 roku życia. Projekt ten uzyskał wyróżnienie specjalne w konkursie „Samorząd przyjazny edukacji osób starszych i integracji międzypokoleniowej” zorganizowanym przez Senat RP.

Dzieci objęte edukacją przedszkolną w Poznaniu

„RECO – Regiony we współpracy na rzecz poprawy zdrowia i jakości życia osób starszych”¹⁸⁸, „Miasto otwarte dla wszystkich – działania Centrum Inicjatyw Senioralnych jako przykład promocji aktywnego starzenia się w Poznaniu”¹⁸⁹ czy projekt grupy samopomocowej wsparcia dla seniorów.

Kompleksowy program na rzecz osób powyżej 60 roku życia¹⁹⁰ realizuje także Samorząd Województwa Wielkopolskiego. Program wyznacza cztery priorytety obejmujące działania na rzecz seniorów: Edukacja, Aktywność, Zdrowie i Bezpieczeństwo.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób

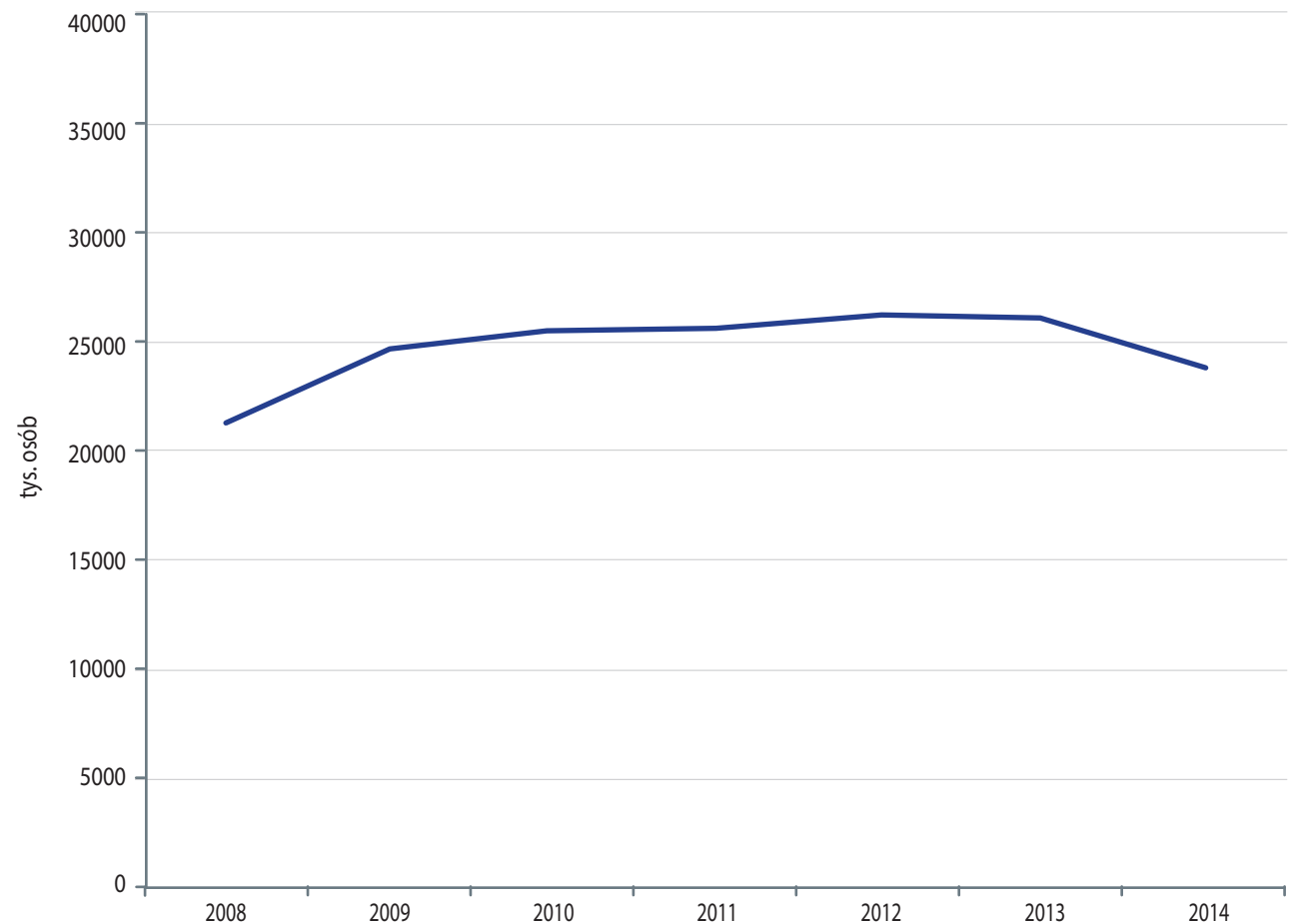
Kompleksowe wsparcie osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, a często już

¹⁸⁸ Projekt zakończony w 2012 r.

¹⁸⁹ W 2012 r. projekt ten otrzymał drugą nagrodę w konkursie „Środowiska przyjazne osobom starszym”, organizowanym w ramach Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności, ogłoszonego przez Komisję Europejską.

¹⁹⁰ Uchwalony przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w 2013 r. „Wielkopolski Program na Rzecz Osób Starszych do 2020 roku”.

Korzystający z pomocy społecznej w Poznaniu

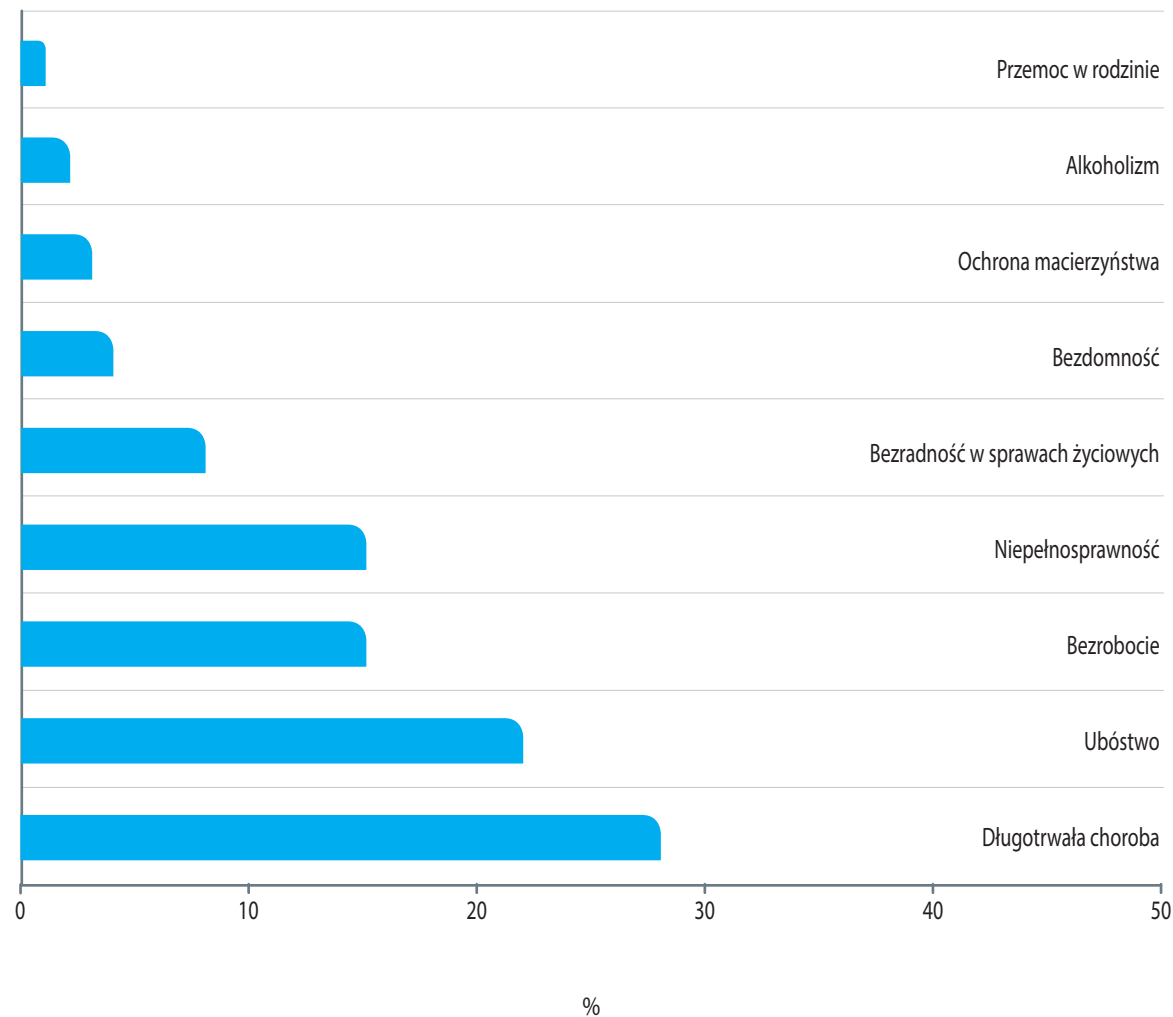

wykluczonym, oferują także podmioty ekonomii społecznej¹⁹¹. W Poznaniu działają instytucje i organizacje tworzące i wspierające rozwój ekonomii społecznej. Od 2003 r. w Poznaniu działa Stowarzyszenie Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych, którego zadaniem jest tworzenie nowych i wspieranie istniejących podmiotów ekonomii społecznej. Stowarzyszenie realizuje m.in. projekty: „Wielkopolskie Centrum Ekonomii Solidarności – koordynacja na rzecz zapewnienia trwałości funkcjonowania instytucji ekonomii społecznej” oraz Wielkopolski Ośrodek Ekonomii Społecznej, mające na celu wsparcie podmiotów ekonomii społecznej. Do najbardziej znanych podmiotów należy Fundacja Pomocy Wzajemnej „Barka”¹⁹², będąca

¹⁹¹ Do podmiotów ekonomii społecznej należą: Spółdzielnie Socjalne, Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Zakłady Aktywności Zawodowej oraz organizacje pozarządowe. Ważną rolę w ekonomii społecznej odgrywają spółdzielnie socjalne, łączące działalność gospodarczą z integracją społeczną i zawodową swoich członków – osób niepełnosprawnych lub doświadczających trudności na rynku pracy.

¹⁹² Fundacja Pomocy Wzajemnej „Barka” od blisko 20 lat realizuje kompleksowy, długofalowy system działań, który może stać się rozwiązaniem modelowym w skali kraju dla narastających problemów społecznych, związanych z bezrobociem, bezdomnością, uzależnieniami czy brakiem mieszkań.

Główne przyczyny korzystania z pomocy społecznej w Poznaniu

jedną z największych w Polsce organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom bezdomnym lub znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, wielokrotnie nagradzana¹⁹³ za liczne projekty skierowane do tej grupy osób. Fundacja prowadzi Wielkopolskie Centrum Ekonomii Solidarności im. Cyryla Ratajskiego, kształcące społecznie i zawodowo osoby długotrwale bezrobotne. Rozwój ekonomii społecznej wspiera także Miasto Poznań, które wraz z Województwem Wielkopolskim utworzyło spółdzielnię socjalną „Poznanianka”, której celem jest aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy (w tym dłużników komunalnych zasobów lokalowych Miasta Poznania) oraz osób niepełnosprawnych, a także prowadzenie reintegracji społecznej osób zatrudnionych w spółdzielni.

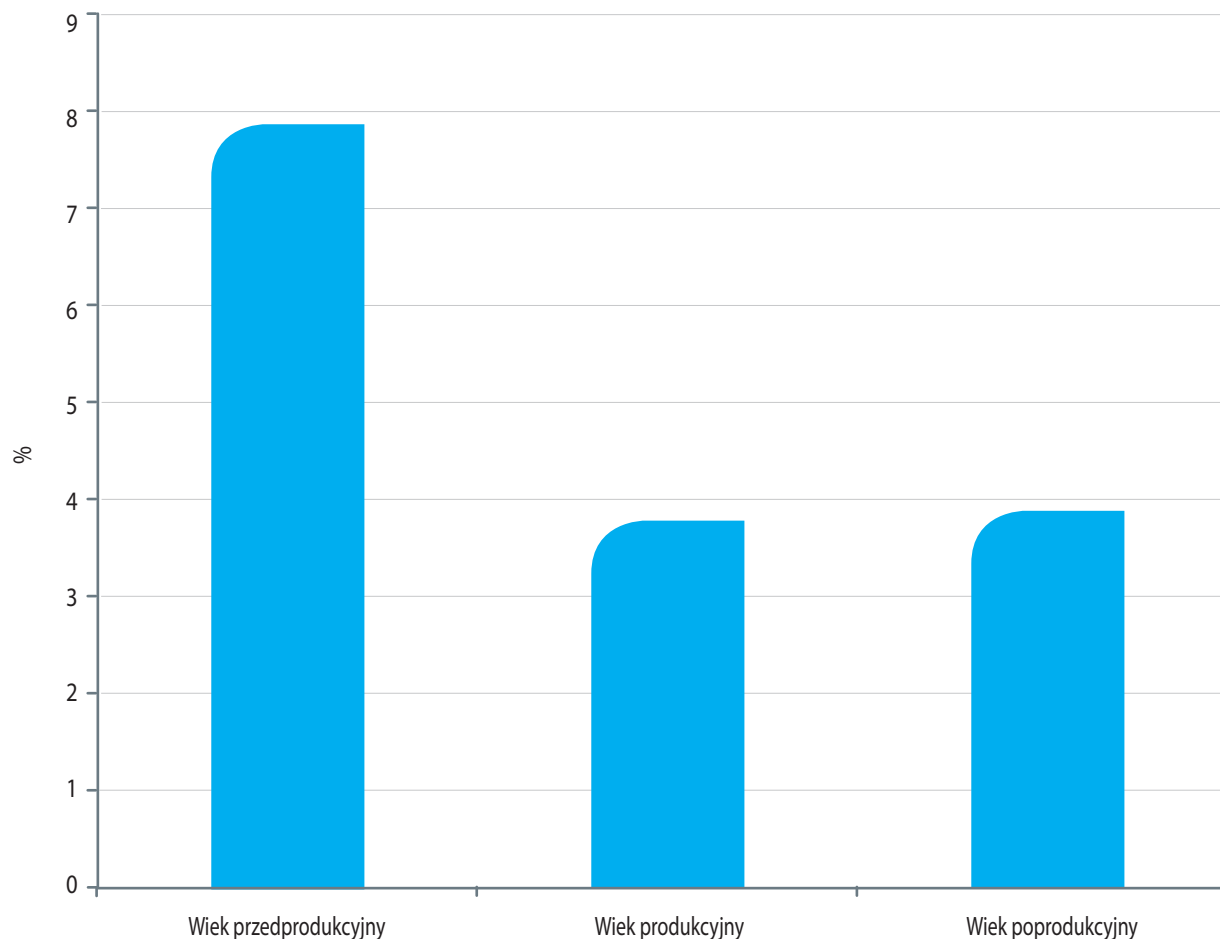
Kultura

Życie kulturalne w Poznaniu koncentruje się wokół działających w mieście instytucji kultury

¹⁹³ W 2015 r. Fundacja Pomocy Wzajemnej „Barka” otrzymała Europejską Nagrodę Obywatelską za pomoc osobom, które najbardziej ucierpiały w procesie transformacji ustrojowej w Polsce oraz za popularyzację ekonomii społecznej.

Osoby w gospodarstwach domowych korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w Poznaniu

Osoby w grupie wiekowej = 100

oraz organizowanych imprez i realizowanych projektów artystycznych, finansowanych ze środków z budżetu Miasta, Województwa Wielkopolskiego, grantów z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz sponsorów prywatnych. W mieście funkcjonuje 9 publicznych teatrów i instytucji muzycznych dysponujących 3,3 tys. miejsc stałych na widowni¹⁹⁴, w tym filharmonia oraz Scena Wspólna¹⁹⁵ przy szkole artystycznej Łejery, a także liczne prywatne teatry i grupy teatralne; 28 muzeów (z oddziałami)¹⁹⁶, 11 kin z 63 salami projekcyjnymi i 16,5 tys. miejsc na widowni¹⁹⁷, w tym 5 multipleksów: Cinema City Kinopolis, Cinema City Poznań Plaza, Multikino 51, Multikino Stary Browar, Multikino Malta; 29 domów i ośrodków kultury¹⁹⁸ z największym Centrum Kultury Zamek,

¹⁹⁴ W 2014 r. zaprezentowane przez nie przedstawienia i spektakle (łącznie 1,3 tys.) obejrzało 297,8 tys. widzów.

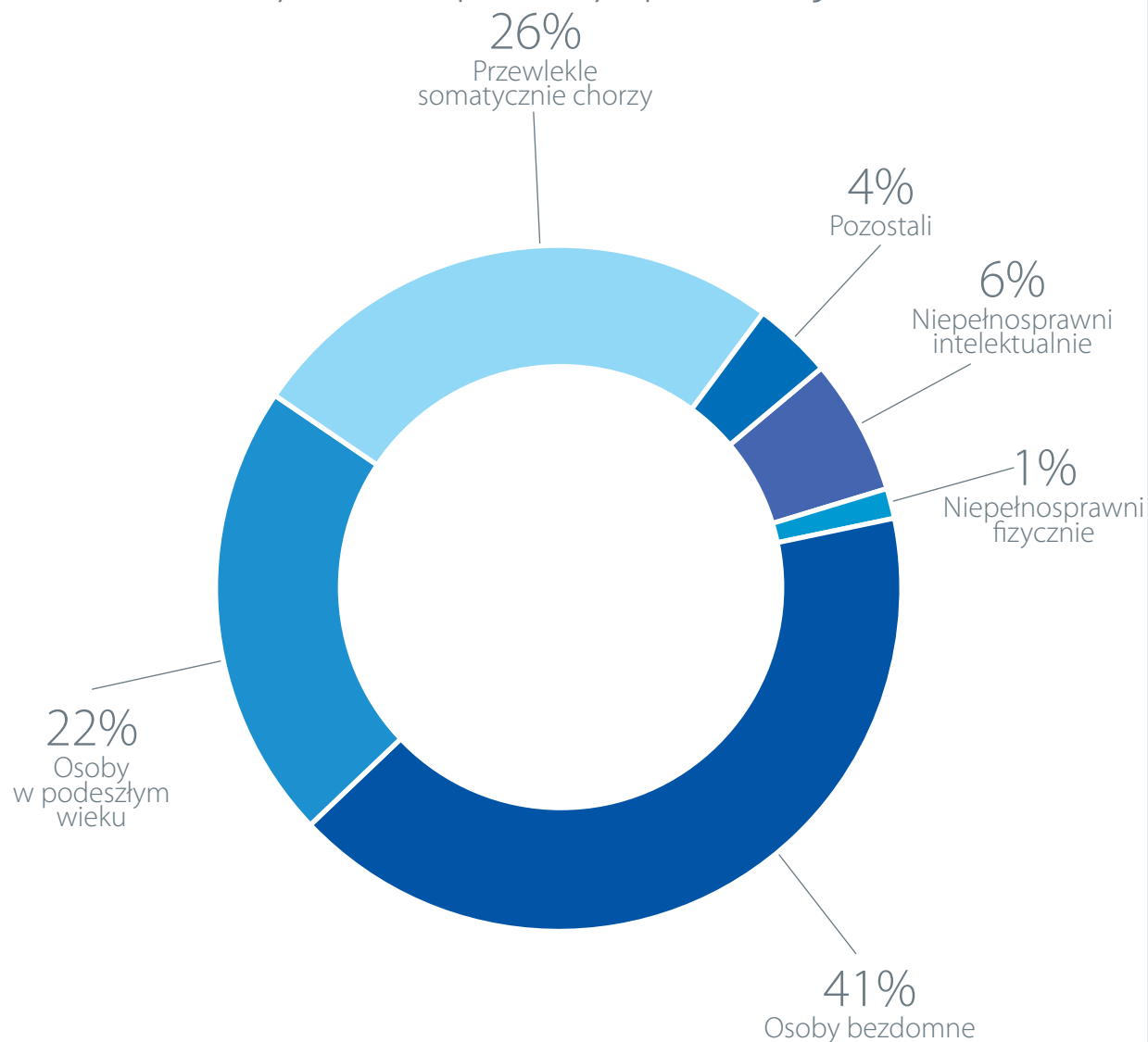
¹⁹⁵ Obiekt mieści 200 widzów i ma ruchomą scenę oraz widownię. Odbywają się w nim spektakle uczniów szkoły Łejery oraz aktorów Centrum Sztuki Dziecka.

¹⁹⁶ W 2014 r. muzea odwiedziło 285,8 tys. zwiedzających. Oprócz działalności wystawienniczej, muzea organizowały także 2,8 tys. imprez oświatowych.

¹⁹⁷ W 2014 r. zorganizowały one 2,3 mln widzów 99,5 tys. seansów, w tym 15,3 tys. seansów filmów produkcji polskiej.

¹⁹⁸ W 2014 r. zorganizowały one blisko 5 tys. imprez dla

Mieszkańcy domów pomocy społecznej w Poznaniu

prowadzących 98 zespołów artystycznych¹⁹⁹; kilkadziesiąt galerii²⁰⁰ i salonów wystawowych oraz bibliotek publicznych, w tym największa – Biblioteka Raczyńskich, skupiająca 44 placówki i filie²⁰¹. W Poznaniu funkcjonują obiekty kultury wykorzystujące nowoczesne multimedialne formy prezentacji treści historycznych: Brama Poznania – interaktywne centrum historii Ostrowa Tumskiego, Rezerwat Archeologiczny „Genius Loci” oraz wirtualne muzeum poznańskiej kultury CYRYL – Cyfrowe Repozytorium Lokalne Poznań²⁰².

542,8 tys. uczestników, 222 kursy, w których uczestniczyło 3,1 tys. osób, prowadziły 270 kół dla 7,1 tys. członków.

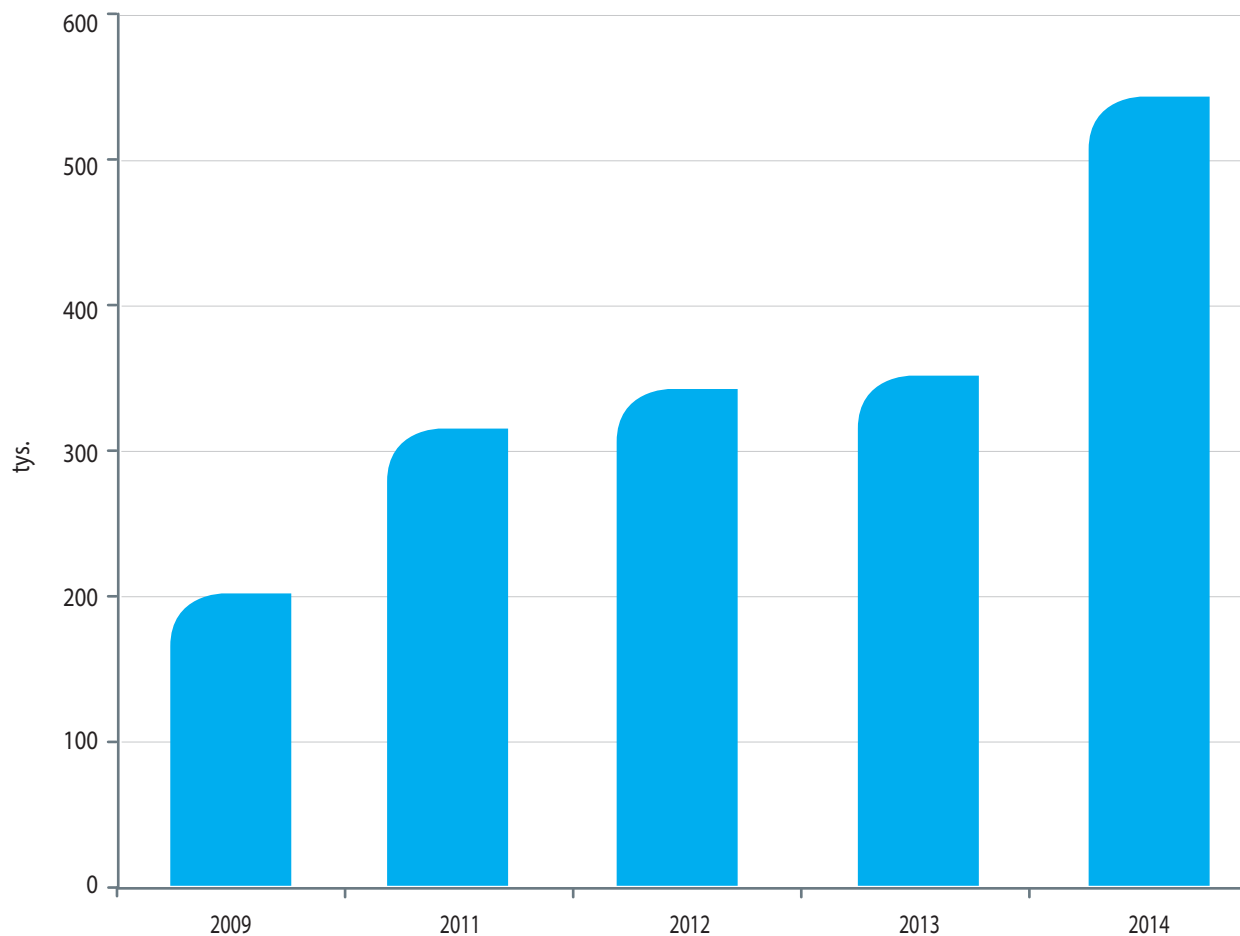
¹⁹⁹ Uczestniczy w nich 1,6 tys. członków.

²⁰⁰ W 2014 r. 7 największych galerii zorganizowało 119 wystaw, które obejrzało 129,4 tys. osób.

²⁰¹ Na koniec 2014 r. księgozbiór instytucji liczył 1,6 mln woluminów, a liczba zarejestrowanych czytelników wyniosła 86,4 tys. osób. Liczba wypożyczeń wyniosła 1,6 mln.

²⁰² CYRYL umożliwia oglądanie on-line archiwalnych zdjęć, planów miasta, poznańskich plakatów teatralnych, kolekcji 500 lalek, które grały w spektaklach Teatru Animacji, fotografii z różnych wydarzeń kulturalnych, zapisów filmowych festiwalu, a docelowo – całych spektakli. W projekcie bierze udział kilkanaście instytucji.

Uczestnicy imprez w domach i ośrodkach kultury, klubach i świetlicach w Poznaniu

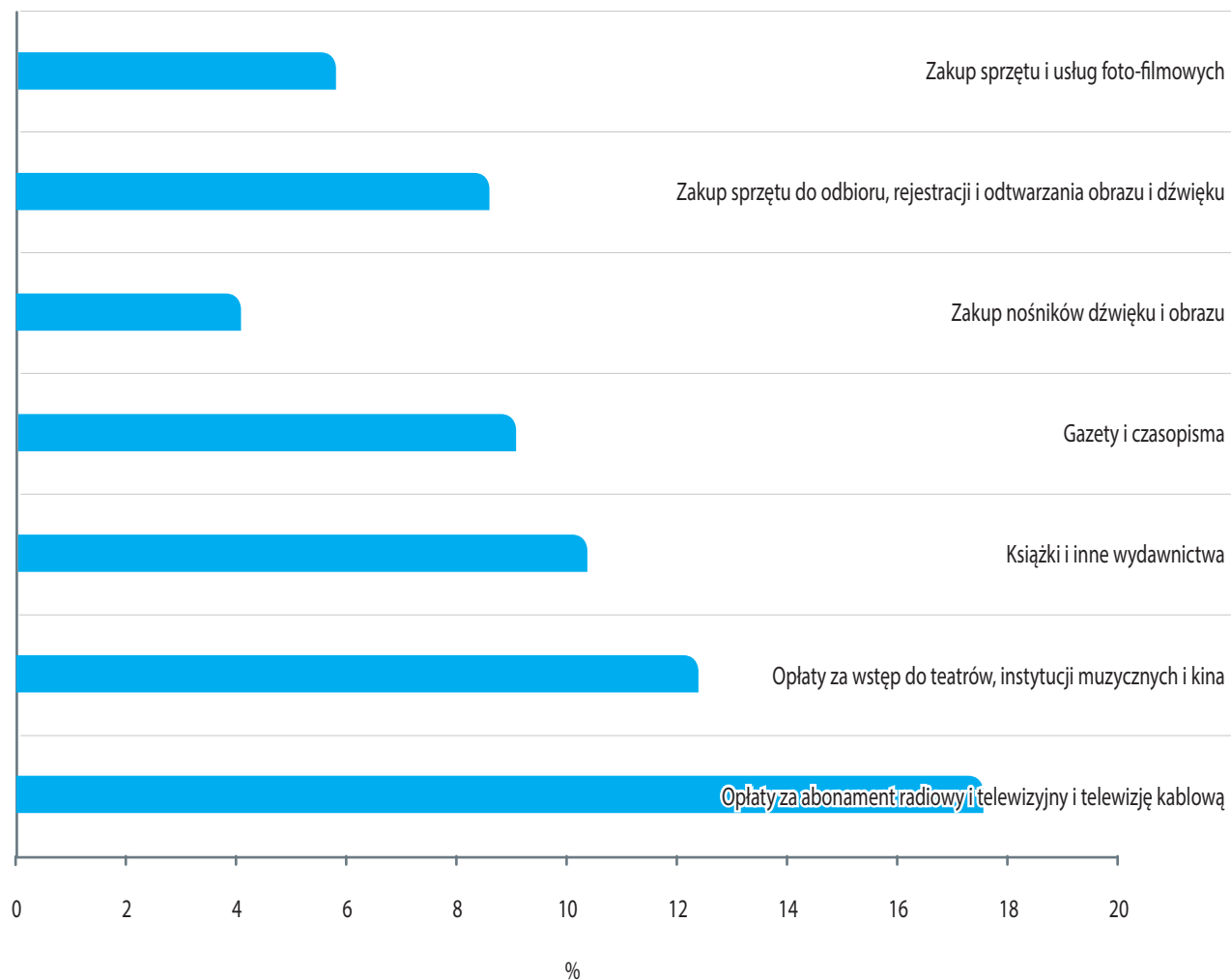
W Poznaniu odbywają się znaczące festiwale i konkursy. Do najważniejszych zalicza się Międzynarodowe Konkursy im. H. Wieniawskiego: skrzypcowy i lutniczy, Międzynarodowy Festiwal Chórów Uniwersyteckich „Universitas Cantat”, festiwale muzyki dawnej „Muzyka dawna – persona grata” oraz Festiwal Barokowych Smyczków i Strun, Festiwal Jazzowy „Made in Chicago”, Malta Festival Poznań, Biennale Sztuki Dziecka, Ethno Port Poznań, Międzynarodowy Festiwal Filmów Animowanych „Animator”, Międzynarodowy Festiwal Filmowy „Off Cinema”, Międzynarodowy Festiwal Filmów Młodego Widza „Ale Kino”, Międzynarodowy Festiwal Sztuki Słowa „Verba Sacra”. Środowisko artystyczne realizuje wiele interesujących projektów kulturalnych, m.in.: mobilne kontenerowe osiedle dla artystów KontenerART i pawilon Nowej Gazowni. W mieście odbywa się także rocznie²⁰³ 70 masowych imprez kulturalnych²⁰⁴.

²⁰³ W 2014 r. w Poznaniu odbyło się 70 imprez artystyczno-rozrywkowych i interdyscyplinarnych, w tym 17 na terenie otwartym, z udziałem 271,3 tys. widzów (w tym 38,2 tys. widzów w imprezach bezpłatnych).

²⁰⁴ W tym 11 koncertów.

Wydatki na kulturę w miastach powyżej 500 tys. mieszkańców

Wydatki na kulturę ogółem jednej osoby w gospodarstwie domowym = 100

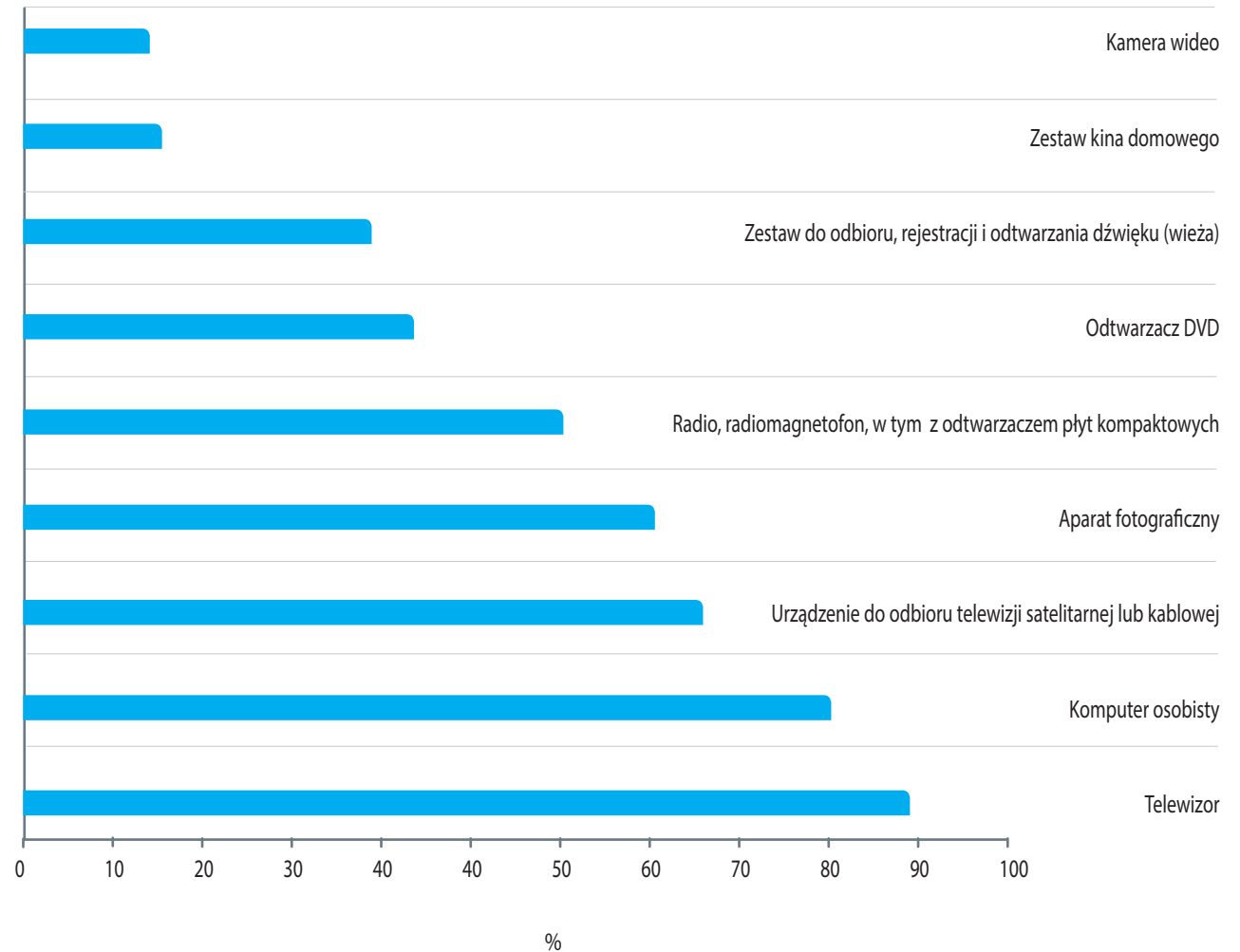
artystyczno-rozrywkowych i interdyscyplinarnych, w których uczestniczy ponad 270 tys. widzów.

Poziom wskaźnika geograficznej dostępności kultury, publikowanego przez Narodowe Centrum Kultury, pokazuje, że w Poznaniu łatwość uczestnictwa w kulturze jest wysoka. Dotyczy to przede wszystkim bardzo wysokiej łatwości dostępu do Internetu, wysokiej łatwości uczestnictwa w jednorazowych wydarzeniach kulturalnych (koncerty, wystawy, przedstawienia teatralne), dobrej dostępności do instytucji kultury pierwszego kontaktu (domy kultury, biblioteki, kina) oraz dziedzictwa (muzea, zabytki). W porównaniu z największymi polskimi miastami poznaniacy mają najmniej łatwy dostęp do specjalistycznych instytucji kultury (teatry, filharmonie, chóry, orkiestry, galerie).

W ramach „Funduszu Filmowego Poznań” Miasto Poznań wspiera produkcję filmową oraz prowadzi Poznań Film Commission, którego głównym zadaniem jest katalogowanie i promowanie potencjału filmowego miasta Poznań.

Wyposażenie gospodarstw domowych w miastach powyżej 500 tys. mieszkańców w wybrany sprzęt audiowizualny

Gospodarstwa domowe ogółem = 100

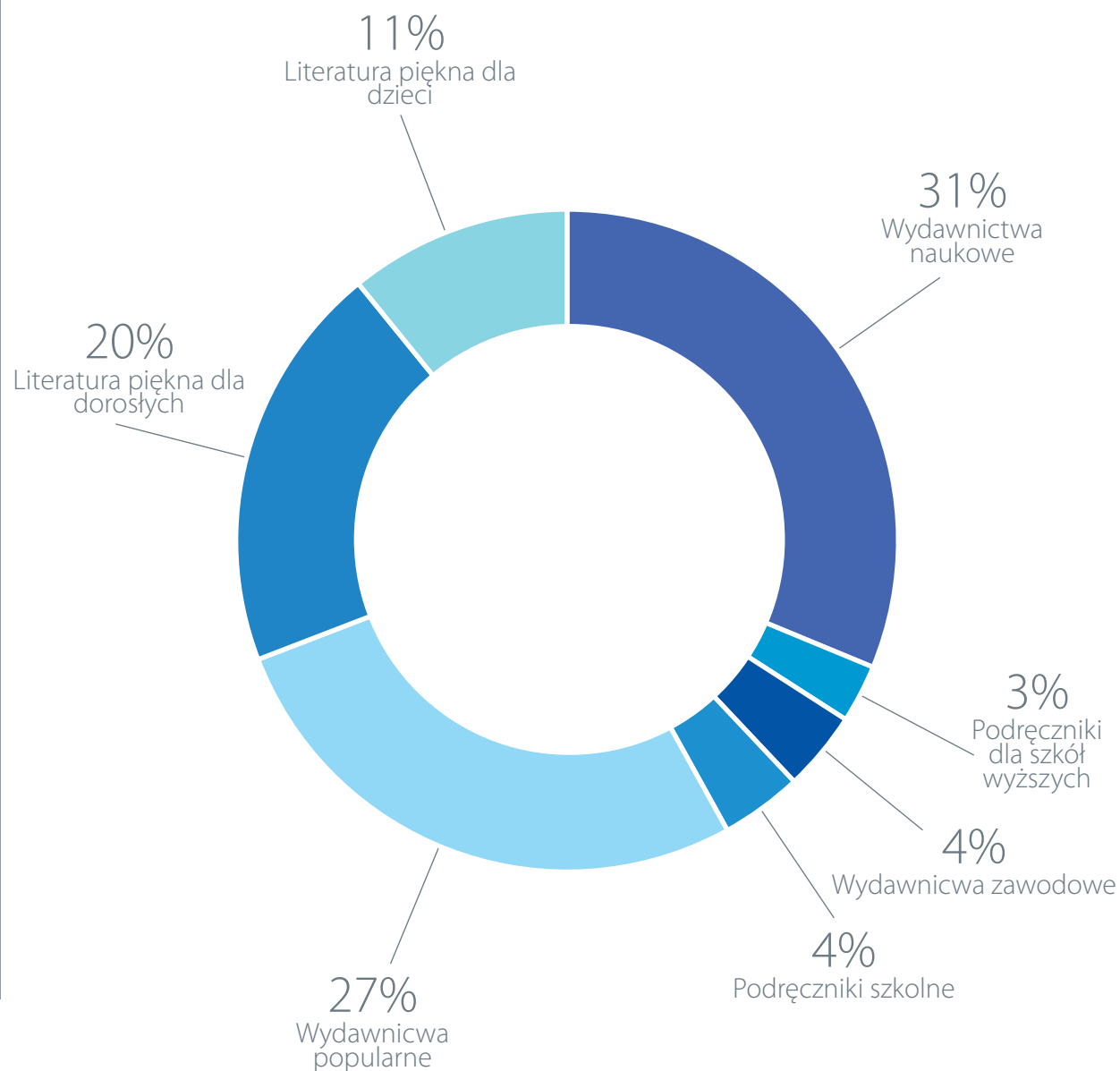
Programy promujące kulturę wielkopolską realizuje także Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego. Wspólnie z Fundacją Muzeów Polskich organizuje konkurs „Izabella”, w którym wyróżnia instytucje muzealne oraz najlepsze wydarzenia muzealne w regionie, a wraz z poznańskim Centrum Kultury Zamek oraz Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy realizował projekt „Budzik kulturalny”²⁰⁵.

Poznań jest wiodącym ośrodkiem wydawniczym w Wielkopolsce, w którym ukazuje się 71% tytułów wydawanych w regionie, w tym 74% książek i broszur oraz 58% gazet i czasopism. Rocznie ukazuje się w mieście 2 tys. tytułów książek i broszur, głównie pozycji naukowych, beletrystycznych i popularnych, o łącznym nakładzie ponad 4²⁰⁶ mln egzemplarzy oraz ponad

²⁰⁵ Celem programu było wypromowanie Wielkopolski jako regionu kojarzonego z kulturą. Program obejmuje liczne działania związane z promocją wielkopolskiej kultury, w tym m.in. stworzenie jednolitej marki kulturalnej Wielkopolski pod hasłem „Wielkopolska. kultura u podstaw” i II edycji programu „Wielkopolska: Rewolucje”, w ramach którego były organizowane warsztaty z zakresu tańca, teatru, literatury, muzyki, sztuk wizualnych.

²⁰⁶ Dane za 2012 r.

Książki i broszury wydawane rocznie w Poznaniu – tytuły

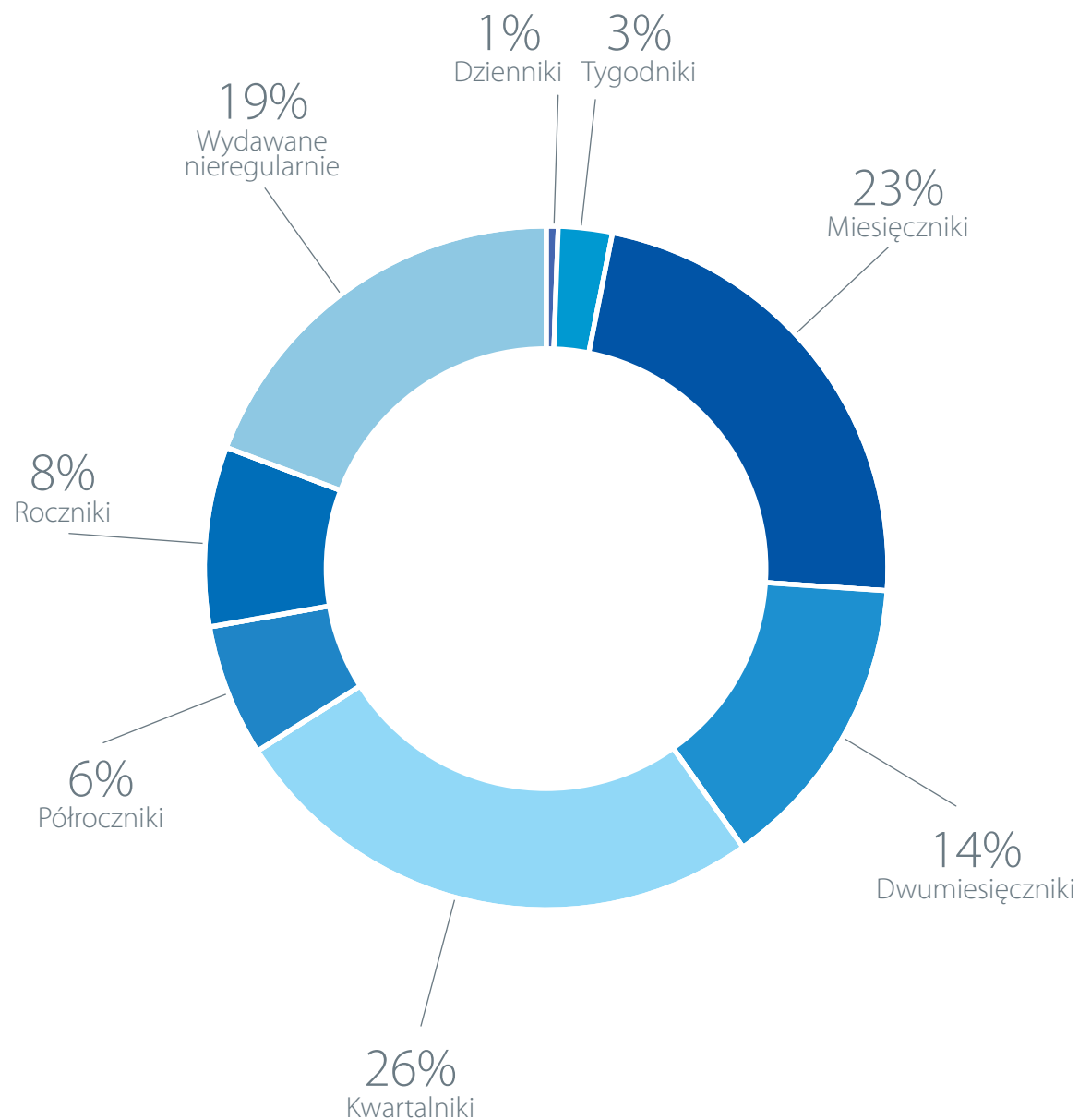
350²⁰⁷ tytułów gazet i czasopism, głównie kwartalników i miesięczników, o łącznym nakładzie ponad 50²⁰⁸ mln egzemplarzy. Do największych wydawnictw działających w Poznaniu należą: Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Dom Wydawniczy Rebis, Flos Carmeli, Media Rodzina, Oficyna Wydawnicza Wielkopolski, Wydawnictwo Elipsa, Wydawnictwo Księży Pallotynów Pallotinum, Wydawnictwo Miejskie Poznań, Wydawnictwo Naukowe UAM, Wydawnictwo Papilon, Wydawnictwo Polskiej Prowincji Dominikanów W drodze, Wydawnictwo Poznańskie, Wydawnictwo Publicat, Wydawnictwo Święty Wojciech, Zysk i S-ka.

W Poznaniu mają swoje oddziały lub korespondentów wszystkie liczące się ogólnopolskie stacje telewizyjne i radiowe. Główną rolę odgrywają stacje lokalne – regionalny ośrodek Telewizji Publicznej TVP Poznań, Poznańska Telewizja Informacyjna WTK, Radio Merkury, Radio Emaus i Studenckie Radio „Afera”.

²⁰⁷ W 2014 r. w Poznaniu ukazało się 356 tytułów gazet i czasopism oraz 2007 tytułów książek i broszur.

²⁰⁸ Dane za 2012 r.

Gazety i czasopisma wydawane rocznie w Poznaniu – tytuły

Przeciętny mieszkaniec wydaje rocznie na artykuły użytku kulturalnego około 580 zł, najwięcej stanowią opłaty abonamentowe za RTV i telewizję kablową (17,5% ogółu wydatków), opłaty za wstęp do teatrów, instytucji muzycznych i kina (12%). Na zakup książek i publikacji przeznaczanych jest 10%, a na zakup gazet i czasopism 9% ogółu wydatków.

Rekreacja i sport

W Poznaniu znajdują się 4 jeziora, wykorzystywane dla celów sportów wodnych i rekreacji. Na Jeziorze Maltańskim znajduje się jeden z najnowocześniejszych w Europie torów regatowych, a w jego otoczeniu całoroczny sztuczny stok narciarski, tor saneczkowy, tor kolejki górskiej Adrenaline oraz kompleks sportowo-rekreacyjny „Termy Maltańskie”, w którym znajduje się najnowocześniejsze w Polsce SPA 1306. Pozostała infrastruktura sportowo-rekreacyjna obejmuje: 4 stadiony i 6 boisk sportowych z widownią, 14 krytych pływalni, 493 boiska, 190 hal i sal sportowych, 4 lodowiska, 5 kręgielni, 6 strzelnic, 13 przystani wodnych, 135 kortów tenisowych, 23 korty do squasha, 4 ściany wspinaczkowe, 3 skateparki, hipodrom, tor samochodowy oraz łuczniczy. W ramach programu „Radosna Szkoła”

przy 38 szkołach powstały place gier i zabaw²⁰⁹. Większość obiektów sportowych w Poznaniu powstaje dzięki wsparciu Miasta Poznania, Województwa Wielkopolskiego oraz ze środków centralnych.

Miasto Poznań podejmuje liczne działania mające na celu wspieranie sportu wyczynowego oraz upowszechnianie kultury fizycznej i turystyki wśród mieszkańców w każdym wieku. Za działania te Miasto jest corocznie wyróżniane przez Ministerstwo Sportu i Turystyki w ogólnopolskiej klasyfikacji gmin we współzawodnictwie sportowym dzieci i młodzieży, w której zajmuje 2. miejsce, za Warszawą.

Mieszkańcy Poznania chętnie uczestniczą w masowych imprezach sportowych. W ciągu roku²¹⁰ odbywa się ponad 60 imprez, w tym większość na terenie otwartym. Rocznie²¹¹ w mieście odbywa się ponad 500 im-

²⁰⁹ Do końca 2014 r.

²¹⁰ W 2014 r. w Poznaniu zorganizowano 61 sportowych imprez masowych, w których uczestniczyło 599,5 tys. osób.

²¹¹ W 2014 r. w Poznaniu odbyły się 504 imprezy sportowo-rekreacyjne, w tym 264 o randze ogólnopolskiej i 23 o zasięgu międzynarodowym.

prez sportowo-rekreacyjnych, w tym ponad 200 o randze ogólnopolskiej, organizowanych lub współorganizowanych przez Miasto Poznań, w tym blisko 150 imprez masowych. Do największych cyklicznych należą: Halowe Mistrzostwa Świata w Hokeju na Trawie, Puchar Świata w Kajakarstwie, Mistrzostwa Świata Masters w Wioślarstwie, Międzynarodowy Turniej Tenisowy Poznań Porsche Powered by ENEA, Poznań Półmaraton, Poznań Maraton, Międzynarodowe Zawody Jeździeckie CSI2*, Międzynarodowe Halowe Zawody CSI3*-W – Cavaliada, Red Bull X-Fighters.

Poznań zajmuje 5. miejsce w kraju²¹² pod względem liczby osób ćwiczących w klubach sportowych. W 126 klubach działających w mieście²¹³ ćwiczy 12,9 tys. osób, czyli 236 w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. Trzy czwarte osób ćwiczących to młodzież, która nie ukończyła 18 rok życia. Poznańscy sportowcy odnoszą sukcesy na igrzyskach olimpijskich oraz w prestiżowych imprezach sportowych rangi światowej

²¹² Więcej osób ćwiczy jedynie w Warszawie, Krakowie, Wrocławiu i Łodzi.

²¹³ Dane dotyczą klubów sportowych objętych badaniem GUS za 2014 r.

i europejskiej w takich dyscyplinach, jak: wioślarstwo, kajakarstwo, hokej na trawie, rzut młotem, taekwondo, zapasy. Trenują w znanych poznańskich klubach, jak: AZS AWF, AZS OŚ, Poczowiec, Posnania, Tryton, Warta.

Środowisko

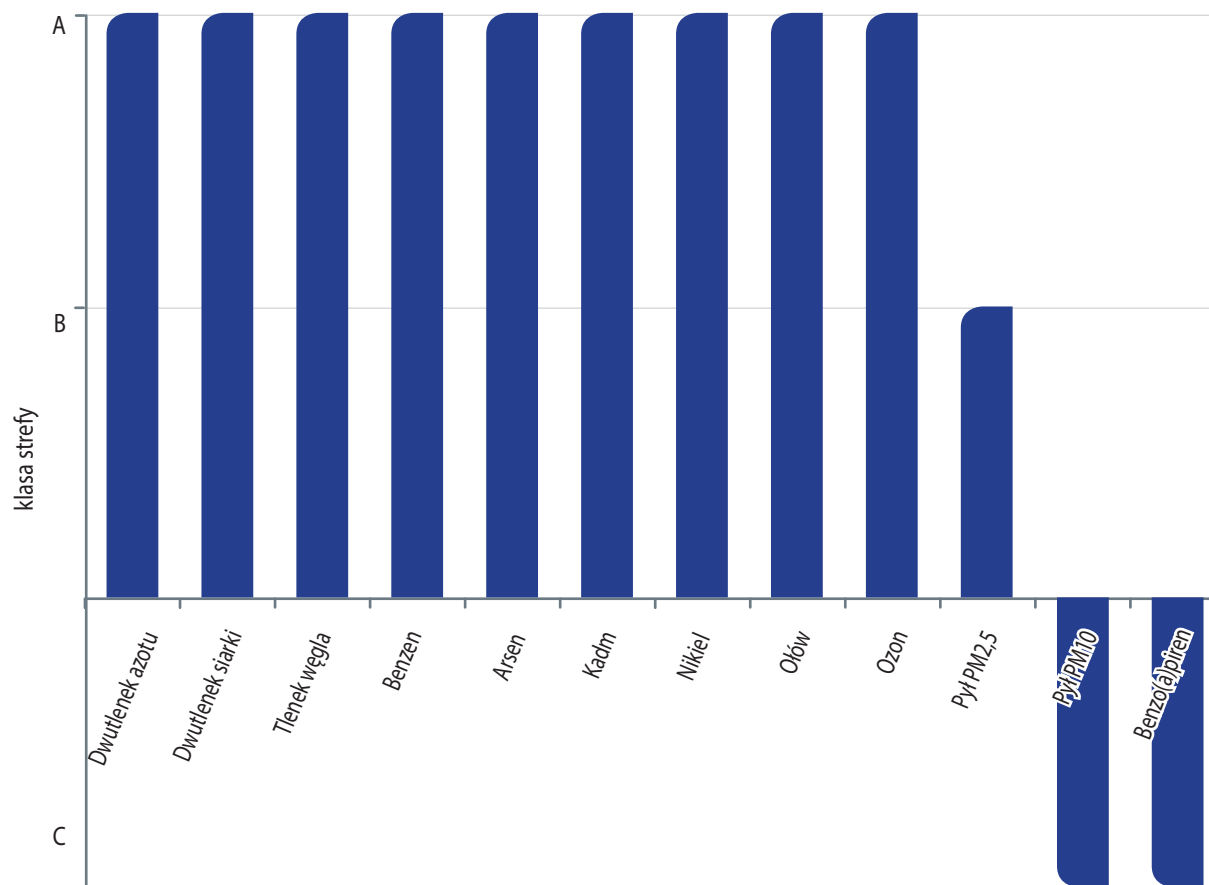
Poznań położony jest w Poznańskiej Zlewni Warty Regionu Wodnego Warty²¹⁴, stanowiącego część dorzecza rzeki Odry. Całkowita długość rzeki Warty w granicach miasta wynosi 23,8 km. Największymi dopływami Warty przepływającymi przez Poznań są prawobrzeżne Główna, Cybina²¹⁵ i Kopel oraz lewobrzeżne Strumień Różany, Bogdanka²¹⁶ i Strumień

²¹⁴ Region obejmuje zlewnię Warty od źródeł po ujście do Odry w okolicach Kostrzyna. Warta jest najdłuższym dopływem Odry o długości 793,5 km. Zlewnia Warty graniczy od zachodu i południa z dorzeczem Odry, którego jest częścią, a od wschodu z dorzeczem Wisły.

²¹⁵ Rzeka Cybina (długość 43,5 km), w dolnym biegu na odcinku 9 km znajdującym się w granicach miasta, przepływa przez utworzoną w celu poprawy stanu czystości jej wód w latach 90. XX w. kaskadę 4 stawów: Antoninek (pow. 7,50 ha), Młyński (pow. 9,85 ha), Browarny (8,30 ha) i Olszak (3,70 ha) oraz przez zbiornik Malta (67,45 ha). Rzeka wykazuje łagodne wahania stanów i przepływów wody w ciągu roku, co jest związane z retencyjnym oddziaływaniem zbiorników.

²¹⁶ W obrębie zlewni rzeki Bogdanki występują liczą-

Klasyfikacja strefy „Aglomeracja Poznańska” z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

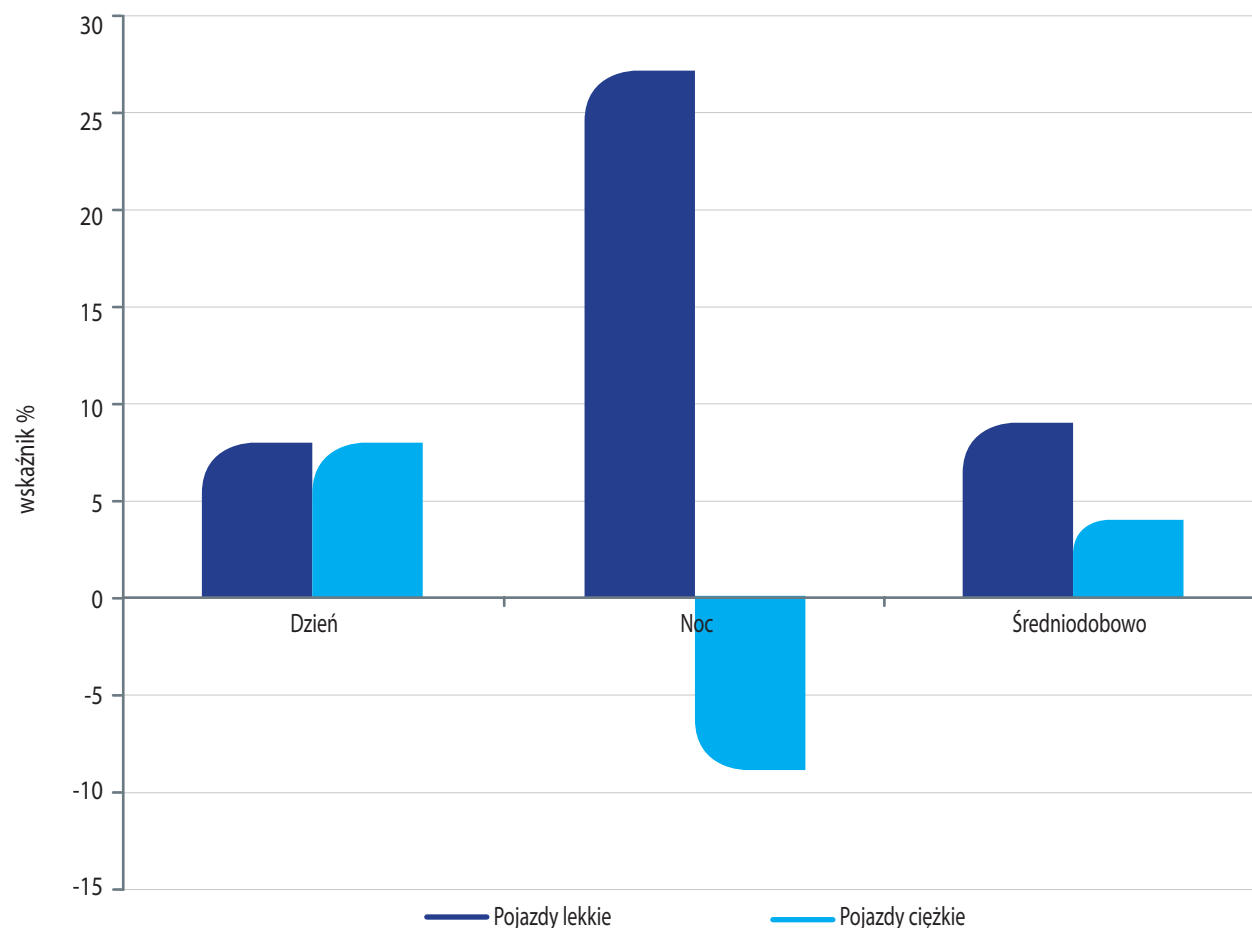
Junikowski²¹⁷. Z północno-zachodniej części miasta spływają z wysoczyzny do doliny Warty: Potok Moraski, Potok Umultowski, Potok Różany. W ciekach tych można wyróżnić trzy biegi znacznie różniące się spadkami podłużnymi. Swój początek biorą one ze źródeł i wysięków. Największymi zbiornikami wodnymi na terenie

ne jeziora i stawy, z których największe to Jezioro Strzeszyńskie oraz dwa stawy (tzw. Strzeszyńskie), położone na południe od tego jeziora. W dolnej części zlewni zlokalizowane są duże zbiorniki wodne: jezioro Rusałka oraz stawy Sołackie, które są jednym z najważniejszych elementów kształtujących warunki hydrologiczne i ekologiczne w zlewni rzeki Bogdanki. Największymi dopływami Bogdanki są: Rów Żłotnicki, Strumień Strzeszyński, Golęcinka oraz Wierzbak.

²¹⁷ Strumień Junikowski (11,7 km) prawie w całości płynie w granicach miasta. Obszar źródłkowy Strumienia Junikowskiego znajduje się w okolicach ul. Dąbrowskiego. W środkowej części zlewni strumienia zlokalizowanych jest ponad 40 zbiorników wodnych – będących w większości pozostałością po wyrobiskach iłów i gliny tzw. glinianek, poprawiając możliwość retencjonowania wód powierzchniowych. Największe stawy to: Nowakowski (13,13 ha), Rozłany (12,90 ha), Baczkowski (10,12 ha), Glinki (7,07 ha), Grabiasa (3,25 ha), Stara Baba (2,29 ha), Kachlarski (1,81 ha). Dopływami Strumienia Junikowskiego są prawobrzeżne: Skórzyńska i Plewianka oraz lewobrzeżne Ceglanka i Ławica.

Zmiana natężenia ruchu w Poznaniu

2005 = 0%

miasta są: Jezioro Kierskie²¹⁸, Jezioro Rusałka²¹⁹, Jezioro Maltańskie²²⁰, Jezioro Strzeszyńskie²²¹,

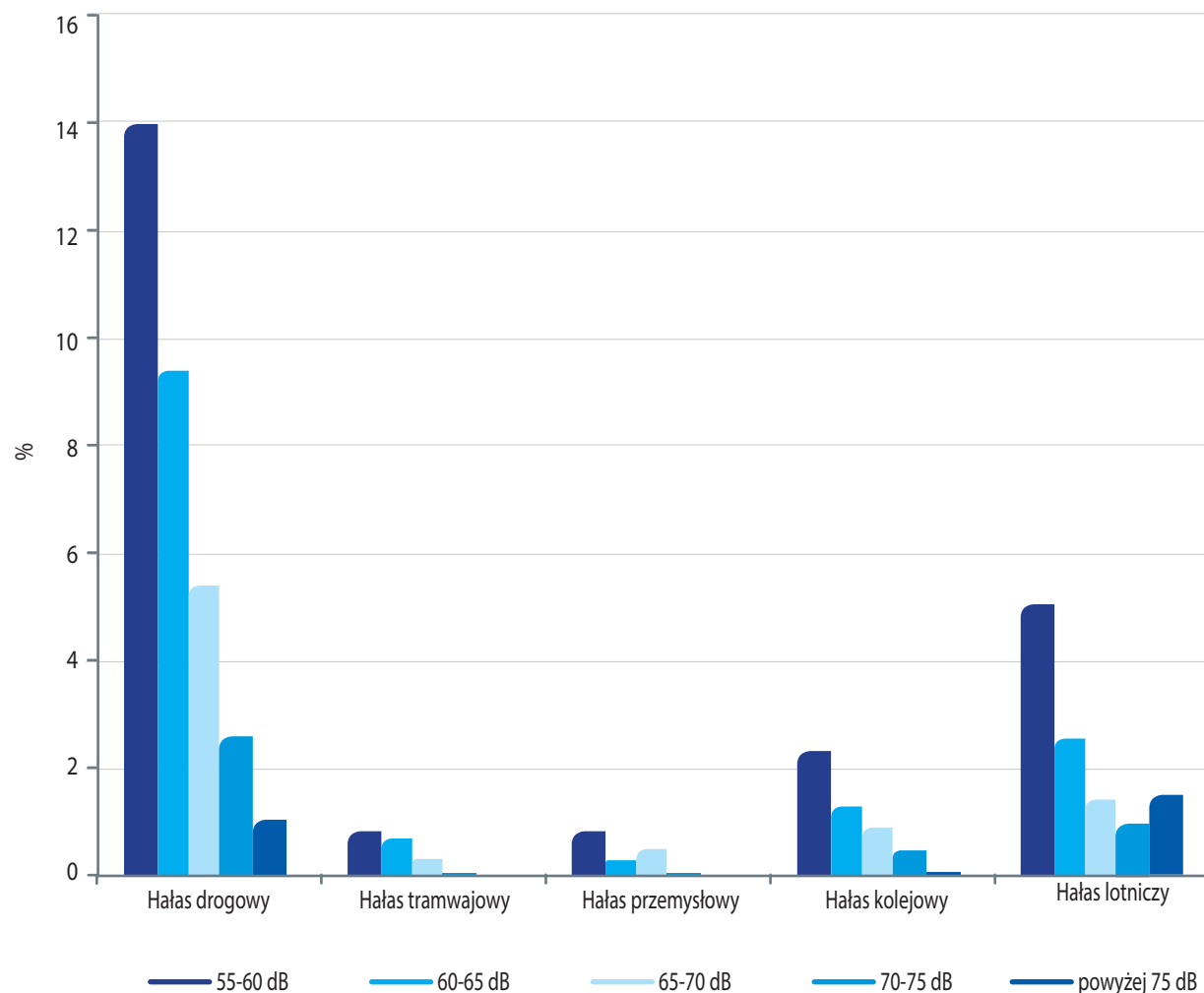
²¹⁸ Jezioro Kierskie to największy zbiornik wodny Poznania (pow. 285,6 ha, obj. 28,86 mln m sześć., gł. max 37,6 m, gł. śr. 10,1 m). Jest to jezioro polodowcowe, składające się z dwóch basenów. Część północna jest typu denno-morenowego, południowa – rynnowego. Przez północną część jeziora, przepływa Samica Kierska. Na wypływie z jeziora od 1983 r. znajduje się jaz utrzymujący wodę na stałym poziomie 72,5 m n.p.m. Od południa do głębszej części jeziora uchodzi Krzyżanka, od zachodu – Kanał Swadzimski i kilka mniejszych okresowych dopływów. Jezioro Kierskie stanowi zaplecze rekreacyjne miasta Poznania i przyległych gmin. Nad jeziorem Kierskim zlokalizowane jest kąpielisko Krzyżowniki – obejmujące 75 m linii brzegowej.

²¹⁹ Jezioro Rusałka – zbiornik zaporowy (pow. 36,7 ha, gł. max wynosi 9,0 m, gł. śr. 1,9 m) znajduje się w północno-zachodniej części Poznania. Został utworzony w 1943 r. przez spiętrzenie wód Bogdanki. Oprócz rzeki Bogdanki, zbiornik jest zasilany przez 5 mniejszych cieków. Nad jeziorem Rusałka zlokalizowane jest kąpielisko, obejmujące 100 m linii brzegowej.

²²⁰ Jezioro Maltańskie (pow. 64 ha, gł. max 5,5 m, gł. śr. 3,1 m) zostało utworzone w 1952 r. poprzez spiętrzenie wód rzeki Cybiny. W latach 80-tych ubiegłego wieku został przebudowany i pogłębiony, by umożliwić intensywne wykorzystanie w celach sportowych. Strzeżone kąpielisko obejmuje 200 m linii brzegowej.

²²¹ Jezioro Strzeszyńskie (pow. 34,9 ha) o pochodzeniu naturalnym, jest drugim pod względem zajmowanej powierzchni i głębokości zbiornikiem wodnym w mieście. Wody jeziora zasilane są dopływającym do niego ciekami Bogdanka, który przepływa dalej w kierunku Jeziora Rusałka. Największym naturalnym dopływem Jeziora Strzeszyńskiego jest Rów Złotnicki. Zlokalizo-

Powierzchnia miasta eksponowana na hałas wg mapy akustycznej miasta Poznania 2012 (wskaźnik L_{DWN}) Powierzchnia miasta = 100

Stawy Strzeszyńskie²²², stawy na Dębinie²²³ oraz staw Kajka²²⁴. W pobliżu południowo-zachodnich granic Poznania, w rejonach Rudnicze, Kotowo, Świerczewo, występuje około 40 drobnych zbiorników wodnych pochodzenia antropogenicznego (glinianki lub szachty), zasilanych wodami opadowymi, powierzchniowymi i gruntowymi.

wane tu kąpielisko Strzeszynek obejmuje 50 m linii brzegowej.

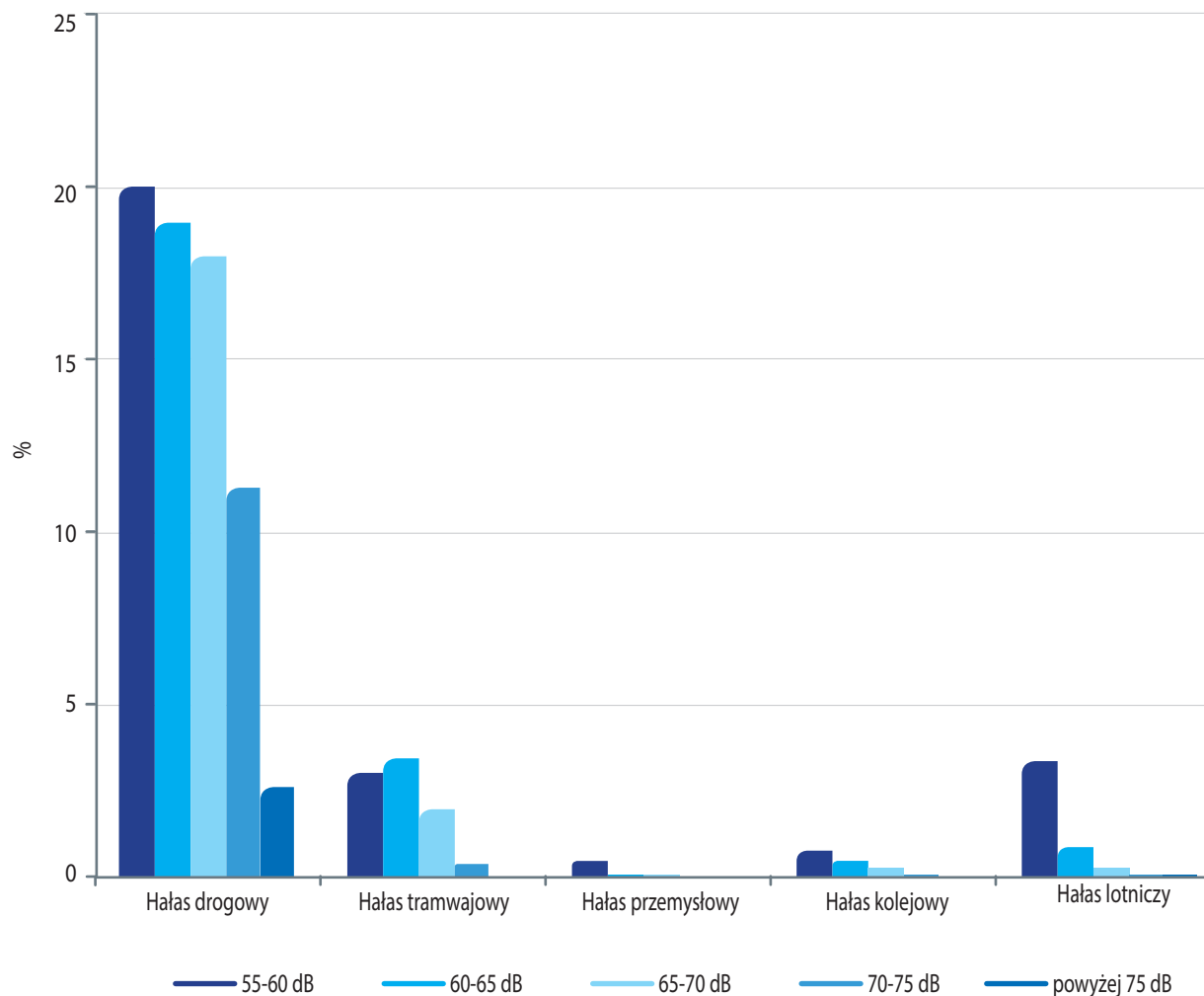
²²² Stawy Strzeszyńskie to trzy niewielkie sztuczne zbiorniki wodne, z pochodzenia glinianki. Największy z nich Staw I ma powierzchnię 3,4 ha, gł. max 8,2 m, gł. śr. 4,1 m. Staw II ma powierzchnię 2,6 ha, gł. max 6,6 m, gł. śr. 3 m. Przez stawy przepływa rzeka Bogdanka.

²²³ Stawy na Dębinie: Borusa, Dębowy, Grundela oraz Słoneczny znajdują się na terenie o dużych walorach rekreacyjnych i przyrodniczych. Stawy, połączone rowem, są starorzeczami Warty. Zajmują one łącznie powierzchnię ponad 10 ha. W ich pobliżu znajduje się szereg stawów sztucznych, utworzonych dla infiltracyjnego Ujęcia Wody Dębina, zaopatrującego Poznań w wodę wodociągową. Są one ze sobą połączone w jeden system poprzez rowy, przepusty, zasuwę, rurociągi stalowe. Dopełniane są kolektorami w ciągu całego roku wodą z rzeki Warty.

²²⁴ Utworzony w miejscu dawnej glinianki pocegielnianej Staw Kajka (pow. 4,3 ha, obj. 152 tys. m sześć., gł. max 11,8 m, gł. śr. 3,5 m) znajduje się w dolinie rzeki Głównej we wschodniej części miasta Poznania.

Szacunkowa liczba mieszkańców zagrożonych hałasem wg mapy akustycznej miasta Poznania 2012 (wskaźnik L_{DWN})

Liczba mieszkańców ogółem = 100

Na obszarze miasta wyznaczono 13 jednolitych części wód powierzchniowych (JCW) mieszczących się w całości lub tylko w części w granicach miasta: Warta od Kopli do Cybiny, Warta od Cybiny do Różanego Potoku, Warta od Różanego Potoku do Dopływu z Uchorowa, dopływ z Łysego Młyna, Bogdanka, Potok Junikowski, Samica Kierska, Przeźmierka, Kopel od Głuszynki do ujścia, Kopel do Głuszynki, Cybina, Główna od zlewni zbiornika Kowalskiego do ujścia, Jezioro Kierskie. Wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska²²⁵ prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu wykazują w badanych punktach pomiarowych wód powierzchniowych dobry stan chemiczny dla jednolitych części wód: Warta od Różanego Potoku do Dopływu z Uchorowa oraz Główna od zlewni zbiornika Kowalskiego do ujścia, dobry stan ekologiczny dla jednolitej części wód Cybiny oraz zły stan wód dla jednolitych części wód: Warty i Kopli.

²²⁵ Dane za 2013 r.

Na terenie Poznania²²⁶ oraz w jego pobliżu wydzielono dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych – GZWP Nr 150 Pradolina Warszawsko-Berlińska (PWB) w pobliżu Poznania oraz GZWP Nr 144 Wielkopolska Dolina Kopalna (WDK) w południowo-wschodniej części miasta. Zasoby dyspozycyjne zbiorników wynoszą w przybliżeniu dla PWB 456 i dla WDK 480 tys. m sześć./d. Na zbiornikach wód podziemnych zlokalizowane jest główne ujęcie wody dla miasta Poznania – w Krajkowie koło Mosiny – o wysokich parametrach jakościowych.

W Poznaniu do głównych źródeł zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza należy emisja antropogeniczna, pochodząca głównie z emisji powierzchniowej sektora bytowego²²⁷, emisji liniowej z działalności komunikacyjnej²²⁸

²²⁶ Największe zasoby wód występują na południe od Poznania, gdzie nakładają się dwa ww. główne zbiorniki czwartorzędowych wód podziemnych.

²²⁷ Sektor bytowy emituje najwięcej pyłu zawieszonego i benzo(a)pirenu w sezonie zimowym poprzez stosowanie do ogrzewania niskiej jakości paliw oraz biomasy.

²²⁸ Ruch transportowy emituje najwięcej tlenków azotu, pyłu zawieszonego i benzenu. Podwyższone stężenia tych zanieczyszczeń występują na skrzyżowaniach i drogach o dużym natężeniu ruchu biegnących przez

oraz emisji punktowej usługowej i przemysłowej²²⁹. Pod kątem ochrony zdrowia i roślin, Poznań jest zaliczany do najwyższej klasy A w klasyfikacji stref zamieszkania, w której poziom stężeń w powietrzu nie przekracza dopuszczalnych norm dla stężenia: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu, benzenu, tlenku węgla, ozonu²³⁰, strefy B dla pyłu zawieszonego (PM_{2,5}). Zbyt wysoki jest natomiast poziom stężenia pyłu zawieszonego (PM₁₀) w badaniu 24-godzinnym²³¹ oraz benzo(a)pirenu w uśrednionym badaniu rocznym, co kwalifikuje pod tym względem obszar miasta do najniższej klasy C²³² i wymaga podjęcia

obszary o zwartej zabudowie – centrum miasta. Przyczyną nadmiernej emisji jest zły stan techniczny pojazdów, nieprawidłowa ich eksploatacja, korki uliczne, zwiększający się poziom motoryzacji.

²²⁹ Źródłem zanieczyszczeń powietrza są kotłownie przemysłowe i procesy produkcyjne.

²³⁰ Strefę aglomeracji poznańskiej, podobnie jak cały obszar województwa wielkopolskiego, zaliczono do klasy D2 ze względu na przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu do 2020 r.

²³¹ Wysoki poziom stężenia pyłu zawieszonego występuje sezonowo. Powodem przekroczeń stężenia pyłu zawieszonego w sezonie grzewczym jest niska emisja z sektora komunalno-bytowego wpływająca na wyraźne pogorszenie warunków aerosanitarnych w mieście.

²³² W miejscowościach zaliczanych do klasy C stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne-

działań naprawczych²³³. Najczęstszą przyczyną występowania stężeń ponadnormatywnych pyłu PM10 oraz benzo(a)pirenu jest wzmożona aktywność grzewcza w okresie zimowym, czyli tzw. niska emisja powstająca w wyniku spalania węgla i jego pochodnych oraz coraz częściej biomasy, spalanej w warunkach niskiej emisji w indywidualnych źródłach grzewczych – bez urządzeń odpylających, które występują powszechnie w energetyce zawodowej. Dodatkową przyczyną niskiej emisji są niesprzyjające czynniki meteorologiczne (małe prędkości wiatru lub tzw. cisza, niskie położenie warstwy mieszania i stan stałej równowagi atmosfery).

Według danych Światowej Organizacji Zdrowia²³⁴, która porównała stan czystości po-

lub poziomy docelowe powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe.

²³³ Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwalił w 2015 r. program ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracji poznańskiej. Integralną część programu stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM10, mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu.

²³⁴ W swoim rankingu WHO uwzględniła 1,1 tys. miejscowości (stolice i miasta powyżej 100 tys. mieszkań-

wierza w miastach, Poznań znajduje się pod tym względem na 751 miejscu na świecie, z taką samą wartością średnią zanieczyszczenia powietrza (roczny poziom PM10 wynosi $\mu\text{g}/\text{m}^3$ sześć.) jak Londyn, Budapeszt, Singapur, a z polskich dużych miast Łódź.

Według bilansu dla miasta Poznania, całkowita emisja gazów cieplarnianych wynosi²³⁵ ok. 4,2 mln ton ekwiwalentnej emisji CO₂. Dominuje emisja CO₂ pochodząca ze zużycia energii elektrycznej oraz w bezpośrednim spalaniu paliw (ok. 91,5% emisji gazów cieplarnianych w Poznaniu). Najwięcej CO₂ powstaje w transporcie drogowym (33,5%), przemyśle (28%) oraz budynkach mieszkalnych (23%). Liczne działania podejmowane w mieście w celu redukcji niskiej emisji, spowodowały, że od 2000 r. emisja CO₂ zmniejszyła się o ponad 10%.

ców) z 91 krajów, badając średnią roczną ilość cząstek stałych o wielkości do 10 mikronów, które przedostają się do płuc, a następnie do krwiobiegu, stając się przyczyną chorób serca, raka płuc, astmy i ostrych infekcji układu oddechowego. Zgodnie z wytycznymi organizacji ich maksymalne dopuszczalne dla zdrowia stężenie wynosi 20 mikrogramów na metr sześcienny. Światowa średnia to 70.

²³⁵ Dane za 2013 r.

W 2015 r. został opracowany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Metropolii Poznań, który zakłada ograniczenie emisji gazów cieplarnianych dla Poznania o 20% do 2020 r. oraz o 30% do 2040 r. (w porównaniu z poziomem z 2010 r.), przy utrzymaniu dynamiki rozwoju społeczno-gospodarczego miasta; podniesienie efektywności energetycznej o 10% w 2020 r. oraz o 15% w 2040 r.; zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w ogólnym bilansie energetycznym do poziomu 2,3% w 2020 r. oraz do 3,5% w 2040 r.

Miasto Poznań prowadzi liczne działania mające na celu polepszenie jakości powietrza, m.in. korzystając z systemu zielonych inwestycji Green Investments Scheme oraz programu „KAWKA – likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii”.

Głównym źródłem hałasu w Poznaniu jest hałas drogowy. W czasie doby na ponadnormatywny hałas drogowy narażonych jest ponad 21% mieszkańców (ok. 114 tys. osób), natomiast w porze nocnej – ponad 17% mieszkańców (ok. 99 tys. mieszkańców). Kolejnym źródłem

hałasu powodującym przekroczenia jego dopuszczalnych poziomów jest hałas lotniczy, na który w czasie doby narażonych jest ok. 1,3% mieszkańców (ok. 7,3 tys. osób), a w porze nocy – 0,15% mieszkańców (ok. 860 osób), natomiast 26 tys. mieszkańców znajduje się w zasięgu hałasu o poziomie w ciągu doby większym niż 55 dB generowanego przez zlokalizowane na terenie miasta dwa lotniska²³⁶ – cywilne Poznań–Ławica oraz znajdujące się w strukturach NATO lotnisko wojskowe Krzesiny. Na terenie Poznania obowiązuje uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego określająca zasięg obszaru ograniczonego użytkowania²³⁷ wokół Portu Lotniczego Poznań–Ławica.

²³⁶ W zasięgu hałasu generowanego przez ruch lotniczy znajdują się obszary zagrożone hałasem w porze dziennej, wieczornej i nocnej o powierzchni 3,22 km kw., a w porze nocnej 0,715 km kw.

²³⁷ Obszar ograniczonego użytkowania (OOU) dzieli tereny wokół Portu Lotniczego Poznań–Ławica, należące do Miasta Poznania oraz miejscowości Przeźmierowo w gminie Tarnowo Podgórne, na dwie strefy (wewnętrzna i zewnętrzna). Strefa wewnętrzna narażona jest na większy dyskomfort związany z hałasem. OOU obejmuje także dwa pasy ciągnące się na wschód wzdłuż ul. Bukowskiej i na zachód w głąb Przeźmierowa. Na terenie OOU nie można budować nowych obiektów użyteczności publicznej.

Hałas kolejowy i przemysłowy stanowią relatywnie niewielkie zagrożenie w skali całego miasta.

W celu polepszenia klimatu akustycznego stosuje się coraz nowocześniejsze rozwiązania techniczne obniżające uciążliwość akustyczną pojazdów. Powstają ekrany akustyczne, stosuje się tzw. „ciche nawierzchnie” oraz wyciszone torowiska tramwajowe, powstają drogi rowerowe. W centrum miasta wprowadzono strefę płatnego parkowania oraz strefę 30, czyli obszar uspokojonego ruchu. Badania wykonane w ramach opracowywania mapy akustycznej Poznania²³⁸ pokazują, że w wyniku realizacji działań przeciwhałasowych nastąpiła poprawa klimatu akustycznego. Hałas drogowy zmniejszył się²³⁹ o ok. 5 dB – w porze dziennej o ok. 6 dB – w porze nocnej, tramwajowy – o ok. 3 dB w porze

²³⁸ Dane zawarte w mapie, prezentujące wielkości hałasu drogowego, tramwajowego, kolejowego, lotniczego i przemysłowego, posłużą do weryfikacji dotychczasowych działań w celu poprawy klimatu akustycznego miasta Poznania oraz do podejmowania dalszych działań. Zostały one zawarte w opracowanym programie ochrony środowiska przed hałasem (Mapa akustyczna miasta Poznania: <http://www.poznan.pl/mim/wos/mapa-akustyczna-2012,p,11105,24629.html>).

²³⁹ W porównaniu do 2005 r.

dziennej i nocnej. Trzykrotnie zmniejszyła się liczba mieszkańców narażonych na hałas w porze dziennej > 55 dB i porze nocnej > 50 dB.

Zgodnie z „Planem gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012–2017”, Miasto Poznań wchodzi w skład regionu II gospodarki odpadami komunalnymi w województwie wielkopolskim. W regionie II regionalnymi instalacjami do przetwarzania odpadów komunalnych są kompostownia przyzmoła²⁴⁰ i składowisko odpadów w Suchym Lesie.

Przeciętny mieszkaniec Poznania wytwarza rocznie ok. 415 kg odpadów, w tym 319 kg zmieszanych. Największy udział w strukturze odebranych odpadów stanowią niezagregowane zmieszane odpady komunalne (ponad połowa z nich jest poddawanych procesowi sortowania lub kompostowania) i papier. Odbierane odpady kierowane są na składowiska w Suchym Lesie, Mnichach, Białęgach, Koninie i Rumianku, przy czym największe ilości trafiały na składowisko w Mnichach. Odpady

²⁴⁰ W 2014 r. kompostowania przetworzyła 10 tys. ton odpadów ulegających biodegradacji.

poddawane odzyskowi kierowane były głównie do sortowni firm wywozowych²⁴¹. Zarządzone przez Miasto Poznań składowisko w Suchym Lesie o łącznej powierzchni 61,5 ha i pojemności blisko 6 mln m sześć. spełnia wszystkie normy ekologiczne. Na jego terenie funkcjonują nowoczesny system oczyszczania odcieków ze składowiska oraz elektrownia biogazowa, wykorzystująca powstający samoistnie metan, produkująca 6 MWh energii elektrycznej rocznie. Stopień wypełnienia²⁴² składowiska wynosi ponad 80%. W Poznaniu działa kompleksowy system gospodarki odpadami²⁴³, którego elementami są program kompleksowego

²⁴¹ Remondis Sanitech Poznań Sp. z o.o. przy ul. Krańcowej, „Alkom” Firma Handlowo-Usługowa mgr inż. Henryk Sienkiewicz przy ul. Obodrzyckiej, Zakład Usług Komunalnych „San-Eko” przy ul. Gołężyckiej, Veolia Usługi dla Środowiska Recykling Sp. z o.o. w Glicach, Oddział w Poznaniu przy ul. Gdyńskiej (dla sektora gospodarczego).

²⁴² Na koniec 2014 r. na terenie składowiska zgromadzono 4,85 mln m sześć. odpadów.

²⁴³ W Poznaniu i 8 sąsiednich gminach (Miasto i Gmina Buk, Gmina Czerwonak, Gmina Kleszczewo, Miasto i Gmina Kostrzyn, Miasto i Gmina Murowana Goślina, Miasto i Gmina Oborniki, Miasto i Gmina Pobiedziska, Miasto i Gmina Swarzędz) systemem tym zarządza Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” (ZM GOAP).

zagospodarowania odpadów komunalnych²⁴⁴ oraz budowana z udziałem środków unijnych w formule PPP nowoczesna instalacja termicznego przekształcania odpadów²⁴⁵. Trwa także budowa instalacji do odzysku odpadów biodegradowalnych²⁴⁶ przy składowisku odpadów komunalnych w Suchym Lesie. Selektywna zbiórka odpadów prowadzona jest poprzez: Mobilny Punkt Gromadzenia Odpadów Problemowych (Gratowóz) oraz 3 Punkty Gromadzenia Odpadów Problemowych (Gratowiska)²⁴⁷, a także przez firmy wywozowe we własnym zakresie²⁴⁸. Rocznie w Poznaniu odzyskuje się

²⁴⁴ Należą do niego: program selektywnej zbiórki surowców wtórnych, system usuwania odpadów problemowych, wykorzystanie biogazu oraz oczyszczanie odcieków powstających na składowisku odpadów w Suchym Lesie.

²⁴⁵ W Poznaniu działa instalacja współpalająca odpady należąca do Veolia Poznań ZEC S.A. Elektrociepłownia Poznań Karolin EC II.

²⁴⁶ Przepustowość instalacji wyniesie 30 tys. Mg/rok.

²⁴⁷ Punkty Gromadzenia Odpadów Problemowych znajdują się w Poznaniu przy ul. 28 Czerwca 1956 r. nr 284 oraz ul. Wrześcińskiej 12, a także na terenie składowiska odpadów komunalnych w Suchym Lesie przy ul. Meteorowej 1.

²⁴⁸ Według deklaracji, selektywna zbiórkę odpadów deklaruje 90% właścicieli nieruchomości zamieszkałych.

blisko 30 tys. ton odpadów²⁴⁹, które są ponownie wykorzystywane, w tym poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia²⁵⁰ papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wynosi 32,1%, a odpadów budowlanych oraz rozbiórkowych (innych niż niebezpieczne) – 85,3%. Poziom redukcji odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania²⁵¹ wynosi 74,8%.

Odpady przemysłowe nie stanowią obecnie poważniejszego zagrożenia dla środowiska w mieście. Około 98% odpadów zostaje poddanych odzyskowi lub unieszkodliwieniu, w tym zaledwie niecałe 1% jest składowanych.

²⁴⁹ W 2014 r. odebrano od mieszkańców: 11,6 tys. ton makulatury, 11,4 tys. ton stłuczki szklanej, 6,9 tys. ton tworzyw sztucznych, 8,8 tys. ton odpadów zielonych. W ramach miejskiego systemu zbiórki odpadów problemowych, koordynowanego przez Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o., zebrano łącznie 28 ton przeterminowanych leków oraz 10 ton baterii małogabarytowych, 817,6 ton odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych.

²⁵⁰ Dane za 2012 r.

²⁵¹ Miasto Poznań posiada jedną instalację do przetworzenia takich odpadów – kompostownię przyzmacz o wydajności 10 tys. Mg/rok zlokalizowaną na terenie składowiska odpadów komunalnych w Suchym Lesie. W 2014 r. kompostownia przetworzyła 8792,4 ton odpadów zielonych ulegających biodegradacji.

Większość odpadów przemysłowych wywożona i utylizowana jest poza Poznaniem, gdzie są wykorzystywane, poddawane procesom prowadzącym do odzyskania z nich substancji, materiałów, energii lub unieszkodliwiane.

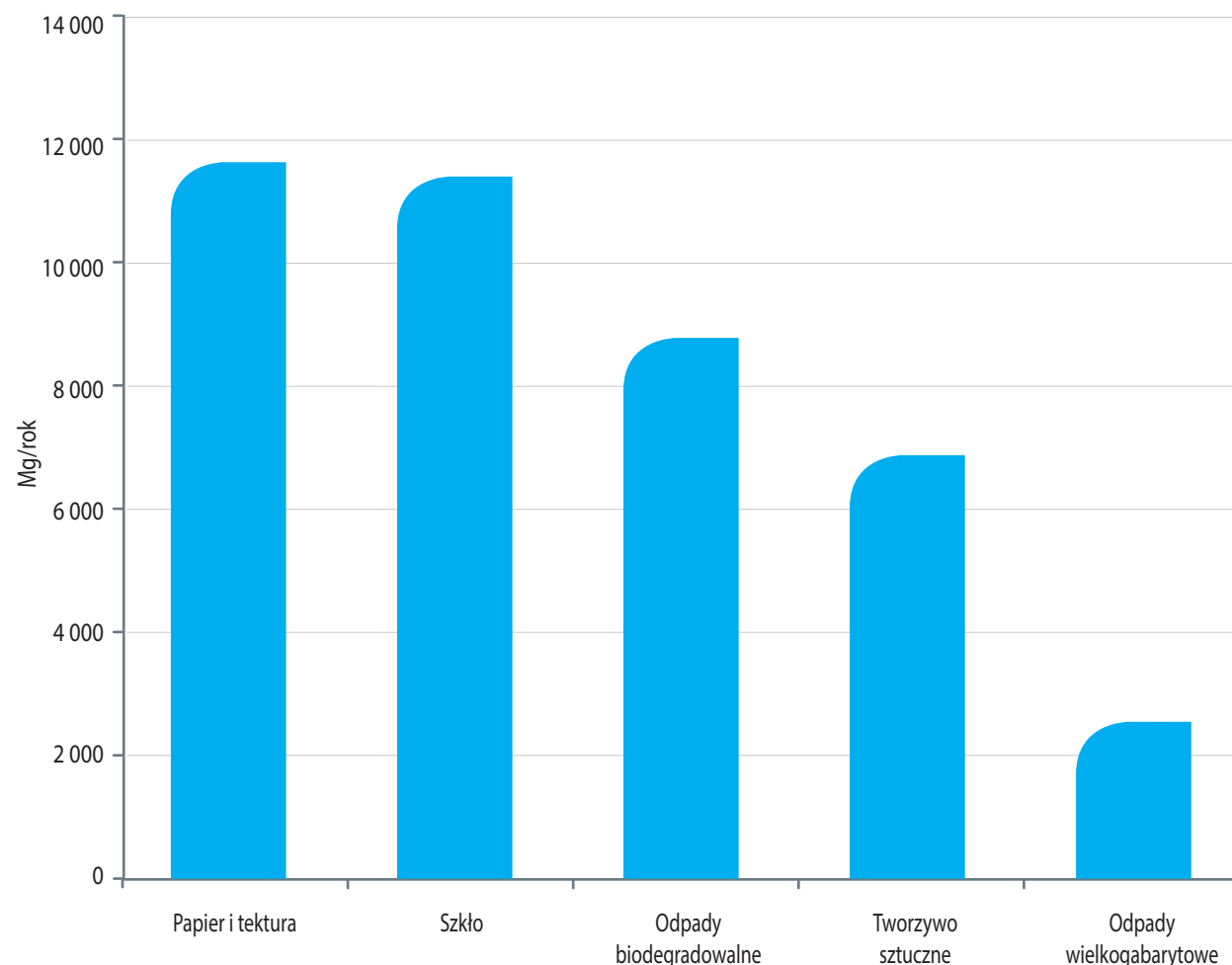
Na terenie miasta obowiązuje uchwalony przez Radę Miasta „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Poznania”, który w sposób kompleksowy porządkuje tę sferę. W Poznaniu wdrożono kompleksowy program opieki nad bezdomnymi zwierzętami domowymi i dzikimi oraz zapobiegania ich bezdomności.

Na terenie Poznania znajdują się chronione obszary przyrodnicze o łącznej²⁵² powierzchni 1350,17 ha: 2 rezerваты przyrody Morasko i Żurawiniec, obszar chronionego krajobrazu Dolina Cybiny, 7 użytków ekologicznych Bogdanka I, Bogdanka II, Darzybór, Dębina I, Dębina II, Strzeszyn i Traszki Ratajskie oraz 34 pomniki przyrody²⁵³. W mieście wyznaczono

²⁵² W wielkości tej ujęto obszar Natura 2000 „Fortyfikacje w Poznaniu”, nie ujęto natomiast powierzchni zajmowanej przez pomniki przyrody.

²⁵³ 894 drzew (19 pojedynczych i 4 grupy drzew), 8 alei

Selektywna zbiórka odpadów w Poznaniu

także specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 – ostoję „Fortyfikacje w Poznaniu”, obejmującą kompleks 22 XIX-wiecznych budowli fortecznych²⁵⁴. Na terenie miasta znajdują się także fragmenty dwóch innych obszarów Natura 2000 – „Biedrusko” oraz „Dolina Samicy”, obejmujących przede wszystkim tereny innych gmin.

Miasto Poznań angażuje się w liczne przedsięwzięcia związane z ochroną środowiska oraz promocją zachowań proekologicznych. Należą do nich m.in. pionierski w skali kraju program pn. „Trzymaj ciepło”²⁵⁵ i wyróżniony w konkursie Centrum im. Adama Smitha – INNOWATOR program pn. „Ecodriving bezpiecznego Poznania”²⁵⁶. Za ich realizację Miasto Poznań zajęło 1. miejsce w 1. edycji konkursu pn. „Miasto

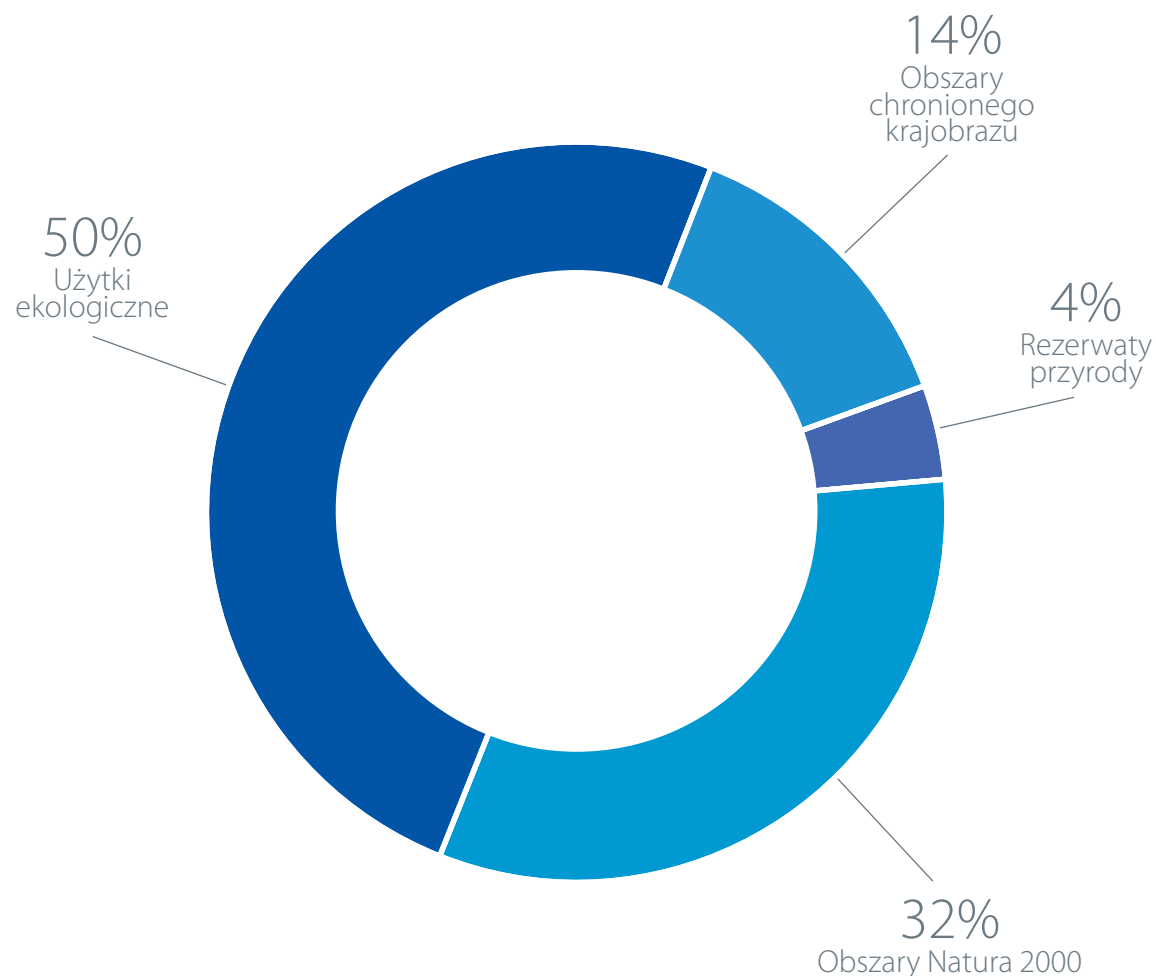
oraz 3 głązy narzutowe.

²⁵⁴ Stanowią one jedno z największych w Polsce miejsc zimowania nietoperzy.

²⁵⁵ Program obejmuje badanie szczelności cieplnej budynków metodą termowizyjną. W czterech edycjach programu uczestniczyło ponad 1,7 tys. właścicieli domów jednorodzinnych znajdujących się na terenie Poznania.

²⁵⁶ Współfinansowany ze środków unijnych program ma na celu promocję ekologicznego i ekonomicznego stylu jazdy.

Powierzchnia chronionych obszarów przyrodniczych w Poznaniu

Szans – Miasto Zrównoważonego Rozwoju” oraz uzyskało tytuł „Lidera wśród liderów”, zdobyły dwie nagrody²⁵⁷ w konkursie „Samorządowy Lider Zarządzania – Usługi Techniczne” oraz wyróżnienie w konkursie „ECO – MIASTO”. Dwa razy w roku odbywa się ciesząca się dużą popularnością akcja „Sprzątanie Świata”. Miasto prowadziło także konkurs „POZnański EKOluder Szkolny”, za pomocą którego inicjowane były i promowane efektywne działania proekologiczne wśród dzieci i młodzieży z poznańskich szkół wszystkich szczebli oraz – we współpracy z Ogrodem Botanicznym UAM – program „Szkolne Ogrody Poznania”, w ramach którego wybrane w wyniku konkursu szkoły otrzymały dofinansowanie i pomoc przy założeniu przyszłokolnych ogrodów. Poznań jako pierwsze miasto w Polsce i piąte w Europie Środkowo-Wschodniej posiada tytuł „Miasto Przyjazne dla Sprawiedliwego Handlu”, który otrzymało w ramach międzynarodowego projektu Komisji Europejskiej pn. „Aware&Fair”. Za działania, wpływające na postrzeganie miejsca, a także za zbudowanie

²⁵⁷ W dziedzinie „Transport”: 1. miejsce za projekt „Ecodriving bezpiecznego Poznania”, w dziedzinie „Lokalna gospodarka energetyczna”: 2. miejsce za projekt „Trzymaj Ciepło”.

marki Miasta Poznań, Miasto zostało wyróżnione w konkursie o Nagrodę Pozytywista Roku²⁵⁸ w kategorii „Ekologia i rozwój zrównoważony”.

Działania związane z kompleksową ochroną środowiska są realizowane zgodnie z uchwalonymi przez Radę Miasta Poznania programami: „Program ochrony środowiska dla miasta Poznania na lata 2013–2016, z perspektywą do 2020 roku” oraz „Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Poznania”.

Bezpieczeństwo publiczne

Rocznie w Poznaniu funkcjonariusze policji interweniują blisko 80 tys. razy²⁵⁹. Liczba stwierdzonych przestępstw wynosi blisko 23 tys.²⁶⁰, z których 84% stanowią przestępstwa kryminalne, w tym 68% to przestępstwa przeciwko mieniu. Dominują kradzieże i przestępstwa narkotykowe. Ogólna wykrywalność sprawców²⁶¹

²⁵⁸ Nagroda Pozytywista Roku ma na celu uhonorowanie dorobku, wkładu pracy i innego typu działań, które służą rozwojowi różnych dziedzin życia, ale też przekładają się na wartość praktyczną dla społeczeństwa.

²⁵⁹ W 2014 r. odnotowano 77,9 tys. interwencji.

²⁶⁰ W 2014 r. stwierdzono 22,7 tys. przestępstw.

²⁶¹ W 2014 r. funkcjonariusze policji zatrzymali 7 tys. sprawców przestępstw w momencie ich popełnienia.

wynosi około 50%²⁶². Najwyższa wykrywalność obejmuje przestępstwa narkotykowe (ponad 99%) oraz rozboje (80%), najniższa dotyczy kradzieży kieszonkowych (około 13%) oraz kradzieży samochodów (14%). Co siódme stwierdzone przestępstwo jest popełniane przez osoby nieletnie.

Do najbardziej niebezpiecznych ulic²⁶³ w Poznaniu należą: Głogowska, Dworcowa (ze stacją PKP), Półwiejska, Al. Solidarności oraz osiedle Piastowskie.

Straż Miejska Miasta Poznania koncentruje się przede wszystkim na utrzymaniu porządku publicznego, czystości i estetycznego wyglądu miasta, zapewnieniu bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży, zapobieganiu łamaniu przepisów ruchu drogowego, ochronie środowiska, zwalczaniu negatywnych skutków naruszania porządku w mieście oraz prowadzeniu działalności kontrolno-prewencyjnej w szkołach, świetlicach środowiskowych i socjoterapeutycznych.

²⁶² W 2014 r. wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw wyniósł 52,1%.

²⁶³ Według liczby zgłoszonych policji zdarzeń karalnych w 2013 r.

Strażnicy miejscy interweniują rocznie 50 tys. razy, najczęściej w przypadkach niewłaściwie zaparkowanych pojazdów oraz zaniedbań porządkowych. Szczególnym nadzorem objęto 49 miejsc określonych mianem „Karty zadania doraźnego”²⁶⁴, miejsca zakwalifikowane do programu „Bezpieczne przestrzenie”²⁶⁵ oraz 50 rejonów szkolnych.

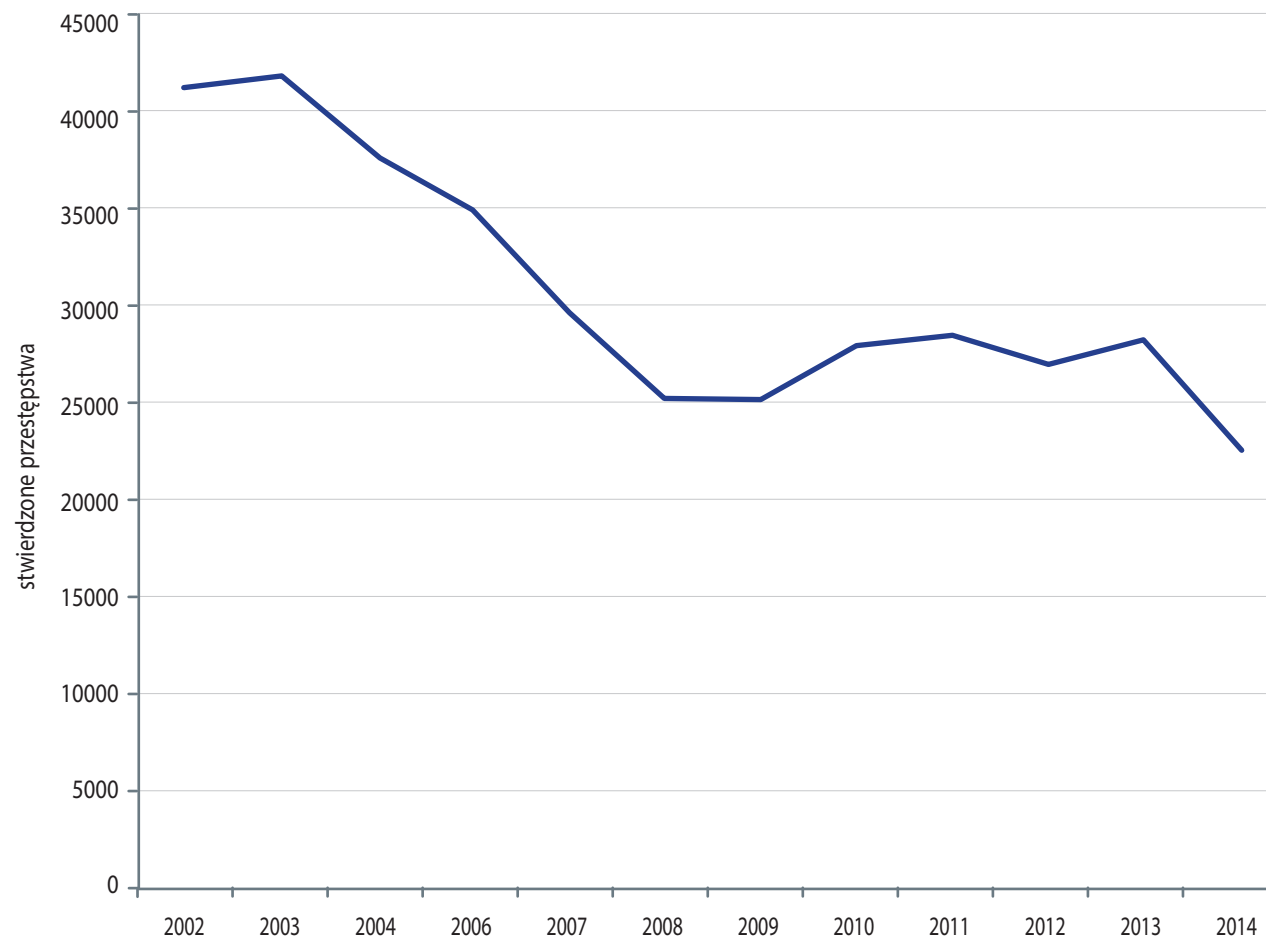
Rocznie na terenie Poznania odnotowuje się 1,4 tys. pożarów i 2,2 tys. miejscowych zagrożeń²⁶⁶. Najwięcej pożarów powstaje w budynkach jednorodzinnych i środkach transportu. Od kilku lat zmniejsza się zagrożenie pożarowe, wzrasta natomiast liczba miejscowych zagrożeń, szczególnie skutków wypadków

²⁶⁴ Karta jest sporządzana przez Straż Miejską Miasta Poznania w momencie pojawiania się określonego zagrożenia lub po wskazaniu problemu przez mieszkańców miasta. Rejony na karcie wyznaczone są wg 5 następujących kategorii: czystość i porządek, spożywanie alkoholu, zakłócenie porządku publicznego, bezdomność i żebractwo oraz nieprawidłowe parkowanie.

²⁶⁵ Program ten ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobom mieszkającym w rejonach, w których grupują się wyróżniające się niebezpiecznym zachowaniem, szczególnie po spożyciu alkoholu, różne grupy subkultur.

²⁶⁶ Dane za 2014 r.

Przestępczość w Poznaniu

drogowych, spowodowanych niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi. W Wielkopolsce działa zintegrowany system bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego, w ramach którego w Poznaniu działa największe w regionie stanowisko²⁶⁷ do analizowania i prognozowania zagrożeń oraz kierowania działaniami ratowniczymi, połączone szerokopasmową siecią teleinformatyczną²⁶⁸ z innymi jednostkami i stanowiskami straży pożarnej w województwie wielkopolskim.

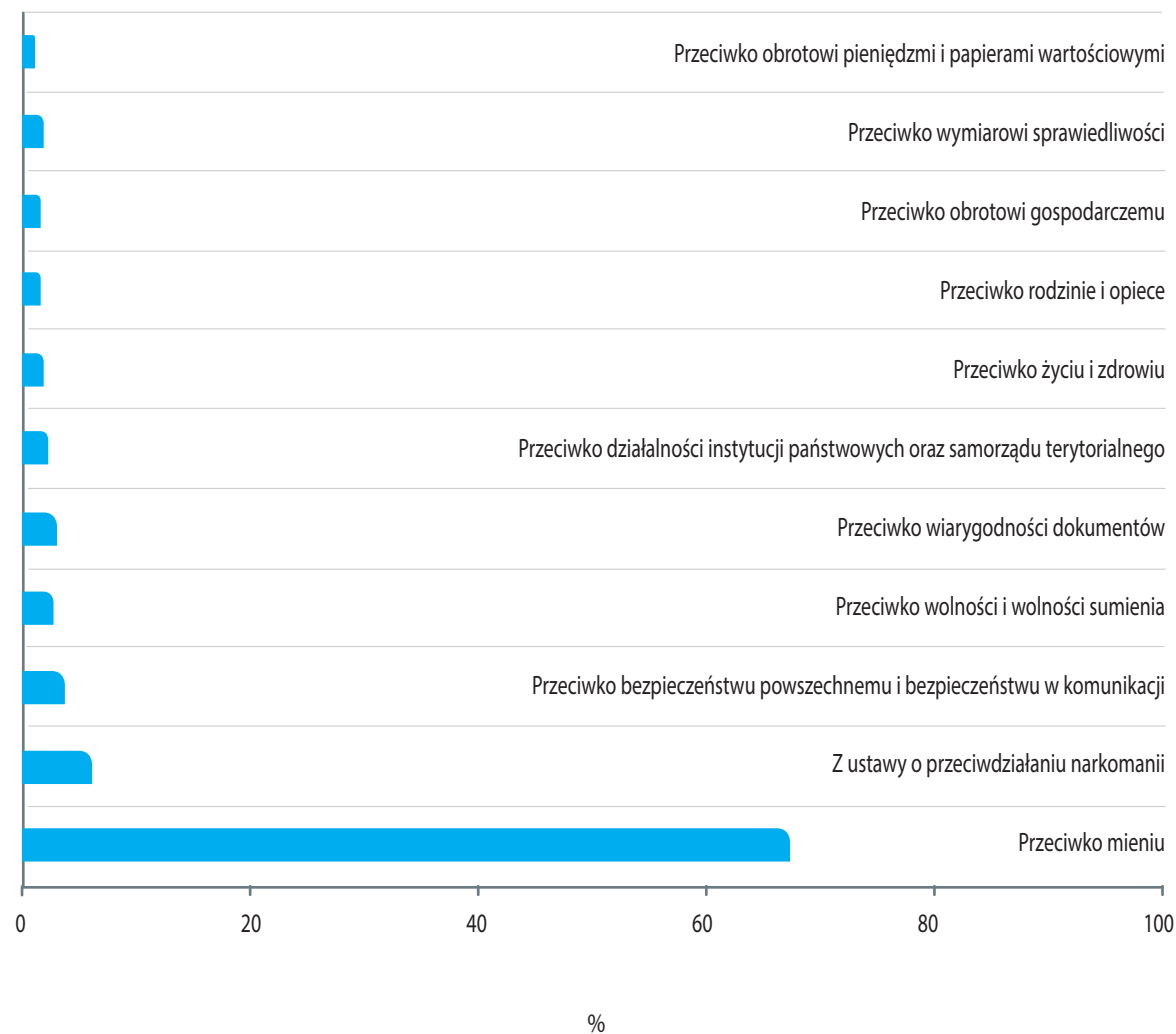
Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców jest jednym z priorytetów Miasta. W ramach „Miejskiego Programu Zapobiegania Przystępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego”²⁶⁹ Miasto prowadzi

²⁶⁷ Pełni on funkcję stanowiska zapasowego dla centrum 112 przy ul. Wiśniowej, oraz jest siedzibą Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu. Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej planuje uruchomienie w Poznaniu drugiego stanowiska, koordynującego działalność pozostałych.

²⁶⁸ Wojewódzka sieć to innowacyjne w skali kraju przedsięwzięcie, pierwsze tego typu zrealizowane przez jednostkę Państwowej Straży Pożarnej w Polsce, umożliwiające jednostkom straży pożarnej korzystanie z zaawansowanych usług telekomunikacyjnych oraz systemu informacji o środowisku i zagrożeniach.

²⁶⁹ W programie przywiązuje się duże znaczenie do

Struktura przestępstw stwierdzonych w Poznaniu

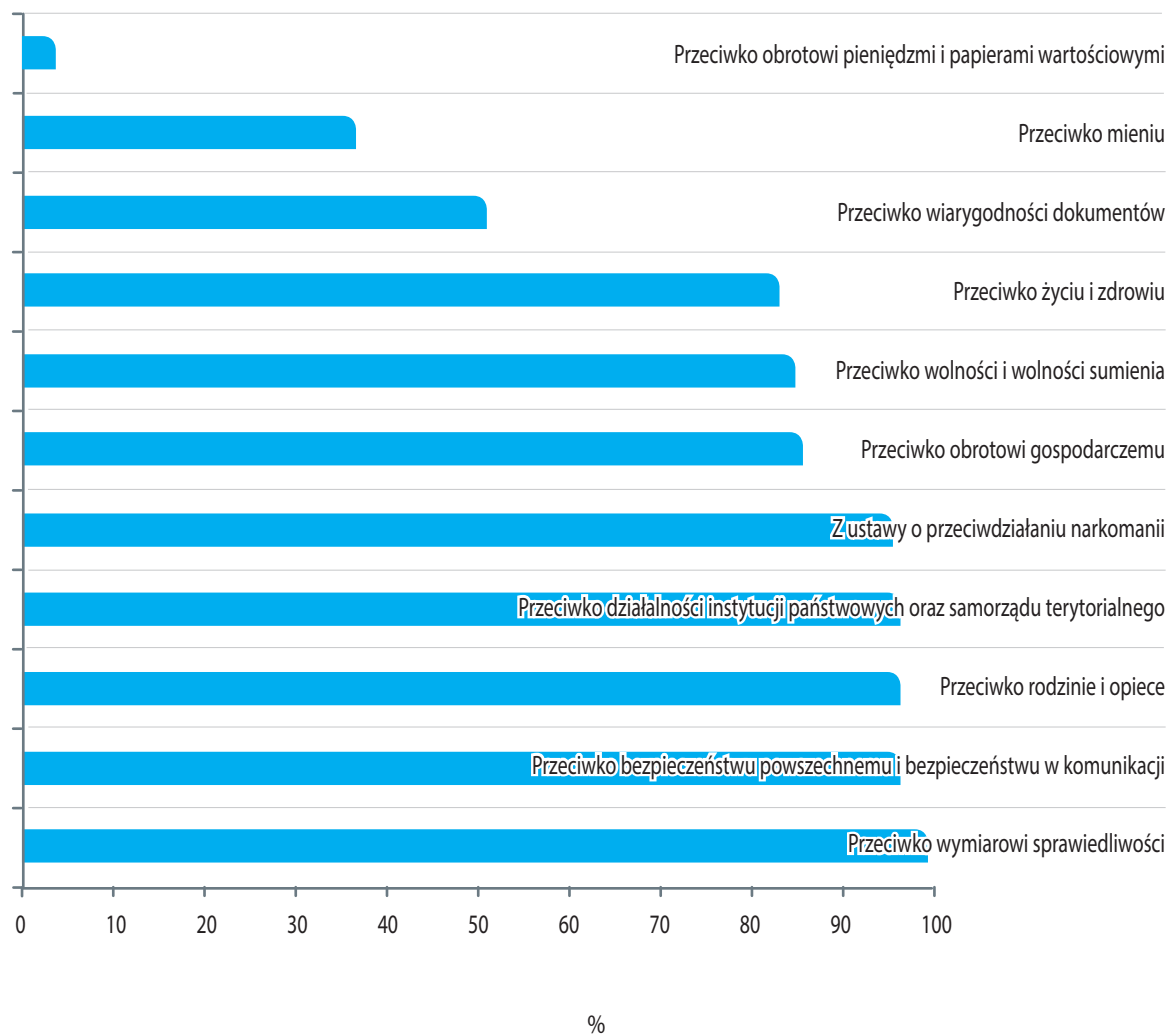

działania z zakresu przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, patologii społecznych (alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie, subkultury młodzieżowe, sekty), zagrożeń w komunikacji i ruchu drogowym, a także zagrożeń nadzwyczajnych (pożary, powodzie, katastrofy, zagrożenia chemiczne, ekologiczne). Należą do nich m.in. takie programy jak: „Bezpieczna Dzielnica – Bezpieczny Mieszkaniec”, „Poznań promuje sztukę – nie wandalizm”, „Wiem, jak ratować życie”, „Seniorzy – bezpieczeństwo osobiste”, „Szkoła wolna od narkotyków i przemocy”, „Kibicuj bezpiecznie” czy „Poznański rower – bezpieczny rower”. Własne akcje, także we współpracy z Miastem Poznaniem, prowadzi Komenda Miejska Policji.

W mieście działa system monitoringu wizyjnego, który zwiększa szansę na wykrycie przestępstw i wykroczeń już w momencie ich

przeciwdziałania drobnym wykroczeniom i przestępstwom o tzw. niskiej szkodliwości. Przyjmuje się bowiem, że bierna postawa wobec tych wykroczeń i przestępstw przyczynia się do wzrostu liczby ciężkich przestępstw, a także znacząco wpływa na poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców.

Struktura wykrywalności przestępstw stwierdzonych w Poznaniu

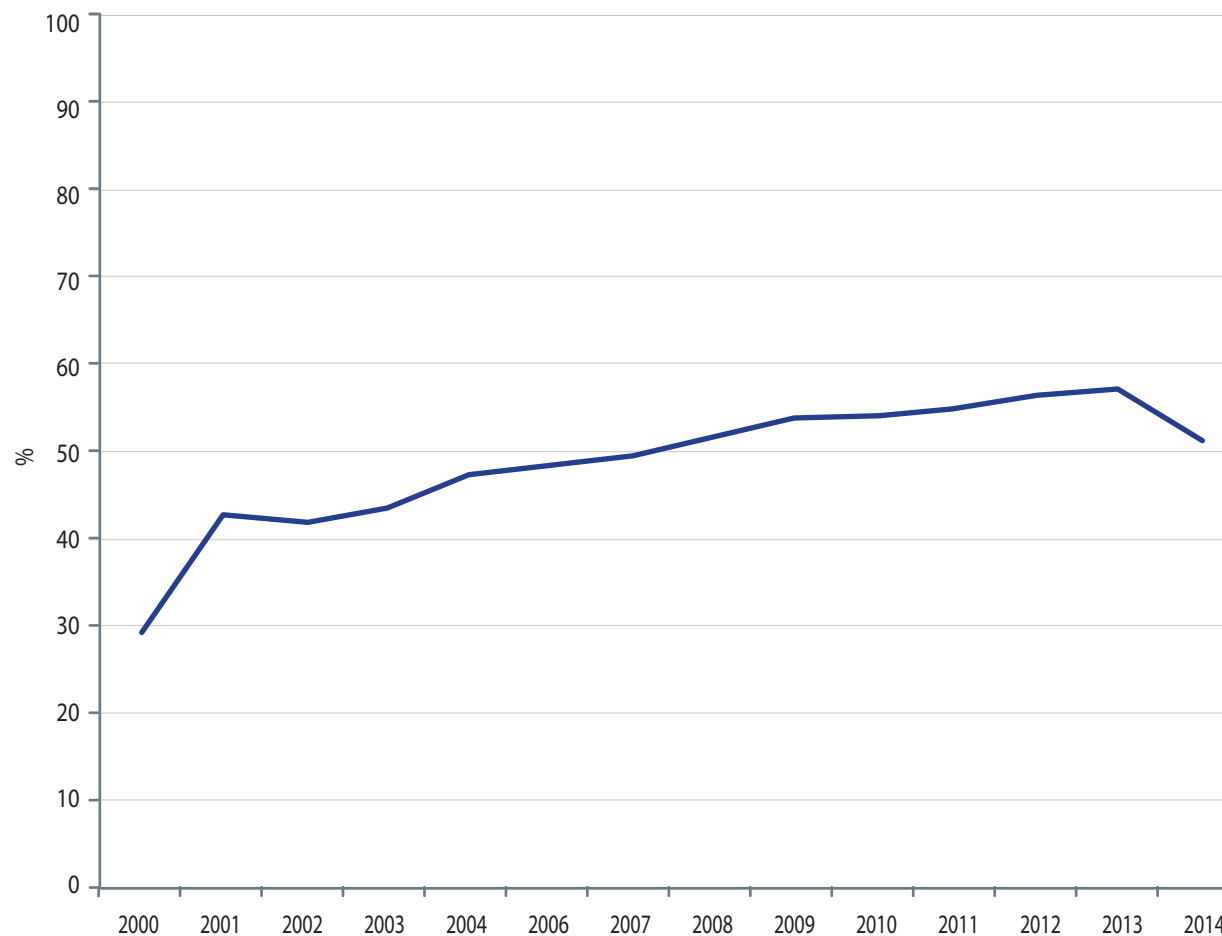

popęlniania. Obejmuje on 454 kamery²⁷⁰, zlokalizowane w miejscach uznanych za niebezpieczne, głównie na skrzyżowaniach o dużym natężeniu ruchu, wiaduktach, przystankach komunikacji miejskiej oraz wzdłuż ciągów komunikacji pieszej. Analizy policyjne wykazują, że w miejscach objętych monitoringiem spada przestępczość w kategoriach tzw. „przestępstw ulicznych”.

Miasto Poznań dysponuje systemem zarządzania kryzysowego, w ramach którego w sytuacjach kryzysowych i klęsk żywiołowych poprzez Centrum Zarządzania Kryzysowego koordynuje działania ratownicze i zapewnia odpowiednie zabezpieczenie logistyczne. W mieście działa system przekazywania mieszkańcom ostrzeżeń o sytuacjach kryzysowych zagrażających zdrowiu i życiu oraz konieczności ewakuacji z określonych rejonów miasta za pomocą SMS. W ramach ochrony przeciwpowodziowej Miasto Poznań realizuje program remontu wałów przeciwpowodziowych na terenie miasta oraz międzywała rzeki Warty.

²⁷⁰ Dane za 2014 r.

Wskaźnik wykrywalności przestępstw w Poznaniu

Mieszkańcy mogą zgłaszać służbom miejskim interwencje poprzez darmową aplikację „Interwencje – Poznań”, działającą w serwisie Google play, zintegrowaną z wykorzystywanym od kilku lat internetowym systemem zgłaszania interwencji do Straży Miejskiej.

Planowanie rozwoju miasta

Strategia Rozwoju Miasta Poznania

W grudniu 2013 r. Rada Miasta Poznania uchwaliła aktualizację Strategii Rozwoju Miasta Poznania²⁷¹. Wypracowany dokument był odpowiedzią na wyzwania, które współczesność stawia miastu. Wyzwania te posłużyły do sformułowania wizji miasta „Poznań miastem metropolitalnym o silnej gospodarce i wysokiej jakości życia, opierającym swój rozwój na wiedzy”. W 2012 r. aktualizację²⁷² „Strategii Rozwoju Województwa

²⁷¹ Patrz: <http://bip.poznan.pl/bip/strategia-rozwoju-miasta-poznania-do-roku-2030,doc,42/strategia-rozwoju-miastapoznania-do-roku-2030-aktualizacja-2013,64324.html>

²⁷² W zaktualizowanej strategii przyjęto, że wzmocnić rozwój regionu można jedynie przy równoczesnym rozwoju wszystkich części Wielkopolski – zarówno biegunów wzrostu, jak i obszarów problemowych, a przede wszystkim przez podtrzymywanie wzajemnie korzystnych relacji między nimi. Cele strategiczne rozwoju Wielkopolski obejmują m.in.: komunikację w regionie, sferę badawczo-rozwojową, innowacyjność, przedsiębiorczość oraz ochronę środowiska z uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii.

Aktualizacja Strategii Rozwoju
Miasta Poznania

Miejski Program Rewitalizacji

ZPOiR Śródmieścia

Wielkopolskiego do 2020 roku” przyjął także Sejmik Województwa Wielkopolskiego. Władze samorządowe województwa wielkopolskiego zakończyły także w ramach projektu systemowego „Budowa Wielkopolskiego Systemu Innowacji” projekt społeczny „Foresight Wielkopolska”, który wskazał możliwe kierunki rozwoju regionu w najbliższych dwudziestu latach, mogące wpłynąć na podniesienie jakości życia Wielkopolan.

Przedstawiono trzy²⁷³ zintegrowane scenariusze rozwoju Wielkopolski do roku 2030.

Rozwój Wielkopolski został także ujęty w „Strategii Rozwoju Polski Zachodniej”, przygotowanej przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego na podstawie założeń opracowanych przez samorządy województw dolnośląskiego, lubuskiego, opolskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego w ramach Inicjatywy „Polska Zachodnia 2020”. W dokumencie określona została wizja makroregionu, zgodnie z którą w 2020 r. Polska Zachodnia jako region dorzecza Odry ma być regionem otwartym, atrakcyjnym,

²⁷³ Pierwszy, najbardziej optymistyczny scenariusz rozwoju zakłada trwały wzrost, silne i mądre przywództwo, duże zaangażowanie wszystkich mieszkańców równomiernie rozwijającego się regionu, mocną gospodarkę, która potrafi wykreować rozpoznawalne w świecie marki, nasze okręty flagowe. Drugi scenariusz, najbardziej realistyczny zakłada, że region będzie się rozwijać „wyspowo”, najbardziej dynamicznie w Poznaniu i nielicznych innych miastach regionu. W trzecim scenariuszu rozwoju duży nacisk ma być położony na działania w sferze społecznej, mobilizującej do większej aktywności. Wzrośnie wówczas rola instytucji społecznych, organizacji samorządowych, silniejsze mają też być więzi społeczne, przy braku otwartości wobec świata zewnętrznego.

mobilizującym, kreatywnym i współpracującym.

Na szczeblu rządowym przyjęto Krajową Politykę Miejską, stanowiącą jeden z instrumentów rozwoju społeczno-gospodarczego kraju. Wskazuje ona niezbędne kierunki zmian legislacyjnych, w tym w systemie planowania przestrzennego, oraz działania centralne mające na celu wsparcie rozwoju miast²⁷⁴. Krajowa Polityka Miejska, oprócz odniesienia się do krajowego wymiaru miejskiego, wpisuje się w europejski wymiar działań na rzecz miast.

Miejski Program Rewitalizacji

Działania rewitalizacyjne²⁷⁵ na terenie Poznania są prowadzone w ramach uchwalonej przez

²⁷⁴ Zgodnie z propozycją Komisji Europejskiej, integralną część wymiaru terytorialnego polityki spójności stanowi jej wymiar miejski, który w nowym okresie programowania ma ulec znacznemu wzmocnieniu. Wsparcie będzie skierowane z jednej strony do miejskich obszarów funkcjonalnych, z drugiej do wyznaczonych obszarów w miastach np. dzielnic lub ich zdegradowanych części.

²⁷⁵ Zgodnie z uchwaloną w 2015 r. przez Sejm RP ustawą o rewitalizacji, podstawowym narzędziem prowadzenia rewitalizacji, zapewniającym jej kompleksowość oraz działania w ścisłej współpracy ze społecznością lokalną są gminne programy rewitalizacji.

Radę Miasta Poznania III edycji Miejskiego Programu Rewitalizacji²⁷⁶. Program obejmuje obszar Śródki, Ostrowa Tumskiego, Chwaliszewa oraz Jeźyc, czyli obszary miejskie wspierane przez Miasto poprzez systematyczne działania rewitalizacyjne oraz tereny miejskie, przemysłowe i powojkowe, których rewitalizacja może być wsparta przez Inicjatywę Jessica Komisji Europejskiej, Europejski Bank Inwestycyjny oraz Bank Rozwoju Rady Europy.

W ramach Miejskiego Programu Rewitalizacji prowadzone są działania społeczne, edukacyjne i kulturalne na obszarach rewitalizowanych, szczególnie w rejonie Śródki, Chwaliszewa i Jeźyc. Organizowane są akcje kulturalne, edukacyjne i artystyczne mające na celu zwiększenie aktywności oraz poczucia tożsamości społeczności lokalnej, warsztaty projektowe i edukacyjne²⁷⁷, w tym m.in. miejski program „Przyjazne

²⁷⁶ <http://www.poznan.pl/mim/s8a/dokumenty,p,1025,31509.html>

²⁷⁷ M.in.: obchody Europejskiego Dnia Sąsiada na Śródce i Chwaliszewie, koncerty muzyki dawnej w Kościele pw. św. Małgorzaty na Śródce, Targ Śródecki, Wigilia na Śródce, letnie przechadzki po Śródce i Chwaliszewie pt. „Kino, kawa i spacer...”, Salon Muzyczny na Śródce, koncerty, warsztaty plastyczne i taneczne, konkursy,

podwórko²⁷⁸ czy projekt „Miejski Regał Książkowy”, który wprowadza w przestrzeń miasta ideę bookcrossingu. Realizowany jest projekt ożywienia i zmiany charakteru ulic²⁷⁹ w okolicach Starego Rynku i w centrum na ciągi piesze wraz z instalacją elementów małej architektury z nasadzeniami roślinnymi. W ramach ożywienia ulic śródmiejskich podjęto liczne wydarzenia animacyjne, m.in. cykliczną akcję „Niedziela na Świętym Marcinie”, mającą na celu ożywienie ul. Święty Marcin. Rozpoczęto także realizację współfinansowanego ze środków unijnych programu „Rewitalizacja w budowie – tworzymy zręby rewitalizacji w Polsce”. Działania rewitalizacyjne integrują społeczności lokalne, m.in. powstały koalicje mieszkańców Śródki, Chwaliszewa, Jeźyc, a organizacje i stowarzyszenia działające na Śródce podpisały porozumienie o partnerstwie. W mieście realizowany jest Zintegrowany Program Odnowy i Rozwoju Śródmieścia Poznania na lata 2014–2030, którego

festiwale muzyczne i filmowe, warsztaty projektowe i edukacyjne, wykłady Śródeckiego Uniwersytetu Alternatywnego.

²⁷⁸ W ramach programu „Przyjazne podwórko” Miasto wspiera finansowo projekty rewitalizacyjne wspólnot mieszkaniowych.

²⁷⁹ M.in. ul. Wrocławska, Żydowska, Gołębia.

założenia i kierunki zostały oparte na wynikach publicznej debaty o Śródmieściu, poprzedzonej szerokimi konsultacjami społecznymi.

Za działania realizowane w ramach Miejskiego Programu Rewitalizacji, Miasto Poznań otrzymało dwukrotnie wyróżnienie niemieckiej Fundacji „Lebendige Stadt”.

Promocja oraz współpraca krajowa i międzynarodowa

Promocja miasta

Marka Miasta Poznania należy do jednej z najmocniejszych w kraju²⁸⁰. Miasto uzyskało tytuły „Markowy Samorząd”, „Najbardziej Rozpoznawalne Miasto w Polsce” oraz zostało czterokrotnie wyróżnione w rankingu najsilniejszych marek organizacji The Superbrands. Strategia promocyjna Miasta Poznania ma na celu wykreowanie wizerunku Poznania jako metropolii o randze europejskiej, dążącej do udziału w światowej sieci przepływu ludzi, kapitału i kreatywnych rozwiązań, zaistnienie w świadomości kluczowych grup docelowych odbiorców informacji o mieście, realizowanie

²⁸⁰ W rankingu agencji TNS Polska, w którym oceniano siłę marki miast wojewódzkich, w 2013 r. Poznań zajął 5. pozycję.

Stowarzyszenie
Metropolia Poznań

14
miast i regionów partnerskich

Konsorcjum Marki Poznań

8
organizacji współpracy
międzynarodowej

procesów metropolizacyjnych. W jej ramach organizowane są kampanie promocyjne w kraju i za granicą, konkursy związane z Poznaniem²⁸¹, produkowane są spoty reklamowe²⁸².

²⁸¹ M.in.: „Poznań przyciąga najlepszych” (promocja Poznania jako miasta akademickiego), „Poznań daje pracę” (promocja Poznania jako miejsca z rozwiniętym sektorem usług nowoczesnych i najniższym poziomem bezrobocia), „Poznań za pół ceny” (promocja miasta jako świetnej lokalizacji turystyki weekendowej), alleRogal (sprzedaż rogalii świętomarcińskich przez Internet), „Poznań dla Ziemi” (cykl koncertów znanych artystów z wydźwiękiem ekologicznym).

²⁸² W 2012 r. film promocyjny „Congrats! Come & Enjoy”, promujący miasto Poznań w kontekście UEFA EURO 2012™, zajął trzecie miejsce w kategorii „Spoty TV” na festiwalu The Golden Citygate w Berlinie, a rok wcześniej film promocyjny o Poznaniu nakręcony przez Xawerego Żuławskiego „Kalejdoskop” zdobył trzy nagrody: Silver Screen na festiwalu filmowym US

Miasto Poznań realizuje pionierski w skali kraju projekt „Konsorcjum Marki Poznań” – platformę trwałej współpracy promocyjnej i marketingowej pomiędzy Miastem Poznań i 39 ważnymi dla wizerunku miasta instytucjami życia gospodarczego, społecznego, kulturalnego i naukowego²⁸³, prowadzonej pod logotypem

International Film and Video Festival w Los Angeles, 2. miejsce na festiwalu The Golden Citygate w Berlinie, nagrodę Magazynu Brief of Poland.

²⁸³ Do uczestnictwa w Konsorcjum Marki Poznań zapraszane są silne i prestiżowe marki związane z Metropolią Poznań poprzez siedzibę producenta, miejsce produkcji czy historyczne pochodzenie. Działania Miasta i członków Konsorcjum Marki polegają na podejmowaniu wspólnych przedsięwzięć w obszarze promocji i marketingu. Współpraca w ramach Konsorcjum Marki ma charakter zorganizowany i trwały, a symbolizuje ją

„Made in POZnań*”²⁸⁴. W ramach Konsorcjum Marki Poznań realizowany jest także projekt „Inspired by Poznań”²⁸⁵. Projekt Konsorcjum Marki Poznań został wyróżniony w konkursie Welcome trzema nagrodami – zajął 3. miejsce, otrzymał Grand Prix za „najpełniejszą realizację idei Trójkąta Efektywności Brief oraz za skuteczność, czytelność i korzyść dla wszystkich zaangażowanych stron”, został uhonorowany nagrodą specjalną (zbiorowym wyróżnieniem dla wszystkich firm zaangażowanych w Konsorcjum Marki Poznań) za odwagę udziału w przełomowym projekcie pokazującym, że markę miasta budują w równej mierze firmy w nim działające.

Miasto Poznań realizuje także projekt Poznań Film Commission, w ramach którego powstał katalog zawierający 130 lokalizacji, które mogą być wykorzystane przez twórców filmowych.

logotyp „Made in Poznań”.

²⁸⁴ Partnerzy konsorcjum prezentują swoją działalność oraz aktualne oferty pracy na portalu Konsorcjum Marki Poznań pod adresem www.madein.poznan.pl.

²⁸⁵ Inspired by POZnań* – jest to znak, który będzie agregować i promować wydarzenia kulturalne, naukowe i sportowe odbywające się w Poznaniu.

Projekt budowy marki Wielkopolski „Wielkopolska Brand”²⁸⁶ rozpoczął także Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, organizując m.in. konkurs „Marka Wielkopolski” – „Greater Thing from Greater Poland – Wielka rzecz z Wielkopolski”²⁸⁷ oraz nadając honorowy tytuł „Ambasador Wielkopolski”.

Metropolia Poznań

W „Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030” Poznań został wskazany jako jeden z dwunastu ośrodków metropolitalnych w Polsce. Według programu ESPON – Europejska Sieć Obserwacyjna Rozwoju Terytorialnego i Spójności Terytorialnej, obszar metropolitalny Poznania (aglomeracja poznańska²⁸⁸) należy do MEGA – Europejskich

²⁸⁶ Projekt ma przyczynić się do ukształtowania wizerunku Wielkopolski jako nowoczesnego i kreatywnego miejsca, w którym warto mieszkać, pracować i inwestować.

²⁸⁷ Celem konkursu jest identyfikacja i promocja tych produktów, usług i wydarzeń, które kreują nowoczesny wizerunek Wielkopolski jako miejsca wiedzy, innowacyjności i kreatywności.

²⁸⁸ Aglomeracja poznańska, obejmująca miasto Poznań oraz sąsiadujące zurbanizowane gminy powiatu poznańskiego i inne wykazujące silne związki z aglomeracją, jest zamieszkiwana przez blisko 1 mln mieszkańców.

Metropolitalnych Obszarów Wzrostu (ang. Metropolitan European Growth Areas) znajdujących się w grupie weak MEGA, czyli słabiej wykształconych metropolii. W ramach analiz²⁸⁹ prowadzonych na zlecenie Komisji Europejskiej na bazie projektu Urban Audit, Poznań został zaliczony do grupy A2 Krajowych Stolic i Metropolii (ang. National Capitals and Metropolises).

Od 2007 r. Miasto Poznań współpracuje z gminami powiatu poznańskiego, Starostem Powiatowym w Poznaniu oraz gminami Oborniki, Skoki, Szamotuły i Śrem, początkowo w ramach Rady Aglomeracji Poznańskiej, obecnie w ramach Stowarzyszenia Metropolia Poznań i związków międzygminnych²⁹⁰. Celem współpracy jest zwiększanie spójności przestrzenno-funkcjonalnej obszaru aglomeracji poznańskiej, definiowanej jako wspólny obszar tych jednostek, przede wszystkim w takich

²⁸⁹ Według: Second State of European Cities Report.

²⁹⁰ W 2010 r. został zarejestrowany Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” oraz powstał Związek Międzygminny ds. Transportu Publicznego. Podjęto także działania w celu zawiązania nowego Związku Międzygminnego „Gospodarka wodno-ściekowa Metropolii Poznańskiej”.

obszarach, jak: transport, gospodarka odpadami i wspólna promocja oferty inwestycyjnej i turystycznej. Realizowane wspólne projekty, obejmujące wszystkich lub wybranych członków Stowarzyszenia Metropolia Poznań, m.in. takie, jak: „Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego”, „Poznańska Elektroniczna Karta Aglomeracyjna”, wprowadzenie taryfy aglomeracyjnej²⁹¹, Zintegrowany System Gospodarki Odpadami, „Metropolitalny Magnes Inwestycyjny”, „Koncepcja Kierunków Rozwoju Przestrzennego Metropolii Poznań – podejście zintegrowane”²⁹², „Master Plan dla Poznańskiej Kolei Metropolitalnej”, „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Metropolii Poznań” oraz „Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania” umożliwią

²⁹¹ Taryfa aglomeracyjna umożliwia pasażerom z powiatu poznańskiego dojeżdżającym do Poznania na korzystanie w czasie całej podróży z jednego biletu.

²⁹² Głównym celem projektu jest opracowanie spójnej, zdefiniowanej obszarowo i promującej zintegrowane podejście do rozwiązywania problemów rozwojowych, koncepcji kierunków rozwoju przestrzennego metropolii oraz opracowanie zasad wdrażania ustaleń koncepcji do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

docelowo rozbudowę i modernizację układu komunikacyjnego, integrację systemów transportu drogowego, tramwajowego, kolejowego i lotniczego oraz wypracowanie wspólnej gospodarki odpadami, działań promocyjnych, w tym turystyki, i strategii pozyskiwania inwestorów dla metropolii. Miasto Poznań i powiat poznański otrzymały dwukrotnie nagrodę „Acanthus Aureus” za najlepsze odzwierciedlenie strategii marketingowej w ekspozycji targowej, a Stowarzyszenie Metropolia Poznań zostało laureatem konkursu „Samorządowy Lider Zarządzania. Razem dla rozwoju” w kategorii „Współpraca międzysamorządowa”.

Agglomeracja poznańska posiada unikalną w skali kraju strategię rozwoju „Metropolia Poznań 2020. Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej”²⁹³ oraz „Studium Uwarunkowań Rozwoju Przestrzennego Aglomeracji

²⁹³ Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej przyjęta została przez Radę Aglomeracji Poznańskiej w czerwcu 2011 r. Dokument ten kreśli wizję i kierunki rozwoju aglomeracji poznańskiej w perspektywie najbliższych 10 lat. Strategia została opracowana przez środowisko naukowe poznańskich uczelni we współpracy z samorządami, instytucjami publicznymi, organizacjami społecznymi i gospodarczymi.

Poznańskiej”²⁹⁴ zawierające kompleksową diagnozę stanu zagospodarowania i uwarunkowań rozwoju przestrzennego aglomeracji poznańskiej.

Województwo Wielkopolskie bierze udział w pracach Platformy Podmiejskich Regionów Europejskich PURPLE²⁹⁵, ukierunkowanej na podniesienie poziomu znajomości zagadnień podmiejskich w skali europejskiej, narodowej i regionalnej. Sieć pracuje również nad zapewnieniem zrównoważonego rozwoju obszarów podmiejskich, skutkującego polepszeniem jakości życia zarówno mieszkańców miast, jak i ludności żyjącej na obszarach podmiejskich.

²⁹⁴ Studium stanowi efekt współpracy środowiska naukowego, planistów przestrzennych i przedstawicieli samorządów lokalnych. Zawiera kompleksową diagnozę stanu zagospodarowania i uwarunkowań rozwoju przestrzennego aglomeracji poznańskiej, w tym aktualne dokumenty planistyczne oraz syntezę kierunków rozwoju przestrzennego w skali całej aglomeracji. Zakres opracowania obejmuje aglomerację w granicach miasta Poznania i powiatu poznańskiego.

²⁹⁵ Przystąpienie Wielkopolski do Europejskiej Platformy Regionów Podmiejskich pozwoli na wypracowanie odpowiednich metod działania na rzecz zrównoważonego rozwoju terenów podmiejskich na terenie województwa, co jest szczególnie istotne w kontekście przyszłego rozwoju Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego.

Współpraca międzynarodowa

Miasta Poznania

Miasto Poznań jest członkiem 8 organizacji i platform współpracy międzynarodowej zrzeszającej miasta i regiony: EUROCITIES, European Cities Marketing, International Congress and Convention Association, Le Club de Strasbourg, Mayors for Peace, Oder Partnerschaft, Poznań – Ille-et-Vilaine Foundation, WHO Healthy Cities Network – V Phase. Przez Związek Miast Polskich oraz Unię Metropolii Polskich Miasto Poznań jest reprezentowane także w Radzie Gmin i Regionów Europy, Kongresie Władz Lokalnych i Regionalnych Europy oraz Kongresie Regionów.

Miasto Poznań współpracuje z 13 miastami partnerskimi, takimi jak: Assen (Holandia), Brno (Czechy), Charków (Ukraina), Győr (Węgry), Hannover (Niemcy), Jyväskylä (Finlandia), Kutaisi (Gruzja), Nablus (Palestyna), Pozuelo de Alarcón (Hiszpania), Ra'anana (Izrael), Rennes (Francja), Shenzhen (Chiny), Toledo (USA), a także jednym regionem partnerskim – Nottinghamshire (Wielka Brytania). Współpraca obejmuje realizację wspólnych projektów z dziedziny kultury, oświaty, gospodarki komunalnej, nauki, turystyki, sportu, ochrony zdrowia i pomocy

społecznej oraz ochrony środowiska, a także wymianę doświadczeń z zakresu zarządzania miastem. Miasto Poznań otrzymało Medal św. Iwona za współpracę z Bretanią oraz nagrodę za rozwój współpracy z partnerskim miastem Shenzhen.

Dla zwiększenia aktywności międzynarodowej samorządów powstają nowe narzędzia i platformy ukierunkowane na wymianę doświadczeń, dobrych praktyk oraz ułatwienie wymiany informacji pomiędzy regionami a Ministerstwem Spraw Zagranicznych, które podejmuje działania w celu intensyfikacji współpracy z samorządami wszystkich szczebli. Należą do nich Regionalne Ośrodki Debaty Międzynarodowej²⁹⁶, działające we wszystkich miastach wojewódzkich oraz Mechanizm Wymiaru Samorządowego i Obywatelskiego²⁹⁷ polskiej polityki zagranicznej. Z inicjatywy Urzędu Marszałkowskiego

²⁹⁶ Zadaniem Regionalnych Ośrodków Debaty Międzynarodowej jest katalogowanie inicjatyw regionalnych oraz stworzenie warunków wymiany informacji zarówno w regionie, jak i pomiędzy regionem a MSZ.

²⁹⁷ Mechanizm WSiO ma na celu budowę zdolności samorządów i innych partnerów do współpracy międzynarodowej poprzez wymianę doświadczeń i tworzenie kanałów współpracy.

Województwa Wielkopolskiego powstała Stała Ogólnopolska Konferencja Współpracy Międzynarodowej Samorządów – platforma dialogu i wymiany najlepszych praktyk dotyczących współpracy międzynarodowej na szczeblu regionalnym i lokalnym, zarówno pomiędzy przedstawicielami samorządów, jak i administracji rządowej. Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego realizował projekt „Wielkopolska Sieć Współpracy Zagranicznej”²⁹⁸, którego celem było stworzenie narzędzi ułatwiających wielkopolskim jednostkom samorządu terytorialnego prowadzenie aktywnej i spójnej współpracy zagranicznej.

Priorytety współpracy zagranicznej Województwa Wielkopolskiego obejmują gospodarkę, edukację, kulturę, ochronę zdrowia, politykę społeczną, transport, rolnictwo, ochronę środowiska, sport i turystykę. Najważniejsi zagraniczni partnerzy²⁹⁹ Województwa Wielkopolskie-

²⁹⁸ Projekt realizowany w 2015 r. dzięki wsparciu dotacyjnemu Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, uzyskanemu w ramach konkursu dotacyjnego „Wsparcie wymiaru samorządowego i obywatelskiego polskiej polityki zagranicznej – 2015”.

²⁹⁹ Województwo Wielkopolskie zawarło umowy partnerskie o współpracy z 17 regionami: Hrabstwo Not-

go to regiony niemieckie, francuskie, włoskie i szwedzkie, z krajów Beneluksu, Partnerstwa Wschodniego, Rosji, Chorwacji, Brazylii i Korei Płd. Wielkopolska jest członkiem 10 organizacji i platform współpracy regionalnej: Committee of Regions, Congress of Local and Regional Authorities of Europe, Oder-Partnerschaft, European Network of Regional Culinary Heritage, European Regions for Youth, Innovation Alliance, Subsidiarity Monitoring Network, Regions Network UE2020, European Financial Instruments Network, Peri-Urban Regions Platform Europe. Województwo Wielkopolskie otworzyło także Biuro Informacyjne w Brukseli.

tinghamshire (Wielka Brytania), Hrabstwo Västernorrland (Szwecja), Hrabstwo Västerbotten (Szwecja), Kraj Związkowy Dolna Saksonia (Niemcy), Kraj Związkowy Brandenburgia (Niemcy), Kraj Związkowy Hesja (Niemcy), Obwód Charkowski (Ukraina), Obwód Południowo-Kazachstański (Republika Kazachstanu), Prowincja Chungcheongnam-do (Republika Korei Południowej), Prowincja Hainaut (Belgia), Prowincja Północna Brabancja (Holandia), Region Bretania (Francja), Region Emilia-Romagna (Włochy), Region Marché (Włochy), Stan Paraná (Brazylia), Miasto São Paulo (Brazylia), Żupania Vukovarsko-Srijemska (Chorwacja).

Finansowanie rozwoju Miasta

Finanse Miasta³⁰⁰

Polityka finansowa pozostaje w ścisłej zależności z priorytetami rozwojowymi miasta sformułowanymi zarówno w ramach monitoringu strategii rozwoju miasta, jak i w trakcie badania jakości życia. Do priorytetów rozwojowych w najbliższych latach należą: poprawa jakości kształcenia, zwiększenie innowacyjności i wdrożalności gospodarki, poprawa jakości życia, rozwój transportu publicznego oraz funkcji metropolitalnych. Polityka finansowa Miasta zakłada angażowanie w finansowanie działań priorytetowych nie tylko środków własnych, ale także pozyskiwanie funduszy zewnętrznych, unijnych i partnerów prywatnych.

W 2014 r. dochody Miasta wyniosły ponad 2,83 mld zł. Najwyższy udział miały w nich wpływy z podatków od osób fizycznych i prawnych

³⁰⁰ <http://bip.poznan.pl/bip/majatek-miasta,doc,292/>

2,83 mld zł
dochody budżetu Miasta

2,58 mld zł
wydatki budżetu Miasta

4,29 mld zł
środki unijne

(31,5%), subwencje i dotacje z budżetu państwa (26,5) oraz podatki i opłaty lokalne (20,7%). Wydatki budżetu Miasta wyniosły ponad 2,58 mld zł. Większość wydatków budżetowych (88,2%) przeznaczono na działalność bieżącą. Wydatki inwestycyjne wyniosły 305,2 mln zł. W 2014 r. wynik budżetu Miasta był dodatni.

Miasto Poznań posiada najwyższą możliwą do uzyskania w kraju ocenę wiarygodności kredytowej A- z prognozą stabilną nadaną przez

19,9 mld zł
wartość mienia komunalnego

A –
prognoza stabilna
rating Poznania

międzynarodową agencję ratingową Fitch Ratings. Ocena ta oznacza, że Miasto posiada bardzo wysoką zdolność do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań finansowych, a jego wiarygodność finansowa nie zmieni się w najbliższym czasie.

Majątek Miasta³⁰¹

Według stanu na 31 grudnia 2014 r. wartość mienia komunalnego Miasta Poznania po umorzeniu wynosiła ogółem 19,9 mld zł, czyli ponad 36 tys. zł na mieszkańca. Głównym składnikiem majątku miejskiego były grunty (55%), których

³⁰¹ <http://bip.poznan.pl/bip/budzet-miasta-poznania,lib,1003/>

wartość księgowa wynosiła 11 mld zł. W zasobie komunalnym Poznania znajdują się nieruchomości, w tym budynki komunalne i ulice miejskie oraz inwestycje, akcje i udziały w spółkach. Zasób obejmuje³⁰² 36 tys. nieruchomości o łącznej powierzchni 117 mln m kw., w tym 105 mln m kw. stanowią grunty.

W 2014 r. Miasto Poznań było udziałowcem w 21 spółkach prawa handlowego³⁰³, w tym w 9 jednoosobowych spółkach miejskich. Wartość nominalna akcji i udziałów Miasta Poznania w spółkach i spółdzielniach wynosiła 1,41 mld zł, co stanowiło ponad 7% jego majątku.

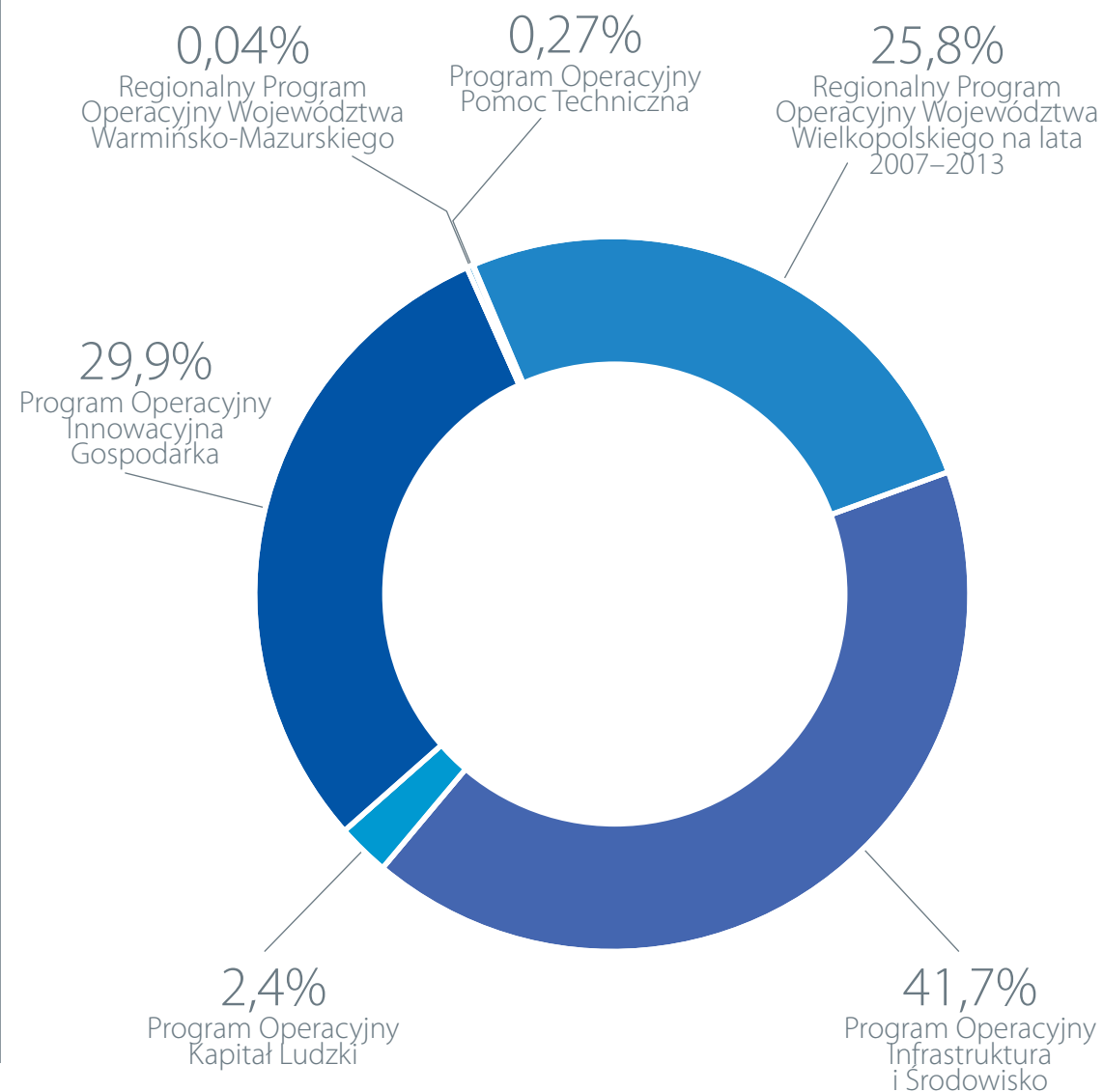
Środki unijne

Miasto Poznań oraz firmy, instytucje i organizacje działające w Poznaniu uzyskały z okresu programowania 2007–2013 ponad 4,2 mld zł

³⁰² Według stanu na 30.10.2015 r. kwota dofinansowania wyniosła 4,29 mld zł.

³⁰³ Poza spółkami Miasto Poznań posiada udziały w 5 spółdzielniach: Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wielkopolananka”, Spółdzielnia Mieszkaniowa w Swarzędzu, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Winogrody”, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Grunwald” oraz Spółdzielnia Socjalna „Poznanianka”.

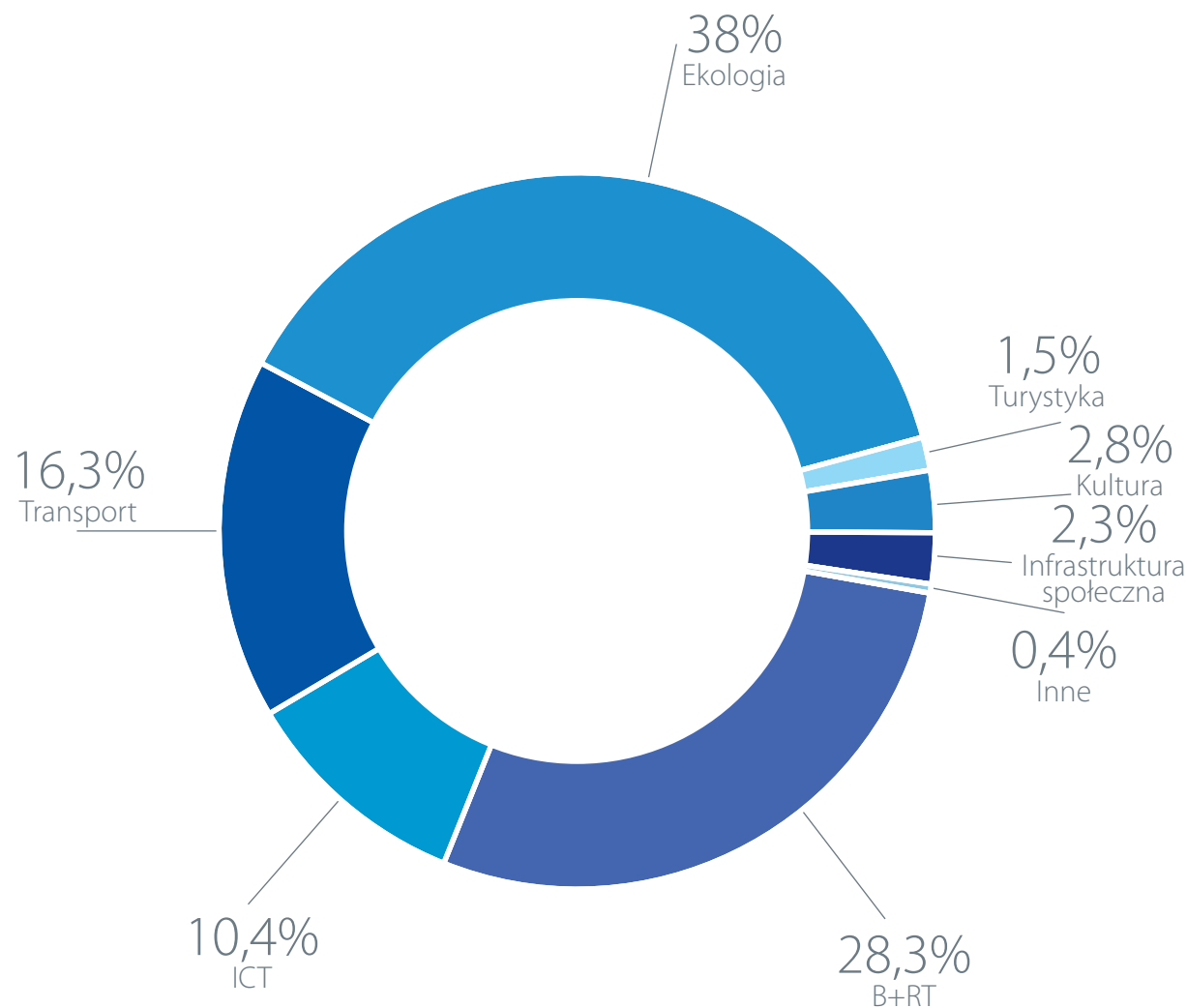
Źródła pomocy unijnej dla podmiotów działających w Poznaniu

pomocy unijnej³⁰⁴. Najwięcej środków (42%) pochodzi z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Beneficjenci przeznaczają pozyskane środki unijne głównie na przedsięwzięcia z zakresu ekologii (38%), B+R (28%) oraz transportu (18%). Największym beneficjentem jest Miasto Poznań (wraz ze spółkami z udziałem Miasta), które pozyskało ponad 2,1 mld zł, pochodzących głównie z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (73%). Miasto Poznań najwięcej środków przeznaczyło na rozbudowę infrastruktury transportowej i kanalizacyjnej, realizację projektów rewitalizacyjnych. Wdrożono także projekty z zakresu doradztwa zawodowego, pomocy stypendialnej, pomocy dla osób niepełnosprawnych oraz wspierania przedsiębiorczości i rozbudowy bazy dydaktycznej. Dzięki dotacjom unijnym powiększa się baza dydaktyczna i wyposażenie laboratoriów uczelni wyższych oraz ośrodków naukowo-badawczych. Uczelnie realizują samodzielne i wspólne innowacyjne projekty naukowo-badawcze oraz prowadzą wymianę studentów. Mieszkańcy Poznania mogą korzystać z bogatej oferty programów szkoleniowych,

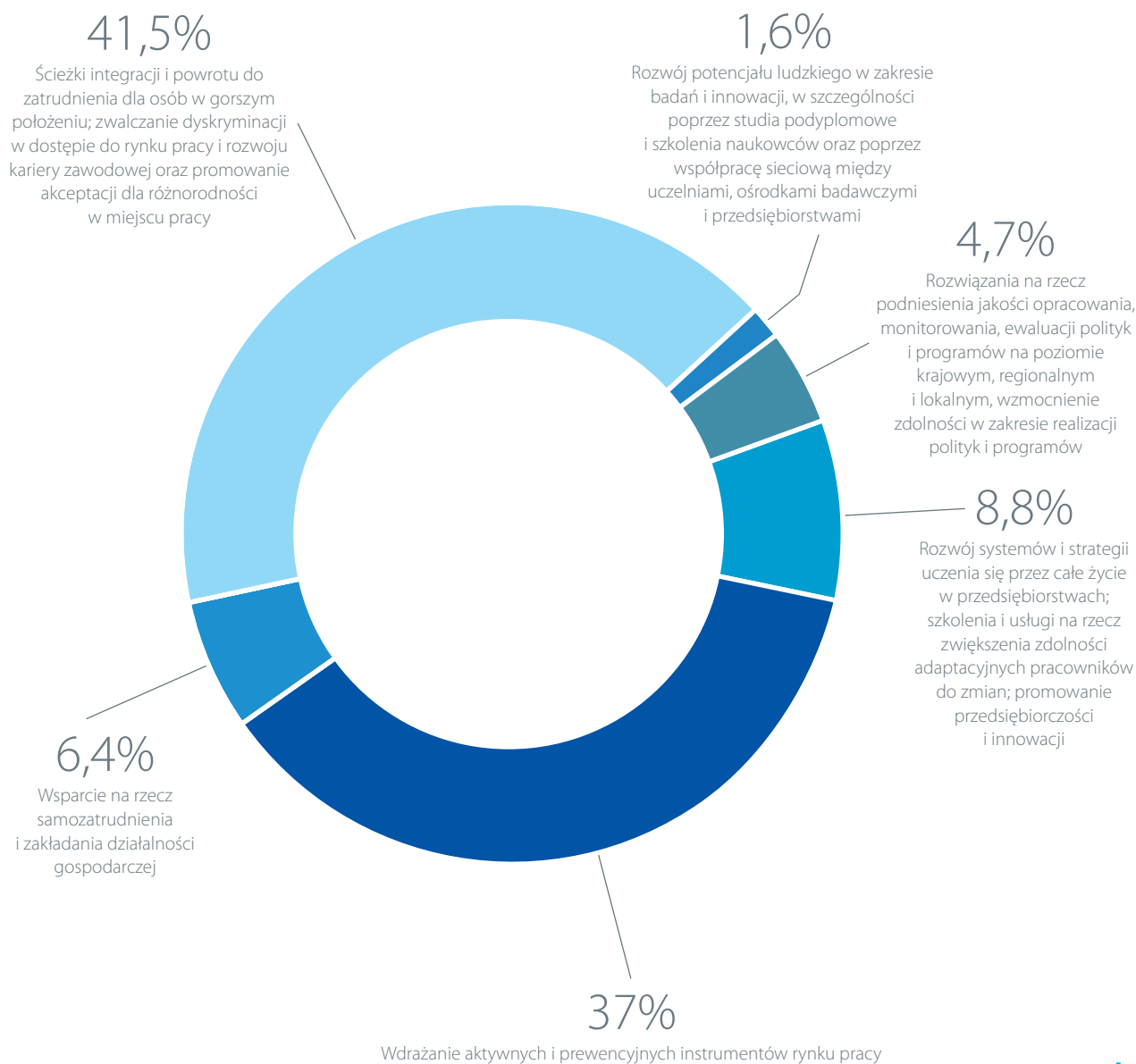
³⁰⁴ Stan na dzień 30.10.2015 r.

Priorytety pomocy unijnej dla podmiotów działających w Poznaniu w ramach POIiS, POIG oraz POPT

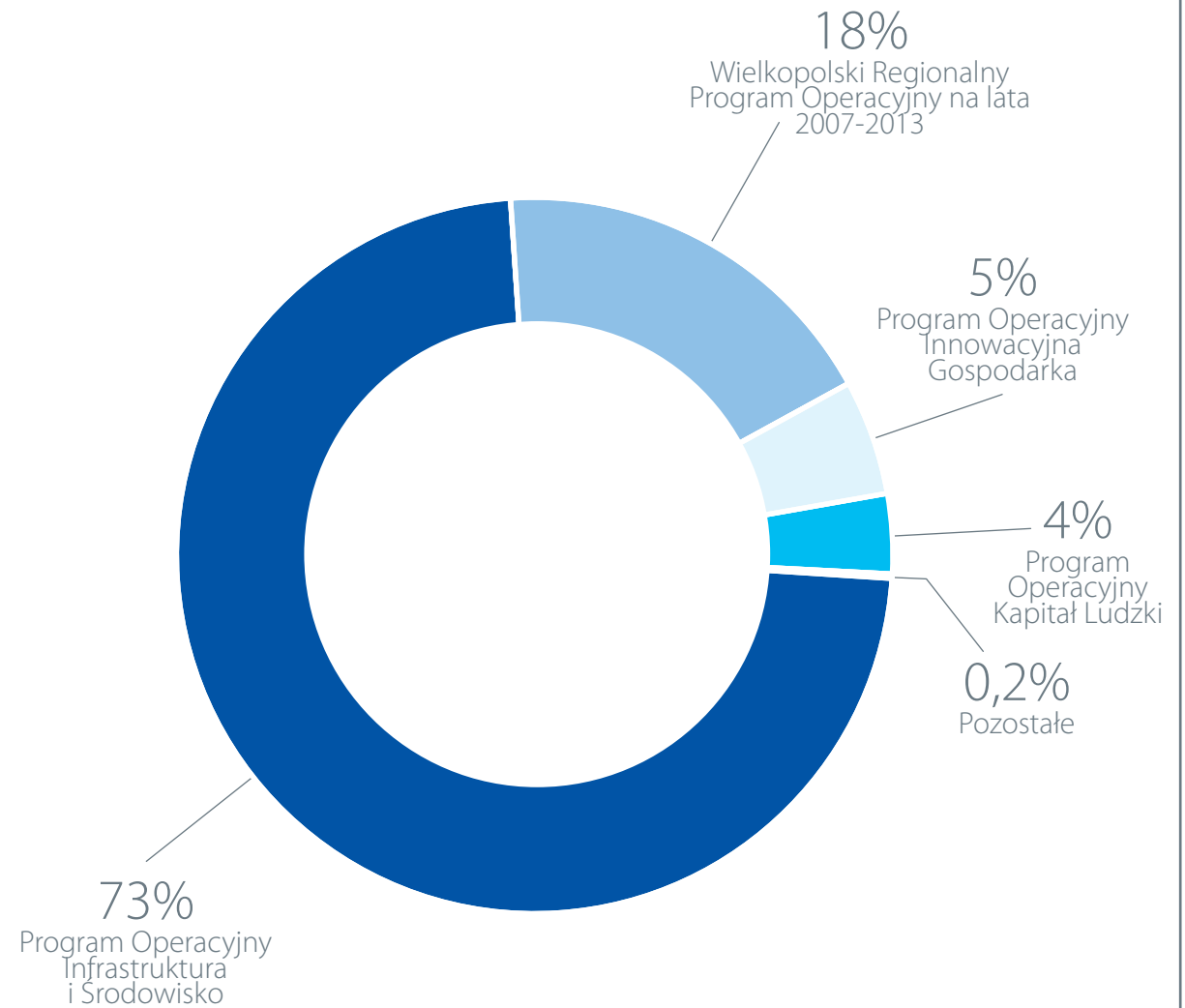

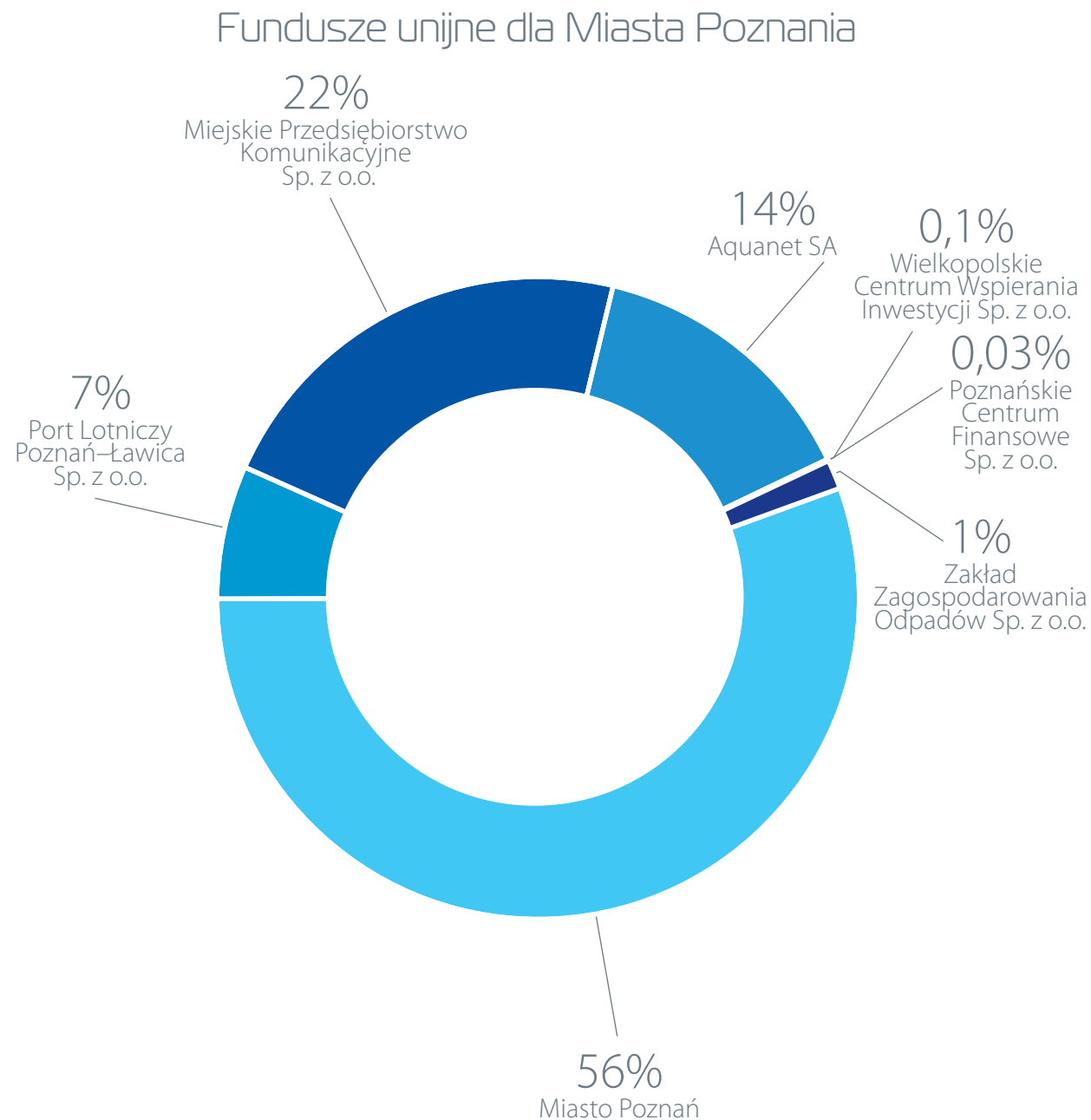
doradczych i pomocowych, w tym programów mających na celu przeciwdziałanie bezrobociu, realizowanych przez urzędy pracy. Z pomocy unijnej korzystają także rolnicy z terenu Poznania, którzy otrzymują dotacje unijne na realizację działań określonych w Planie Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW), wdrażanym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (m.in. zakupy interwencyjne, płatności bezpośrednie, subsydia eksportowe).

Program Operacyjny Kapitał Ludzki w Poznaniu według tematów priorytetu

Źródła środków unijnych pozyskanych przez Miasto Poznań

Zarządzanie Miastem i obsługa mieszkańców

Zarządzanie Miastem

Miasto Poznań, jako administracyjne centrum województwa wielkopolskiego, jest siedzibą Wojewody Wielkopolskiego i Marszałka Województwa Wielkopolskiego. W Poznaniu, posiadającym jednocześnie status gminy i powiatu grodzkiego, urzędują, oprócz władz Miasta Poznania, także władze powiatu poznańskiego ziemskiego. Swoją siedzibę mają tu również Związek Miast Polskich oraz Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski.

Rada Miasta Poznania jest organem stanowiącym i kontrolnym wybieranym na czteroletnią kadencję. Obecnie urzędujących radnych

status gminy i powiatu grodzkiego

525 tys.
decyzji administracyjnych

300
uchwał Rady Miasta

wybrano w 2014 r. Radę tworzy 37 osób³⁰⁵. Funkcję Przewodniczącego Rady Miasta Poznania sprawuje Grzegorz Ganowicz (PO), a funkcje wiceprzewodniczących – Michał Grześ (PiS), Katarzyna Kretkowska (ZL) i Urszula Mańkowska (PO). Radni współpracują w ramach 14 komisji stałych³⁰⁶. W ciągu roku odbywa się blisko 20

³⁰⁵ <http://bip.poznan.pl/bip/radni/>

³⁰⁶ <http://bip.poznan.pl/bip/komisje/>

dialog obywatelski

e-administracja

Roczny Program Współpracy z NGOs

sesji Rady Miasta Poznania oraz 200 posiedzeń komisji³⁰⁷. Radni podejmują prawie 300 uchwał.

Urząd Prezydenta Miasta Poznania pełni Jacek Jaśkowiak, a funkcje Zastępców Prezydenta Miasta Poznania sprawują: Mariusz Wiśniewski, Maciej Wudarski, Jędrzej Solarski, Arkadiusz Stasica. Stanowisko Skarbnika Miasta Poznania

³⁰⁷ W 2014 r. zwołano 18 sesji RMP oraz odbyło się 187 posiedzeń komisji. Radni podjęli 270 uchwał.

piastuje Barbara Sajnaj, a Sekretarza Miasta Poznania Stanisław Tamm.

Obsługę administracyjną obywateli prowadzi 28 wydziałów i równorzędnych jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta Poznania³⁰⁸. Na prawach oddziałów w strukturze urzędu funkcjonują także: Biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów oraz Poradnia Zakładowa. Zatrudnienie w Urzędzie Miasta Poznania wynosi 1,6 tys. osób, z których ponad 82% posiada wykształcenie wyższe. Część zadań publicznych Miasta realizują 324 miejskie jednostki organizacyjne.

Wydziały Urzędu Miasta Poznania wydają rocznie³⁰⁹ 368 tys., a miejskie jednostki organizacyjne 157 tys. decyzji administracyjnych. Najwięcej decyzji spośród wszystkich wydziałów wydaje Wydział Komunikacji (195,5 tys.), a spośród jednostek miejskich – Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (92 tys.).

W Poznaniu działają 42 jednostki pomocnicze³¹⁰ – osiedla, obejmujące obszar całego mia-

³⁰⁸ <http://bip.poznan.pl/bip/struktura-organizacyjna-miasta-poznania.doc,293/>

³⁰⁹ Dane za 2013 r.

³¹⁰ <http://bip.poznan.pl/bip/stare-miasto,jednostki>

sta. Przyznano im inicjatywę uchwałodawczą w sprawach dotyczących obszaru ich funkcjonowania oraz środki finansowe z budżetu Miasta³¹¹. Działa w nich 678 radnych osiedlowych.

Miasto Poznań wspiera lokalne inicjatywy mieszkańców, którzy prowadzą inwestycje lokalne z udziałem ludności. Rocznie realizowanych jest ponad 20³¹² inwestycji – przede wszystkim wodociągowo-kanalizacyjnych i drogowych – głównie na nowych osiedlach jednorodzinnych.

Wsparcia indywidualnym właścicielom prywatnych budynków mieszkalnych udziela działający w Urzędzie Miasta Poznania punkt informacyjno-konsultacyjny w zakresie doradztwa prawno-finansowego, szczególnie dotyczącego możliwości finansowania remontów z różnych źródeł zewnętrznych.

-pomocnicze,22/

³¹¹ W 2014 r. jednostki pomocnicze – osiedla otrzymały z budżetu Miasta 20,3 mln zł, które zostały przeznaczone na realizację zadań przede wszystkim (82%) z zakresu transportu, oświaty, gospodarki komunalnej i ochrony środowiska.

³¹² W 2013 r. realizowano 21 inwestycji.

Oprócz współpracy z powołanymi przez Prezydenta Miasta Poznania przedstawicielami młodzieży, tworzącymi Młodzieżową Radę Konsultacyjną przy Prezydencie Miasta Poznania³¹³, i osób starszych, reprezentowanych przez powoływaną przez Radę Miasta Poznania Miejską Radę Seniorów³¹⁴, Miasto Poznań prowadzi liczne formy bezpośrednich konsultacji społecznych z mieszkańcami, np.: Platformę Konsultacji Społecznych – interaktywne forum wymiany poglądów na temat inicjatyw oraz projektów

³¹³ Powołana w 2008 r. Młodzieżowa Rada Konsultacyjna stanowi forum współpracy i wymiany opinii na ważne tematy dotyczące kierunków rozwoju miasta oraz spraw, które bezpośrednio dotyczą ludzi młodych. Członkami Rady są przedstawiciele różnych organizacji oraz osoby aktywne społecznie. Rada liczy 21 członków w wieku maksymalnie do 26 lat. Miasto Poznań współpracuje także ze Studencką Radą Miasta Poznania, utworzoną przez studentów poznańskich szkół wyższych.

³¹⁴ Działająca od 2007 r. Miejska Rada Seniorów (MRS) jest organem doradczym, opiniodawczym i inicjatywnym w strukturze władz miejskich. Członkami Rady są przedstawiciele organizacji pozarządowych, działających na rzecz środowiska osób starszych, rad osiedli i klubów seniora, Rady Miasta oraz Prezydenta Miasta Poznania. Skład rady liczy 15 osób w wieku od 60 lat, wybieranych na czas trwania kadencji Rady Miasta Poznania. Celem działalności MRS jest służeńie seniorom poprzez reprezentowanie ich interesów wobec Miasta.

dokumentów i polityk miejskich, sondaże deliberatywne, czaty internetowe Prezydenta, stałe konsultacje przy podejmowaniu decyzji planistycznych i inwestycji drogowych³¹⁵ oraz jednorazowe, dotyczące różnych ważnych dla mieszkańców projektów. Mieszkańcy Poznania mogą także uczestniczyć w świadomym współdecydowaniu o wydatkach z budżetu Miasta w ramach projektu Budżetu Obywatelskiego³¹⁶. Miasto wdrożyło również praktykę „sądu obywatelskiego”, za którą uzyskało wyróżnienie w konkursie Miasto Szans – Miasto Zrównoważonego Rozwoju, prowadzonym przez firmę PwC oraz redakcję „Newsweek Polska”. W ramach dialogu obywatelskiego prowadzony był także projekt „Poznańska Kawiarenka Obywatelska” skierowany do młodych mieszkańców Poznania oraz „Akademia Młodego Obywatela” skierowany do uczniów poznańskich szkół.

Przy wydziałach zajmujących się kulturą, sprawami społecznymi, oświatą, zdrowiem czy

³¹⁵ Od 2013 r. poszerzono tryb konsultacji inwestycji drogowych o dwa etapy spotkań z mieszkańcami, ze szczególnym uwzględnieniem rad osiedli.

³¹⁶ W 2011 r. przeprowadzono deliberacje budżetowe, od 2012 r. wdrożono projekt Budżetu Obywatelskiego.

środowiskiem powstały komisje dialogu obywatelskiego, zrzeszające organizacje pozarządowe. Do ich zadań należy m.in. współpraca z Miastem w celu zwiększenia efektywności działań kierowanych do poznaniaków, opiniowanie dokumentów i projektów aktów prawnych wydawanych przez Miasto oraz określanie potrzeb społecznych i sposobów ich zaspokajania.

Miasto Poznań realizuje program konsolidacji zakupów miejskich jednostek organizacyjnych. W ramach programu realizowany jest m.in. projekt optymalizacji kosztów energii elektrycznej³¹⁷, paliwa gazowego³¹⁸, usług telekomunikacyjnych³¹⁹ i wykorzystywana jest możliwość grupowego zakupu przez miejskie jednostki organizacyjne³²⁰.

³¹⁷ Roczne oszczędności z tytułu realizacji projektu przez Grupę Zakupową wynoszą 35 mln zł.

³¹⁸ Roczne oszczędności z tytułu realizacji projektu przez Grupę Zakupową wynoszą 875 tys. zł.

³¹⁹ Przeprowadzenie wspólnego postępowania (przez Urząd Miasta Poznania oraz ZGiKM „Geopoz”) pozwoliło na wygenerowanie w budżecie Miasta oszczędności o ok. 60% w stosunku do obecnie ponoszonych opłat za usługi telekomunikacyjne.

³²⁰ W 2015 r. Grupa Zakupowa liczy 59 jednostek miejskich (oraz z okolicznych gmin) posiadających 3,8 tys. punktów poboru energii elektrycznej oraz 138 punktów poboru gazu.

Za dobre zarządzanie i współpracę z mieszkańcami Poznań Miasto Poznań uzyskało tytuły: „Najlepiej Zarządzanego Miasta” w konkursie organizowanym przez Centrum im. Adama Smitha i „Miasta Szans – Miasta Zrównoważonego Rozwoju” w konkursie firmy PwC i tygodnika „Newsweek” oraz – za szczególną dbałość o najwyższą jakość oferowanych usług – zdobyło nagrodę „Złote Godło” w konkursie „Najwyższa Jakość Quality International” zorganizowanym przez redakcję Forum Biznesu pod patronatem Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Klubu Polskiego Forum ISO9000 i Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Ponadto Miasto zajmuje miejsca w czołówce takich rankingów, jak: Ranking Samorządów dziennika „Rzeczpospolita”, „Zrównoważony rozwój gmin” organizowanego pod patronatem Wydziału Administracji i Nauk Społecznych Politechniki Warszawskiej i Fundacji Godła Promocyjnego „Teraz Polska”, „Filary Polskiej Gospodarki” organizowanego przez „Puls Biznesu” oraz agencję TNS Pentor.

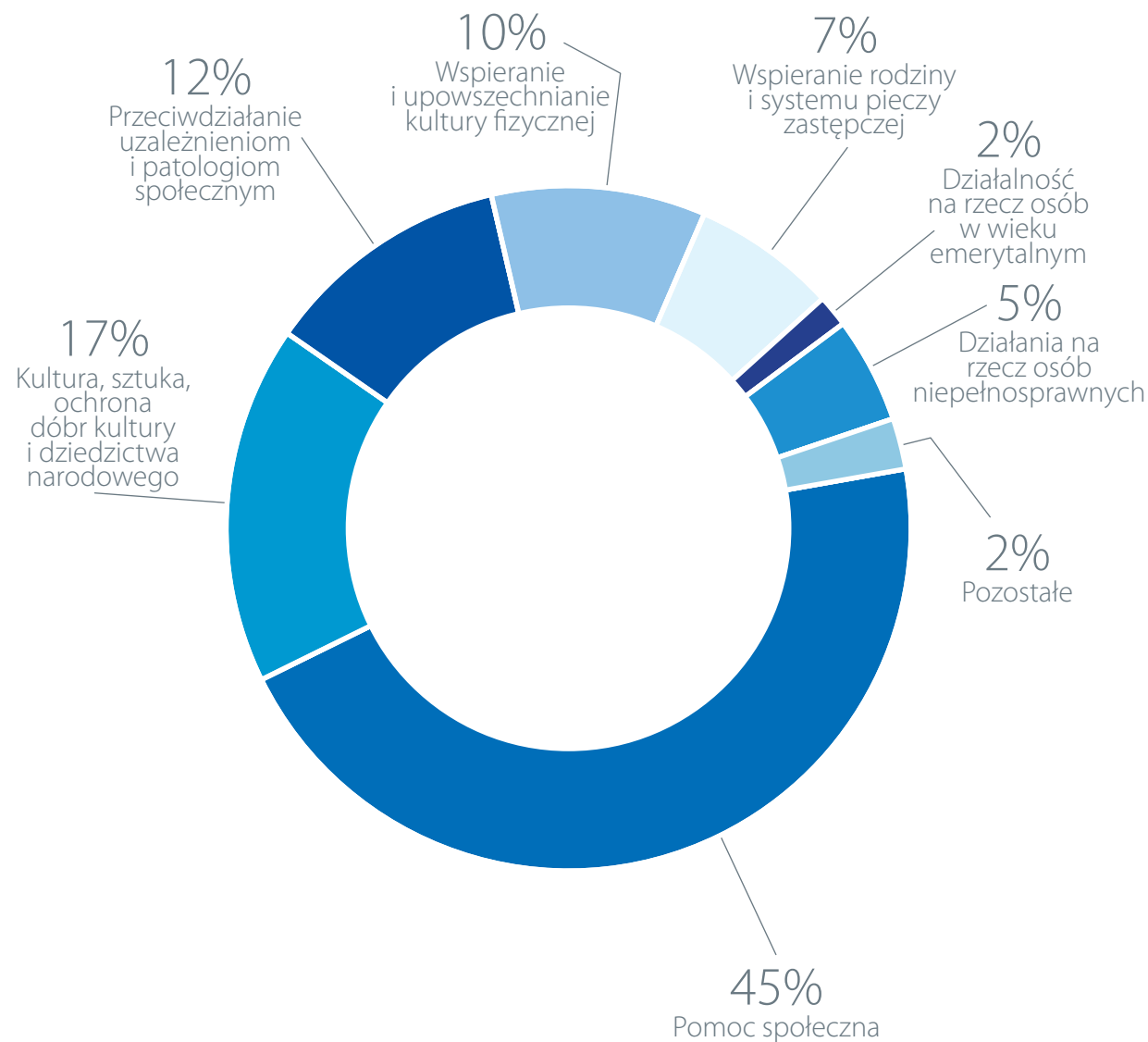
e-administracja

Miasto Poznań rozbudowuje e-administrację. W ramach oferty internetowej powstała wersja portalu miejskiego dostosowana do odbioru

w urządzeniach mobilnych, aplikacja umożliwiająca automatyczne tworzenie przewodników multimedialnych pobieranych z Internetu przez urządzenia mobilne oraz system kodów QR zintegrowany z bazami danych i systemami informacyjnymi portalu miejskiego. Mieszkańcy miasta mogą drogą elektroniczną m.in. zgłaszać dzieci do żłobków, przedszkoli, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, składać wnioski o wydanie odpisów akt Urzędu Stanu Cywilnego, sprawdzać stan realizacji wniosków o wymianę prawa jazdy i wydanie dowodu rejestracyjnego, aplikować o pracę i staże studenckie w Urzędzie Miasta Poznania, zgłaszać interwencje do Straży Miejskiej Miasta Poznania. Wszyscy zainteresowani mogą także on-line korzystać z zasobów cyfrowej mapy miejskiej w ramach Systemu Informacji Przestrzennej. Miasto Poznań utworzyło także swoje profile na portalach społecznościowych Facebook, Twitter, Blip, Pinterest oraz w serwisach internetowych YouTube i Foursquare.

Prowadzone przez Miasto Poznań działania mające na celu rozbudowę e-administracji zostały docenione i nagrodzone w wielu konkursach i rankingach. Prowadzony przez Miasto Poznań

Struktura dofinansowania organizacji pozarządowych przez Miasto Poznań

Miejski Informator Multimedialny został nagrodzony w konkursie na najlepszą stronę miejską zorganizowanym przez czeskie stowarzyszenie Złoty Erb (Złota @), współpracujące z Komisją Europejską oraz europejskimi stowarzyszeniami na rzecz budowy społeczeństwa informacyjnego, a także otrzymał nagrodę „Euro Crest Awa@rd the best website” za wdrożone e-usługi i nowatorskie rozwiązania dla mieszkańców.

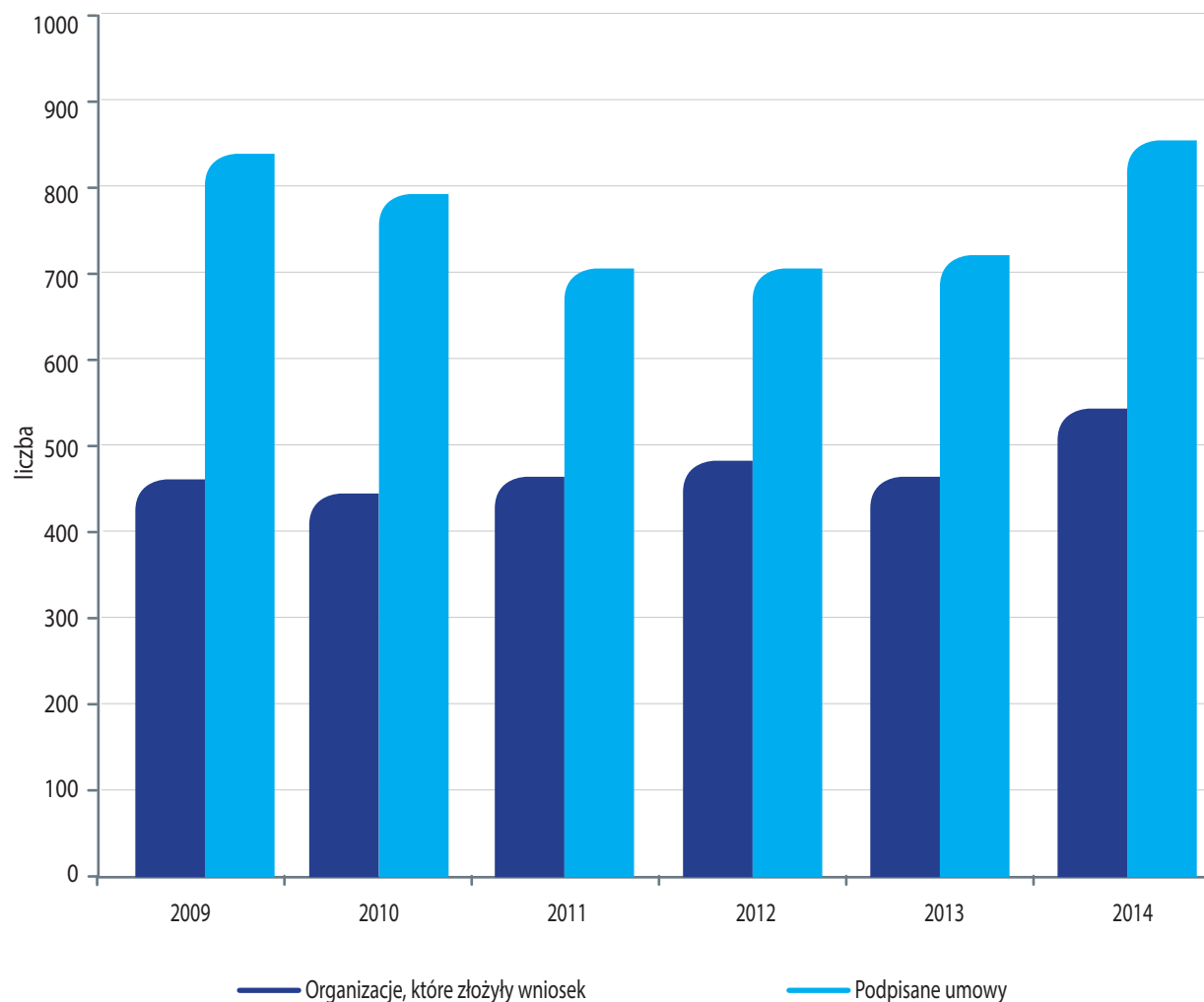
Współpraca z organizacjami pozarządowymi

W Poznaniu zarejestrowanych jest ponad 4 tys. organizacji pozarządowych. Miasto Poznań współpracuje z nimi na podstawie przyjętych przez Radę Miasta Poznania Karty Współpracy Miasta Poznania z Organizacjami Pozarządowymi³²¹ oraz Roczno Programu Współpracy Miasta Poznania z Organizacjami Pozarządowymi³²². W mieście działa Poznańska Rada

³²¹ Zgodnie z uchwaloną w 2006 r. kartą, współpraca ta może przybierać charakter finansowy, polegający na dofinansowywaniu lub całkowitym sfinansowaniu kosztów realizacji zadania, oraz pozafinansowy, wytyczający kierunek działań w celu poprawy jakości współpracy.

³²² Plan stanowi dokument określający w perspektywie rocznej cele, zasady, przedmiot i formy współpracy,

Organizacje pozarządowe ubiegające się o dofinansowanie z budżetu Miasta Poznania

Działalności Pożytku Publicznego – organ konsultacyjno-opiniodawczy Prezydenta Miasta. Organizacje pozarządowe mogą ubiegać się o dofinansowanie projektów w ramach corocznych otwartych konkursów ofert oraz małych grantów. Najwięcej środków otrzymują na zadania z zakresu pomocy społecznej (46,5%); kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego (16,9%); przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym (10,8%); upowszechniania kultury fizycznej i sportu (10,3%); wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (6,6%); działania na rzecz osób niepełnosprawnych (4,7%) oraz działania na rzecz osób w wieku emerytalnym (1,3%). Pozostałymi wspieranymi obszarami działalności pożytku publicznego są: działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa; upowszechnianie i ochrona praw dziecka, zdrowie, nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie; działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych; turystyka

a także obszary oraz priorytetowe zadania publiczne realizowane w ramach współpracy Miasta Poznania z organizacjami pozarządowymi, prowadzącymi działalność pożytku publicznego na terenie miasta lub na rzecz jego mieszkańców.

i krajoznawstwo; ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego; działalność wspomagająca rozwój gospodarczy; upowszechnianie i ochrona praw konsumenta. Pozafinansowe formy współpracy z organizacjami pozarządowymi obejmują przede wszystkim sferę informacyjną, organizacyjną oraz szkoleniową.

W Poznaniu działa Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu³²³, które wspiera działalność organizacji III sektora i wolontariat.

Działalność wielkopolskich organizacji pozarządowych wspiera także Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, który współpracuje z nimi na podstawie uchwalanych przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego rocznych programów współpracy Samorządu Województwa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami

³²³ Centrum jest prowadzone przez 4 organizacje pozarządowe: Wielkopolską Radę Koordynacyjną Związek Organizacji Pozarządowych, Wielkopolskie Forum Organizacji Osób z Niepełnosprawnościami, Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP, Stowarzyszenie „Na Tak”.

prowadzącymi działalność pożytku publicznego. W celu zwiększenia zakresu i poprawy jakości mechanizmów współpracy z organizacjami pozarządowymi, Urząd Marszałkowski w partnerstwie z Forum Rozwoju Nowoczesnych Technologii realizuje także projekt pod nazwą „Wielkopolska działa razem – wdrożenie standardów współpracy Samorządu Wielkopolskiego i NGO”³²⁴.

³²⁴ W ramach projektu zorganizowane zostaną warsztaty skierowane m.in. dla pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu oraz do przedstawicieli organizacji pozarządowych zarejestrowanych na terenie Wielkopolski oraz zostanie opracowane narzędzie IT, które usprawni współpracę w zakresie realizacji zadań publicznych oraz stanowić będzie kompleksową bazę wiedzy na temat realizacji zadań publicznych.

Poznań 2014. Wskaźniki statystyczne

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2014
WSKAŹNIKI MAKROEKONOMICZNE DLA MIASTA POZNANIA		
Produkt krajowy brutto na mieszkańca (2013)	tys. zł	86,4
Liczba zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw	tys. osób	140
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw	zł	4422
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	tys. osób	10,4
Stopa bezrobocia	%	3,1
Produkcja sprzedana przemysłu	mld zł	35,4
Przychody ze sprzedaży produkcji budowlano-montażowej	mld zł	2,4
Obroty handlu detalicznego (2011)	mld zł	11,2
Obroty handlu hurtowego (2011)	mld zł	26,8
Liczba wydanych pozwoleń na budowę ogółem (obiekty), w tym:	liczba	3235
mieszkalne	liczba	451
Efekty budownictwa mieszkaniowego	mieszkania	3642
Przeciętna cena 1 m kw. mieszkania na rynku pierwotnym	tys. zł	6,3
Nakłady inwestycyjne w sektorze przedsiębiorstw	mld zł	4,8
WSKAŹNIKI ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU DLA MIASTA POZNANIA		
ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY		
Rozwój gospodarczy		
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób) na jednego mieszkańca w wieku produkcyjnym	zł	14042
Udział nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach według grup sekcji w ogóle nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw (bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób) (2013)		

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2014
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	%	0,7
przemysł i budownictwo	%	44,9
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	%	29,6
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	%	4,1
pozostałe usługi	%	20,7
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane w REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	liczba	267
Wartość kapitału zagranicznego spółek na jednego mieszkańca w wieku produkcyjnym (2011)	zł	18571
Zatrudnienie		
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	liczba	20,2
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w REGON według klas wielkości na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym		
ogółem	liczba	3154
mikro do 9 osób	liczba	3009
małe od 10 do 49 osób	liczba	119
średnie od 50 do 249	liczba	21
duże, powyżej 250 osób	liczba	5
ZRÓWNOWAŻONA KONSUMPCJA I PRODUKCJA		
Gospodarka odpadami		
Ilość zmieszanych odpadów komunalnych z gospodarstw domowych zebranych w ciągu roku przypadająca na jednego mieszkańca	kg	230,3
Ścieki komunalne i przemysłowe oczyszczane w relacji do ścieków komunalnych i przemysłowych wymagających oczyszczenia ogółem	%	99,95
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych		
gazowych	t/r	1491037
pyłowych	t/r	404

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2014
Liczba oczyszczalni przydomowych	szt.	77
Wzorce konsumpcji		
Zużycie mediów w gospodarstwach domowych w ciągu roku na jednego mieszkańca		
energii elektrycznej	kWh	810,6
gazu	m sześć.	0,0
wody	m sześć.	40,2
Liczba samochodów osobowych na 1000 mieszkańców	szt.	601
WŁĄCZENIE SPOŁECZNE		
Ubóstwo i warunki życia		
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	%	4,5
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto	zł	4354,40
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na jedną osobę	m kw.	29,3
Dostęp do rynku pracy		
Udział długotrwale bezrobotnych (dłużej niż rok) w bezrobotnych zarejestrowanych ogółem	%	35,7
Bezrobotni zarejestrowani w relacji do liczby ludności w wieku produkcyjnym		
bezrobotni ogółem	%	3,3
bezrobotni z wykształceniem wyższym	%	0,7
Oferty pracy dla osób niepełnosprawnych na 1000 bezrobotnych niepełnosprawnych	szt.	48
Udział absolwentów (dotychczas niepracujących) w liczbie bezrobotnych ogółem	%	3,3
Edukacja		
Udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogólnej liczbie dzieci w wieku 3-5 lat	%	94,2
Wskaźniki jakości kształcenia i poziomu wiedzy uczniów		

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2014
zdawalność egzaminów maturalnych w szkołach ponadgimnazjalnych zawodowych	%	69,8
zdawalność egzaminów maturalnych w liceach ogólnokształcących	%	87,8
ZMIANY DEMOGRAFICZNE		
Demografia		
Przyrost naturalny na 1000 ludności	promil	0,19
Wskaźniki obciążenia demograficznego		
liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	35,4
liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	60,7
liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	osoba	140,5
Saldo migracji na pobyt stały osób w wieku produkcyjnym na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym		-17,5
Adekwatność dochodu w okresie starości		
Udział długotrwale bezrobotnych (dłużej niż rok) w wieku 55-64 lat w ogóle bezrobotnych w wieku 55-64 lat	%	43,7
Udział osób w wieku poprodukcyjnym w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie osób w tym wieku	%	3,9
ZDROWIE PUBLICZNE		
Zdrowie publiczne		
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	promil	3,0
Udział zgonów według wybranych przyczyn w ogólnej liczbie zgonów (2012)		
choroby układu krążenia	%	41,2
nowotwory	%	26,9
choroby układu oddechowego	%	6,4
Zgony osób w wieku do 65 lat na 1000 ludności w tym wieku	promil	3,0

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2014
Czynniki warunkujące zdrowie		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy na 1000 pracujących ogółem (2013)	osoba	7,6
Przychodnie na 10 tys. mieszkańców	liczba	8
ZMIANY KLIMATU I ENERGIA		
Zmiany klimatu		
Emisja dwutlenku węgla z zakładów szczególnie uciążliwych	t/r	1485095
Energia		
Zużycie energii elektrycznej na jednego mieszkańca	kWh	811
ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT		
Transport		
Długość dróg publicznych lokalnych na 100 km kw.		
o nawierzchni twardej	km	326,3
o nawierzchni gruntowej	km	52,7
Długość ścieżek rowerowych		
na 10 tys. km kw.	km	5111
na 10 tys. mieszkańców	km	2,5
Wpływ transportu		
Ofiary wypadków drogowych na 100 tys. pojazdów zarejestrowanych		
ranni	osoba	81
wypadki śmiertelne	osoba	4
ZASOBY NATURALNE		
Bioróżnorodność		
Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem	%	3,8

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2014
Udział terenów zieleni w powierzchni ogółem	%	4,0
Użytkowanie gruntów		
Lesistość	%	14,6
DOBRE RZĄDZENIE		
Otwartość i uczestnictwo		
Liczba zarejestrowanych fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców	liczba	59
Frekwencja w wyborach samorządowych		
I tura	%	38,76
II tura	%	35,54
Udział radnych kobiet i radnych z wykształceniem wyższym w Radzie Miasta Poznania		
kobiety	%	37,8
osoby z wykształceniem wyższym	%	100,0
Instrumenty ekonomiczne		
Środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych pozyskane przez Poznań w przeliczeniu na jednego mieszkańca	zł	4,3
Wydatki z budżetu na obsługę długu publicznego na 1000 zł dochodów budżetu ogółem	zł	22,8
Udział wydatków inwestycyjnych budżetu w wydatkach ogółem	%	11,8
Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	%	41,3
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE		
Przestępczość		
Przestępstwa stwierdzone ogółem na 1000 mieszkańców		
ogółem	liczba	41
kryminalne	liczba	34
gospodarcze	liczba	5

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2014
drogowe	liczba	1
przeciwko życiu i zdrowiu	liczba	0,7
przeciwko mieniu	liczba	28
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych	%	52
PORTRET STATYSTYCZNY MIASTA		
POWIERZCHNIA		
Powierzchnia	ha	26191
LUDNOŚĆ		
Ludność faktycznie zamieszkała	osoba	545680
Ludność według grup wieku:		
0-4 lata	osoba	28187
5-9 lat	osoba	25380
10-14 lat	osoba	19713
15-19 lat	osoba	21370
20-24 lata	osoba	30384
25-29 lat	osoba	47021
30-34 lata	osoba	54092
35-39 lat	osoba	46929
40-44 lata	osoba	35887
45-49 lat	osoba	28546
50-54 lata	osoba	30298
55-59 lat	osoba	39870
60-64 lata	osoba	41015

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2014
65-69 lat	osoba	35240
70 lat i więcej	osoba	61748
Ludność na 1 km kw. (gęstość zaludnienia)	osoba	2083
Ludność w wieku:		
przedprodukcyjnym	osoba	85668
produkcyjnym	osoba	339667
poprodukcyjnym	osoba	120345
W % ogółem ludność w wieku:		
przedprodukcyjnym	%	15,7
produkcyjnym	%	62,2
poprodukcyjnym	%	22,1
Kobiety na 100 mężczyzn	osoba	115
Na 1000 ludności:		
zgony	promil	10,17
przyrost naturalny	promil	0,2
urodzenia żywe	promil	10,4
małżeństwa zawarte w ciągu roku	promil	4,6
rozwoły	promil	2,1
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	promil	3,0
Saldo migracji na pobyt stały		
saldo migracji gminnych wewnętrznych	osoba	-1514
saldo migracji zagranicznych	osoba	-370

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2014
RYNEK PRACY		
Pracujący	osoba	240022
Pracujący wg PKD 2007		
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	osoba	1939
przemysł i budownictwo	osoba	50082
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	osoba	67170
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	osoba	15370
pozostałe usługi	osoba	105461
Bezrobotni zarejestrowani		
ogółem	osoba	10350
mężczyźni	osoba	4871
kobiety	osoba	5479
Bezrobotni według wieku		
24 lata i mniej	osoba	769
25-34 lata	osoba	2903
35-44 lata	osoba	2298
45-54 lata	osoba	2059
55 i więcej lat	osoba	2321
Stopa bezrobocia rejestrowanego	%	3,3
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%	3,0
Oferty pracy		
ogółem	liczba	274
dla niepełnosprawnych	liczba	41

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2014
WYNAGRODZENIA I ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto	zł	4354,40
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)	%	108,8
ZASOBY MIESZKANIOWE		
Mieszkania	liczba	247741
Przeciętna powierzchnia użytkowa		
jednego mieszkania	m kw.	64,6
na jedną osobę	m kw.	29,3
Mieszkania wyposażone w urządzenia techniczno-sanitarne		
wodociąg	liczba	243828
ustęp spłukiwany	liczba	241525
łazienka	liczba	239581
centralne ogrzewanie	liczba	212367
gaz z sieci	liczba	201386
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO		
Budynki mieszkalne oddane do użytkowania	liczba	427
Mieszkania oddane do użytkowania		
mieszkania	liczba	3642
izby	liczba	10845
powierzchnia użytkowa mieszkań	m kw.	234300
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	liczba	1444
Mieszkania na 10 tys. ludności	liczba	66,60
Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania	m kw.	64,3

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2014
GOSPODARKA KOMUNALNA		
Odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu w gospodarstwach domowych		
ogółem	liczba	246139
Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu w gospodarstwach domowych		
ogółem	MWh	443249
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności		
z wodociągu	%	97,1
z kanalizacji	%	93,6
z gazu	%	81,3
Zużycie wody, energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych		
zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca	m sześć.	40,2
zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w miastach na jednego mieszkańca (2013)	kWh	841,1
zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca (2013)	m sześć.	203,8
EDUKACJA I WYCHOWANIE		
Placówki wychowania przedszkolnego		
przedszkola bez specjalnych	liczba	221
przedszkola specjalne	liczba	5
oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	liczba	65
zespoły wychowania przedszkolnego bez specjalnych	liczba	0
punkty przedszkolne bez specjalnych	liczba	8
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego		
przedszkola bez specjalnych	liczba	17525
przedszkola specjalne	liczba	121

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2014
oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	liczba	2280
punkty przedszkolne bez specjalnych	liczba	166
Miejsca w placówkach wychowania przedszkolnego		
przedszkola bez specjalnych	liczba	19369
przedszkola specjalne	liczba	138
punkty przedszkolne bez specjalnych	liczba	203
Szkoły podstawowe		
szkoły podstawowe ogółem	liczba	112
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	liczba	96
szkoły podstawowe specjalne dla dzieci i młodzieży	liczba	16
szkoły podstawowe ogółem – uczniowie	liczba	31812
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych – uczniowie	liczba	31329
szkoły podstawowe specjalne dla dzieci i młodzieży – uczniowie	liczba	483
Szkoły gimnazjalne		
gimnazja ogółem	liczba	90
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	liczba	68
gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne	liczba	17
gimnazja dla dorosłych	liczba	5
gimnazja ogółem – uczniowie	liczba	13752
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych – uczniowie	liczba	12926
gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne – uczniowie	liczba	376
gimnazja dla dorosłych – uczniowie	liczba	450

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2014
Szkoły zasadnicze		
ponadgimnazjalne szkoły przysposabiające do pracy zawodowej specjalne	liczba	6
ponadgimnazjalne szkoły przysposabiające do pracy zawodowej specjalne – uczniowie	liczba	161
ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży bez specjalnych	liczba	13
ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży bez specjalnych – uczniowie	liczba	1903
ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży specjalne	liczba	4
ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży specjalne – uczniowie	liczba	155
Licea ogólnokształcące		
licea ogólnokształcące ponadgimnazjalne dla młodzieży bez specjalnych	liczba	41
licea ogólnokształcące ponadgimnazjalne dla młodzieży bez specjalnych – uczniowie	liczba	12259
licea ogólnokształcące specjalne ponadgimnazjalne dla młodzieży	liczba	4
licea ogólnokształcące specjalne ponadgimnazjalne dla młodzieży – uczniowie	liczba	94
licea ogólnokształcące ponadpodstawowe dla dorosłych	liczba	30
licea ogólnokształcące ponadpodstawowe dla dorosłych – uczniowie	liczba	4789
Szkolnictwo policealne		
szkoły policealne dla młodzieży bez specjalnych	liczba	16
szkoły policealne dla młodzieży bez specjalnych – uczniowie	liczba	1470
szkoły policealne dla młodzieży specjalne	liczba	2
szkoły policealne dla młodzieży specjalne – uczniowie	liczba	29
szkoły policealne dla dorosłych	liczba	50
szkoły policealne dla dorosłych – uczniowie	liczba	8707

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2014
Współczynnik skolaryzacji brutto		
szkoły podstawowe	%	110,40
szkoły gimnazjalne	%	118,47
zasadnicze szkoły zawodowe (wiek 16-18 lat)	%	15,96
licea ogólnokształcące (wiek 16-18 lat)	%	132,90
szkoły zawodowe i ogólnozawodowe (wiek 16-18 lat)	%	64,64
szkoły policealne (wiek 19-21 lat)	%	67,64
Uczniowie przypadający na jeden komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów		
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	liczba	13,79
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	liczba	9,53
szkoły zawodowe bez policealnych	liczba	7,10
zasadnicze szkoły zawodowe	liczba	13,18
technika (wraz z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe)	liczba	6,13
licea profilowane	liczba	0
licea ogólnokształcące	liczba	13,90
szkoły policealne	liczba	14,47
KULTURA FIZYCZNA, SPORT I REKREACJA		
Kluby sportowe łącznie z klubami wyznaniowymi i UKS		
Kluby	liczba	126
Sekcje sportowe	liczba	261
Członkowie	liczba	13355
Ćwiczący		
ogółem	liczba	12870

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2014
mężczyźni	liczba	9025
kobiety	liczba	3845
Ćwiczący do 18 lat		
ogółem	liczba	9676
chłopcy	liczba	6466
dziewczęta	liczba	3210
Trenerzy	liczba	417
Instruktorzy sportowi	liczba	307
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	liczba	98
OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA		
Zakłady opieki zdrowotnej	liczba	462
Praktyki lekarskie	liczba	114
Podstawowa opieka zdrowotna – porady	liczba	2513280
Apteki ogólnodostępne	liczba	259
Liczba ludności na jedną aptekę ogólnodostępną	liczba	2107
Żłobki		
ogółem	liczba	70
miejsca rzeczywiste (łącznie z oddziałami)	liczba	3067
dzieci (łącznie z oddziałami)	liczba	2665
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej		
placówki (z filiami)	liczba	24
domy pomocy społecznej	liczba	7
miejsca (łącznie z filiami)	liczba	1546
mieszkańcy (łącznie z filiami)	liczba	1341

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2014
TURYSTYKA		
Wybrane turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania		
ogółem		
obiekty	liczba	90
miejsca noclegowe	liczba	9016
korzystający z noclegów	liczba	731152
udzielone noclegi	liczba	1175636
hotele		
obiekty	liczba	55
miejsca noclegowe	liczba	6731
korzystający z noclegów	liczba	542550
udzielone noclegi	liczba	874941
motele		
obiekty	liczba	1
miejsca noclegowe	liczba	32
korzystający z noclegów	liczba	2383
udzielone noclegi	liczba	2383
pensjonaty		
obiekty	liczba	1
miejsca noclegowe	liczba	37
korzystający z noclegów	liczba	2041
udzielone noclegi	liczba	5760

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2014
KULTURA I SZTUKA		
Placówki biblioteczne publiczne		
biblioteki i filie ogółem	liczba	44
czytelnicy w ciągu roku	liczba	86435
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	liczba	158
księgozbiór	liczba	1587206
wypożyczenia księgozbioru na jednego czytelnika	wolumin	18,7
Kina		
kina stałe	liczba	11
seanse ogółem	liczba	99514
widzowie ogółem	liczba	2273736
liczba ludności na jedno miejsce w kinach stałych	liczba	33,16
Muzea		
muzea łącznie z oddziałami	liczba	18
zwiedzający muzea i oddziały	liczba	285780
Galerie i salony sztuki		
Galerie i salony sztuki	liczba	7
GOSPODARKA		
Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON	liczba	107117
Jednostki wpisane do rejestru REGON wg sekcji PKD 2007		
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	liczba	466
Górnictwo i wydobywanie	liczba	91
Przetwórstwo przemysłowe	liczba	7741

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2014
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	liczba	387
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	liczba	260
Budownictwo	liczba	9520
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	liczba	26669
Transport i gospodarka magazynowa	liczba	5802
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	liczba	2718
Informacja i komunikacja	liczba	6007
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	liczba	4014
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	liczba	5400
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	liczba	15781
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	liczba	4043
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	liczba	103
Edukacja	liczba	3489
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	liczba	6460
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	liczba	1609
Pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	liczba	6540
Organizacje i zespoły eksterytorialne	liczba	4
MOTORYZACJA		
Pojazdy samochodowe i ciągniki ogółem		
pojazdy samochodowe i ciągniki	liczba	416115
motocykle ogółem	liczba	12961
samochody osobowe	liczba	327748

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2014
autobusy ogółem	liczba	1088
samochody ciężarowe	liczba	61099
ciągniki samochodowe	liczba	8026
ciągniki rolnicze	liczba	2736
Przyczepy	liczba	9040
Naczepy	liczba	7572
OCHRONA ŚRODOWISKA		
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza		
pyłowych	t/r	404
gazowych	t/r	1491037
Parki narodowe	ha	0
Rezerwaty przyrody	ha	56,00
Parki krajobrazowe	ha	0
Obszary chronionego krajobrazu	ha	182,66
Pomniki przyrody	szt.	34
Komunalne i przemysłowe oczyszczalnie ścieków	liczba	8
Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków miejskie i wiejskie	liczba	517020
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności		
ogółem	dam sześć.	36634,0
przemysł	dam sześć.	3963
rolnictwo i leśnictwo	dam sześć.	27
eksploatacja sieci wodociągowej	dam sześć.	32644,0
gospodarstwa domowe	dam sześć.	21961,7

Źródło: GUS, Wydział Rozwoju Miasta

Opracowanie merytoryczne:

Wydział Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Poznania

pl. Kolegiacki 17, 61-841 Poznań

tel. 61 8785695

e-mail: rom@um.poznan.pl

www.poznan.pl/fakty_liczby

Wydawca:

Wydawnictwo Miejskie Poznania

ul. Ratajczaka 44, 61-728 Poznań

tel. 61 851 86 01, faks 61 856 04 56

www.wmposnania.pl

Opracowanie graficzne:

Studio Graficzne Wydawnictwa Miejskiego Poznania

© Copyright by Miasto Poznań, Poznań 2015

